VESTNIK

Murska Sobota, 14. januarja 1988, Leto XL, Št. 1, Cena 350 din

VREME

Do konca tedna postopno padanje najnižjih nočnih temperatur zaradi hladne fronte od severovzhoda. Večjih padavin ni pričakovati.

Dražje zdravje ali bolezen? Str. 4

PROGRAMSKO-VOLILNE KONFERENCE

Kamen spotike — proizvodno delo

Zadnji v regiji so se za sklic programsko-volilne konference odločili na soboški občinski konferenci mladinske organizacije. Dogodek bo danes teden, torej v četrtek, 21. januarja.

Priprave na konferenco kažejo, da naj bi na njej resnično prišli do izraza mladinski interesi, da naj bi razpravljali o žuljih, ki ta čas najbolj skelijo. Česa podobnega za nekatere druge pomurske konference mladincev ne bi mogli trditi. V mislih imamo predvsem proizvodno delo in delovno prakso pomurskih učencev. Komisija pri občinski konferenci je med mladimi izvedla anketo, s katero so skušali izmeriti utrip tovrstnega udejstvovanja mladih. Posebne razprave bo gotovo deležen podatek, da kar 73 odstotkov anketirancev ni prejelo za svoje delo nobene nagrade.

bop

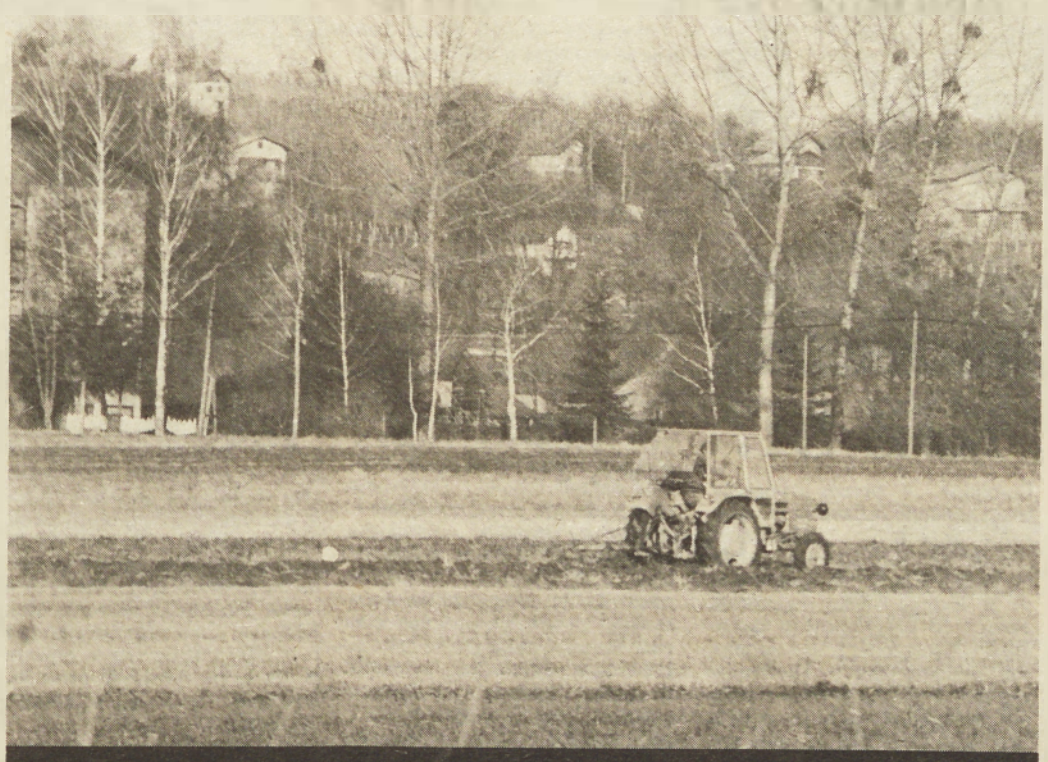

Za nami bo že prva polovica januarja, vendar prave zime še vedno nismo občutili. Lepo in dokaj toplo vreme v prvih januarskih dneh so mnogi kmetijci izkoristili celo za dela na poljih in pripravljali površine za spomladansko setev. Upajmo, da se nam zdajšnje lepo vreme ne bo maščevalo spomladi! Foto: J. Šabjan

NA POT USTAVNI RAZPRAVI

ŠTIRIMESEČNI PLEBISCIT

Če bi bili nekoliko vraževerni, bi na vse tisto, kar se je v naši stvarnosti napletalo v času nastajanja osnutka ustavnih dopolnil, porekli: to se ne more dobro končati.

Spomnimo se, da je ravno ob začetku pogovora o prenovi »državne osebne izkaznice« v zvezni ustavni komisiji prodrla v javnost novica, da so nas v velikokladuškem Agrokomercu opeharili za bajeslovnih 400 milijard dinarjev. Razumljivo, da je bilo poslej sleherno premišljevanje o spremembah in dopolnitvah ustave in zakona o združenem delu pospremljeno s »fenomenom Fikret Abdić et comp. iz Velike Kladuše«. Tudi ob sprejetju osnutka ustavnih dopolnil v skupščini SFRJ 29. decembra lani nismo mogli biti židane volje. Ve se, kako smo malo pred tem prišli do protiinflacijskega programa in kako se nismo sporazumeli o resoluciji za leto 1988. Torej bi spet lahko napovedovali, da se ne obeta nič dobrega. V naših pokrajini smo z »varne daljeve« in bolj ali manj mešanimi občutki spremljali vse to dogajanje na odprti delegatsko-skupčinski, politično-gospodarski, oblastniško-samoupravljalski sceni. V organizacijah združenega dela in ustanovah se je po znamenitih 126 ukrepih zvezne vlade začel nov krog boja za preživetje. Ponekod jih je potegnil za sabo stavkovni val, ki je decembra izraziteje zapljusnil slovenski prostor, drugje menijo, da bi lažje shajali v nekoliko ali bistveno drugače organiziranem gospodarskem sistemu oz. enoti, spet drugje so prepričani, da se najbolje obnese sprotno krmarjenje med cenovnimi nesorazmerji in galopirajočo inflacijo. Malo jih je, ki so tačas šli v tehnološko posodabljanje in kadrovsko inoviranje proizvodnih in poslovnih procesov, še manj je takih, ki sledijo zahtevam tržnih, razvitih gospodarstev, kjer se med drugim vse bolj uveljavljajo računalniško podprte tovarne. Skratka vsak po svoje, vsi pa v eni družbenopolitični skupnosti, ki bi rada s prenovo »osebne izkaznice« marsikaj spremenila, dopolnila, popravila. Toda, kot pravi glas iz ljudstva, od besede do dejanja se človeku mnogo sanja.

Frontna Socialistična zveza in delavski sindikat sta nosilca štirimesečne ustavne razprave, pri čemer bo nujno sestopiti [illegible] splošnih kriznih razmerah motivirati delovne ljudi in občane, je seveda drugo vprašanje; prav gotovo pa z vprašanji in problemi, ki živo zadevajo njihov položaj in interese v okolju. Tako so pomurski pravniki že spodbudili premislek o temah: razmejitev pristojnosti zveza—republika, ustavno uravnavanje lastninskih odnosov, položaj organizacij združenega dela po predlaganih spremembah ustave ter vprašanja splošne in skupne porabe glede na ustavne spremembe. V zvezi z lastninskimi odnosi bi znala biti zanimiva in koristna razpravljanja o zadružni lastnini, pri čemer se je že dosedaj pojavilo veliko različnih pobud. Podobno velja za zemljiški maksimum, za področje drobnega gospodarstva, ustanavljanje malih proizvodnih enot in podobno. »Za takšne, ki so sposobni ustvariti nekaj več in s tem tudi nekaj več dati družbi, bi morala biti meja zemljiškega maksimuma višja. Merilo naj bo proizvodnja ali prireja. Če bi namreč zvišali maksimum vse povprek in brez omejitve, bi prišlo do špekulacij, prav pridelovalci in rejci pa od tega ne bi imeli veliko koristi, ker zopet ne bi bilo na voljo dovolj zemlje,« sodijo pomurski kmetje.

Na pot javni razpravi naj samo še ponovimo mnenje velikega francoskega misleca Rousseauja: ustava ni to, kar je vklesano v bronaste in marmorne plošče, ampak je ustava to, kar je zapisano v srcih ljudi. Pogledati v srca pomurskih ljudi ob peti večji spremembi ustave v povojnem obdobju nedvomno ne bo lahko.

Branko Žunec

ČUDNE IGRICE Z MLEKOM

Po vseh zapletih in dokazovanjih je kmetijcem končno vendarle uspelo prepričati zvezno vlado, da je zvišala odkupne cene mleka. Vendar kaže, da jo je bolj kot samo prepričevanje prisililo pomanjkanje tega živila na jugoslovanskem tržišču. Šele ko niti z uvozom nismo več uspeli pokrivati najosnovnejših potreb in ko so se prav v Beogradu nabirale kolone čakajočih pred trgovinami z mlekom, je zvezna vlada zaslutila, da je nekaj narobe. Prej so bila vsa opozorila kmetijcev, da je živinoreja v krizi in se bodo posledice lahko hudo maščevale, zaman. Zdaj imamo nove cene, rejce smo z njimi vsaj nekoliko potešili, vendar je vprašanje, če smo s tem problem oskrbe tudi rešili.

Tega, kar enkrat zapravimo, se v kratkem času ne da popraviti, pravijo kmetijci, in verjamemo, da imajo prav. Slovenija je imela v preteklosti pri odkupu mleka najboljše rezultate in v naši republiki nam je še pred kratkim, ko je bila jugoslovanska živinoreja že v globoki krizi, z ustreznimi ukrepi in dodatnimi spodbudami uspevalo, da smo ohranili raven pridobivanja. Tudi v Pomurju se je odkup mleka iz leta v leto povečeval in se v desetih leti podvojil, saj ga obe pomurski mlekarni odkupujeta letno že okrog 60 milijonov litrov. Tudi v tem trenutku, ko se je v nekaterih delih države odkup mleka zmanjšal že za več kot polovico, razmere pri nas še niso tako kritične. V zadnjih mesecih je odkup sicer za nekaj odstotkov manjši kot v enakem lanskem obdobju, vendar je zdaj najpomembneje, kako bo vnaprej. Podatki o gibanju števila krav niso ravno spodbudni, praksa pa potrjuje, da ko kmet enkrat izprazni hlev, ostane ta največkrat za vedno prazen. Glede na starostno sestavo pomurskih kmetov takšna ugotovitev vsekakor velja, še bolj pa skrbi dejstvo, da se v sedanjih pogojih gospodarjenja vse manj mladih odloča za kmetovanje. Čeprav so zdaj že nove cene mleka, je tako rekoč nemogoče pričakovati, da bi se odkup čez noč popravil in mleka bo na jugoslovanskem tržišču še dolgo primanjkovalo. Če ga nismo hoteli plačati kmetom, ga bomo zdaj drago plačevali tujcem, pa še z devizami povrhu, saj teh cen ne določa zvezna administracija.

Medtem ko se je z novimi odkupnimi cenami mleka nekoliko popravil položaj rejcev, pa so zdaj v zagatah mlečnopredelovalne organizacije, saj ostajajo cene mlečnih izdelkov nespremenjene. S takšno odločitvijo želi najbrž zvezna vlada na svojevrsten način prisiliti mlekarne, da bi dale na trg čim več konzumnega mleka, ob tem pa pozablja na predelovalne zmogljivosti le-teh.

Pa tudi sicer ni možno, da bi zdaj razvažali mleko po Jugoslaviji, saj je to hitro pokvarljivo živilo, pravijo v soboški Tovarni mlečnega prahu, kjer so doslej blizu 95 odstotkov prevzetega mleka predelali v mlečne izdelke. Če bodo ostale cene mlečnih izdelkov nespremenjene, bodo samo v soboški tovarni letos poslovali z dvema milijardama izgube, podobno pa bo tudi v Ljutomerskem Mlekoprometu, kjer prav tako večino mleka predelajo v sire.

L. Kovač

Za liter mleka s 3,6 odstotka tolšča bo kmet poslej dobil 357 dinarjev, kupec pa mora za liter mleka v pvc vrečki s 3,2 odstotka tolšče v trgovini odšteti 503 dinarje. Sterilizirano (alpsko) mleko stane 849 dinarjev liter (z 2,8 odstotka tolšče) in 814 dinarjev liter z 1,6 odstotka tolšče. Cene mlečnih izdelkov zaenkrat ostajajo nespremenjene, razen otroške hrane, kaže pa, da se bodo zaradi večjih prevoznih stroškov tudi ti izdelki pri nas vendarle nekoliko podrazili.

Ščuka, da te kap! Str. 8

Kmalu konec ljutomerskega mladinskega brezvladja?

Končno se je »vmešala« republika

Razmere v občinski konferenci ZSMS Ljutomer so počasi že postajale kaotične, saj se po prekinjeni programsko-volilni konferenci decembra in po razposlanih vabilih za njeno nadaljevanje, ki naj bi bilo jutri, ni vedelo, ali je v bližnji prihodnosti možen razplet. Zdaj smo blizu resnici ob trditvi, da je. Kajti vabila, ki jih je sestavilo delovno predsedstvo (tačas je to na čelu mladinske organizacije, ker so vsi člani starega predsedstva razrešeni), so preklicali in nadaljevanje seje prestavili na konec januarja ali začetek februarja.

Vse to se je zgodilo po posredovanju republiške konference, ki je, kot kaže, tudi rabila čas za premislek, preden je posredovala v ljutomerskem primeru, za kar je že bil skrajni čas. In kaj so v republiki napravili? Vlado Gerič, ki je med drugim spremljal prekinjeno programsko-volilno konferenco, nam je v razlago dejal:

»Prejšnji teden smo bili v Ljutomeru in se pogovarjali s člani delovnega predsedstva in nekaterimi kandidati z alternativne liste. Spoznali smo, da je na obeh straneh pripravljenost za dialog in skupne rešitve. Dosegli smo, da bo poslej enotna kandidatna lista in ne več A in B. V pisnih materialih, ki so jih poslali kot vabilo na nadaljevanje konference, je bila vrsta napak, zato smo vse skupaj preklicali, poleg tega pa smo s tem pridobili čas, da delegate resnično pripravimo na konferenco. Zdaj nam ostane ponovni sklic in volitve.«

RK ZSMS je torej storila, kar bi že morala. Pravijo, da imajo pripravljene tudi že »rezervne rešitve« — za primer, če tudi po naslednjih volitvah ne bi bilo potrebne večine glasov. To bi položaj še bolj zapletlo, saj bi morali sestaviti povsem novo kandidacijsko listo, na kateri ne bi smelo biti nobenega imena, ki je na listi ta hip.

Nad ljutomerskim političnim življenjem je torej še vrsta temnih oblakov. Mladinsko članstvo je še vedno brez vodstva, dejavnost (kolikor je je še bilo) pa je praktično zamrla. In to je v vsej kalvariji največja škoda.

Bojan Peček

GOVORICA MURSKE POKRAJINE

GROŽNJA DEDIŠČINI

Pred nami sta bogato ilustrirana in strokovno komentirana publikacija Ob Dravi in Muri Matjaža Ježa iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Mariboru ter barvni plakat z ogroženimi rastlinami Pomurja in podpisom: Stoletja so bile z nami, ne dovolimo, da izginejo zdaj! Slednji je hkrati vabilo na razstavo o tej problematiki, ki je teden dni na ogled v prostorih kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti, pripravili pa so jo ob že omenjenem zavodu pomursko društvo za varstvo okolja in kulturne skupnosti pomurskih občin.

Gre za potezo mariborskih in soboških naravovarstvenikov, ob kateri ni mogoče ostati ravnodušen in ki ponovno odpira številna vprašanja, dileme, pomisleke, povezane z nameravano gradnjo murske verige vodnih elektrarn. Spet so glasnejša preudarjanja o t. i. krajinskem parku Mura, o čemer so zlasti premišljevali na sinočnjem odprtju razstave s projekcijo diapozitivov o naravnih zanimivostih pomurske reke ter predstavitvijo plakata in problematike ogroženih rastlinskih vrst v naši pokrajini. Na vidiku so skratka nova soočanja z usodo pomurskega ekosistema, ki jim bo že nekaj časa pripravljena brušura društva za varstvo okolja Pomurja — iziti bi morala ta mesec — dala nove razsežnosti.

B. Ž.

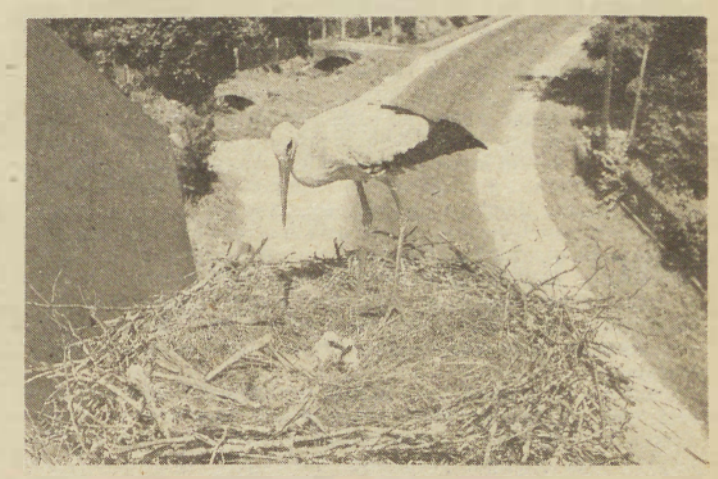

Vsi naši koledarji Str. 5

Sojenje trojici roparjev in tihotapcev Str. 24

Medtem ko naši šolarji nestrpno čakajo na dovolj snega za zimsko počitniško veselje, se Američani pritožujejo, da je preveč bele opojnosti. Pridružile so se ji še nizke temperature (— 40 stopinj Celzija) in ameriška zima je popolna.

S pametjo naprej

EUREKA, KJE SI?

Dve leti po prvih stikih med Jugoslavijo in Eureko, evropsko znanstveno-tehnološko združbo, še vedno kaže, da je do vključitve v skupnost še daleč. Leporečje o odprtosti Eurekinih programov za naša podjetja je ostalo zgolj to, uradno je Jugoslavija vključena šele v dva projekta, v tretjega se bo kmalu, o četrtem pa potekajo pogovori.

Pokazalo se je torej, da ni krivica zgolj na naši strani, ko smo večkrat ugotavljali, da se premalo resno in zavzeto, predvsem pa preveč mlačno vključujemo v sodobne mednarodne tehnološke tokove. Devetnajstčlanski evropski klub je namreč izrazito zadržan celo do neposrednega sodelovanja z zainteresiranimi organizacijami, čeprav je bila ob vstopu jugoslovanske zahteve po sprejemu v članstvo našim organizacijam združenega dela priporočena prav ta oblika kot najboljša metoda vključevanja v Eureko.

Dosedanji poskusi kažejo, da je že do stikov težko priti in da negativni odgovori največkrat temeljijo na razlogih formalne narave, jugoslovanski predlogi so deležni »posebej pozorne« obravnave, zato je pot do uspeha za nas še bolj zapletena. Navsezadnje cel postopek močno razvleče tudi sistem »stopenjskega« odločanja v organih Eureka, kar seveda uspešno ohlaja entuziazem še tako gorečih pobudnikov sodelovanja. Projekti, v katerih vendarle sodeluje Jugoslavija, bodo udejanjeni v teh dneh — za oba primera pa velja, da nas je podprla zahodna Nemčija. Prvi je Eurotrac, gre pa za program, namenjen zaščiti okolja — sodelovanje z naše strani koordinira zagrebški inštitut Rudjer Bošković. Drugi pa se imenuje Cosine — gre za program infrastrukturnega tipa, ki naj bi omogočil povezovanje jugoslovanske mreže za prenos podatkov (Jupak) s podobnim evropskim sistemom. Pri tem projektu je jugoslovanski usklajevalec inštitut Jožef Stefan iz Ljubljane. V prvem trimesečju bodo končane prijave za vključevanje Jugoslavije v Euromar, projekt za zaščito obalnih voda evropskih morij. Ob spoznanju, da je Eureka doslej registrirala okrog 170 programov in da so naše organizacije želele sodelovati pri približno 80, potem je več kot očitno, da je eden temeljnih predpogojev za hitrejše jugoslovansko vključevanje večja pripravljenost dosedanjih najdejavnejših članov kluba. Ob tem pa je na mestu priznanje, da ta ovira izvira tudi iz (upravičenega) dvoma v naše sposobnosti, saj je opremljenost in organiziranost domačega gospodarstva resen omejevalni dejavnik razvoja, zato tudi vključevanja v združbo Eureka.

Župnik v zaporu

Sodnik za prekrške v Supetru na Braču je župnika Andra Ursića iz Nerežišča obsodil na 15 dni zapora, ker se pred dobrim mesecem dni ni odzval na dvodnevno vojaško vajo. Kolikor je doslej znano, je to prvi primer v Jugoslaviji, da je kak duhovnik zavrnil izpolnjevanje vojaških obveznosti in da je zaradi tega moral v zapor.

Obsojeni je doslej že nekajkrat zavrnil poziv na vojaške vaje. Sodnik ga je vedno kaznoval zgolj denarno. Po zdaj izrečeni zaporni kazni je Ursić poslal pritožbo republiškemu svetu za prekrške v Zagrebu, v kateri opisuje svoja stališča do vojaških obveznosti. V pritožbi duhovnik iz Nerežišča navaja, da je odslužil redno vojsko, kjer je postal desetar in da je že bil nekajkrat na vojaških vajah. Toda medtem je v njem dozorelo spoznanje, da je orožje v nasprotju z njegovo versko zavestjo in duhovniškim poslanstvom. Župnik poudarja, da se z zavrnitvijo odboda na vojaške vaje ne odreka državljanstvu niti zaobljubi, ki jo je dal kot vojaški obveznik. Meni, da je njegovo dejanje v skladu z jugoslovansko miroljubno politiko, Ustavo SFRJ in mednarodnimi dokumenti.

STAVKE

Gospodarska reforma leta 1965 je odprla novo stran v socialistični družbi — stavke, ali kot so temu takrat rekli — prekinitev dela. Toda stavke so vendar ostale vse do nedavnega v bistvu v globoki tajnosti, ker se o njih ni poročalo, v strahu, da bi lahko prišlo do stavkovnega vala. Nekateri so se tudi bali, da bodo stavkajoči zapustili tovarniško dvorišče in s pohodom po mestu stavko spremenili v demonstracijo. Strah se je vendar izkazal kot nepotreben, kajti ne samo da pišemo o stavkah, pač pa stavko tudi imenujemo stavko. Delavci so prišli na ulice in vse je ostalo mirno. Ob vseh teh spoznanjih bomo lahko slišali dvoje mnenj. Eni bodo dokazovali, da smo postali do stavk prizanesljivi zaradi strahu pred socialnimi nemiri, drugi pa bodo dokazovali, kako se v kriznih razmerah krepi demokratičnost. Obojega je po malem.

Čeprav so vzroki za stavke različni, pridemo v bistvu do skupnega imenovalca, namreč zahteve po višjih osebnih dohodkih. Osnovna težava je v skrajni neurejenosti delitvih razmerij. Na primer: v železarni Ravne so ob dobrih mesečnih dohodkih dokazovali, da prejemki ne naraščajo skladno s produktivnostjo. V Impolu v Slovenski Bistrici so obtožili tovarno aluminija v Kidričevem, da so oni krivi za pomanjkanje surovin, zaradi česar niso imeli dela in seveda niti dohodka. Izkazalo se je, da obtožbe niso bile povsem upravičene. Cenovna neskladja nekaterim redkim dajejo, mnogim pa jemljejo možnosti boljšega zaslužka. Litostrojčani so bili pred republiško skupščino ter terjali višje mesečne prejemke in boljše proizvodne načrte. Tudi za Litostroj se je izkazalo, da so med drugim dolžniki v Iraku vplivali na prazno blagajno.

Svojčas so dokazovali, kako so delavci prekinjali delo zaradi neobveščenosti, češ, če bi jim pravočasno povedali, kako bodo ob prvem v mesecu delili, bi bilo vse dobro. Sedaj ne moremo več vsega zvaliti na slabo obveščenost. Leta 1987 je bilo v Sloveniji že 216 stavk in 72 tako imenovanih izsiljenih sestankov. Trikrat do štirikrat več kot v prejšnjih letih. Posebnost tokratnih stavk je izražanje nezaupanja v gospodarske ukrepe. Lepih besed ljudje ne sprejemajo več. Terjajo dejstva in predvsem jamstva, da bodo svoje delo dobili plačano. Pri tokratnih stavkah je še zanimiva zahteva delavcev — terjajo, naj jim zagotovijo delo, ki bo zagotavljalo mesečne prejemke, oziroma plače, žal preveč izenačene. Skratka, stavke niso le posledica obupa, temveč ostra kritika družbenih protislovij, zaradi katerih smo že leta in leta neučinkoviti.

DRUGI O NAS

Slovensko Kosovo

Dogajanje v naši državi očitno postaja vse bolj aktualno tudi za tuje javne medije, posebej za tiste v sosednih deželah. Med najbolj vnete kroniste dogodkov pri nas nedvomno lahko štejemo sosede Avstrijce. Iz dnevnika Kleine Zeitung tokrat povzemamo pisanje o štajerski metropoli:

Maribor ob Dravi, drugo največje slovensko mesto, za Ljubljano najpomembnejše industrijsko središče, je v navzkrižnem ognju kritik. Zagrebška revija Danas ga je označila za frustrirano mesto in slovensko Kosovo.

Slovenski pisatelj Mate Dolenc je v kritični ljubljanski reviji za mlade Mladina celo predlagal, da bi bilo ves Maribor potrebno presaditi v Makedonijo. Demokratična in civilna Slovenija tega mesta, takega, kot je zdaj, ne potrebuje. Dobro misleči Mariborčani pa lahko na tako izpraznjenem prostoru začnejo znova. Tudi če je predlog mišljen kot šala, pa vsaj posredno spominja na zgodovino — od leta 1945 namreč velja, da je Maribor mesto, ki je — tako piše zagrebški Danas — izgubilo svojo identiteto.

Začelo se je pred nekaj meseci z afero posebne vrste, v katero je bil vpleten prejšnji partijski voditelj Rafael Razpet. Takrat so učenci srednje ekonomske šole v Mariboru priredili recitacijski večer s klasično slovensko literaturo za stare partizane in komuniste. Ko je eden srednješolcev recitiral pesem slovenskega klasika Ivana Cankarja, so mnogi komunisti protestno zapustili dvorano — v pesmi je bil namreč omenjen bog. Partijski šef Razpet je planil na oder in pri tem dejal, da je branje Cankarja očitna provokacija. Razpet je medtem moral odstopiti, toda na naslednjo afero ni bilo treba dolgo čakati.

Zaradi spomenika slovensko-jugoslovanskemu generalu Maistru, ki je kmalu po koncu prve svetovne vojne vodil militaristične akcije proti Avstriji na spodnjem Štajerskem in Koroškem, so se sporekli partizanski veterani-komunisti in še živeči iz nekdanje Maistrove vojske. Kajti general Maister, prepričani Velikoslovenec in Velikojugoslovan, velja za reprezentanta antikomunističnega, meščanskega režima.

Naslednji škandal je povzročil uporniški mariborski študentski časopis Katedra, ki si je upal objaviti intervju z beograjskim kritikom jugoslovanskega režima, Milovanom Djilasom. Ko je študentski list objavil odprto pismo jugoslovanskemu predpredsedniku Pozdercu zaradi pisatelja Šešlja, ki so ga obsodili na zaporno kazen zaradi srbskega nacionalizma, sta mariborska oblast in sodišče list prepovedala. V odprtem pismu je bila namreč vrsta napadov na nedemokratično »klikovsko« gospodarstvo. Prav ob dnevu mariborske univerze je bil študent in urednik Katedre Peter Tomaž Dobrila povabljen v pisarno mariborske politične policije. Organi za notranje zadeve so se pojavili v študentovem stanovanju ob petih zjutraj in ga odpeljali. Najprej so ga štiri ure zadržali v zaporu, pri čemer so pristojni organi grozili, da bo že dobil svoje. Medtem je rektor mariborske univerze Alojz Križman ostro protestiral zaradi ravnanja policije. Ta je pojasnila, da so bili postopki proti študentskemu uredniku v skladu z zakonom.

Preminuli slovenski intelektualec Bojan Štih je že pred leti označil Maribor za industrijsko puščavo. Pesnik Andrej Brvar pa je našel za svoje rodno mesto celo pridevek slovenska Sibirija. K temu pa še hrvaški Danas, (ne brez škodoželjnosti): »Maribor bi lahko označili za mesto, ki je po drugi svetovni vojni izgubilo svojo mestno in kulturno identiteto.«

globus

TEHERAN — V Iranu so aretirali več pripadnikov ilegalne organizacije Mudžahedin halk, ki so skušali ugrabiti potniško letalo na progi Teheran—Mešad. Glavni štab islamske revolucionarne garde je sporočil, da so ob poskusu ugrabitve »obvladali« več mudžahedinov. Ta poskus je bil v Iranu že dvajseti zadnja tri leta.

BAHREIN — V Saudovi Arabiji se dogaja veliko sprememb, predvsem kar zadeva ekonomsko politiko. Zdaj so se odločili, da bodo prekinili 25-letno abstinenco, saj se v tem času niso zadolževali. Tamkajšnji ekonomisti menijo, da je odločitev kralja Fahda — to je povedal, ko je javnosti sporočil proračun za to leto — posledica težavnih gospodarskih razmer v državi.

BRUSELJ — Flamski socialist Willi Claes sestavlja novo belgijsko vlado. Tamkajšnji kralj Baudouin je od Claesa zahteval, naj ponudi novi program vlade in obenem prouči možnosti za ustanovitev novega kabineta, ki pa mora nujno biti koalicijski.

MOSKVA — Zadnjega dne minulega leta so direktorji nekaterih zagrebških in beograjskih firm podpisali pogodbo, s katero se naši gradbinci obvezujejo, da bodo zgradili hotel visoke kategorije s tisoč posteljami. Novi hotel, ki naj bi ga zgradili v treh letih, bo stal ob znanem moskovskem parku Sokoljniki. Vrednost posla je 37,5 milijona dolarjev.

HARRARE — Med prazniki so v republiki Zimbabve izbrali novega predsednika — to je Robert Mugabe, ki je medtem že objavil sestavo nove vlade. V njej so prvič bivši voditelji partije ZAPU, in to kar trije. Zamenjanih je tudi več ministrov. Mugabe, ki je istočasno tudi predsednik vlade, je najavil vrsto akcij za krepitev vladajoče partije ZANU. Novost je tudi, da nameravajo v Zimbabveju postopno preiti na enopartijski sistem.

V ŽARIŠČU DOGODKOV

ČAKAJOČ NA RESOLUCIJO

Še nikoli doslej ni v jugoslovanski praksi usklajevanje razvojnih dokumentov za naslednje obdobje potekalo v tako burnem ozračju kot ravno ob koncu lanskega in prestopu v letošnje leto. Slovenska delegacija, kot je znano, ni dala soglasja zaradi poglavitnih zadržkov, ki jih ima do besedila resolucije v tistih točkah, ki govorijo o urejanju cen, delitvi deviz in financiranju družbenih dejavnosti.

Vse se je začelo v »bazi«. Glas gospodarstva je bilo mogoče jasno in glasno slišati na izvršilnem odboru GZS, kjer so se zbrali predstavniki slovenskega gospodarstva. Ti so najprej spregovorili o močno poslabšanih pogojih gospodarjenja, ki so jih zakrivili nazadnje sprejeti intervencijski ukrepi Zisa.

Cenovno administriranje je najmočneje prizadelo ravno predelavo, ki je je v Sloveniji največ. Končnim izdelkom je bil postavljen »plafon«, medtem ko so bili sprejeti številni »popravki cen« za surovine in bazne izdelke. Spet se tako kaže gledanje manj razvitih okolij, da so razviti doslej neupravičeno uspevali, tako rekoč so se okoriščali na račun manj razvitih, kjer prevladujejo bazične industrije. Celotni protiinflacijski program je bil sprejet mimo ekonomskih zakonitosti, temelječih na preverjenih računih. Zaman so ekonomisti razgrinjali programe za ozdravitev gospodarstva; Zis niti Bajtovega inštituta in njegovih strokovnih analiz kratkomalo ne upošteva. Ukrepi so pač bili sprejeti pod politično prisilo, ne glede na predvidene učinke; pri vsem gre še za dodatno dimenzijo podaljševanja vladavine birokracije, na kar je v svojem nagovoru letošnjim Kraigherjevim nagrajencem opozoril Milan Kučan, rekoč: »... Popolnoma se je potrdilo Leninovo opozorilo, da bo po zmagi socialistične revolucije največjo nevarnost za uveljavljanje oblasti delavskega razreda predstavljala njegova lastna birokracija. Ta je svoje odločujoče pozicije v družbi utemeljila na odtujeni — politični in ekonomski — oblasti. Uveljavila se je kot nosilec družbene funkcije lastnika družbenih sredstev in se organizirala kot država, ki uresničuje politično oblast v imenu njenega socialnega in legitimnega nosilca — delavskega razreda ...«

Podobno so se o tem izrekli tudi na zbornici — z besedami Rada Simonetija na IO: »Ekonomska politika vsiljuje gospodarstvu nesprejemljive in nevzdržne ›kvartalne regulative‹ življenja in dela. Kvartalno administriranje pa je potrebno le tistim, ki hočejo vladati!«

Dogodek brez primere: v leto 1988 stopamo brez resolucije. Slovenska delegacija ob podpori svoje skupščine še naprej vztraja pri realni ekonomski politiki, s takšnim deviznim zakonom, ki bo spodbujal izvoz (omogoča izvoznikom delno razpolaganje z devizami za reprodukcijske potrebe).

Vodja slovenske delegacije v zvezni skupščini, Martin Mlinar, je opozoril na spremembo koncepta zvezne vlade, ki z uvedbo pravic uvoza ne glede na ustvarjeni priliv krši obljubo, ki jo je dala prej, namreč, da bo upoštevala stališče GZJ, ki devizno pravico izključno veže na ustvarjeni priliv. Zato slovenska delegacija še ni dala soglasja k zvezni resoluciji.

Kdor je spremljal skupščinsko razpravo pred iztekom lanskega leta, se je lahko prepričal o žolčnosti razprave na točki odgovornosti za sprejete ukrepe. Škofja Loka je, na primer, šla celo tako daleč, da je kategorično zavrnila sprejem občinske resolucije, ker ji makro pogoji po mnenju občinske skupščine ne dajejo nikakršne možnosti za načrtovanje nadaljnjega družbenoekonomskega razvoja. Hkrati so, če ne bi prišlo do bistvenih sprememb v ekonomski politiki na zvezni ravni že januarja letos, zahtevali tudi odstop ZIS in ponudili odstop lastnega, občinskega IS ...

Delegati v skupščini niso imeli pomislekov samo zastran vtikanja politike v neposredno gospodarstvo. Ravno tako se niso strinjali z osnutkom določil, ki krni pravice upokojencev in invalidov: imeli so pomisleke do statusa otroškega varstva; financiranja družbenih dejavnosti, predvsem zdravstva in šolstva. Po stavki na ljubljanski elektro-fakulteti je postalo še bolj jasno, v kakšnih razmerah delujejo učitelji in predavatelji. Da si za silo pokrpajo svojo eksistenco, se morajo potegovati za honorarje, zaradi česar trpi njihovo redno delo. Nemara se znanosti trenutno godi malo bolje, ker je bila deležna nekaterih prioritet (uvoz opreme prek IS, akcija 2000 novih raziskovalcev do leta 2000, itd). Pravih spodbud in sistemskih ukrepov, ki bi te delavce po pomenu (ne zgolj formalno) izenačili z gospodarstvom pa ni. Celo nasprotno: ustavi navkljub (nova še ni bila sprejeta, amandmaji so ravno v razpravi) smo priča poskusu delitve državljanov na prvo in drugo-razredne (gospodarske nasproti družbenim dejavnostim) katerih dohodek ZIS po novem veže na gospodarstvo, s predpisano 10-odstotno stopnjo zaostajanja za rastjo dohodka v gospodarstvu.

Nasploh je v teh zadnjih ukrepih ZIS veliko samovolje, kršenja veljavnih zakonskih predpisov, tako imenovanega kupčkanja. Vzeti tam, kjer se vzeti da.

Potemtakem še takšno razglabljanje o prestrukturiranju gospodarstva ne more biti resno. Sredstev za razširjeno reprodukcijo preprosto ni. Z dajatvami za zvezni proračun in sklad za manj razvite se njihov obseg vedno bolj zmanjšuje. Ker si je Jugoslavija v zadnjih letih nabrala visok dolg, ni vseeno, kako na aktualna dogajanja pri nas — zlasti v zvezi z zapleti okrog resolucije — gledajo tuji upniki. Sredi tega meseca se prično pogajanja o reprogramiranju našega dolga. Poslej naj bi nam za lastne potrebe pustili 80 odstotkov deviznega priliva. Za zdaj ni še nič gotovega o izidu teh pogajanj, zato so toliko hujši politični pritiski v skupščini na Slovenijo in Hrvaško, ki kot razviti republiki stojita na »svojem bregu in nočeta pokazati razumevanja za skupno stvar«. Kakorkoli že, doslej se še ni zgodilo, da v zvezni skupščini, tako ali drugače, ne bi dosegli (beri izsilili) soglasja okrog razvojno pomembnih vprašanj. To je svojevrsten presedan, ki vliva vsaj rahlo upanje, da bo poslej zveza morala računati z bolj razmišljujočimi delegati, ki povrh zahtevajo preglednejša gradiva na svoje klopi v roku, ki jim omogoča poglobljeno analizo z argumentirano razpravo.

V sedanjem položaju seveda ZIS opozarja na pratkične posledice, ki lahko nastanejo zaradi nedoseženega soglasja. Brez resolucije, je povedal Janez Zemljarič, tudi ni podlage za določitev proračuna. Po njegovem so se tako znašli pod vprašajem razvojni cilji celotne države, kajti zvezni proračun vsebuje tudi sredstva za intervencije v gospodarstvu, za spodbujanje izvoza in kompenzacije itd. Torej nikakor ne gre zgolj za klasično proračunsko porabo.

Kakorkoli že, v takšnih primerih sledi sprejem proračuna z začasnim ukrepom (vsak mesec dvanajstina zneska lanskega proračuna). O tem, kakšne bodo posledice prerazdeljevanja politične moči, ki očitno poteka v smeri centralizacije, lahko za zdaj šele ugibamo, čeprav so že tu nekatere zelo črnoglede napovedi. Nekaj jih zagotovo temelji na realnih psotavkah: ker zamujajo plačila tujim partnerjem, se utegne zgoditi, da nas bodo ti kratkomalo odpisali in si poiskali druge. To je dolgoročen trend. Zasebne pobude nismo sprostili, zato tudi ni moč pričakovati revitalizacije našega gospodarstva z malimi produkcijskimi enotami, kot jih poznajo po svetu.

Vse le še ni izgubljeno. Kot je dejal Marko Bulc, predsednik GZS, slovenska zbornica sprejema vse predloge in ocene, s katerimi pogojuje sprejetje resolucije, izhajajoč iz interesov jugoslovanskega gospodarstva. Pri tem, je dejal, gospodarstva ne delimo na »sever in jug«, ampak na dobro in slabo. Konju, ki vleče, je treba dati ovsa.

Vprašanje je samo, kdo bo temu konju dal ovsa, če si ge ne bo vzel kar sam.

(po GV)

od tedna

MURSKA SOBOTA — Na ustanovitvenem sestanku so se v ponedeljek na medobčinski gospodarski zbornici v Murski Soboti dobili člani komisije za izkoriščanje geotermalne energije. Tako naj bi poslej v pokrajini ob Muri, bogati s toplo vodo, ki sodi med ekološko najbolj čiste in obnovljive, nekonvencionalne energetske vire, veliko bolj organizirano, usklajeno in sistematično izkoriščali to naravno bogastvo. Zbrani so se hkrati zavzeli — s konkretnimi pripombami in predlogi — da dobi to področje posebno poglavje v Zakonu o energetskem gospodarstvu Slovenije.

MURSKA SOBOTA — **Po najnovejši spremembi predloga o proračunu občine bodo skupni prihodki občinskega proračuna za leto 1988 znašali nekaj čez 4 milijarde 172 milijonov dinarjev. Skupna limitirana poraba pa bo nad 3 milijarde 742 milijonov dinarjev. V primerjavi z letom poprej pomeni to 67-odstotno povečanje splošne porabe. Vsem proračunskim porabnikom bodo priznali povišanje sredstev za 66 odstotkov, za materialne stroške 64 odstotkov več, za vse druge potrebe pa 60 odstotkov več denarja. Za delo upravnih organov je zagotovljenih več kot 2 milijardi 521 milijonov dinarjev.**

MURSKA SOBOTA — V soboški občini je za leto 1988 predpisano za domače goste dnevno 200 dinarjev, za tuje pa 400 dinarjev turistične takse. Za leto 1989 pa naj bi domači gosti plačevali 500 dinarjev, medtem ko bi turistična taksa za začasno bivanje tujcev znašala 1.000 dinarjev. S tem predlogom Uprave za družbene prihodke, ki je usklajen z republiškim dogovorom, so se strinjali tudi delegati zborov združenega dela in krajevnih skupnosti skupščine občine.

LENDAVA — **Na zadnji seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije v Lendavi je bila podana informacija o posvetu predsednikov občinskih sindikalnih svetov, ki je bil decembra v Bohinju. Ocenili so tudi potek občnih zborov v osnovnih organizacijah ZSS na območju lendavske občine. Predsedstvo sindikata v Lendavi pa je tudi obravnavalo posledice decembrskih ukrepov zveznega izvršnega sveta, pri čemer je bilo ugotovljeno, da se je zaradi njih v večini tozdov ekonomičnost poslovanja poslabšala.**

MURSKA SOBOTA — Podobno kot sindikat v organizacijah združenega dela, so tudi v osnovni organizaciji sindikata delavcev pri zasebnikih občine Murska Sobota pretresli aktivnost v lanskem letu. Pri zasebnih delodajalcih je zaposlenih že 950 delavcev, vendar jih je v osnovno organizacijo vključenih le 40 odstotkov. Prizadevali si bodo, da bi ta odstotek občutneje povečali, kajti zdaj so neorganizirani delavci prepuščeni sami sebi. Na občnem zboru so tudi ugotavljali, da imajo tudi obrtniki motnje v poslovanju, kar vpliva tudi na osebne dohodke delavcev, zato imajo ti ponekod nižje osebne dohodke kot delavci v združenem delu. Zavzeli so se tudi za boljše informiranje o vsebini delovne pogodbe, izobraževanje, ustreznejšo izrabo letnih dopustov in ustrezne oblike rekreacije. Sindikat bo, podobno kot lani, tudi letos pomagal pri reševanju stanovanjskih vprašanj svojih članov.

LENDAVA — **Pred bližnjo sejo občinskega komiteja se je v Lendavi sešlo predsedstvo občinskega komiteja ZKS. Ocenili so družbenoekonomske razmere v občini in govorili o nalogah komunistov pri uresničevanju razvojnih nalog v letošnjem letu. Kot izhodišče za razpravo in sprejete sklepe je bila 14. seja CK ZKS o aktualnih družbenoekonomskih razmerah in nalogah komunistov pri uresničevanju razvojne politike.**

MURSKA SOBOTA — Na občinsko raziskovalno skupnost v Murski Soboti so te dni dobili seznam prostih inovacij. Posredoval jim ga je Center za tehnološke inovacije Novum iz Ljubljane. Gre za daljši spisek tehničnih izboljšav z naslovom in krajšim opisom z zelo različnih področij (največ iz strojništva, konstrukcij in tehnologij), za katere iščejo uporabnika oz. izdelovalca. V Novumu zagotavljajo, da so v primeru zanimanja za katero od rešitev voljni pripraviti obsežnejša pojasnila ter se sestati z avtorji.

LJUTOMER — **Predsedstvo OK ZKS Ljutomer je na svoji seji obravnavalo trenutno aktualno družbenopolitično stanje — predvsem stavke, ki so bile konec lanskega leta. Seznanili so se z usmeritvami, ki jih je poslal CK ZKS in ki so nastale na posebni seji, ki je bila posvečena stavkam.**

V nadaljevanju so sklenili, da bodo v osnovnih organizcijah začeli z evidentiranjem delegatov za konferenco občinske organizacije ZK.

LENDAVA — Ta mesec se bodo v Pomurju na skupnih sestankih dobili člani osnovnih organizcij sindikata in partije ter se z vodilnimi in vodstvenimi delavci po podjetjih in ustanovah domenili, kako do oprijemljivejših razvojnih perspektiv v posameznih okoljih. To je le eden od pomembnejših sklepov, ki so jih sprejeli na zadnji seji predsedstva Medobčinskega sveta ZSS Pomurja v Lendavi. Zavzeli so se, naj bo sindikat kot delavska organizacija enakopraven partner pri oblikovanju razvojne politike.

GORNJA RADGONA — **Na seji izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona v četrtek, 7. januarja, so največ časa namenili obravnavi Analize delovanja samoupravnih interesnih skupnosti materialne dejavnosti in predlogov organizacijskih rešitev za občino Gornja Radgona. Študija gre v javno razpravo.**

do tedna

Prvi dobitnik torija je iz Murske Sobote

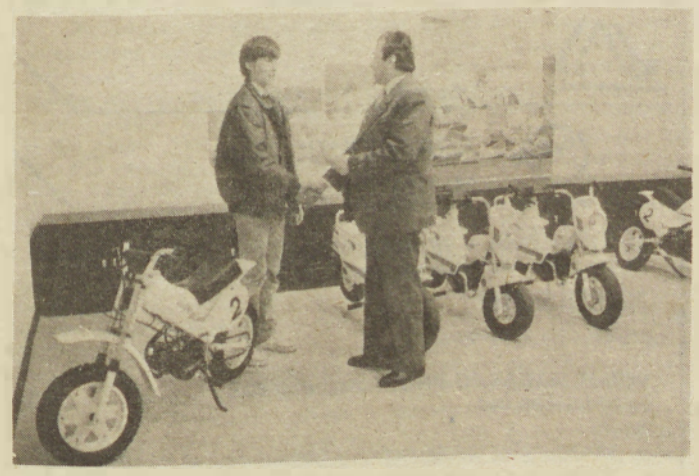

V akciji Pomurkine Mesne industrije Kekec pašteta nagrajuje je bil kot prvi srečnež izžreban 18-letni Darko Knaus iz Murske Sobote, ki ga je žreb izbral izmed 720 tistih, ki so sodelovali v prvem žrebanju (na sliki: pomočnik direktorja Mesne industrije Milan Koren izroča moped prvemu izžrebancu). V drugem žrebanju, ki je bilo minuli petek, pa se je sreča nasmehnila Davidu Lužarju iz Kamnika.

J. F.

SKUPNO ZASEDANJE ZBOROV SO MURSKA SOBOTA

O podaljšanju ukrepa v Platani in mednarodnih stikih

Ukrep družbenega varstva v soboški Platani je dal nekatere rezultate, saj so se zadeve v kolektivu nekoliko izboljšale, vendar so še zmeraj velike težave — tudi v medsebojnih odnosih, predvsem pa v plasmaju serijske proizvodnje pisarniškega pohištva. V tretjem četrtletju leta 1987 so ustvarili okrog 900 milijonov dinarjev prometa, kar je dokaj ugodno, vendar so se izgube povzpele na 290 milijonov dinarjev. Dela za prvo četrtletje 1988 je zaenkrat dovolj, toda pomanjkanje kadrov, zlasti na tehničnem področju, bo terjalo dodatne napore zaposlenih.

Tako je na kratko ocenil trenutni položaj 200-članskega kolektiva predsednik začasnega kolegijskega organa Jože Šavel. Do podobnih ugotovitev se je dokopal podpredsednik izvršnega sveta Anton Slavic; ki je poudaril, da bodo v izvršnem svetu vztrajali in se po možnosti izognili likvidaciji Platane, za kar pa bo nujna pomoč širše družbenopolitične skupnosti. Brez delegatske razprave je sprejet tudi predlog o podaljšanju začasnega ukrepa družbenega varstva za naslednje štiri mesece. To je pogojeno s statusno spremembo organiziranosti, ker je 1. maja 1987 nastala enovita delovna organizacija. Ob tej priložnosti so delegati razrešili člana začasnega kolegijskega organa Vinka Plemenitaša, za nova poklicna člana pa so imenovali dipl. inž. lesarstva Marjana Jemca iz Alplesa, ki bo skrbel za proizvodno-tehnična vprašanja, in Jožeta Vourija iz soboške Mure, ki bo odgovarjal za komercialno področje.

Presenetljivo živahna pa je bila razprava delegatov o spremembah in dopolnitvah ugotovitev in stališč o obmejnem sodelovanju soboške občine s sosednjimi državami. Že prva razpravljalka, delegatka DPZ, Irma Benko je namreč z nekaterimi konkretnimi pripombami, ki so temeljile tudi na znanstvenih podatkih za izboljšanje položaja Slovencev v Porabju, izzvala druge delegate. Med drugim se je zavzela za to, da bi se pri načrtovanju sodelovanja občina morala učinkoviteje povezati in dogovarjati s pristojnimi republiškimi organi. Le na usklajen način je možno bolje delovati in krepiti sožitje ob meji, je menila, hkrati pa opozorila na nujnost odprtja mejnega prehoda Gornji Senik—Martinje, kar bi omogočilo boljšo povezavo s Porabjem. Po njenem mnenju v teh zaostrenih razmerah ne bi kazalo odpisati tudi železniške povezave z Madžarsko.

Tudi delegat DPZ Jože Vild se je zavzel za ohranitev slovenskega jezika in krepitev narodne zavesti Slovencev v Porabju. Menil je, da morajo biti tudi v družbenopolitičnih organizacijah vztrajnejši v pogovorih z republiškimi organi, ko gre za take oblike mednarodnega sodelovanja. Pripomnil pa je, da je politično sodelovanje uspešno takrat, če so hkrati tudi dosežki na gospodarskem področju. Predsednik SO Andrej Gerenčer je podprl razpravljalce in izrazil upanje, da bo še letos prišlo do odprtja mejnega prehoda Gornji Senik—Martinje, hkrati pa opozoril, da obvezna menjava z madžarske strani ni spodbuda za mednarodno sodelovanje. Predsednik DPZ Ivo Orešnik je izrazil solidarnost z bojem Slovencev na avstrijskem Koroškem, pri čemer ne bi smeli pozabiti tudi na štajerske Slovence v sosednji državi. Isto velja za porabske Slovence. V poglobljeni razpravi sta sodelovala še predsednik OK SZDL Geza Farkaš, ki se je zavzel za celovito obravnavanje mednarodnega sodelovanja občine in podružbljanje mednarodne politike ter strategijski pristop do te problematike, in delegat KS Beltinci, ki je vprašal, kje so vzroki, da se maloobmejni pas ne more razširiti na celotno občino. Delegati so sprejeli še rebalans proračuna in odloka.

MILAN JERŠE

GEZA BAČIČ MED SOBOŠKIMI AKTIVISTI SZDL

Ljudi mobilizirati

»V sedanjih kriznih razmerah se mora vsak subjekt, bolj kot kadarkoli prej, zavedati svojega dela odgovornosti za premagovanje nakopičenih težav. Ukrepi zveznega izvršnega sveta niso taki, kot si jih je zamišljajo zdravo gospodarstvo, kar pa ne zmanjšuje problema premajhnih ambicij na raznih ravneh. Zato je treba bolj mobilizirati ljudi za angažiran pristop do odpravljanja vseh pomanjkljivosti, kar lahko Socialistična zveza s svojim bolj odprtim in demokratičnim dialogom vsekakor zagotavlja.« To je na skupnem delovnem pogovoru članov predsedstva, predsednikov koordinacijskih odborov, svetov in komisij pri predsedstvu OK SZDL, predsednikov KK SZDL in članov širšega političnega aktiva v Murski Soboti med drugim poudaril podpredsednik RK SZDL Geza Bačič. Govoril je o družbeno-gospodarskih razmerah v SFRJ in SRS ter nalogah SZDL v naslednjem obdobju.

Drugi sklop vprašanj, o katerih je govoril Geza Bačič, pa so odnosi SRS—SFRJ in mednacionalni odnosi. Slednji se slabšajo, vse več je unitarističnih in drugih idej ter razraščanja birokratsko-administrativnega obnašanja preobsežne družbene režije. Te težave je možno premagati z odločnejšimi akcijami, kar bo terjalo, da se tudi v družbenopolitičnih organizacijah hitreje prilagodijo sodobnim razmeram.

M. Jerše

Novoletni sejem podaljšan

Mercator Sloga Gornja Radgona je med redkimi trgovskimi organizacijami v Pomurju, ki mislijo tudi na potrebe kupcev. Pri organizaciji prvega novoletnega sejma pa so mislili tudi na svoje potrebe, saj so potrebovali prostor za blago iz trgovske hiše, ki jo bodo januarja obnavljali. 12. decembra so odprli vrata rumene hale na radgonskem sejmišču, v kateri je bilo razstavljeno predvsem pohištvo, pa tudi nekaj gradbenega in drugega blaga. Odziv kupcev je bil nad pričakovanji. Pritegnili so jih popusti (do 30 odstotkov) ter možnost plačila v obrokih. Kot je dejal vodja komerciale Mercatorja Sloge Herbert Humer, je bila prodaja na novoletnem sejmu dvakrat večja kot običajno. Ker se je pridobivanje potrebnih dokumentov nekoliko zavleklo, bodo morali novoletne sejme (ki to pravzaprav več niso) nekoliko podaljšati še v februar.

Že sedaj razmišljajo o organizaciji prihodnjega tovrstnega sejma. V ta namen se želijo povezati z Društvom prijateljev mladine ter organizirati obiske dedka Mraza, na sejmu pa bi bile specializirane prodaje, kot na primer Vse za koline, ter vinoteka odličnih vin z radgonsko-kapelskih goric — tako družbenih kot zasebnih pridelovalcev.

Bernarda Peček

LENDAVSKO GOSPODARSTVO V ŠKRIPCIH

Na prvi pogled se zdi, da ni mogoče, potem pa le ugotoviš, da je res, saj (v tem primeru) nihče nima interesa, da bi lagal. Gre namreč za spoznanje, ugotovitev . . .da tudi poslovodni delavci zdaj niso več to, kar so donedavna bili: podjetneži, ki jim ni bilo vseeno, kako bodo gospodarili. Zdaj, kot smo slišali na seji predsedstva sindikata v Lendavi, v glavnem bijejo boj za preživetje. Kaj drugega niti ne morejo, ko pa se predpisi tako pogosto spreminjajo, v glavnem pa ne prinašajo nič dobrega.

Decembrski interventni ukrepi sicer menda sodijo v okvir stabilizacijskega programa in v okvir prizadevanj za zajezitev draginje, toda z vseh koncev države prihajajo protesti zoper vmešavanje države na gospodarsko področje. Cenovne spremembe so postavile v najtežji položaj organizacije združenega dela predelovalne industrije, predvsem programe, ki so energetsko in surovinsko zahtevni. V sestavi gospodarstva lendavske občine so zaradi višjih cen surovin in zamrznitve cen gotovih izdelkov (ali pa vrnitve cen na določeni datum) nastale hude težave v opekarništvu, kovinskopredelovalni industriji, proizvodnji bazičnih kemičnih izdelkov, proizvodnji električnih strojev in naprav ter pri predelavi lesa. Po sprejetju in uveljavitvi interventnih ukrepov se gospodarsko stanje ni izboljšalo v prav nobeni organizaciji združenega dela lendavske občine, prej nasprotno: v Opekarni in Viatorjevem tozdu se je ekonomičnost poslovanja poslabšala za 23 odstotkov, na Žagi za 20, Primatu 16, Delozi in Konstruktorju za 11, v Planiki za 9, v Varstrojevih tozdih Tovarna varilne opreme in Montaža-Purlen pa se je ekonomičnost poslabšala za 5 odstotkov. Tudi spremenjen devizni tečaj (25-odstotna devalvacija dinarja naj bi pomenila večjo konkurenčnost našega gospodarstva na tujem) organizacijam združenega dela z območja lendavske občine ni veliko prinesel, v glavnem zato ne, ker je obseg izvoza (z izjemo Planike) minimalen. Medtem ko se je gospodarstvo lani nekako prebilo mi-

KOMENTIRAMO

mo rdečih številk, kajti večjo izgubo bo imela menda le Nafta (pa še ta bo pokrita pred zaključnim računom), pa se letos, vsekakor pa v prvem trimesečju, ne obeta prav nič dobrega. Negativne poslovne »rezultate«, ugotavljajo v lendavskem komiteju za družbeno planiranje, v najboljšem primeru pa »poslovanje na robu rentabilnosti«, bodo imeli ob lni Nafti še Opekarna, Primat, Viatorjev tozd Promet in delavnice, Varstrojeva Tovarna varilne opreme in Kmetijska zadruga. Še vedno kot vzrok sprejetih oziroma bolje rečeno: vsiljenih interventnih ukrepov. Ti predpisi so tako krvoločni, da bodo pobrali (v prvem polletju tega leta) 15 odstotkov lanske akumulacije oziroma 200 milijonov dinarjev. Potemtakem je lahko razumeti poslovodne delavce, ki so demoralizirani.

So taki tudi delavci za stroji? Po tem, kar smo te dni slišali na sindikatu in v partiji, neposrednim proizvajalcem volje do dela ne manjka. Celo več! Ni jih malo, ki menijo, da jim je dovolj takega »samoupravljanja«, kjer pravzaprav nimajo več o ničemer odločati (predpisi se kar vrstijo), in da hočejo predvsem delati. To pa, kot kaže, ni le parola, ampak dejansko stanje, kajti težko jih dobiš na sestanek sindikata, na zbor delavcev, kaj šele kot delegate za skupščino interesne skupnosti. Delavci lendavske občine v lanskem letu niso stavkali, vendar v lendavskih družbenopolitičnih organizacijah ne izključujejo možnosti (če se stanje ne bo spremenilo ali celo poslabšalo), da do tega ne bo prišlo, posebej pa še v primeru, ko zaradi slabih rezultatov poslovanja ne bodo mogli izplačati višjih osebnih dohodkov. Sindikat se bo, v smislu sprejetih usmeritev, v upravičenih primerih postavil na čelo pravičnih zahtev.

Kot že neštetokrat (stara pesem), tudi zdaj v lendavski občini postavljajo v ospredje kadre, torej strokovne delavce z različnih področij, ki naj pomagajo na zeleno vejo. Pravijo tudi, da ljudi z visokošolsko izobrazbo niti ni malo, vendar premalo dajo od sebe. Zabubili naj bi se čisto ozko na določeno področje — določen tehnološki proces —, niso pa inovativni, zato ni novih proizvodnih programov oziroma se rojevajo s težkimi porodnimi krči. Ob (ne)znanju naj bi bili vzrok tudi osebni dohodki, neambicioznost . . . Nasproti temu pa, ugotavljajo v lendavski občini, je s tega območja odšlo veliko strokovnjakov, ki so se drugod uveljavili. Lahko bi našteli veliko znanih imen. Zdaj, ko bodo te velepodjetneže in strokovnjake v pravem pomenu besede povabili na razgovor (pobudo bo uresničil izvršni svet), seveda ne pričakujejo, da se bodo preselili sem in pokazali, kako je treba delati, ne izključujejo pa možnosti, da bo pogovor (pobude, ki jih bodo dali »izseljenci«, njihove izkušnje . . .) vplival na domačine, da bodo končno poslovneje uspešni in tudi pred poslovnim tveganjem ne bodo bežali. Moralo je treba dvigniti, sicer bo šlo še hitreje navzdol.

Štefan Sobočan

MURSKA SOBOTA

Pripombe na carino

Za tiste naše delavce, ki so zaposleni v tujini, vendarle obstajajo nekatere ugodne možnosti, da se vrnejo in delajo doma — so ugotavljali na tradicionalnem prednovoletnem srečanju ali razgovoru z zdomci, ki ga je v Murski Soboti pripravila občinska konferenca SZDL. Žal tudi letos udeležba ni bila zadovoljiva, saj je prišlo na pogovor le 15 zdomcev; samo iz soboške občine pa jih je tačas na delu v tujini ali jih tamkaj živi okrog 2 tisoč.

Možnosti za zaposlitev v domovini so predvsem v obrti, kmetijstvu in turizmu. Tako nameravajo pri Murski Soboti letos začeti z gradnjo nove obrtne cone, v kateri bi lahko imeli svoje delavnice tudi zdomci. Z gradbenimi deli ne bo tako rekoč skoraj nobenih skrbi, saj bo vse zadeve urejala obrtna zadruga. Seveda pa bo potrebno zagotoviti lastno udeležbo, ki bo odvisna od velikosti izbranega objekta. Predvidoma pa bo ceneje, kot če bi gradili v svoji režiji.

V kmetijstvu so predvsem možnosti za večji razvoj sadjarstva — zdomci bi torej lahko vložili svoja sredstva v ureditev novih nasadov (predvsem na Goričkem) — in za pogodbeno pitanje živine.

Zdomci, ki so se udeležili omenjenega pogovora, pa so imeli največ vprašanj in pripomb na carinske predpise. Menili so, da jim le-ti ne omogočajo, da bi si lahko uvozili sodobnejšo opremo za obrtno delavnico. (»Kvečjemu le za šušmarstvo,« je dejal nekdo). No, kaže, da bo letos vendarle drugače, saj je predvideno, da bo vrednost uvoženih predmetov ob vrnitvi v domovino lahko znašala namesto 8 milijonov 65 milijonov dinarjev.

Jože Graj

Izšla taborniška kronika

Pred kratkim je izšla Taborniška kronika, ki jo je uredil dolgoletni taborniški delavec in starešina Dane Katalinič. Pri zbiranju podatkov pa sta sodelovali prav tako dolgoletni taborniški delavki Dragica Juteršnik in Zlata Vöröš. Taborniška kronika je 30-letni zapis o izredno bogati taborniški dejavnosti v soboški občini od leta 1953 do 1983. V tem času je namreč v soboški občini delovala vrsta taborniških odredov, ki so predvsem med mladimi skrbeli za domovinsko vzgojo in tovarištvo, ohranjanje in prenašanje tradicij NOB ter samozaščitno delovanje. Taborniška kronika, ki je nastajala v dokaj težavnih razmerah, saj so nekateri pri zbiranju dokumentacije, ki je že tako pomanjkljiva, tudi odpovedali. Čeprav Taborniška kronika ni popolna, kaže pohvaliti pogumnost prekaljenih taborniških delavcev, da so naredili kronološki zapis vsaj večine dejavnosti v času, ko je taborniška dejavnost v soboški občini najbolj cvetela. S tem bodo namreč ohranjeni nekateri podatki, ki bi sicer šli v pozabo, za to bogato dejavnost pa ne bi izvedeli sedanji rodovi. Taborniška kronika pa je izziv za njeno dopolnitev, hkrati pa tudi poživitev te za našo družbo pomembne dejavnosti, ki je ne bi smeli kar tako zanemarjati, saj gre za pomembno vzgojno organizacijo mladih.

Feri Maučec

Dolgi pohod zasebne pobude

Ugledna slovenska Revija za razvoj (RR) je v lanski decembrski številki (štev. 10/87) objavila podatke — posredovali so jih iz odbora za inventivno dejavnost Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije — po katerih naj bi sodilo Pomurje med tiste slovenske regije, ob koroški, podravski in celjski, kjer so storili največ za prodor in razmah inovacijskega gibanja. Tako imenovane sive lise na tem področju naj bi bile: Severnoprimorska, Notranjska, Obalno-kraška, Posavje, Zasavje in Ljubljana. Brez dvoma laskavo priznanje za Pomurce, ob katerem se vseeno sprašujemo o merilih, primerjavah, metodologiji, po katerih so se dokopali do zadevnih podatkov.

Monopolni položaj in/ali ovire

Sicer pa bomo skušali tokrat — s pomočjo svetovalca Zveze obrtnih združenj Slovenije za organizacijo, izobraževanje in kadrovanje mag. Milorada Vidovića iz Murske Sobote — dognati, kako je pri nas z ustanavljanjem malih proizvodnih enot (enot drobnega gospodarstva), ki po svetu rastejo kot gobe po dežju. Za iztočnico vzemimo spoznanje dr. Janeza Jerovška, uveljavljenega raziskovalca in sociologa z ljubljanske FSPN! »Če bi v Jugo-

slaviji sledili potrebam gospodarskega in tehnološkega razvoja v svetu, bi morali vsako leto ustanoviti okoli 40 tisoč novih podjetij. Od tega bi ena tretjina ali manj preživela in vnašala v gospodarstvo tekmo in dinamiko. Tako pa ničesar novega ne ustanovimo, zato pa se vsi borijo za monopolne položaje. Celo zasebni obrti je že uspelo, da si je pridobila monopolni položaj, znotraj katerega ustvarja večje dohodke, kot bi jih zmogla na Zahodu.« Za pomurski gospodarski prostor je bolj ali manju znano: nič ne ustanavljamo, nič ne ukinjamo, razen da se gremo vsake toliko časa preoblikovanja gospodarskih enot in sistemov, ki le redko dosežejo namen. Mag. Vidović vidi več ovir za uvajanje in razmah kadrovsko, kapitalno in razvojno intenzivnih enot drobnega gospodarstva v družbenem sektorju z deset do sto zaposlenimi delavci. Najprej je malim podjetjem onemogočen dostop do družbene akumulacije. Zdajšnja zakonodaja s pretiranim normativizmom zavira njihovo učinkovitost. Veliki sistemi neradi dajejo določene programe manjšim enotam. Na republiški ravni vodenja gospodarske politike ni ustanove, ki bi svetovala ali usmerjala razvoj na tem področju, kaj šele da bi veliki gospodarski sistemi del svoje akumulacije načrtno vlagali v male enote. Slednjič je sama miselnost na ravni občinskih skupščin taka, da raje sanirajo povprečne ali srednjevelike firme, kot da bi uvajali nove programe v manjše enote.

Ob primeru Panonija

V slovenskem prostoru poznamo Mikrohit, Mikroado, Mikrodato; to so enote za področje računalništva. Zanima nas, s čim sploh naj bi se ukvarjale te miniorganizacije; naj bi bile to intelektualne storitve, zahtevnejša tehnološka proizvodnja ali kaj? »Razviti svet dokazuje, da jih je mogoče ustanavljati ne le za intelektualne storitve, marveč tudi v smislu prenosa dela zahtevnejše proizvodnje iz velikih v male sisteme. Razlog je preprost oz. z dvema pridobitvama: uvedejo se tam, kjer so velikemu gospodarstvu potrebne manjše serije in večja fleksibilnost. Iz tega izhajajo možnosti prilagajanja, preusmerjanja, manj stroškov in podobno,« pojasnjuje mag. Vidović. V tej zvezi dodaja primer iz soboške Panonije. »Ko sem zvedel, da bodo del določene proizvodnje iz Nemčije prenesli v organizacijo kovinske industrije Panonija v Murski Soboti, sem bil prepričan, da bodo v tem podjetju fizično ustanovili manjšo proizvodno enoto, ki bi se ukvarjala samo z izdelavo sestavnih delov za šivalne stroje. Bil sem razočaran, ker so zadevni program kar tako vpeljali v Panonijin tehnološki in organizacijski sistem oz. sestav, kar po moje ne bo bistveno učinkovitejše, kot če bi šli v ustanovitev male, tehnološko in kadrovsko intenzivne firme.«

Sicer pa je v tem pogledu veliko možnosti. Vzemimo, da bi ob določenem programu, katerega nosilec bi bila manjša firma, pritegnili k sodelovanju množico kooperantov, tudi zasebnikov, ki bi svoja prosta dinarska ali devizna sredstva usmerjali v nakup opreme. Gre preprosto za to, da bi združevali zasebni kapital okrog enega nosilca kooperacijske proizvodnje. Izkušnje iz razvitega sveta so znane, pri čemer ni treba, da se zgledujemo po najuspešnejših gospodarskih sistemih, temveč po tistih, ki razvojno le nekoliko prednjačijo, pa so uspešni. Prav tako ni treba, da iščemo zglede v Južni Koreji, zadošča pogled čez mejo k naši vzhodni sosedi Madžarski, kjer sproščajo izkoriščanje zmogljivosti v tehnoloških sistemih; če družbeni sektor ne izkorišča osnovnih sredstev, jih dajo v najem oz. uporabo tudi zasebnikom, seveda ob ustrezni zakonski ureditvi in podobno.

Kaj se skriva za PIC?

Seveda je tudi v Pomurju, kjer kot ponavadi spet zamujamo, za to področje vse več zanimanja in že nekaj prvih poskusov. Mag. Vidović: »Če v Sloveniji računamo trende vključevanja zasebnikov v obrtne dejavnosti, največjega zabeležimo pri intelektualnih storitvah. Poznam primere, ko množica strokovnjakov s področja računalniškega inženiringa izdeluje programsko opremo za družbeni in zasebni sektor. Vem za podatke, po katerih so izvedenci za marketing, ekonomsko svetovanje, finančni inženiring in podobna področja ter svetujejo tako zasebnemu kot družbenemu sektorju, zelo zaposleni. V soboški občini je zasebnik, ki se ukvarja z ekonomskim svetovanjem in posredovanjem, ter obrtnik-arhitekt, ki se bavi z načrtovanjem stavb in drugih objektov. Vendar so tu določene zakonske ovire, ki takim projektantom onemogočajo, da bi delali za družbeni sektor; lahko le za zasebni oz. kvečjemu pomagajo projektivnim birojem.«

Kakšna je pri vsem tem vloga obrtnega združenja v Murski Soboti? Kako je organizirano in usposobljeno za pomoč drobnemu gospodarstvu pri uvajanju malih proizvodnih enot? Če prav razumemo sogovornika, gre združenju za delovanje pri razvojnih funkcijah osebnega dela in vse vrste pomoči vsem, ki se ukvarjajo z obrtno dejavnostjo. Pa ne bo ostalo zgolj pri tem. »Na združenju bo kmalu sedež poslovno-informacijskega centra (PIC) drobnega gospodarstva, ki ga oblikujemo z medobčinsko gospodarsko zbornico. Tu bodo lahko zdajšnji in prihodnji obrtniki dobivali informacije iz borze podatkov o ponudbi in povpraševanju, ki se zbirajo v centralni datoteki v Celju, seveda po projektu Gospodarske zbornice Slovenije. Sleherni bo imel možnost dobiti na našem terminalu vse podatke iz naše republike, naj gre za samo dejavnost, materiale, stroje, opremo, celo kredite. Načrtujemo, da bi v bližnji prihodnosti povezali ta informacijski sistem s srednjo Evropo, kajti popisi obratovalnic, zmogljivosti in drugega so narejeni po šifrantih Evropske gospodarske skupnosti (EGS), tako da ne bo nobenih ovir pri komuniciranju,« zvemo pri mag. Vidoviću.

Bili smo na obrtnem združenju v Murski Soboti, govorili s centralo PIC v Celju (kontaktna oseba: Riki Majcen), videli nekatera pomagala za svetovanje in posredovanje. Dolgi pohod zasebne pobude se pravzaprav šele začenja.

Branko Žunec

Dražje zdravje ali bolezen?

Od 1. januarja je v veljavi nov samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva, v katerem so občinske zdravstvene skupnosti v republiki poenotile pravice in obveznosti porabnikov do zdravstvenih storitev in socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom. Glede na izjemno težak materialni položaj zdravstva v lanskem letu, vse pomurske zdravstvene skupnosti naj bi poslovno leto končale z velikimi izgubami, imajo sprejete novosti v prvi vrsti omejitveni značaj in prenašanje večjih bremen na porabnikov žep.

Bolne bodo najbolj prizadele nove osnove za nadomestila bolniških dopustov in doplačila za zdravstvene storitve. Čeprav bo osnova za nadomestilo za bolniški dopust zdaj enaka plači, ki bi jo delavec dosegel za 182 ur dela, upoštevajoč povprečni učinek v preteklem letu, in je zagotovljeno sprotno usklajevanje z rastjo osebnih dohodkov, pa je veliko restriktivnejša nova lestvica odbitkov. Za tri dni bolniškega dopusta bo nadomestilo 75-odstotno, isti odstotek velja za ves čas nega ožjega družinskega člana, od 4 do 30 dni je nadomestilo 80-odstotno, nad 30 dni 90-odstotno, do 100-odstotnega nadomestila pa imajo pravico posebej določene kategorije uporabnikov ter bolniki s poškodbami pri delu, poklicnimi obolenji in še nekateri drugi.

Po novem bomo precej več plačevali za večino zdravstvenih storitev. Inflacija je dosedanja doplačila skoraj v celoti razvrednotila in so pokrivala le dober odstotek izdatkov za zdravstvene storitve. Novi prispevki naj bi ta delež realno povečali za 30 odstotkov, kar ne bo šlo neopazno mimo porabnikovega žepa. Bojazen je, da bo udarilo predvsem tiste resnično bolne, čeprav v zdravstvenih skupnostih zagotavljajo, da so njihove namere ravno obratne — zaščititi bolnega človeka in omejiti razne špekulacije namišljenih in »sezonskih« bolnikov. Tudi pri mnogih dosedanjih ukrepih smo prisegali na to, rezultati pa so nas največkrat razočarali. A se bodo zdaj predvsem znotraj stroke uspeli organizirati tako, da bo drugače?

Največ platna in škarij je le v njihovih rokah!

Zakaj sploh dvom? Vzbuja ga več stvari, v naših pomurskih razmerah recimo predvsem realnost uveljavljanja načela izbranega zdravnika. Morda bo kdo rekel, da gre za obrobno vprašanje, vendar znajo biti posledice kar razmisleka vredne. Porabniki bi bili srečni, če bi lahko res imeli od osnovne, specialistične do bolnišnične ravni svojega izbranega zdravnika, ki bi nam bil v primeru potrebe zmeraj na voljo.

Sploh nam ne bi bilo treba groziti s povečanimi doplačili za ponovitev prvega pregleda pri drugem zdravniku, kajti vrste takšnih bolnikov bi se razredčile, če ne celo splahnele. Toda, kako do izbranega zdravnika pri pomanjkanju kadrov v osnovnem zdravstvu, pri takšni fluktuaciji, pri sedanjih obremenitvah zdravnikov . . . Pri uveljavljanju načela v takšnih razmerah bi se res morali upreti birokratskemu načinu reševanja, začeti premišljeno in postopoma, kajti sicer bo še več nejevolje med bolniki in še več dodatnih bremen za zdravnike. Gotovo pa je to pot, ki vodi v kakovostnejše in racionalnejše zdravstvo, vendar ji na našem območju prej moramo narediti traso, kakršno so v razvitejših delih republike že dodobra utrdili.

Še vedno pa ostaja najceneje bolezen preprečevati, za kar pa premalo storimo tako uporabniki kot stroka, znotraj katere preventivi režejo pretanek kos kruha. In ob podrobnejši analizi letošnjih ukrepov v zdravstvu — teh, ki že veljajo in vrste zaenkrat še samo napovedovanih — se znova postavlja vprašanje: ali kljub resnično težkemu materialnemu položaju v zdravstvu s spodbujanjem preventivnega dela ne bi lahko več naredili in na koncu koncev tudi več prihranili?

Irma Benko

REFERENDUM V BOGOJINI USPEL

120 milijonov za razvoj kraja

Krajevni samoprispevek je tudi v Bogojini že dolgo glavni vir sredstev za razvoj kraja, oziroma za urejevanje komunalnih in drugih problemov. Krajevni samoprispevek, ki so ga tokrat sprejeli za dobo petih let, bodo plačevali: zaposleni 2 odstotka od osebnih dohodkov, kmetje 6 odstotkov od katastrskega dohodka, upokojenci 2 odstotka od pokojnin in zaposleni v tujini 3 odstotke od povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v republiki v lanskem letu. Na tak način naj bi zbrali 120 milijonov dinarjev, ki jih bodo namenili za prenovo vodnega zajetja in vodovodnega omrežja, ureditev vaških cest in drugih komunalnih problemov, svoj delež pa bodo namenili za sofinanciranje pri gradnji telovadnice pri osnovni šoli. Seveda bodo v naslednjih letih rešili še vrsto drugih manjših problemov. Glasovanja za uvedbo krajevnega samoprispevka se je udeležilo veliko občanov, od 580 volilcev pa jih je za krajevni samoprispevek glasovalo 367 ali blizu 76 odstotkov. Referendum je torej tudi tokrat uspel, kar pomeni, da so se občani odločili za hitrejši razvoj svojega kraja. J. D. in D. I.

J. D.

Doplačila uporabnikov k ceni zdravstvenih storitev

Pri uveljavljanju posameznih oblik zdravstvenega varstva prispevamo uporabniki k ceni zdravstvenih storitev, storitev pri pripravi, izdelavi in izdaji pripomočkov ter zdravil na recept od 1. 1. 1988 dalje naslednje zneske:

Zap. št.	Zdravstvene storitve, zdravila, pripomočki	DIN
1.	Za prvi kurativni pregled pri zdravniku v osnovni zdravstveni dejavnosti	800
2.	Za obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev	2.300
3.	Za vsak prvi pregled pri zdravniku v specialistični ambulanti in zdraviliški dejavnosti z napotnico zdravnika ali brez nje, če le-ta ni predpisana	1.700
4.	Za vsak ponoven obisk ali pregled pri zdravniku specialistično-ambulantne in zdraviliške dejavnosti, vendar največ za 3 obiske, ki sledijo prvemu specialističnemu pregledu	500
5.	Za prvi obisk pri zdravniku in zobozdravniku v nočnem času med 22. in 6. uro zjutraj:	
	— pri zdravniku osnovne dejavnosti	1.500
	— pri zdravniku specialistične dejavnosti	3.400
6.	Za zobozdravstvene storitve:	
	— za vsako zalivko	800
	— za polno kovinsko prevleko	5.400
	— za druge prevleke	7.000
	— za inlay nazidek	3.700
	— za vsako krono (z zatičkom)	7.800
	— za vsak člen v mostovni konstrukciji	3.900
	— za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleke ali krone, oddelitev vmesnega člena ali gredi	800
	— za začasno prevleko ali člen v začasnem mostičku	3.700
	— za začasno totalno ali parcialno protezo	18.300
	— za gred, opornico ali jahač	3.700
	— za vsako totalno protezo	11.700
	— za vsako parcialno protezo	14.000
	— za vsako reparaturo, prilagoditev stare proteze, podložitev ali reoklucijo	1.500
	— čiščenje zobnega kamna	200
7.	Za storitve pri pripravi in izdaji zdravila, pomožnega sanitetnega materiala pri prevzemu v lekarni na recept	600
	— v nočnem času med 22. in 6. uro (z izjemo za recepte, ki imajo oznako »nujno«)	1.100
8.	Za mehanična kontracepcijska sredstva, ki se ne predpisujejo na recept	3.900
9.	Za umetno prekinitev nosečnosti, ki ni medicinsko indicirana	6.900
10.	Za vsak reševalni prevoz pri nujni medicinski pomoči (primarni)	2.300
	— za vsak prevoz z reševalnimi in drugimi prevoznimi sredstvi, ki ga v posameznih primerih zdravljenja potrdi zdravnik	4.600
11.	Za ortopedske (in specialne) čevlje	14.000
12.	Za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo in za komplet navlek za krn pri amputaciji	4.700
13.	Za proteze, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzijo in za prosto stoječi posteljni trapez	4.700
14.	Za kilni pas	4.700
15.	Za bergle	1.200
16.	Za aparat za omogočanje glasnega govora za slušni aparat	6.200
17.	Za invalidski voziček	19.400
18.	Za vsak električni stimulator, zvočni signalni aparat in električni pripomoček	27.400
19.	Za očala	1.500
20.	Za kontaktna stekla	12.500
21.	Za očesno protezo	2.000
22.	Za oskrbni dan v bolnišnici ali zdravilišču pri neprekinjeni oskrbi za največ 15 dni oziroma pri večkratni hospitalizaciji za največ 60 dni v koledarskem letu — na dan	2.900
	Za prvi kurativni pregled po 1., 3. in 5. točki tega člena se šteje vsak prvi obisk pri posameznem zdravniku ali prvi obisk zavoljo posamezne bolezni na zahtevo uporabnikov v koledarskem letu.	

DOPLAČILA za nadstandardne storitve oziroma za uveljavljanje storitev po drugačnem postopku (53. člen sporazuma)

1.	Ponovitev prvega pregleda pri zdravniku splošne medicine, ki ni izbrani zdravnik	4.400
2.	Ponovitev prvega pregleda pri zdravniku v dispanzerju, ki ni izbrani zdravnik	6.400
3.	Pregled pri zdravniku v specialistično ambulantni dejavnosti, ki ni uporabnikov izbrani zdravnik, ali brez napotnice zdravnika osnovne dejavnosti, pa tudi za tiste preglede, ki bi jih po delitvi dela moral uporabnik uveljaviti v osnovni zdravstveni dejavnosti	6.6000

Integral DO Golfturist
tozd NARAVNO ZDRAVILIŠČE Lendava
na podlagi določil 10. čl. Pravilnika o delovnih razmerjih in sklepa Komisije za delovna razmerja

oglaša:

zasedbo opravil in nalog:
a) VODENJE HOTELSKEGA GOSPODINJSTVA v hotelu LIPA
b) SPREJEMANJE IN POSREDOVANJE NAROČIL v kuhinjo v hotelu LIPA

Pogoji za zasedbo:
pod a):
— V. stopnja strokovne izobrazbe hotelske ali druge ustrezne smeri
— pasivno znanje nemškega jezika
— smisel za vodenje hotelskega gospodinjstva in delo z ljudmi
— 3 mesece poskusnega dela
pod b):
— IV. stopnja strokovne izobrazbe gostinske ali druge ustrezne smeri
— poznavanje jedil
— opravljanje dela v deljenem delovnem času
— 2 meseca poskusnega dela

Prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev za zasedbo objavljenih opravil in nalog lahko pošljejo kandidati na zgornji naslov v roku 15 dni od objave. O izidu oglasa bomo kandidate obvestili v roku 30 dni od izbirnega postopka.

ABC POMURKA

DELOVNA ORGANIZACIJA

AGROSERVIS, p. o.
Murska Sobota

ABC POMURKA — AGROSERVIS MURSKA SOBOTA, Kroška 58, po sklepu komisije za delovna razmerja ponovno

razpisuje

prosta dela in naloge:

VODJE NABAVNO-PRODAJNE SLUŽBE
za nedoločen čas
Pogoji:
— visoka izobrazba ekonomske, komercialne ali tehniške smeri,
— 3 do 4 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati v 8 dneh po objavi pošljejo na naslov:
ABC POMURKA — AGROSERVIS, Murska Sobota, Kroška 58.

VSI NAŠI KOLEDARJI

Koledar — njegova vloga in pomen

Beseda koledar izvira iz latinske besede kalendae, kar pomeni prvi dan v mesecu. Strokovna definicija pa se glasi: Koledar je zbir pravil, s katerimi se določa odnos med raznimi časovnimi intervali: dnevi, tedni in meseci. Ali morda še bolj enostavno: Koledar je tabelarni prikaz enega koledarskega leta, njegove razdelitve na mesece, tedne in dneve. Osnovna enota je bil vedno dan.

Najstarejši egipčanski koledar je bil lunarni. Imeli so 12 mesecev po 30 dni, ostalih 5 dni pa so dodajali na koncu leta. Meseci so bili razporejeni v tri obdobja: poplava, setev, žetev. Dalje poznamo julijanski koledar (leta 46) in gregorijanski koledar (1582), ki sta za naše področje pomembna, čeprav bi lahko še in še govorili o koledarjih pri drugih narodih, kajti tudi druge stare civilizacije so poznale koledar in ga uporabljale predvsem v raziskovalne namene.

Stari Slovani so se držali pri računanju časa lunarnih in solarnih (sončnih) pravil.

Tudi štetje let in dnevov še ni povsem poenoteno po svetu. Nekateri se držijo celo dveh sistemov. Med drugimi imajo svoje štetje let židje, in sicer je leto 1988 pri njih 5750. Muslimani imajo letos leto 1409.

Najstarejši slovenski in menda sploh jugoslovanski koledar je Trubarjev z naslovom Ta slovenski Kolendar kir vselei terpi (Tübingen 1557, v obsegu 16 strani).

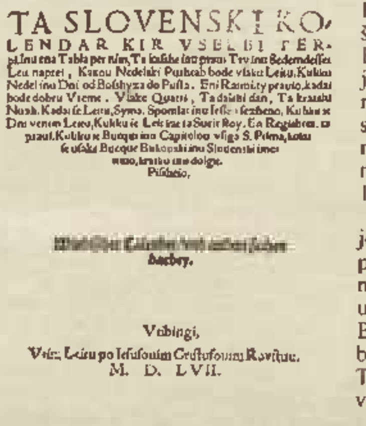
TA SLOVENSKI KO-
LENDAR KIR VSELEI TER-
pi.
Vubingi,
M. D. LVII.

Vsekakor nas zanima prvi prekmurski koledar. Prvi prekmurski koledar je DOBER PAJDAS KALENDARIUM za leto 1899, ki je izšel v Monoštru in ga je izdal B. Wellisch (izhajal je do leta 1908). Morda še podatek, da je bil po do sedaj znanih ugotovitvah tiskan prvi koledar v Prekmurju leta 1916, in to Veliki kalendar najsvetejšega srca Jezusovoga, ki ga je natisnil Erno Balkœanyi iz Lendave.

Prekmurski katoličani so z dr. F. Ivanocyjem in njegovim krogom začeli leta 1904 izdajati koledar Najsvetejšega srca Jezušovoga veliki kalendar . . ., pisan v prekmurščini in je izhajal vse do leta 1944, vmes se je naslov spreminjal). Evangeličani so poskušali s koledarjem leta 1920, ko je soboški senior Š. Kovač izdal Luther kalendari, toda stekel je šele z letom 1923 pod naslovom Evangelicsanszki kalendari, ko je Prekmurje postalo tudi cerkveno odcepljeno od Madžarske in so ustanovili samostojen seniorat. Tudi ta je bil pisan v prekmurščini in je izhajal do leta 1942.

Ker pa je izhajalo več koledarjev z istim naslovom, je treba to pojasniti tudi tukaj. Ločiti moramo med Dober Pajdaš kolendarium, ki ga je izdajal v Monoštru B. Wellisch (1899—1908), in Dober pajdaš kalendarium okrog F. Talanyija s predhodnim Naš slovenski kalendar (1922—1943).

Szabadsag naptara az 1924 szöke evre je kot prvi letnik za leto 1924 uredil Nandor Hartner. Obsega 79 strani in je pisan v madžarščini, zato ga lahko smatramo kot prvi koledar za pripadnike madžarske narodnosti v Prekmurju.

V Gornji Radgoni je izšel za leto 1923 Slovenski obmejni koledar in nato še naslednje leto. Med okupacijo je v Budimpešti Aleksander Mikola uredil in izdal Nas kalendar, ki je izšel samo dvakrat (1943—1944).

Ne smemo pa pozabiti na naše rojake v Ameriki, ki so imeli prav tako pestro publicistično dejavnost. Znan je Kalendar za vogrszke Szlovence vu Ameriki za leto 1922. Uredil ga je Lovrenc Horvat. Dosedanje ugotovitve kažejo, da naj bi izšel v založbi Zvejzde Vogrski Slovencov, a ni znano, ali je pred tem letom ali pozneje izšel še kak koledar. Kot lahko razberemo iz raznih informacij in poročil, so naši rojaki dobivali v Ameriko kar precej koledarjev iz Prekmurja (Dober pajdaš, Evangeličanski koledar, Koledar srca Jezušovoga).

Po vojni je začel izhajati Evangeličanski koledar (od 1952), nato Zadružni koledar Pomurja (1960—1962 — ur. V. Šiftar), Pomurski kmetijski koledar (1963 — ur. V. Šiftar), Kmetijski koledar (1964 — ur. J. Vild) in Kmečki koledar (1966 — ur. Š. Antalič idr.). Leta 1972 začno izhajati katoliške Stopinje kot koledar zbornik za pomursko pastoralno območje.

Pripadniki madžarske narodnosti so dobili najprej kmetijske koledarje z imeni Pomurje szövetkezeti naptara (1960—1963), Muravideki földmüvesek naptara (1964 in 1966), Földmüvesek naptara (1967—1970). Širšo zasnovo dobi nadaljevalec, in sicer Naptar (od 1971 naprej), ves čas pod uredništvom Sandorja Szunyogha.

Koledarji so imeli velik pomen tudi za to območje. V prvi vrsti so skrbeli za živo domačo govorico in tako onemogočali potujčevanje, ki se je posebno uveljavljalo v začetku tega stoletja. Tako lahko beremo: ». . . smo Slovenci in ostanemo Slovenci« (KSJ, 1919) in ob ukinitvi Evangeličanskega koledarja Luthar piše: ». . . če je bil vendski koledar potreben leta 1915, potem bi bil potreben tembolj sedaj (leta 1943 — op. p.), ko večina mladih ne zna madžarsko (HN, 1943). Koledarji so nadalje ljudi poučevali z novimi ugotovitvami na posameznih področjih dela in življenja. Zavedati se moramo, da je imelo Prekmurje kako leto več izdanih koledarjev kot katerakoli druga slovenska pokrajina. V povprečju so izšli vsako leto trije koledarji. Tudi naklada ni bila majhna. Katoličani so tiskali v nakladi 4000—6000 izvodov, evangeličani 1800—2300 izvodov, Dober pajdaš 1800—2300 izvodov. Naš kalendar v 3200 izvodih, zadružni koledarji v nakladi okrog 10000 izvodov, Szabadsag naptar v 1200 izvodih, Naptar od 500—1000 izvodov, Stopinje v 5000—6000 izvodih in sedanji Evangeličanski koledar v 4000 izvodih.

In morda na koncu še vprašanje, če ne bi bilo umestno obuditi in oživiti na območju obeh bregov reke Mure in vključiti še naše okrog Rabe (porabski Slovenci imajo skupaj z ostalimi južnoslovanskimi narodnostmi na Madžarskem Narodni kalendar in zadnje čase Slovenski koledar — od 1986) ponovno kakšnega koledarja, ki bi pokrival trenutno praznino slovenskega koledarja na tem področju? Mislim, da je potreben in bi bil tudi dobro sprejet.

FRANC KUZMIČ

NAPTÁR 88

— zbornik madžarske narodnosti v Sloveniji je zagledal luč sveta tik pred iztekom starega leta v 500 izvodih v založbi Pomurske založbe v Murski Soboti v tukajšnji tiskarni. Urednik je Sandor Szunyogh, ilustracije pa so delo akademskega slikarja Istvana Galicsa. Knjigo je sofinansirala Kulturna skupnost Slovenije.

To so osnovne generalije letošnjega narodnostnega koledarja, ki pa že več kot dvajset let izhaja v Pomurju in dolga leta je bila poleg Nepujsaga edina tiskana edicija v madžarskem jeziku pri nas. Zadnja leta pa smo priča neke dvojnosti, kajti ta dobiva bolj študijsko obeležje in večina prispevkov za povprečnega bralca postane skoraj nerazumljiva. Vse to pa delno tudi pogojuje maloštevilno naklado: najmanjšo med vsemi tovrstnimi zborniki pri nas in izven meja. Verjetno niso le materialni pogoji edini, ki so tako zožili število izvodov, ki je leta 1984 še bilo 1500, ampak tudi odnos same založbe in njene prodaje, kar pa je v končni fazi pogojeno z vsebino, bralnostjo, priljubljenostjo med tukajšnjim madžarskim življem. Naptar vedno bolj izgublja prvotni praktikarski značaj in prevzema funkcije, ki bi jih morale opravljati druge edicije: Lendavski zvezki in podobni obstoječi in neobstoječi zborniki. Po drugi strani pa je prav, da Naptar, ker drugega in drugih ni, zbira, obelodanja tisto, kar bi morda obležalo v predalih ob preskromni možnosti za publiciranje.

Ob listanju letošnjega koledarja poznavalcu razmer v domačih krogih pišočih v madžarskem jeziku, se vedno bolj vsiljuje misel, da so morda za takšno stanje v prvi vrsti krivi neorganiziranost v lastnih vrstah, togost in ne nazadnje prevelika instituiranost. Dejstvo je, da na narodnostno mešanem ozemlju v zadnjem desetletju ni velike možnosti za objave, razen za literarne prispevke, čeprav je mnogo raziskav — zasebnih ali uradnih —, ki bi bile zanimive tudi za širšo javnost. Kljub skopim materialnim sredstvom, z drugačno notranjo razporeditvijo denarja, bi lahko našli način in možnost za periodiko, ki bi okoli sebe zbrala ljudi z znanjem in voljo.

V razmišljanjih smo se oddaljili od Naptara, ki letos na 208 straneh nudi nekaj krajših zapisov iz življenja narodnosti v Pomurju izpod peresa Ferenca Hajosa, dr. Renate Novak in Laszla Gonc. Zanimivi in bralni so prispevki o madžarskem narečju pri nas, ki so jih napisali dr. Jozsef Bokor in dr. Jozsef Varga. Zgodovina, etnografija, sociologija, psihologija so glavne teme prispevkov Metke Fujs, Irene Šavel, Franca Kuzmiča, Laszla Csabi in Marije Kercsmar. Pregled najvažnejših dogodkov lanskega leta v Pomurju je opravil Jozsef Papp. Dušan Rešek, zbiralec vsega zanimivega v pokrajini med Muro in Rabo ter Dini Titan sta vsak na svoj način prikazala nekaj iz naše vaške preteklosti. Literarni ustvarjalci, zbrani okrog Naptara — Lajos Bence, Judit Csuka, Gabiela Utroša, Maria Pozsonec, Janos Völgyi — objavljajo pesmi in krajša prozna dela.

Ela Pivar

SLOVENSKI KOLEDAR

OBSEŽNEJŠI, PESTER . . .

Slovenci na Madžarskem so imeli vse do leta 1986 skupen koledar s Hrvati in Srbi, ki prav tako živijo v tej sosednji deželi. Slovenski del je po navadi obsegal od 30 do 40 strani. Po eni strani je bilo to dobro rešeno, saj imajo pripadniki južnoslovanskih narodnosti na Madžarskem zares mnogo skupnega, predvsem pa podobne probleme, načrte in želje ter matični narod v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. Toda med njimi so tudi razlike. Najbolj narazen so si zlasti glede jezikovnega sporazumevanja, saj med porabskimi Slovenci le malokdo razume srbohrvaški jezik. Še knjižna slovenščina jim dela velike velike težave. In tako za nekdanji Ljudski koledar v Porabju ni bilo posebnega zanimanja. Tudi zato, ker je bil v njem slovenski del preskromen, preostalo pa jih ni zanimalo, ker niso razumeli. To je bil osnovni razlog, da so se pred tremi leti odločili za izdajanje samostojnega letopisa. Začetek je bil dokaj spodbuden.

Tako lahko sedaj prebiramo že tretji **Slovenski koledar**, ki ga je izdala Demokratična zveza južnih Slovanov v Budimpešti v nakladi tisoč izvodov. To je skoraj dovolj za vsako slovensko družino na Madžarskem. In večina si ga tudi priskrbi, ker je dokaj pester in prinaša prispevke tako v knjižni slovenščini kot v porabskem narečju, ki mu še vedno pravijo tudi ›venduk‹. (Tisti, ki ne verjame, da je to pravzaprav slovensko narečje, se lahko prepriča, da je v njem precej slovenskih knjižnih besed.) Sicer pa je na 144 straneh koledarja 20 avtorskih prispevkov, dodano pa je še nekaj spisov učencev porabskih osnovnih šol. V primerjavi z lanskim koledarjem je obseg večji, po videzu in načinu pisanja pa mu je dokaj podoben, ker so tudi avtorji večinoma isti. Zato pa nekoliko izstopa prispevek **Rudija Čačinoviča** z naslovom **Slovensko-madžarski odnosi po drugi svetovni vojni**. Med drugim je zapisano:

»Od Madžarske ni Jugoslavija zahtevala nobenih sprememb meja. Te meje je potrdila mirovna pogodba, ki je bila podpisana januarja 1947. Jugoslovanska vlada ni hotela nobenega preseljevanja manjšin, čeprav so to nekateri želeli tudi od nje. Edvard Kardelj je (15. 9. 1947) v Parizu izjavil: ›Izhod madžarskega ljudstva iz katastrofe, obračun z nekdanjo osvajalno revizionistično politiko je zgraditev resnično bratskih vezi z drugimi ljudstvi Podonavja.‹ Osrednje glasilo madžarske komunistične partije pa je zapisalo (14. 6. 1947): ›Nobena država ni imela toliko pravice jeziti se na nas kot Jugoslavija. Toda Jugoslavija se demokratični Madžarski zaradi horthyjevskih zločinov ne želi maščevati. Tudi na pariški konferenci je Jugoslavija ponudila Madžarski roko in prelomila na dvoje ograjo med zmagovalcem in premagancem.‹ Meddržavni sporazum z Madžarsko pa je prepovedal kakršnokoli neenakopravnost srbske, hrvaške in slovenske narodnosti.«

Avtor v nadaljevanju opisuje razvoj sodelovanja po letu 1947 in se dotika tako svetlih kot temačnejših trenutkov ter omenja tudi nekaj predlogov, kaj bi bilo treba postoriti za izboljšanje položaja porabskih Slovencev, kot na primer, da je potrebno do konca uresničiti dvojezično šolstvo, uvesti dvojezične vrtce in jih popolnoma razviti tam, kjer že delujejo, Porabje potrebuje čim več šolanih ljudi, potrebno je urediti mejni prehod Gornji Senik—Martinje in okrepiti vsestransko sodelovanje.

Še prej pa lahko preberemo in zvemo, kako je bilo na **Dnevih porabskih Slovencev v Ljubljani.**

*»Vrnili smo se z različnimi občutki — nekateri zadovoljni, drugi manj zadovoljni. Mnenja sem, da lahko kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki so bile vidne tudi v Ljubljani, tudi drugič ponosno stopimo pred publiko Cankarjevega doma, pa tudi sovaščani so lahko zadovoljni s predstavitvijo svojih rojakov,« je med drugim zapisala **Marija Bajzek-Lukač.***

Bolj skrb zbujajoč pa je sestavek **Irene Pavličeve** z naslovom **Upadanje števila Slovencev na Madžarskem in njegovi vzroki**, saj med drugim ugotavlja, da se je število prebivalcev v Porabju od začetka tega stoletja do danes zmanjšalo za okrog tisoč, in to zaradi izseljevanja, nizkega naravnega prirastka, političnih vzrokov (leta 1956) in slabih življenjskih razmer v prejšnjih letih. Vse več je tudi mešanih zakonov in »če je družina v madžarskem okolju, se otroci največkrat pomadžarijo«.

Ista avtorica opisuje tudi **stanje v predšolski vzgoji** in ocenjuje, da so na tem področju dosegli pomembne uspehe, obenem pa kritično ugotavlja, da »danes, ko se otroci vpišejo v vrtec, bolje znajo madžarsko kot slovensko. Dobro pa bi bilo, da bi oba jezika enako obvladali«. To je seveda odvisno predvsem od staršev. Žal pa je tako, da le-ti v večini primerov s svojimi otroki doma govorijo le madžarsko, v vrtcih in šolah pa jih zato morajo učiti slovenščino skoraj tako kot tuj jezik. Tudi starši, ki so se izselili iz porabskih vasi (v Monošter, Budimpešto in drugam), kot lahko preberemo, ne učijo svojih otrok maternega jezika.

SLOVENSKI KOLEDAR 1988

Dokaj spodbudne pa so ugotovitve **Elizabete Bernjakove**, ki piše o **Visoki učiteljski šoli** v Szombathelyu in njihovem **slovenskem dramskem krožku**, in tudi o gostovanju narodnostnih kulturnih skupin iz Pomurja v Železni županiji (Szombathelyu) lahko zasledimo poseben zapis z naslovom **Sporočilo — Üzenet**. V njem I. P. med drugim ugotavlja, da so »nastopajoči s svojim čudovitim deklamiranjem in pestrim programom navdušili publiko. Videli smo lepe madžarske ljudske plese, slišali ljudske pesmi, s katerimi so matični deželi sporočili, da so Madžari v Pomurju ohranili svoj materni jezik in ljudsko tradicijo, da so most med dvema državama, med Jugoslavijo in Madžarsko, izrazili pa so tudi želje za nadaljnje dobro sodelovanje«.

Potemtakem je Slovenski koledar 1988, ki je namenjen porabskim Slovencem, vredno prebrati.

Jože GRAJ

Evangeličanski koledar 1988

Malo pred božičnimi in novoletnimi prazniki je izšel Evangeličanski koledar za prestopno leto 1988, ki ga vse od leta 1952 redno izdaja kot letni zbornik senioratni urad Evangeličanske cerkve v SR Sloveniji v Murski Soboti.

Koledar je namenjen pretežno evangeličanskemu prebivalstvu v Prekmurju, od koder so tudi glavni sodelavci. Vsebina nekaj zadnjih let nam kaže, da se kakovostni nivo prispevkov dviga in ni več namenjen samo podeželskemu prebivalstvu in okusu, temveč se s svojimi strokovno poljudnimi članki približuje okusu in željam intelektualno zahtevnejših bralcev.

Za koledarskim delom okrog prve tretjine zbornika (pri mesecih so navedena tudi prekmurska imena) je kronika dogajanj s slikovnim materialom, od str. 42 do 140 pa je leposlovni del, kjer prevladujejo zgodbe, biblična razmišljanja, izreki, pesmi in prispevki s podobno tematiko. Nekaj člankov je zanimivih tudi za bralce izven evangeličanskega kroga: Dini Titan v članku Javna — tiha odločitev (str. 61—637) razmišlja o družini in prihodnosti Slovencev in med drugim pravi: »Tudi Slovenci morajo ohraniti narodnostno značilnost in dragoceno kulturno bogastvo v besedi, srcu otrok in zvestobi dela!« Frida Kovač je napisala daljšo povest Svidenje (str. 63—76) z izseljensko tematiko, ki bo razveselila njene zveste bralce. Teodor Hari je prispeval potopis z Bližnjega vzhoda s številnimi zgodovinskimi in arheološkimi opisi, ki ga je naslovil: Biblična arheologija (str. 80—92). Jožef Kuhar je napisal spominski oris nastanka zdravilišča Moravske Toplice (str. 106—111) z vsemi zapleti in razpleti, ki so ga spremljali od leta 1960 do danes, ko je postalo znano v evropskem prostoru in je tudi prva turistična točka Prekmurja. F. Kuzmič je posegel v zgodovino Prekmurja s člankom Uveljavitev in pomen tolerančnega patenta za razvoj reformacije v Prekmurju (str. 127—130). Zadnji trije članki v koledarju so napisani v madžarščini in namenjeni madžarsko govorečim bralcem.

Samo teh nekaj bolj ali manj naključno izbranih prispevkov kaže na pestrost vsebine, ki jo je posrečeno uredil senior Ludvik Novak na 144 straneh koledarja, ki je bralcem na voljo za 3.000 din. Dolgoletni bralec koledarja bo verjetno opazil pomanjkanje kakšnega aktualnega in svetovalnega prispevka s področja zdravstva ali poljedelstva, ki so bili včasih del tega rednega letnega zbornika.

M. Kuzmič

STOPINJE

Letos prihajajo STOPINJE, koledar ali zbornik, ki jih izdaja pomursko pastoralno področje, med bralce že sedemnajsto leto. Gradivo je uredil uredniški odbor (odg. urednik Jožef Smej) in je zajeto na 260 straneh. Poleg običajnega koledarskega dela prinašajo tokrat Stopinje množico prispevkov za bralce vseh vrst in okusov, kakor tudi starosti. Tudi letos so med sodelavci bolj ali manj isti avtorji kot leta nazaj. Zaradi obilice prispevkov se avtorji podpisujejo celo s kraticami ali psevdonimi, kar bo verjetno v prihodnosti povzročalo težave pri določanju avtorstva.

Kot katoliški zbornik razgrinjajo Stopinje tudi za lansko in letošnje leto podobo in življenje prebivalstva pomurskih dekanij. Posegajo pa tudi v Porabje, kjer živijo prekmurski Slovenci, od katerih se je poslovil starosta in buditelj J. Kühar.

Letos je strokovnih sestavkov sorazmerno malo v primerjavi s prejšnjimi leti. Opaža se, da odhajajo in se redčijo vrste starih in dobrih poznavalcev in piscev naše preteklosti. A. Trstenjak spregovori o filozofu F. Vebru, ki je dejansko prebivalcem svoje in naše krajine neznan, čeprav v svetu zelo cenjen. V. Novak spregovori v okviru Pavlovega leta o Pavlu in opozarja na nekatere napake, ki postajajo praksa. Najboljši poznavalec misijonarja Kereca, Franc Halas, piše o prekmurskem misijonarju Kerecu in njegovem prizadevanju za slovenski misijon na Kitajskem. V tem letu dobimo tudi zgodovinski pregled župnije Črensovci, ki ga je pripravil F. Tement. J. Smej prav tako razodeva manj znane stvari iz že pozabljenih in orumenelih arhivov (Ivanocy, Borovnjak), in še bi lahko kaj navedli.

Literarni prispevki so razvrščeni po koledarju v obliki proze in poezije in so izpod peresa znanih in manj znanih piscev. Folklorno obarvani so vsako leto tudi narečni zapisi kakega besedila v šaljivem tonu.

Pomemben je še informativni del, saj v besedi in sliki prinaša življenje župnij.

Nekaj člankov je posvečenih našim zdomcem in izseljencem v tujini, saj koledar prejemajo številni naši ljudje v tujini.

Tako je koledar zbornik Stopinje spet dodatni kamen izgradnje slovstva, vzet in zaokrožen iz življenja in dela ljudi, katerim je tudi namenjen. Upajmo, da bo v prihodnje našel tudi nove oblike in vsebine, ki jih narekujeta prostor in čas, predvsem pa človek, ki s to pokrajino živi in umira. Staro pravilo pravi, da s storjenim ne smemo biti nikoli zadovoljni.

F. Ku.

Platana Murska Sobota
vabi na ogled in nakup

PISARNIŠKEGA POHIŠTVA,

ki je razstavljeno v Potrošnikovem salonu pohištva v Murski Soboti.

Izkoristite ugodno priložnost.

Obenem obveščamo, da

ŽAGAMO HLODOVINO

ob sredah, četrtkih in petkih od 6. do 14. ure.

Razrez lesa opravimo takoj.

Naročila sprejemamo po telefonu 22-320.

SLOVENIJALES

PLATANA MURSKA SOBOTA

MURA

Tovarna oblačil in perila iz Murske Sobote je pojem uspešne delovne organizacije, ki za svoje izdelke dobiva priznanja od domačih in tujih poslovnih partnerjev in potrošnikov.

TOVARNA OBLAČIL IN PERILA
MURSKA SOBOTA
69000 MURSKA SOBOTA
IVE LOLE RIBARA 2

Radi bi obdržali ta poslovni ugled in ekonomsko učinkovitost tudi v prihodnosti.

Za smelo uresničevanje razvojnih usmeritev potrebujemo znanje, ki ga prinesejo v kolektiv novi, za različna strokovna področja usposobljeni ljudje.

Pridobiti želimo mlade strokovnjake s poklici:

- **dipl. inž. in inž. tekstilnokonfekcijske tehnologije**
- **dipl. ekonomiste**
- **dipl. inž. strojništva**
- **dipl. inž. elektrotehnike — smer računalništvo**
- **dipl. inž. matematike**
- **dipl. inž. fizike**

Kandidate, ki že imajo delovne izkušnje v svoji stroki, prav tako pa tudi mlade diplomante, ki iščejo prvo zaposlitev vabimo, da se prijavijo k naslednjim delovnim nalogam

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

1. SLUŽBA ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV
   —Sistemski programer
   Pogoji:
   dipl. inž. elektrotehnike — smer računalništva, dipl. inž. matematike, dipl. inž. fizike
   — Organizator — programer — 2 delavca
   Pogoji:
   dipl. ekonomist — smer poslovna informatika ali organizacija poslovanja, dipl. elektroinž. — smer računalništvo ali informatika
2. SLUŽBA POSLOVNIH RAZISKAV
   — Energetik
   Dipl. strojni inž. — smer energetika, aktivno znanje enega svetovnega jezika
   — Analitik poslovanja — 2 delavca
   Dipl. ekonomist — zaželena analitična oz. organizacijska usmeritev
3. IZVOZNO-UVOZNA SLUŽBA
   — Pripravnik — dipl. ekonomist, zunanjetrgovinska usmeritev, aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika

Strokovnim kadrom s področja tekstilnokonfekcijske tehnologije zagotavljamo delo v različnih proizvodnih enotah naših temeljnih organizacij.

Razpisna komisija delavskega sveta tozda OBLAČILA LJUTOMER

razpisuje dela in naloge individualnega poslovodnega organa
— DIREKTORJA TOZDA OBLAČILA LJUTOMER

Pogoji:
Visoka ali višješolska izobrazba ekonomske, tehniške ali pravne smeri, 5 oziroma 8 let delovnih izkušenj pri opravljanju nalog poslovodnega organa oziroma del s posebnimi pooblastili v gospodarskih delovnih organizacijah in aktivno znanje enega svetovnega jezika.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje in bi želeli delati v naši organizaciji, naj pošljejo pisne prijave kadrovski službi DO MURA v 15 dneh po objavi.

DO
PLATANA
MURSKA SOBOTA
lesna industrija, n. sol. o.

Začasni kolegijski organ **razpisuje** v skladu s samoupravnimi splošnimi akti dela in naloge

VZDRŽEVALEC I

Pogoji:
— KV ključavničar ali preoblikovalec in spajalec kovin, IV. stopnja, ali
— obratovni elektrikar ali elektrikar energetik, IV. stopnja
— 1 leto delovnih izkušenj
— poskusno delo 3 mesece

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:
Slovenijales, LI Platana Murska Sobota, Lendavska 29.

DELAVSKI SVET
ABC Pomurka
Živinorejsko-veterinarski
zavod za Pomurje
Murska Sobota
razpisuje
prosta dela in naloge

računovodje

Pogoj:
— višja strokovna izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj ali
— srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in 10 let delovnih izkušenj

Dela in naloge se razpisujejo za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh od dneva razpisa. Prijave zbira razpisna komisija.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od dneva izbire.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ MURSKA SOBOTA

razpisuje

TEČAJ DRUŽABNEGA PLESA

standardnih, latinskoameriških in disco plesov.

Tečaj bo ob torkih v Srednješolskem centru v Murski Soboti, začel pa se bo 2. februarja ob 18.30. Pisne prijave sprejema ZKO Murska Sobota, Trubarjev drevored 4, ali telefonično štev. 21 957, kjer boste dobili želene informacije.

VAŠ TV EKRAN BO SPET NOV!

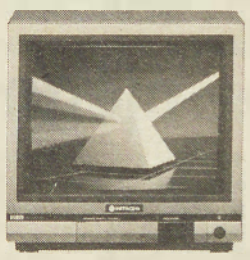

Če je ekran vašega barvnega televizorja iztrošen, ga bo po najsodobnejši tehnologiji obnovil

JOŽE ŽIŽEK
RTV SERVIS

Lenart v Slov. goricah, Nikova ul. 2, tel. (062) 74 339

GF gradbeni finalist n. sol. o.

Gradbeni finalist Maribor, tozdi PODI IN PODLOGE GRADLES, Ljubljana, Podutiška 94

objavlja:
prosta dela in naloge

VEČ POLAGALCEV-PARKETARJEV

Pogoj: končana II. ali III. stopnja lesne smeri z delovno prakso pri podobnih delih.

Možnost priučitve.
Osebni dohodek od 250.000,— do 300.000,— din.

Prijave pošljite v 8 dneh od dneva objave oz. do zasedbe del in nalog na naslov: Gradbeni finalist, tozd Podi in podloge Gradles Ljubljana, Podutiška 94. O izbiri bodo kandidati pismeno obveščeni.

zavarovalna skupnost triglav n.sol.o. ljubljana

Delovna skupnost Pomurske območne skupnosti ZS TRIGLAV na podlagi sklepa odbora za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja

objavlja

naslednja prosta dela in naloge:
1. Cenilca in likvidatorja avtomobilskih škod,
2. Zavarovalnega zastopnika za zastop 8—110 Šalovci,
3. Zavarovalnega zastopnika za zastop 8—117 Beltinci.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
Pod 1.: da imajo višješolsko izobrazbo tehniške smeri z dveletnimi delovnimi izkušnjami in prej končano avtomehanično ali avtokleparsko šolo.
Pod 2. in 3.: da imajo končano najmanj osemletno ali njej enako šolo oziroma strokovno izobrazbo III. ali IV. kategorije zahtevnosti z ustreznimi delovnimi izkušnjami.
Za objavljena dela in naloge se združuje delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas in s posebnim pogojem poskusnega dela, ki bo trajalo tri mesece.
Osebni dohodek po samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke ter sredstev sklada skupne porabe.
Kandidati naj vložijo lastnoročno napisano prošnjo s kratkim življenjepisom in z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter opisom dosedanjega dela v roku osmih dni po objavi na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav, Pomurska območna skupnost Murska Sobota, Titova 13. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh od opravljene izbire.

S FOTOAPARATOM PO VINSKI CESTI V RADGONSKI OBČINI

PRIJATELJI NARAVE IN LJUDI

Začnimo tudi tole nadaljevanje z odlomkom iz prospekta Pot v gorice: »... Vinska cesta med kopastimi griči vas popelje v vsak skrit kotiček, kjer boste deležni prijaznega sprejema. K nam lahko pridete sami, z družino ali v večji skupini ...«

Zares. Po cesti skozi naselje Rožički Vrh lahko pridete v številne skrite kotičke. Žal so na njej številna križišča, s smerokazi za nekaj kilometrov oddaljena naselja ali brez njih, na nobenem pa nismo zasledili oznake »pot v gorice« ali starega smerokaza »turistična pot«. Popotnik je prepuščen lastni iznajdljivosti, vsekakor pa mora (tako kot mi) vprašati za pot domačine, kajti prav lahko se zgodi, da se znajde v kakem »dolu«, kjer se asfaltirana cesta konča.

Pravzaprav smo iskali drugi vinotoč v radgonski občini, ki je pred kratkim dobil dovoljenje za domačo postrežbo gostom — torej lastnik ponuja jedi iz domače kuhinje in vino, ki ga je sam pridelal in vzgojil. Smerokazi na križišču pri starem gasilskem domu na Rožičkem Vrhu so nas zmedli. Prišli so iz smeri Kapela, na levo je Hrastje-Mota, torej smo zavili na desno. Takrat še nismo vedeli, da je vinotoč oddaljen manj kot petdeset metrov — le kako, ko pa še nikoli nismo bili tam, v bližini pa ni bilo nobenega smerokaza ali napisa.

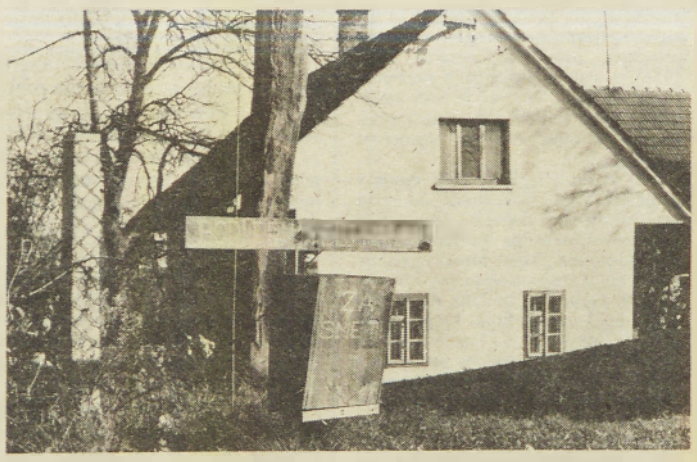

Lični koši za smeti so samo en dokaz, da na Rožičkem Vrhu skrbijo za svoje okolje.

Bodi prijatelj narave

Rožički Vrh je zares lepo urejeno naselje in splača se popeljati po cesti, ki pelje mimo številnih vinskih kleti in stanovanjskih hiš. Krajani skrbijo za svoje okolje — ne le okolica hiš, ampak tudi okolica gasilskega doma in ceste je bila čista, poleti pa zasajena z rožami.

Verjetno je edino manjše in od centra oddaljeno naselje, ki ima koše za smeti. Imajo pa večjo vrednost kot drugi, saj so izdelani doma in opremljeni z vzgojnimi napisi.

Prihodnje leto jih bodo morali obnoviti, kajti že jih je načel zob časa.

Lepe gostilne ... iz njih pa greš lačen

Kdor ne ve, kaj je to prava domača gostilna, mora obiskati Katico Hojs pri Vidmu ob Ščavnici. Mogočna stara stavba, zgrajena v stilu, ki ustreza tej pokrajini, je zadnje čase bolj prazna kot pred leti. Ali je premočna konkurenca bifejev (največ prometa jim je vzel novi bife v trgovini, tudi gostišče Grozda je postalo kljub dobri lokaciji le bife ali točilnica pijač) ali pa ljudje ne cenijo več domačnosti in prijaznosti ter dobre kuhinje?

Prepričani smo, da če bi Hojsovi hoteli, bi posel cvetel. Katica, ki je glavna v kuhinji in za točilno mizo, ni bila preveč zgovorna. Dejala je, da ne ve, kako dolgo bodo še imeli odprto. Zato pa je bil toliko bolj zgovoren mož Edi. Pričakal nas je po dobri stari gostilniški navadi) že pred vhodom. Pogovor je stekel kar sam od sebe, tu in tam se je razjezil na igralni aparat: »Toda kaj hočete, mladina ima to rada,« je hitro dodal.

Izvedeli pa smo nekaj, kar je zelo resnično: »Včasih si prišel do gostilne do kolen v blatu, toda dobil si dobro hrano. Zdaj v vsaki točijo samo pijačo, pa še to ne najboljšo. Sedaj pa prideš do gostilne po asfaltu, vendar greš iz nje lačen.«

Tu smo tudi prvič v času našega potovanja po vinski cesti poskusili pravo domače vino. Ko smo vprašali, kam bi napotil gosta, ki bi prišel k njim, je dejal, da v Sovjak (tam imajo tudi vinograd). Ni nam torej preostalo drugega, kot da pogledamo tudi v ta konec Slovenskih goric, čeprav ni označen na zemljevidu.

Bernarda Peček

(se nadaljuje)

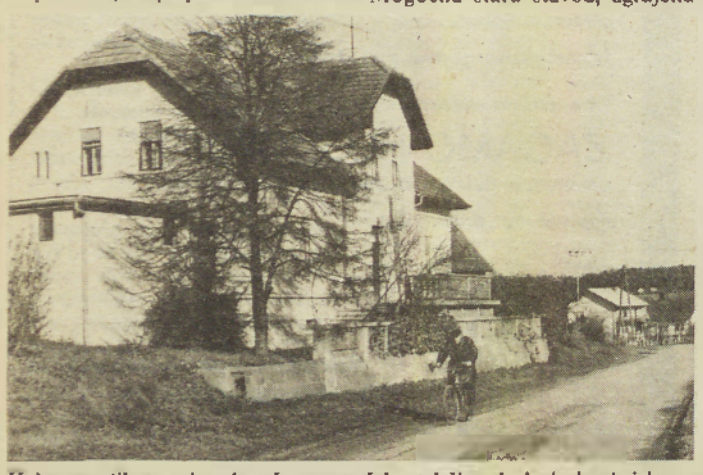

Hojsova gostilna — ob vsakem času postrežejo s telečjo pečenko in drugimi domačimi dobrotami.

Svet šole osnovne šole Štefan Kuhar-Bojan Puconci objavlja

javno dražbo

PRETOČNEGA POMIVALNEGA STROJA ZA POSODO

Dražba bo 20. 1. 1988 ob 10. uri v prostorih šole.
Izklicna cena je 1,500.000,— din
Interesenti bodo morali plačati 10% varščine od izklicne cene.
Ogled pomivalnega stroja je možen vsak dan od 8. do 14. ure na šoli.

POSEBNA UGODNOST OB NAKUPU KUHINJSKEGA POHIŠTVA!

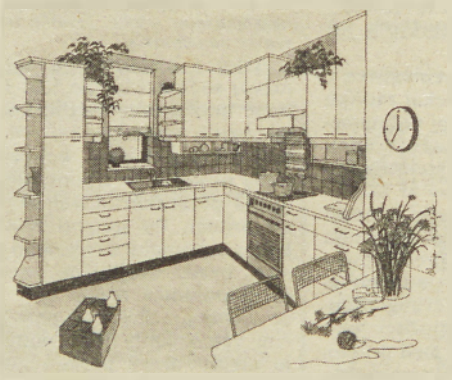

Ob nakupu z gotovinskim vplačilom ste deležni

od 20 do 25 % popusta!

Ugodnost velja za vse vrste kuhinj priznanih jugoslovanskih izdelovalcev.

Za nakup se priporoča
salon pohištva **lesnina**

MURSKA SOBOTA, Bakovska cesta 1.
Tel.: (069) 21 398

Seminar za vinogradnike-vinarje

Čeprav je o kakovostni in zdravi prehrani skorajda vsak dan govor bodisi v pisni ali govorni obliki preko raznih časopisov, revij in TV sprejemnikov, manj pa so ljudje seznanjeni s kakovostno predelavo in obdelavo vin, kar spada ob zmernem pitju tudi med prehrano. Na našem območju (gornjeradgonskem) je mnogo vinogradnikov, ki jim je vinogradništvo eden izmed glavnih virov tudi za preživljanje. Poleg teh pa lahko srečujemo še vrsto tistih, ki jim je ta panoga kmetijstva neke vrste konjiček.

Na pobudo naših vinogradnikov je Delavska univerza Gornja Radgona že lani organizirala strokovni tečaj za vinarje-vinogradnike s sodelovanjem Kmetijskega zavoda Maribor. O koristnosti tečaja in zadovoljstvu udeležencev ne bi govorili, saj so si o vinogradništvu, kletarjenju in drugem pridobili toliko znanja, da jim nikoli ne bo žal časa, ki so ga namenili lastnemu izpopolnjevanju. Ostalo je še mnogo takih, ki tečaja lani niso mogli obiskovati iz različnih razlogov. Zato se je Delavska univerza v Gornji Radgoni odločila, da za te vinogradnike-vinarje ponovno organizira podoben tečaj zopet s pomočjo Kmetijskega zavoda iz Maribora (s strokovnjaki s področja vinogradništva, agronomije in kemije). Na tečaju se bodo slušatelji seznanili z vzdrževanjem kleti in vinske posode, vzdrževanjem opreme, rajonizacijo, sortimentom, agroekološkimi razmerami, tehnologijo pridelave grozdja, o belih in rdečih sortah vin, času in pripravi trgatve, negi vin, o stabilizaciji vin, vinskih boleznih, ocenjevanju vin in o njihovih značilnostih, pa tudi o vinski zakonodaji in degustaciji. V program je vključen tudi ogled ene izmed vzornih vinskih kleti (lani so obiskali Vinagovo klet v Mariboru).

Po končanem tečaju bodo imeli slušatelji možnost opravljanja preskusa znanja in na podlagi tega bodo dobili ustrezno potrdilo o minimalnih pogojih za vpis v register vin.

S tečajem bo Delavska univerza Gornja Radgona začela v začetku meseca februarja t.l., program pa bo obsegal 46 ur. Prijave sprejema Delavska univerza Gornja Radgona, Trg svobode 4, osebno ali pisno (tel. (069) 74-054). O začetku tečaja bodo prijavljeni pravočasno obveščeni.

R. Jaušovec

OBVESTILO

Uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota obvešča zavezance davka iz kmetijstva, da na podlagi odloka o davkih občanov občine Murska Sobota lahko do 29. februarja 1988 vlagajo zahtevke za priznanje olajšave pri davku iz kmetijstva za leto 1988 na podlagi realiziranega obsega pogodbe o tržni proizvodnji v letu 1987. Zavezanci davka iz kmetijstva, ki so vključeni v družbeno organizirano proizvodnjo, lahko vlagajo zahtevke pri pristojnih krajevnih uradih, zavezanci iz mesta Murska Sobota in vasi iz okolice pa v sprejemni pisarni na sedežu občine, kjer so na razpolago potrebni obrazci za sprejem vlog. Potrebne podatke o količini prodanih pridelkov v letu 1987 si zavezanci lahko preskrbijo, če jih sami nimajo, pri posamezni temeljni zadružni organizaciji KZ Panonka.

Uprava
za družbene prihodke
občine Murska Sobota

Z dr. Aleksandrom Šiftarjem

O tihi revoluciji v soboškem laboratoriju

Direktor Sobotinega tozda Vrtnarstvo, ki je hkrati znanstvenik, raziskovalec in predavatelj, meni, da gre pri razmnoževanju rastlin z biotehnološkim postopkom brstenja v sterilnih pogojih za »tiho revolucijo v kmetijstvu in drevesničarstvu. Tiho zato, ker sledi glasnemu brnenju vedno novih obdelovalnih strojev tiho delo v laboratorijih.« O njegovem izvirnem dosežku, ki nedvomno sodi v vrh t.i. zelene znanosti (biotehnologije), smo se lani — ko je bilo njegovo raziskovalno delo na tem področju še v polnem razmahu — že razpisali. Povod, da vnovič, le da pobliže spoznamo novo sadno sorto iz soboškega aplikativnega laboratorija, so prvi odmevi v strokovni javnosti decembra lani.

KAKO IZ STERILNIH V NORMALNE POGOJE?

Dr. Šiftarja smo kot ponavadi našli v laboratoriju, kjer prebije veliko več časa kot denimo na direktorskem stolčku. S političnim delovanjem se tudi več toliko ne ukvarja, saj tako kot je, po njegovem, zgolj ovira ustvarjalno, strokovno, zbrano udejstvovanje. »Z razvojno-raziskovalnim delom smo začeli leta 1986, saj brez tega ni razvoja. Po svetu določene rastline pridelujejo samo še na ta način. V Jugoslaviji imamo precej raziskovalcev pri bazičnih raziskavah na tem področju in so se po svetu dokaj uveljavili. So na primer v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Za zdaj praksa od tega nima veliko. Močno zaostajamo, vzrokov pa je več,« smo zvedeli. Zanimalo nas je, kakšen je sam postopek razmnoževanja, njegovo bistvo, kajti v strokovne podrobnosti pač ni mogoče zahajati. »Za razmnoževanje uporabljamo katerikoli delček rastline, ki mora biti brez virusov in bakterij. V normalnih pogojih bi tak delček rastline takoj pobralo, zato ga moramo prenesti v sterilne pogoje. Prenesemo ga, preprosto povedano, v laboratorij v sterilizirano posodo, podobno steklenici za marmelado. (Takih steklenic je v Šiftarjevem laboratoriju na stotine!) Tu raste pri strogo uravnavani temperaturi in svetlobi, oskrbljena z vsemi potrebnimi snovmi za življenje (hormoni, vitamini, mineralne

Dr. Aleksander Šiftar

soli in podobno). Iz ene matične rastline se da v enem letu dobiti od deset do sto tisoč novih rastlin. Polovica dela je opravljena v steklenici, drugo polovico je treba opraviti zunaj, kar ni preprosto. Treba jo je postopoma privajati na normalne pogoje rasti. Delo tistih, ki se s tem bavijo, je drugačno, zahtevnejše, bolj humano, tako, kot bi morala biti vsa delovna mesta,« je pojasnjeval dr. Šiftar. Rastline je že mogoče kupiti v tozdu Vrtnarstvo, prvič pa so jih predstavili na lanskem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni in jih tam tudi prodajali. To je najbrž prvi tak primer v državi. Gre za sadike nove sadne sorte Tayberry, ki je križanec med malino in robido, ter sadike afriške vijolice. »Razmnožujemo le zanimivejše vrste in sorte, predvsem take, ki se sicer na druge načine zelo težko množijo,« je dodal.

VEČ KOT ZAMETEK APLIKATIVNEGA LABORATORIJA

Da so sploh mogli izvesti tako zahtevno nalogo, je bil ob znanju in sposobnostih potreben še denar. Izdatno jim je pomagala občinska raziskovalna skupnost, kajti stroški so bili precejšnji. Na sredstva iz blagajne podjetja se ni dalo računati in ostalo je pri raziskovalnem dinarju. Očitno se je naložba krepko obrestovala in se še bo. Sam laboratorij je resda majhen, toda v tolikšni meri in tako opremljen, da služi svojemu namenu. Za razvoj podjetja (delovno organizacijo Sobota oz. njegov tozd Vrtnarstvo), njegovo učinkovitost in uspešnost je razvojno-raziskovalni podvig dr. Šiftarja s sodelavci izjemnega pomena. Ves čas poudarja, da gre za skupinsko delo, čeprav je od njega največ odvisno.

»Ko je treba začeti s serijsko proizvodnjo po deset in več tisoč rastlin, so nujno potrebni ustrezni sodelavci; tako pri razmnoževanju kot pri prodaji, in mislim, da imam take,« nam je zaupal in hkrati pripomnil, da mora v laboratorij. Šli smo z njim in med stotinami »marmeladnih kozarcev z rastlinicami« slišali, da brez osnovnih raziskav ni uporabnih, prenosnih. Z osnovnimi raziskavami se pri nas veliko ukvarjajo in na tem področju je dokaj razvito mednarodno sodelovanje. Informacije je mogoče dobiti tudi iz mednarodnih društev kot je društvo za razmnoževanje rastlin, za vrtnarske znanosti in druga. Velja pa pri tem načelo: daj-dam. Vsake toliko časa se za izpopolnjevanje v stroki prileže potovanje na tuje. Omenili smo že, da dr. Aleksander Šiftar ob vsem drugem tudi predava na mariborski univerzi. »Največ se človek nauči, ko uči druge,« je na to dodal in se poglobil v eno od rastlinic.

Branko Žunec

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Živina mora ostati

Na naše zasebne kmetovalce se lahko zanesemo! Čeprav v določenih obdobjih cene (zdaj mleka, drugič živine, tretjič poljščin) niso spodbudne, prireje oziroma pridelave na poljih ne opuščajo. Vsekakor pa ne tržno usmerjene kmetije. Taka je tudi kmetija 54-letnega Jurija Bojneca iz Dobrovnika. Ob obisku sem najprej povprašal, kako je z donosnostjo.

»Nekaj časa sem beležil prihodke in odhodke, zdaj pa ne več. Se bojim, da bo odhodkov več,« je povedal, nato pa brž nadaljeval: »Kljub temu imam v hlevu že dlje časa po 20 glav goveje živine. Ta stalež nameravam ohraniti, pa naj se zgodi kar koli; živine ni težko odprodati, težko pa je kmetijo postaviti na noge.«

Juriju kaže verjeti! Le kdo je danes sposoben, finančno seveda, v krajšem času sezidati goveji hlev za 20 glav, kupiti dva traktorja, kombajn za siliranje, samonakladalno prikolico, trosilnik umetnih gnojil, obračalnik, puhalnik, cisterno za gnojevko in še vrsto drugih kmetijskih pripomočkov. Vse to je na Bojnečevi kmetiji. Za nakup je občasno jemal posojilo, glavnino stroj v pa je kupil z gotovino, kar je dokaz, da je znal dobro obračati denar. Je pa tudi res, da je bila svojčas prireja iz hlevov bolje plačana kot zdaj, oziroma da je kmet laže nakupil kmetijsko mehanizacijo.

»S kmetijstvom sem se začel

ukvarjati že v mladosti in pri tem moram zdaj pač ostati. Pri delu imam pomočnike: pomaga mi žena, rada pa priskočita na pomoč tudi hči in zet, ki sta sicer zaposlena. Oče in mati, ki pa sta že v visoki starosti, pa se držita bolj doma in pazita na malo vnukinjo.«

Bojnečeve tri generacije živijo v skupnem gospodinjstvu. Prihodki se torej prelivajo iz enega »sektorja« v drugega. Tako je tudi prav in lepo, saj bi vsako drugo ravnanje lahko vznemirjalo, posebno še v času, ko kmetijstvu ne gre ravno lahko, v času, ko je dohodek slab.

»Lani je naša kmetija pridelala 93 tisoč ton sladkorne pese, prodali smo 2 toni pšenice, 5 pitancev in 12 tisoč litrov mleka. Od tega je bilo kar precej prihodka, pa tudi veliko odhodkov, kajti proizvodnja je draga. Še sreča, da živalim pokladamo v glavnem domačo krmo, in sicer koruzno silažo, v katero pa že nekaj let dodajamo tudi pesne glave in listje. S to krmo imamo dobre izkušnje; živali jo rade jedo in dajejo ustrezne količine mleka. Imamo dva silosa, ki obsegata 120 kubičnih metrov in sta vsako leto polna.«

Jurij Bojnec in njegova družina obdelujejo 8,5 hektarja zemlje, od katerih je 1,5 hektarja najetih površin. Povedal je, da na dobrovniškem območju ni težko dobiti zemlje v najem, vendar je sam ne bi vzel več, kajti staleža živali ne namerava širiti, hrane, ki jo pridela na sedanjih površinah, pa je ravno dovolj. Pri poljščinah (koruzo prideluje na 2,5 hektarja, od tega na 1 hektarju za zrnje) dosega odlične pridelke, kar je seveda posledica izdatnega gnojenja, zlasti z gnojevko.

Kakšne so torej Bojnečeve izkušnje? Ni hvalil, ni grajal! Le čemu bi, ko pa ve, da tačas ni nikjer lahko. Kmetija je na trdnih temeljih, osnova za delo torej je, sam bo delal, kolikor bo zmogel, saj priznava, da mu drugega pač ne preostane. Nekako bo pač šlo. Na tihem pa vendarle upa, da bodo za kmetijce morali nastopiti boljši časi — zaslužek bo moral biti boljši — sicer bo pomanjkanje hrane.

Š. Sobočan

VARSTVO RASTLIN

Uporabnost novejših fungicidov na osnovi bakra

Fungicidi na osnovi bakra so najstarejša sredstva za varstvo rastlin pred glivičnimi boleznimi. Leta 1878 so z zelo odporno ameriško trto prinesli iz Amerike v Francijo tudi glivico peronospore vinske trte (Plasmopara viticola). Bolezen se je kmalu razširila po Evropi in je spravljala v obup vinogradnike. To je bil povod za začetek intenzivnih raziskav za njeno preprečevanje. Leta 1885 je Francoz Millardet ugotovil, da je mogoče z bakrovim sulfatom ($CuSO_4$) ali modro galico uspešno zatirati to nevarno bolezen. Ker je raztopina modre galice močno kisla (pH = 3-4), so ji primešali apno v obliki kalcijevega oksida (CaO) ali kacijevega hidroksida ($Ca(OH)_2$). Nastala kombinacija je še danes množično uporabljano škropivo — bordojska brozga. Aktivna snov je bakrov ion (Cu^{++}), apno pa je samo sredstvo za nevtralizacijo. Po nanosu na rastlino se tvori kompleksna spojina ($Ca_4(OH)_2) \cdot CuSO_4$ ki je na rastlini zelo obstojna, bakrovi ioni se iz nje izločajo postopoma.

Priprava bordojske brozge je zelo zamudna, poleg tega je potrebna precejšnja mera previdnosti, da ne pride do ožigov listja. Zato so začeli uporabljati soli bakra, ki so primerne za direktno uporabo. To so sredstva na osnovi bakrovega oksiklorida (bakarni kreč, bakreno vapno, kupropin, bakracid). Fungicidov na osnovi bakra v različnih oblikah in z raznimi dodatki je še precej. Ena izmed zelo znanih kombinacij je kompleks bakrovega hidroksida in kalcijevega klorida z dodatkom cinkovega sulfida (pripravek CUPRABLAU Z).

Med pozitivne lastnosti omenjenih fungicidov vsekakor sodi, da so praktično nenevarni za ljudi, toplokrvne živali in insekte (čebele). Poleg tega imajo širok spekter delovanja. V vinogradništvu npr. delujejo poleg na peronosporo še neugodno na razvoj sive plesni (Botrytis cinerea) in sušice Kabrnkov (Phoma glomerata). Znana lastnost bakra je, da nekoliko zaviralno deluje na rast.

Zaradi tega se navedeni pripravki v vinogradništvu uporabljajo predvsem za zadnja škropljenja, da les dobro dozori in s tem bolje prezimi. Slabost pa je v tem, da pripravki z visokim odstotkom bakra lahko ob hladnem vremenu (pod 10° C) povzroče ožige na listju.

Da bi odpravili nevarnost ožigov in zaviralni učinek na rast, so nastale kombinacije bakrovih soli z organskimi fungicidi. Pri slednjih je odstotek bakra dovolj nizek, da ne povzroča zastojev v rasti, s tem pa se je krog uporabnosti precej razširil. Kot primer navajam uporabnost pripravka CUPRAMIX (proizvajalec Cinkarna Celje).

Omenjeni pripravek vsebuje 20 odstotkov bakra v obliki dvojne soli bakrovega hidroksida in kalcijevega klorida in 40 odstotkov metiram kompleksa.

Pregled uporabnosti pripravka CUPRAMIX

Kultura	Bolezen	Čas škropljenja	Koncentracija %
Vinska trta	peronospora (Plasmopara viticola)	VSA škropljenja v razmaku 10—12 dni	0,30 — 0,35
	rdeči listni ožig (Pseudopeziza tracheiphila)	mladice 8—10 cm	0,30 — 0,35
	črna listna pegavost (Phomopsis viticola)	odpiranje brstov, pojavljanje lističev	1,0
Krompir	krompirjeva plesen (Phytophtora infestans)	VSA škropljenja v razmaku 14 dni	3,5 kg/ha
Hmelj	peronospora (Pseudoperonospora humuli)	do začetka cvetja v razmaku 10—12 dni	0,25 — 0,35
Paradižnik	plesen paradižnika (Phytophtora infestans) črna listna pegavost (Alternaria solani) okrogla listna pegavost (Septoria spp.)	od pojava znakov bolezni dalje vsakih 14 dni	0,30
Čebula	čebulna plesen (Peronospora destructor)	od pojava znakov bolezni na vsakih 10—14 dni	0,25 — 0,35
Zelje	plesen kapusnic (Peronospora brassicae)	od pojava znakov bolezni na vsakih 10—14 dni	0,30 — 0,35
Jablane	jablanov škrlup (Venturia inaequalis)	prvič v času mirovanja	1,0
Hruške	hrušev škrlup (Venturia pirina)	drugič v času odpiranja listov	0,5
Breskve	breskova kodravost (Taphrina deformans)	1—2 v času mirovanja	1,0
Češnje in višnje	luknjičavost, monilija, bakterioza	prvič v času brstenja, nato 1—2 škropljenji ob odpadanju listja	1,0
Ribez	oglata listna pegavost (Mycosphaerella ribiz) ribezova rja (Cromarticum ribicola)	od aprila dalje vsakih 10—14 dni	0,30
Maline	malinova sušica (Didymella applanata)	v času nastanka cvetnih brstov	0,30

Iz navedenega je razvidno, da je uporabnost kombiniranega bakrovega pripravka resnično široka.

V letošnjem letu so na Inštitutu za zaštitu bilja v Zagrebu preizkušali učinkovitost cupramixa proti paradižnikovi plesni. Škropljenje so opravili trikrat (20. 7., 30. 7. in 10. 8.). Rezultati preiškusov učinkovitosti cupramixa proti paradižnikovi plesni (Phytophtora infestans), Zagreb, 1987:

fungicid	doza	% okužbe	učinkovitost v %
cupramix	3 kg/ha	1,98	91,27
ridomil MZ	3 kg/ha	1,45	93,60
bordojska brozga	15 kg/ha	2,66	88,25
kontrola		22,70	—

Iz rezultatov je razvidno, da lahko s cupramixom uspešno zatiramo plesen na paradižniku. Če upoštevamo še dejstvo, da pri pripravkih na osnovi bakra praktično ne poznamo rezistence, potem je njegova uporaba vsekakor priporočljiva.

Na osnovi navedenih dejstev vidimo, da baker kot sestavina novejših pripravkov ponovno dobiva veljavo. To pa je pomembno tudi z vidika varstva okolja.

Miran Gorinšek, dipl. inž.

V razmislek republiški konferenci ZSMS

Znano vam je, da se je v Ljutomeru 21. 12. 1987 dogajalo nekaj, kar ima uraden naziv PROGRAMSKO-VOLILNA KONFERENCA OK ZSMS LJUTOMER. Seje se je udeležil tudi vaš predstavnik Vlado Gerič.

Sodimo, da potek dogodkov pred konferenco in na njej ne služi časti ZSMS, organizaciji, ki ima aspiracije, da postane (in ponekod že postaja) nosilka pobud za demokratično prenovo družbe in države. Primeri:

1. BORIS PAUŠNER, bivši sekretar OK ZSMS, je na začetku seje predlagal dopolnitev dnevnega reda tako, da se pod točko »volitve« doda točka »sprejem kandidatne liste«. Na našo zahtevo je ta predlog pojasnil s tem, da »kandidatno listo sprejema konferenca«. S tem je zavedel konferenco, kajti po pravilih o organiziranosti OK Ljutomer kandidatno listo sprejema predsedstvo OK, ki je to na svoji zadnji seji tudi storilo.

2. Seje ni vodil (razen prvih nekaj minut) predsednik delovnega predsedstva, pač pa član delovnega predsedstva. Ves čas se je v delo delovnega predsedstva vmešaval bivši sekretar Boris Paušner in predsedstvu, ne da bi dobil besedo, sugeriral njegove odločitve, zahteval glasovanje (spet ne da bi dobil besedo) o stvareh, ki sploh niso bile na dnevnem redu ipd.

3. Goran Šoster, član predsedstva OK, je navedel dva primera poskusa pritiska na predsednike OO ZSMS, kako naj glasujejo. Šlo je za prepričevanje, naj predstavniki OO glasujejo za listo B (Branka Jagrinca), **ne da bi o tem odločali člani** OO. Pritiske so izvajali delovni predsednik, njegov brat, kandidat za sekretarja na listi B in Boris Paušner. Vsi imenovani so bili na seji navzoči in nihče od njih ni zanikal, da so to dejansko počeli.

4. Kot že rečeno, je na svoji zadnji seji predsedstvo sprejelo kandidatno listo. Volilni listki so pa bili pripravljeni v nasprotju s tem sklepom. Ni nam jasno, kdo je smel med sejo predsedstva in sejo konference »razveljaviti« sklep predsedstva in pripraviti volilne listke, ki so bili v direktnem nasprotju s sklepom predsedstva. Predsedstvo je, z gradivom za sejo konference razposlalo delegatom pojasnilo, da se bodo delegati na konferenci odločali o tem, ali bodo dali podporo eni ali drugi **skupini** kandidatov. Zaradi tega bi o programih obeh skupin morali razpravljati v osnovnih organizacijah. Za sejo pa so bili (predvidevamo, da spet v zasebni režiji Borisa Paušnerja) pripravljeni listki, kjer so bili pomešani med seboj kandidati ene in druge skupine. Listki niso bili ožigosani in oštevilčeni. Že zaradi tega menimo, da so bile volitve neveljavne, saj se delegati konference sploh niso odločali o predlogu pooblaščenega predlagatelja!

5. V delu volilne komisije je sodelovala (ne da bi bila v komisijo izvoljena) tudi tajnica OK, kljub našim protestom, in bila v posameznih fazah dela (celo pri preštevanju glasov in odločanju o veljavnosti glasovnic) tudi najaktivnejši »član« volilne komisije.

6. Nekateri delegati so volili po dvakrat.

Po seji (ko jo je zapustilo več delegatov in ni bila več sklepčna) je vaš predstavnik Vlado Gerič dejal, da bi bilo normalno, da glede na to, da je večina članov dosedanjega predsedstva razrešena, novi pa niso bili izvoljeni, da do naslednje konference vodi konferenco delovno predsedstvo. O tem se delegati niso odločali. Menimo, da je ta predlog nesprejemljiv, ker tega niti statut niti pravila OK ne predvidevajo, ker delegati pri glasovanju o delovnem predsedstvu (na začetku seje) niso glasovali o možnosti, da bi, če predsedstvo ne bi bilo izvoljeno, do naslednje seje vodilo konferenco delovno predsedstvo in navsezadnje — to se nam zdi nesprejemljivo tudi zato, ker je delovni predsednik že na sami seji pokazal svojo nesposobnost, da jo vodi. Navsezadnje imamo pet članov predsedstva, ki niso bili razrešeni, in menimo, da imajo pravico, da se vsaj enakopravno vključijo v pripravo nadaljevanja prekinjene seje.

Člani RK ZSMS, predlagamo, da o vsem povedanem razpravljate, sprejmete stališče in ga objavite!

Statutarni komisiji ZSMS predlagamo, da o vsem povedanem razpravlja, oceni skladnost opisanih postopkov s statutom ZSMS in z demokratičnimi načeli, ki naj bi veljala pri izvedbi sej in volitvah v ZSMS. Komisiji predlagamo, da da pobudo za razveljavitev volitev in zahtevo za izvedbo volitev, na katerih se bodo delegati lahko odločali o predlogu pooblaščenega predlagatelja (predsedstva OK ZSMS). Prav tako predlagamo, da komisija svojo odločitev objavi.

Za OO ZSMS Ljutomer-mesto
delegat programsko-volilne konf.
Roman Plohl

Pripis:

Pismo, ki smo ga prejeli v uredništvo, je (kar je razvidno že iz naslova pisanja) v prvi vrsti namenjeno republiški mladinski konferenci, vendar so ga avtorji poslali tudi sredstvom javnega obveščanja. Ker v prvem delu pišejo o splošnejših zadevah, smo objavili le tisti del, ki zadeva analizo prekinjene programsko-volilne konference v Ljutomeru.

»Imeli smo jih . . .«

Tako je zapel Župančič v ciklusu pesmi Manon Josipa Murna-Aleksandrova. Večkrat sem prebral to molitev bridkosti, ko sem sledil pogostnim osmrtnicam: Pokopali smo ga v ožjem družinskem krogu . . . Ta skromnost izraža mnogokrat ne samo željo po tišini, ampak krik naši izprijeni humanosti, ko ob odprtih grobovih skoraj bobni premnogokrat velika laž: nikdar te ne bomo pozabili. Mnogi so že davno pozabljeni in le ob posameznih razgretih zapuščinskih razpravah namesto pravih ljudi oživi popljuvan, oklevetan človek.

Imeli smo jih, sem si to jesen moral večkrat ponoviti. Tako ob smrti profesorice dr. Silve Exel-Škerlak in kmalu za tem ob pogrebnem obvestilu dr. Romana Savnika. Ne vem, koliko sta se poznala, ali veže ju Prekmurje in sploh severovzhodna Slovenija, in tako sta vredna tudi tega spomina.

Ko smo stari in mladi člani Kluba prekmurskih akademikov na delovnem sestanku (okt. 1954) navdušeno sklenili, »da je nujno potrebno čimprej izdelati regionalni načrt« (Obmurski tednik, 14. okt. 1954), nismo slutili, da nas bo kaj kmalu »razgnal mogočni« okrajni sekretar Miloš Ledinek.

V delovno skupino inž. Sonja Lapajne (bilo nas je okrog 50, raznih poklicev in strok — o tem. Svet ob Muri letnik 11, str. 35 . . .) se je vključila tudi Silva. Ko smo se pred restavracijo Zvezda razhajali po dobro začetem delu, so me zelo prizadele, zaskelele solze nekaterih sodelavcev . . . dobro smo hoteli, pa nismo smeli!

V srednji šoli sem se srečal s profesorjem-geografom dr. Romanom Savnikom, ko sem kupoval njegov učbenik (napisal jih je 12). Snov je bila v jedrnatem slogu in v opisanih pokrajinah ni bilo tiste romantike, v katero smo včasih, četudi kratkotrajno, zaplavali. Kakšen neki je pisec, nisem razmišljal, saj drugačen ni mogel biti, kot je bila našemu znanju namenjena vsebina.

Ne spominjam se najinega prvega srečanja, ali kmalu pa bi mogla proslaviti 50-letnico neprekinjenega iskrenega tovarištva in delovnega prijateljstva. Potrebno bi bilo prelistati desetine skrbno napisanih pisem; nekatera so že majhne seminarske naloge.

Vsekakor se spominjam: s kolegom se je pripeljal iz Ljubljane (kasneje še njegova in hčerka dr. Breclja) in nadaljevala sva raziskovati, kje na Goričkem je srebrni in kje zlati breg in še druga ledinska imena. Kolesarila sva ob meji, po meji — tu in onstran od Motvarjevec do Rogašovec. Zanimali so naju tudi kalvinci in šola v Martinju. Nekaj ugotovitev s te raziskovalne poti je kasneje strnil v kritično analizo: Dvajset let slovenske uprave v Prekmurju (M. Prekmurec, 4. letnik, str. 102—107). V sorazmerno kratkem sestavku je mnogo kritičnih pripomb na vsebino Slovenskega spominskega zbornika: v njem ne dobimo o slovenski upravi v Prekmurju dobre in popolne slike.

Spoznal sem resnico: kar je kasneje odločno zatrjeval v objavljenih razgovorih, da sta mu Primorska in Prekmurje najbolj pri srcu. To so potrjevali tudi izleti, ki jih je organiziral s svojimi dijaki, enega je opisala DS (danes dr. Darinka Soban): Pri Mišku Kranjcu, M. Prekmurec, 4. let., str. 33 . . .).

Po predavanju v Soboti o razmerah v Grčiji med drugo svetovno vojno in politiko Pavlove vlade je imel precejšnje težave z oblastjo. Taka opredelitev in trdna zasidranost v slovenski narodnostni zavesti ga je naravno vodila v vrste OF, dokler ga jeseni 1943, niso odpeljali v Dachau.

V spomin na 18-mesečno trpljenje mi je za vrt spominov in tovarištva podaril v prozoren papir skrbno ovito knjigo z zelo vidno zunanjo oznako: IX 5393, Joža Vombergar: Voda, komedija v treh dejanjih, 1932. Na notranji strani: rdeč krog s številko 72/48 in nekoliko nižje rdeč razkoračen odtis štampiljke: Lager Bücherei. Na predzadnji strani: dve vrsti številk in znakov, izpisanih s tresočo se roko z grobim svinčnikom. Zapis nam je ostal — vsebina pa ne bo nikdar razvozlana. V pismu (izola, 22. nov. 1982) mi je ponovno pojasnjeval življenje v taborišču in sporočil: »Vombergarjeva drama Voda je bila med redkimi slovenskimi knjigami v knjižnici dachauskih zapornikov. Vse knjige — morda jih je bilo celo 100 — so bile prej last Ljudske knjižnice v Kamniku . . . Med knjižničarji je bil tudi Slovenec, slikar Uršič . . .« Romana je odlikovala globoka v realnost zasidrana narodnostna zavest slovenskega intelektualca.

Nekrologi so kaj pogostoma izredna mešanica bobnečih puhlosti in hitro otipljivih neresnic. Vsi so pokojnika spoštovali, življenje mu ni bilo postlano z rožicami, ali lepo je živel . . . itn.

Ko se je Roman vrnil iz taborišča se ni mogel naseliti v lastni hiši, ker je bila stanovanjska pravica na strani stanovalca, ki so mu ga vselile okupatorske oblasti.

Sledil je davnemu klicu rodu Primorske. Tam je bil, delal in resnično ustvarjal na trdi ledini. Zavist pa je bila črna. Podtaknjena »afera« človeških ribic iz Postojnske jame bi ga skoraj zlomila. Pisal mi je dolga, zelo prizadeta pisma z dokumentarnim odkrivanjem umazanega ozadja. Končno se je resnica le prebila do birokratskih prestolov.

Poznal je Koroško, obujal voljo in zavest, srečeval Prekmurce in poskušal uravnavati skrivljene in neutemeljeno presekane poti. Kaj je . . . bil je srednješolski profesor, profesor na učiteljišču, kjer so ga izigrali v skladu z vladno politiko. Po osvoboditvi tudi znanstveni svetovalec — toda ob upokojitvi je zagrenjeno iskal namesto miloščine priznanje za minulo delo.

Vse to je njegova težka, a nikdar z obupom prevlečena vsebina dolgega življenja. Nikdar mu ni zmanjkalo volje do ustvarjalnega dela; četudi nazadnje ni bilo več dovolj moči.

Z upokojitvijo se je lotil (17 let dela) monumentalnega dela, ki ga je Ivan Bratko upravičeno primerjal z Valvasorjevo Vojvodino Kranjsko. S (140) sodelavci je pripravil in uredil 4 zvezke Krajevnega leksikona Slovenije z 8661 obdelanimi naselji, zaselki in kraji. Kot stari prijatelj sem posredno spremljal to delo, z njim čutil težave in kdaj pa kdaj tudi kje kaj posredoval, koga nadlegoval zaradi neopravljenega dela. Roman je bil zelo zahteven, kritično oster ali izredno občutljiv do sodelavcev. Težil je, kaj samo kritizirajo, naj naredijo, kar sem jih prosil. Veliko delo je bilo registrirati 4365 oseb, pomembnih za slovensko zgodovino. Vesel je bil: majhni smo, ali veliko smo dali, in to je veljalo tudi za NOB, saj je to osvobodilno gibanje registrirano kar v 3134 krajih. Številka naj zbode tiste, ki zanikujejo, potvarjajo resnično vseljudsko narodnoosvobodilno gibanje v Sloveniji. S posebnim mladostnim žarom se je lotil 4. zvezka, čeprav so mu že pešale moči. Severovzhodna Slovenija s Prekmurjem je verjetno tudi najbolje obdelana na 615 straneh. Vesel je bil dobrega sodelavca profesorja Močana, ki je obdelaval Prekmurje. Poseben odnos do Prekmurja je izrazil tudi s tem, da je osebno obdelal vas Petanjci. Pri tem sem ponovno neposredno spremljal delo človeka z velikim občutkom do ljudskega izročila in iskanja resničnih podatkov.

Malo si je oddahnil in v pismih je odpiral novo poglavje: priprave leksikona vasi zamejskih Slovencev. Najdlje je napredovalo težko delo na Primorskem, kar naj bi bilo v prvem zvezku; ostali kraji v drugem. Kljub optimizmu, ki ga je spremljal pri delu, je tožil, da bo verjetno zelo težko izpeljati načrt na avstrijskem Štajerskem in v Porabju.

Med nami je Krajevni leksikon, v praksi pa je še premalo uporabljen. Iz tega temelja, s Savnikovim sodelovanjem, je Cankarjeva založba (1985) izdala zelo potreben priročni leksikon: Slovenska krajevna imena.

Njegova pisma: pisal je redno in točno odgovarjal, pisana z drobno, tenko pisavo, so dragocen mozaik realnih stališč in mnenj o mnogih vprašanjih in ljudeh iz našega raznolikega družbenega življenja. Nikomur ni prizanašal — večkrat sem bil deležen pripomb na delo. Zamere ni bilo, pač pa odprtost in sproščenost.

Ob zadnjih pismih sem jih nehote vsebinsko sporejal z deli Kersnikove novele Kmetska smrt. Pozorno je spremljal ugašanje lastnega življenja: pomembno arhivsko gradivo podaril Arhivu SR Slovenije, knjižnico razdelil otrokom po njihovi strokovni usposobljenosti itn.

Zanj je bila značilna skoraj že asketska skromnost.

Ob svoji 85-letnici mi je pisal (8. marca 1987): ob vstopu v 86. leto dolgega življenja, ki ga občutim kljub mnogim bridkim izkušnjam kot izjemno milost, ki je že zelo redkim dana . . . Seveda zadnje leto kvečjemu hiram: vid peša, spomin uhaja, zbranost mišljenja je »na psu«, strah me je vsake stopnice zaradi vrtoglavice. Svoje javno delo sem seveda zaključil ob misli, da nisem uresničil vseh načrtov . . . sicer pa, kdo jih je sploh kdaj?« Skromnost je izrazil tudi, ko je »hotel preprečiti svoj javni jubilej v Delu, a sem dosegel le uspeh, da so slavni spev premaknili za tri tedne (rojen 11. 2. 1902) . . . mene in drugih pa se naj spomnijo strokovne revije, če so to zaslužili« (pismo 8. 3. 1987).

Kljub stanju, v katerem je bil, je še vedno zavzeto spremljal tekoča dogajanja. V poslednjem pismu (27. julija 1987) je bil zelo prizadet zaradi neurja, ki je pustošilo po Prekmurju in zaskrbljen zaradi elektrarn na Muri. Vznemirila ga je tudi Kmeclova knjiga Posina razmišljanja. Med to turobo je vpletel razveseljiv pogovor z mladim slovenskim kmečkim fantom iz Matajurja in veselje sklenil z grenko ugotovitvijo: »Povsod smo Slovenci utrujeni, napadani, sicer še vedno delavni, a hkrati pogospodeni«.

In kot bi slutil, je sklenil najino dolgo prijateljstvo: »Tebe in Tvoje z bolestjo v prijateljski zvestobi . . . Tvoj Roman.«

december 1987

dr. Vanek Šiftar

POMURSKA »ŠČUKA, DA TE KAP«!

Tisti, ki so pred nekaj tedni gledali v prenovljeni radgonski kinodvorani Partljičevo igro, bodo pričakovali, da bom govorila o igri. Res je, govorila bom o igri z zelo podobno vsebino, vendar s to razliko, da je igra precej resnična — kar zelo pomursko resnična! V Partljičevi (res enkratno aktualni) igri je bil v ospredju direktor lokalne radijske postaje, oziroma točneje: odvisnost njegovega obstoja in obstoja vseh zaposlenih na lokalnem radiu od volje gospodarko-političnih (ali politično-gospodarskih) struktur ozkega okolja, ki je financiralo delovanje radijske postaje.

Tudi Pomurci imamo svoj lokalni radio, katerega obstoj je, poleg vrste raznolikih financerjev, menda v precejšnji meri odvisen tudi od združenega dela, ki financira njegovo delovanje. Ta naš radio ima v svojem programu ustaljeno oddajo, ki hvali in graja Pomurce, tu in tam tudi vse Slovence, pa Jugoslovane, pa še malo zunanjega sveta. Enkrat je na vrsti to, drugič ono, največkrat pa tisto, kar je slabo in bi se moralo popraviti ali izboljšati.

No, pa smo pri Partljiču! Oni dan se je začelo po radgonski občini šušljati (slišala sem celo na enem občinskem sestanku, pa ne bom povedala na katerem, da ne bo spet lova na čarovnice), da so nekateri »ustanovitelji« tega nešega radia začeli že kar groziti zaradi teh oddaj, ki tudi grajajo, ne samo hvalijo. Menda bodo zahtevali celo ukinitev oddaje ali pa kar radia, ker »ne nameravajo plačevati, da bi jih nekdo samo kritiziral«. Menda se z grajanjem naše turistične ponudbe (in s tem seveda turističnih delovnih organizacij) antipropagira naš lepi del domovine, ki pa ima mimogrede tudi neurejene gostilne, umazana stranišča, pipe, ki puščajo, preluknjane namizne prte, neprijazne receptorje in še in še »čisto majčkenih« lepotnih napak, ki pa jih tako vidijo samo drobnjakarski tujci! In ker smo tudi v Pomurju »lokalpatrioti«, se moramo prilagoditi vsejugoslovanskemu povprečju obnašanja in do kosti obdelati tistega, ki je prvi povedal, da je »sosedu krava crknila, ker jo je ob stalnem molzenju pozabil hraniti«, ne pa tistega, ki je pustil kravo crkniti.

Prišli smo v čase, ko se začenjamo bati oslove sence. Vse kritike ocenjujemo z nalepkami »kritizerske«, vsa nasprotna mnenja strpamo v vreče z napisom »škodljivo« in vsi smo prepričani, da nam je za »crknjeno kravo« kriv nekdo drug. Ne razumem, kako smo lahko v svoji majhnosti tako majhni, da hočemo imeti celo lokalne časopise in radijske postaje za svoje reklamne prospekte samo zato, ker jih financiramo. Konec koncev združeno delo financira tudi zvezno vlado, pa jim le-ta nikakor ne vrača reklamnih prospektov (prej vstopnice za preteklost!) Ali to pomeni, da ne dosežemo pravega učinka pri kupcih s poslovnimi kosili, z neštetimi službenimi potovanji, z vlaganji v trg v veliko drugih oblikah, s kvaliteto svojih izdelkov in ponudbe oz. s poslovnostjo nasploh? Ali res lahko ena takšna lokalna radijska oddaja naredi tolikšno škodo? Rekla bi, da si medvedjo uslugo delamo sami s svojimi zaprtimi očmi in predvsem v gostinstvu s prepričanostjo, da je treba gosta v prvi vrsti odreti, ne pa poskrbeti za njegovo dobro počutje s kakovostno turistično ponudbo.

Konec koncev je Jugoslavija v krizi prav zaradi ljudi, ki ne vidijo dlje od svojega nosu in so sploh prepričani, da so s svojo zaplotarsko politiko pobrali vso pamet tega sveta. Na tej prepričanosti tudi poslujejo v svojih okoljih (oziroma dirigirajo po svojih notah). Izhoda iz ozkosti in vstopa v napredek nikakor ne bomo našli z geslom: demokracija pomeni prisiliti nasprotnika, da molči . . . Irena Petek-Ferenc, Radenci

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri osnovni šoli Rogašovci ponovno

razpisuje

prosta dela in naloge:

— učitelja slovenskega jezika, za nadomeščanje v času porodniškega dopusta.

Začetek dela 8. februarja 1988.

POGOJ: končana PA — smer slovenski jezik.

Rok prijave 8 dni po objavi.

Pogled na razstavo v Pomurju

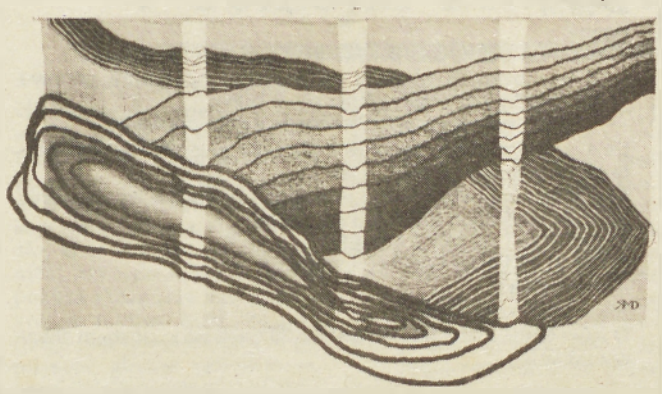

MARIKA DANČ-ROTH: POLIPTIH, 1983, tapiserija.

Fatalnost termina prekmurski (oziroma širše regionalno skonstruiranega izraza pomurski) je prav gotovo osnovni moto razstave, ki bo ves januar na ogled v murskosoboški galeriji. Že sam naslov — Sodobno likovno prizadevanje v Pomurju; ustvarjalci rojeni po letu 1950 — daje razstavi okvir in smernice pri izboru avtorjev in prezentaciji njihovega dela. Prva in najtrdneje začrtana demarkacija je opredeljena povsem zemljepisno v Pomurju rojeni ali delujoči umetniki, nekoliko manj zavezujoča pa je letnica njihovega rojstva. To bi bilo mogoče prav tako premakniti še nekoliko nazaj (kar bi pomenilo po osvoboditvi rojene avtorje), kot naprej, in poiskati drugi mejnik, čeprav takšna, kot je, zajema (po naključju?) tiste avtorje, ki v letu postavitve razstave, torej 1987., še niso presegli dogovorne zgornje meje mladih umetnikov.

Fenomen občutja regionalne zamejenosti in odrinjenosti z več zornih kotov v katalogu osvetljuje tekst avtorja razstave Janeza Balažica in ga tukaj ne kaže duplicirati, ampak tembolj, ob odkrivanju povsem umetniških kvalitet, v razstavljenih delih poiskati tudi njegove replikacije. Nujna omejitev del na število, prikladno za razstavo, ki bo obiskala še razstavišča v Kranju, Beljaku in Ptuju, je narekovala izbor manjšega števila eksponatov, posebno izrazitih in značilnih recentnih del vsakega umetnika ter z njihovim skupnim prikazom, z vzporejanjem njihove svojevrstnosti ali sorodnosti nakazati likovno podobo in utrip področja, ki mu pripadajo.

Po ustvarjalnih intencijah, ki jih razstavljena dela razkrivajo, lahko avtorje generalno razvrstimo v dve, ali morda tri skupine. Nobena od njih sicer nikakor ni povsem homogena, vendar pa je vsaka dovolj izoblikovana v svoji različnosti in odnosu do drugih dveh. V prvo in najbolj heterogeno — ta v galeriji zajema ves zgornji prostor — sodijo avtorji, ki niso študirali na ljubljanski ALU, z izjemo Iva Bošnjakovića ne žive v Pomurju in v svojem delu ne aktualizirajo primarnih eksistenčnih in psihofizičnih relacij znotraj danega prostora in časa. Gradnja tapiserij Marike Dančč-Roth temelji na prerazporejanju tekočih linij in ploskev, ki v deloma intenzivni barvni skali prehajajo bodisi v transparentnost bodisi v plastičnost oblik ter tako asociirajo organsko povezanost z naravo. Paleta, slikarski duktus in motivika Ditke Petkovič koreninijo v sferi intimistične poetike, ki jo s prizmatičnim lomljenjem pastelnega kolorita avtorica polagoma prevaja v simbolno pomenskost zasebnih sanjskih vizij. Borut Vild se predstavlja s serijo kolažev, katerih fragmentarnost in nežna barvitost evocirata strogi esteticizem, po drugi strani pa v njih živi tudi zavest o akcijskem procesu oblikovanja slikovne površine; medtem ko grafike Iva Bošnjakovića govore zgolj z zakonitostmi svojega formalnega izraza, s kombinatoriko razporejanja geometrijskih elementov, sistematiko lineature in matematično-tehničnim purizmom izvedbe, ki mu podredi vse emocionalne in vsebinske impulze likovnine.

V osrednjem prostoru galerije so razstavljena dela slikarjev Marjana Gumilarja, Mirka Rajnerja, Sandija Červeka in Jožeta Denka, ki pravzaprav tvorijo tudi osrednjo skupino razstave. Prav pri njih je najbolj evidentna težnja po formulaciji lastnega kreativnega izraza in pronikanja v materijo, teksturo in substanco izrazila. Seveda kažejo vsi dovolj individualno zaznamovanih potencialov in delno različna izhodišča, čeprav današnji opus vseh štirih nastaja na dediščini revizije izkušenj slikarstva nove podobe. Njihov tvorni prispevek, avtohtonost originalnega, pa lahko v kontekstu razstave razbiramo z vpenjanjem v koordinate združevanja strukture in vsebine slike ter njene metasporočilnosti, ki ne temelji na narativni in linearno berljivi vizualizaciji motiva. Izhajanje zgolj iz pozicij radikalno zastavljene problematizacije in nereflektiranega odnosa do ozko pojmovanih fenomenov regionalnega prostora in njegovega historiata bi nas nujno pripeljalo do preliminiranja vsebin, kot bi nas ohlapno enovrstično etiketiranje posameznega opusa odvrnilo od dejanske, premišljene in poglobljene valorizacije posameznih slikarskih in vsebinskih komponent.

Slikar Zlatko Gnezda se v tako imenovani Mali galeriji predstavlja v sklopu umetniškega združenja K. B. V. Haus-bau in njegovega ambientalnega projekta Unser zweites Sterben. Svoj ustvarjalni credo

K. b. v. Haus-bau (Kunst beschrenke Vereinigung Haus-bau) Detalj projekta »Unser zweites Sterben«, 1987.

skupina razgrinja v katalogu z anti-manifestom svojega delovanja, Drugo umiranje pa je predstavitev, pravzaprav refleksija njihovega prejšnjega projekta, konfrontiranega z originalno Groharjevo sliko Nuna na mrtvaškem odru, zrcalom in hommagom Josephu Beuysu. Tako je v projekt sam inkorporirano travmatično dipolna situacija ega, njegovega umeščanja v regio-nacionalne konstrukte in preseganje le-teh, s tem pa morda najizraziteje reflektira tendence celotne prezentacije mladih pomurskih likovnikov in kakšne perspektive se lahko odpirajo in se morajo odpirati skozi prizmo tako zastavljenega razstavnega projekta.

Morda samo še to: med mladimi prekmurskimi umetniki tokrat ni nobenega kiparja, razstavljeni pa so kipi, tri skulpture Sandija Červeka, ki prav tako kot njegove slike temelje v svojem bistvu, v svoji skulpturalnosti, torej v svoji eksistenci in s tem odslikavi eksistence ustvarjalca.

Mitja Visočnik

PREKMURSKA MADŽARSKA KNJIŽEVNOST

V Pokrajinski in študijski knjižnici Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti je na ogled izvirna razstava Prekmurska madžarska književnost (1945—1987). Ob njenem odprtju je izšel tudi katalog, ki prinaša zanimiv pogled na to književnost in bibliografski pregled literarne žetve prekmurskih madžarskih literatov. Pogovarjali smo se z Lajosem Bencejem, ki je tudi avtor kratke zgodovine prekmurske madžarske književnosti.

Najlažje se izražamo v verzih

Če izhajava iz zapisanega v uvodni besedi kataloga, je namen razstave Prekmurska madžarska književnost (1945—1987), ki je na ogled v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti, tudi, da bi prekmurske Madžare spodbudila k še ustvarjalnejši literaturi. Pomeni to, da z doseženim doslej niste povsem zadovoljni?

Zato, ker je v tem malem verzu, v tej vrstici zajeta celotna vsebina rojstva naše književnosti in tudi težav, ki so pri rojevanju.

Edini prozaist med madžarskimi avtorji pri nas je Pal Szomi?

Ja, tu se že začne problem, ki izhaja iz dejstva, da smo slogovno zelo, zelo navezani na pesem. Da smo vsi lirične duše in se lažje izražamo v verzih. Tako nas zelo ve-

INTERVJU Z LAJOŠEM BENCEJEM

Stvar je v tem, da nas je malo pisateljev, ker nas je v Prekmurju tudi malo Madžarov. Deset tisoč ni veliko in nekdo je izračunal, da smo glede na zapisano število literarna velesila. Problem pa je v tem, da morda nismo dovolj kakovostni. Za to pa so različni razlogi in problemi, kar bo gotovo predmet vašega naslednjega vprašanja.

Točno. Kot ste zapisali v Kratki zgodovini prekmurske madžarske književnosti, je njeno izhodišče politično. Za uverturo v to književnost ste omenili pesniško zbirko Lajosa Vlaja Pesmi, ki je izšla dve leti po seji CK ZKJ (1961. leta), na kateri so dobile narodnostne manjšine zeleno luč za nadaljnji razvoj in uveljavitev, ter pred uvedbo dvojezičnega poslovanja 1964. v praksi obeh občin, kjer je narodnostno mešano prebivalstvo, in zato me zanima, kaj menite o izidu prve prekmurske madžarske knjige ter njenem avtorju?

Vsekakor je stvar tesno povezana s politiko, s tistimi političnimi dejanji in politično klimo, ki je bila zelo ugodna za uveljavitev narodnosti, in narodnostna politika se je takrat res tudi začela prebujati.

Naš prvi pesnik je Lajos Vlaj, ki je tudi prvi narodnostni politik pri nas, in njegove pesmi, ki so izšle 1961. leta, so nastale nekje v tridesetih letih ter že bile objavljene v vojvodinskih literarnih revijah in pozneje tudi pri nas. On je pionir na tem področju, v tej pokrajini, kjer je govoril v svojem maternem jeziku madžarski narodnosti in je tudi začetnik književnosti. Po njegovi pesniški zbirki, ki je izšla 1967. (posthumna izdaja), se je začelo literarno življenje prebujati. Nastopili so trije zelo perspektivni pisatelji: József Varga, Pál Szomi in Szúnyogh Sándor.

To govorite o antologiji Pričakovanje pomladi in njen naslov je iz Sandorjeve pesmi. Zakaj ste poudarili prav pesniško misel: »Začnite znova tkati jeklene niti sanj?«

Poleg omenjene antologije Pričakovanje pomladi pa je 1979. izšla antologija Sozvočje, ki pomeni kontinuiteto književnega ustvarjanja v madžarskem jeziku pri nas, obenem pa vključuje nova imena. Tudi vaše ob Zsuzi Bati, Elizabeti Bernjak in pokojni Leoni Kanyo. Ste Srčni brezsrčnež in zakaj (po vaše) lirika ne more služiti življenju?

Lajos Bence je na otvoritvi razstave v Pokrajinski in študijski knjižnici označil njeno vsebino, ki je pomembna ob izvirni obliki — postavitvi, poseben delež pa so imeli na prireditvi tudi interpretatorke izbranih pesmi madžarskih avtorjev v Prekmurju ter vodja knjižnice Kulturnega centra Miško Kranjec Jože Vugrinec, ki se je po otvoritvenem nagovoru umaknil v ozadje.

Foto: Sunyogh

seli, da je eden med nami prozaist, ki je že na začetku začel s kratko prozo, prišel pa tudi do romana. Preskusil se je, čeprav po mojem mnenju ni najbolj uspel, ker mu je slogovno bližja novela, in je zato bolj kot roman omenjeno delo zbirka novel.

In kaj sodite o pesniškem preroštvu Moje pesmi Józsefa Varge?

Moram povedati, da je József Várga tisti med nami, ki ima svojo poezijo za preroško in tudi njegovo celotno pesniško ustvarjanje je povezano s koristnostjo, ker je pisal za predšolsko mladino, za najmlajše in je (kot sem zapisal tudi v katalogu, ki je izšel ob odprtju razstave) on tihi človek, ki dosledno hodi po poti, ki jo je začel Vlaj.

Otroške poezije se je lotil tudi Sándor Szünyogh?

Le v zadnji zbirki, vendar mislim, da je to le priložnostno, da gre pri njem le za avanturo. Pesnik je vesel, da je dobil sina, sicer pa po mojem ne bo vztrajal v tej smeri kot njegov sorojak in vrstnik Varga, čeprav so pesmi lepe.

Lahko bi odgovoril le z Gaborjem Vajdo, ki je ob izidu moje pesniške zbirke zapisal: »Lirika ne more služiti življenju. V tej tezi je neka izzivalna programskost, tako kot vsebuje vsaka kljubovalnost hkrati tudi lastno nasprotje. (Torej je nekje paradoks že v naslovu Srčni brezsrčnež) in dalje. Njegove pesmi resnično niso odprta stališča, ne dobri nasveti samemu sebi, samootrditve, njegov ton je nostalgičen, blago svetoboljski, kot če bi pogrešal nekaj, kar se še ni utelesilo, česar še nismo zares osvojili.«

Tako torej o sebi skozi usta drugega. Kaj pa o drugih, o obetajočih imenih mlajše generacije madžarskih pesnikov pri nas?

Tu je v prvi vrsti Albert Halas, ki piše pesmi in je tudi državni prvak v športu. Na srečanju srednješolcev v Bečeju v Vojvodini je zasedel prvo mesto, kar je velik uspeh glede na število tamkajšnjih mladih ustvarjalcev, ki imajo boljše možnost za uveljavitev kot naši.

Pa tudi izjema je, da združuje v sebi šport in kulturo!

Ja. Tudi.

Drugo tako ime je Gabriela Bence-Utroša, ki je začela s kratko prozo in zdaj že piše boljše daljše stvari. Tako tudi János Toplak in János Völgyi, ki se ukvarjata še s slikarstvom, Judith Csuka pa študira na madžarskem in se izpopolnjuje v slavistiki in literarni zgodovini.

Torej bi lahko rekli, da je perspektiva madžarskih avtorjev v slovenskem in tudi madžarskem prostoru matičnega naroda dobra?

Mislim, da je zelo dobra.

Brigita Bavčar

Po besedah Szuzane Szabo-Pahič, ki je (skupaj z drugimi zaposlenimi v Pokrajinski in študijski knjižnici) pripravila razstavo Prekmurska madžarska književnost, je na njej okoli sedemsto bibliografskih enot. To so dela, ki so bila objavljena v časopisih, revijah, zbornikih in samostojna avtorska dela. V bibliografiji so tako zajeti literarni ustvarjalci, ki so bili rojeni v Prekmurju, ali pa so s pokrajino neločljivo povezani z življenjem in delom. Razporejeni so po abecedi in njihove samostojne izdaje imajo posebno težo na začetku posebne bibliografije, druga dela pa so razvrščena drugje v skupini proza in poezija. Naštetih je šestindvajset imen, kar je več od pričakovanj in poznavanja znanih avtorjev, ki se jim pridružujejo še novi. »Pomembno je, da smo navsezadnje le uspeli dokumentirati književnost prekmurskih Madžarov, kar priča več kot sedemsto bibliografskih enot,« je poudarila bibliotekarka. Opozorila pa tudi, da je izvirno (ne klasično z vitrinami) postavljena razstava komentirana in na ogled do 23. januarja.

bb

BLACK BALOON

Koncert skupine domačega bobnarja Miraua Celca v disku D je izzvenel kot bogato nabit z energijo. Ritmi jazz funka, jazz rocka z latinskoameriškimi dodatki so pritegnili vse navzoče. Bravo! Le tako naprej fantje. Samo, da ne bi črni balon prej doživel nesrečo in se razpočil.

v. c.

Novoletni koncert v Gančanih

Prijetno novoletno darilo so poklonili krajanom člani moškega pevskega zbora Kulturno-umetniškega društva Dolinec iz Gančan. Ti so ga hvaležno sprejeli — koncert namreč — napolnili dvoranico do zadnjega kotička ter z spontanim aplavzom nagradili prizadevne pevce. Koncerta so se udeležili tudi predstavniki pevskih zborov iz Beltinec in Lipovec, kar je dokaz, da se na Ravenskem sosednja kulturna društva povezujejo, zanimajo za kulturno dejavnost svojih sosedov, načrtujejo pa tudi programsko sodelovanje.

»Prijetno sem presenečena,« je izjavila strokovna sodelavka Zveze kulturnih organizacij Murska Sobota, ki je prišla poslušat vrle Gančance. »Izbor pesmi je presenetljiv, glasovi res imenitni, tudi izvedba preseneča, čeprav bi se dalo tu in tam še kaj dodelati in izbrusiti. Brez zadržkov lahko čestitamo pevcem, predvsem pa zborovodkinji tov. Maruši! In na mlada harmonikarja ne smemo pozabiti in na prijetno napovedovalko! Tudi ti so pripomogli k estetski in umetniški izvedbi programa. Dobro, da sem vas slišala,« je še dodala, »saj vse prepogosto mislimo, da se kaj vrednega lahko dogaja le v večjih središčih.«

Pripomniti pa je še potrebno, da znajo ceniti »svoje« pevce tudi predstavniki krajevne skupnosti, kar so dokazali z organizacijskim delom.

DG

kulturni koledar

V organizaciji novoustanovljene Glasbene mladine Murska Sobota bodo v četrtek in petek, 21. in 22. januarja, v kinu Park v Murski Soboti koncerti simfoničnega orkestra Srednje glasbene in baletne šole iz Ljubljane.

Poleg štirih koncertov za osnovne in srednje šole bo celovečerni koncert za izven v četrtek, 21. januarja, ob 18. uri v dvorani kina Park.

Glasbena mladina Murska Sobota ob tem vabi na ustanovni občni zbor. Članstvo v GM je prostovoljno. Člani pa lahko postanete vsi, ki se ukvarjate z glasbeno ustvarjalnostjo ali imate veselje do kakršnekoli zvrsti glasbe, saj se GM zavzema za razvoj glasbenega in splošnega kulturnega življenja občanov, še posebej mladih, ki preko neposrednih srečanj s kulturno in umetniško ustvarjalnostjo ter ustvarjalci razvijajo svojo osebnost in ljubezen do glasbene ustvarjalnosti. GM omogoča izobraževanje in delovanje svojih članov, spodbuja lastno ustvarjalnost in le-to predstavlja širšemu okolju poslušalcev. Omogoča razvoj novih glasbenih skupin in delo že obstoječih, organizira klubsko dejavnost in strokovna srečanja, ki vodijo k višjim in zahtevnejšim oblikam zadovoljevanja potreb.

Glasbena mladina je združenje ljubiteljev glasbene ustvarjalnosti, ki deluje jo v okviru Kluba mladih Murska Sobota.

Ustanovni občni zbor GM Murska Sobota bo v sredo, 20. januarja 1988, ob 16. uri v galeriji kulturnega centra Miško Kranjec.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled SODOBNO LIKOVNO PRIZADEVANJE V POMURJU. Kot je zapisano na vabilu in v katalogu, se s svojimi deli predstavljajo ustvarjalci rojeni po letu 1950.

BESEDA AVTORJA ALTERNATIVNE RAZSTAVE

Razstava Sodobno likovno prizadevanje v Pomurju je avtorska, njen postavitelj je Janez Balažic, ki jo tako označuje.

»Resnično mi je šlo pri tej razstavi predvsem za predstavitev sodobnih likovnih prizadevanj, nikakor pa ne, da bi na primer izpostavil posamezne akcente v kvalitativnem oziroma kakršnem koli formalnem smislu. Kvečemu zato, da se celostno predstavi likovna produkcija pomurskih ustvarjalcev. Na vabilu je poudarjena sicer rojstna letnica ustvarjalcev — po letu 1950 —, vendar se jaz osebno z njo ne strinjam, kajti, kot je najbrž znano po vseh mojih projektih, sem nagnjen do določenih kakovostnih dosežkov pomurske, slovenske in tudi širše produkcije. Vendarle je pač to naloga, ki je stalna, kot jo je označil vodja soboške galerije Franc Obal. Ta sledi nekim intencam za nacionalno umetnostno kakovost, da se ustvari nova dediščina. Tako, da smo na nek način morali pristati na to, da smo na tak način izpeljali razstavo, in pa tudi pošteno je, da uvrstimo vse avtorje.«

Ob odprtju razstave je izšel tudi katalog, z distanco avtorja do nekaterih kakovostnih del s tem, da bi pri sebi razčistil z določenimi dilemami, ki ga osebno napeljujejo k likovni umetnosti. »Sam sem dobesedno spoznal, da so določena dela izjemno kakovostna in celo presegajo neki ozki okvir. Katalog je v bistvu toliko pozitiven, ker sem tam prikazal dileme v drugi luči, v komparaciji z drugimi podobnimi projekti, ki so v Sloveniji in širšem zaledju, tako da je tudi tu v tem smislu kakovosten premik.«

Na študijskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice je razstavljena PREKMURSKA MADŽARSKA KNJIŽEVNOST. Razstava bo odprta do 23. januarja.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak si le še do sobote, 16. januarja, lahko ogledate RAZSTAVO DEL ČLANOV LIKOVNE SEKCIJE KUD IVAN KAUČIČ. Svoje stvaritve razstavljajo: Cimerman, Gnezda, Hramus, Kovač, Makoter, Marko, Markovič, Potočnik in Prelog.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so še vedno razstavljena tihožitja Rudija Vivoda iz Ruš.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: ABC KVAČKANJE (Mladinska knjiga), PREKMURJE — Hodil po zemlji sem naši (Cankarjeva založba) in James Barwick — HITLERJEV RABELJ (Pomurska založba).

OHRANITI KULTURNO DEDIŠČINO

Na OŠ Janko Ribič Cezanjevci doslej nismo imeli podmladka turističnega društva, ker tega društva še nima tudi krajevna skupnost.

Da bi učence spodbudili k organiziranemu delu na področju ohranjanja kulturne dediščine, so učenci v svojih razrednih skupnostih sklenili, da bi ustanovili podmladek turističnega društva. Pred novim letom so na obisk povabili etnologa dr. Janeza Bogataja, urednika revije Lipov list, ki je učencem in učiteljem predaval o ohranjanju kulturne dediščine. Predavanje je bilo zelo zanimivo, saj je bilo spremljano s prekrasnimi diapozitivi.

Učenci so po predavanju ustanovili podmladek, izvolili vodstvo, predstavili okvirni program dela, ki ga bo vodstvo z učiteljico-mentorico v najkrajšem času dodelalo.

Učenci bodo z idejami spodbujali k raznim aktivnostim tudi svoje starše, ki pa bi lahko postali aktivni člani društva v krajevni skupnosti.

Lizika Rauter

OTROŠKI ŽIV-ŽAV

Mladina Martinja je letos znova pripravila pester spored ob prihodu dedka Mraza. To je že tradicionalno edinstven dan, ko se na enem prostoru zberejo vsi vaški otroci, od tistih, ki komaj stopicajo, pa do šolarjev, dijakov, in se za nekaj ur prepustijo svoji otroški brezbrižni razigranosti, ki pride do posebnega izraza v takšni večji množici vrstnikov.

Seveda ni manjkal niti dedek Mraz, tisti pravi, daljni, ki sicer ni prišel na saneh, je pa priletel z letalom naravnost iz Afrike.

Drobcenih glavic se kar ni in ni loteval spanec. Škoda, da je novo leto tako poredko, škoda, da ne pošlje dedek kakšnega brata vsak mesec . . .

Srečko Kalamar

Silvester za oskrbovance

Silvestrovanje v Domu oskrbovancev v Rakičanu je že tradicionalno. Tudi zadnje so pripravili, vendar še skrbneje kot sicer, ob pomoči občinskih centrov za socialno delo G. Radgona, Lendava, Murska Sobota in soboških krajevnih skupnosti. Potrudili so se, da so bila novoletna darila primerna, predvsem pa enakovredna. Praznovalcem je spregovoril podpredsednik radgonske občinske skupščine Vinko Rous, učenci šol Drago Lugarič iz Lendave in Jože Kerenčič iz G. Radgone pa so nastopili kot glasbeniki, pevci in plesalci. Tačas je v rakičanskem domu 272 oskrbovancev in so zmogljivosti doma stoodstotno izkoriščene.

Madžarska folklorna skupina osnovne šole Drago Lugarič je prinesla s sabo tudi nekaj mladostnega ognja. Foto: A. Abraham.

Letna konferenca invalidov na Kapeli

Sredi decembra je imel invalidski področni odbor Kapela na svojem območju redno letno konferenco, na katero se je skrbno pripravil. Iz poročila predsednika Lojzeta Stelcerja je bilo slišati, da je bil pododbor delaven, za kar gre zahvala skupinskim poverjenikom. Zadane naloge so bile v celoti opravljene. Organiziral je dan žena za vse tri pododbore v lovskem domu Radenci, kjer je bila udeležba zelo dobra. Organiziral je izlet v notranjost Slovenije, kjer so si člani ogledali razne znamenitosti, in družabno srečanje v prelepem vinorodnem kraju Murščaku. Izostala pa tudi niso športna tekmovanja. Slišati je bilo, da je naše vrste med letom zapustilo 6 članov.

Celotno poročilo društva invalidov Gornja Radgona je podala predsednica Marta Breger, v katerem je izrazila zadovoljstvo vseh treh pododborov, to je apaškega, radgonskega in kapelskega. Navezali smo stike z nekaterimi društvi po Sloveniji in se celo pobratili. Omenila je tudi težave, s katerimi se društvo srečuje, in načrt dela za letošnje leto. Letos nas čakajo velike naloge, saj društvo praznuje 10-letnico obstoja. Ob tej priliki bo razvilo prapor, na kar se že pripravljajo. Konferenca je sprejela program dela.

Predsednik področnega odbora Gornja Radgona Ivan Maruško je govoril o porabi zdravil, ki naj bi jih nadomestili z domačimi, če je to možno, s čimer bi zdravstvu prihranili precejšnje vsote denarja, o tekočih zadevah v društvu, predvsem o nakupu društvenega prapora in temu primernega prispevka članov. Člane je seznanil, da bo letos praznovanje dneva žena v Gornji Radgoni.

Anton Domanjko

Socialno razslojevanje vse večje

Kaj je vodilo družbo, da je odstopila od zastavljenih programov?

V letu 1972 smo ustanavljali komisije za ugotavljanje izvora premoženja, da bi v posameznih družbenopolitičnih skupnostih odkrili posameznike, ki so obogateli brez dela. V posameznih družbenopolitičnih skupnostih so komisije skušale opravljati zaupano nalogo, vendar za to niso imele potrebnih pristojnosti, čeprav so jih imenovale takratne skupščine, sestavljene iz odbornikov. Prizadevanja komisij so bila jalova in niso obrodila zaželjenih rezultatov. Leta 1974 so podobne komisije imenovale skupščine, ki so jih že sestavljali vsi trije zbori delegatov. Toda v naslednjih letih smo podobne komisije in tudi to odgovorno delo odpravili. Vprašanje je, zakaj je družba odstopila od zastavljenih programov za preprečevanje neupravičenega bogatenja, saj tudi pri organih, ki so po razpustitvi teh komisij morali ugotavljati primere bogatenja, ni bilo zaznati kakšnih vidnejših rezultatov.

Socialno razslojevanje je po teh letih, še zlasti po letu 1980, čedalje večje in je posledica neupravičenega bogatenja posameznikov. To pa ponekod poleg vsega drugega ustvarja politično nerazpoloženje.

Tu ne gre za očitke tistim našim delovnim ljudem in občanom, ki so si res z lastnim delom in pametjo ustvarili boljše življenje, ampak tistim, ki bogatijo ali so bogateli na račun družbe. Vsekakor je treba ošvrkniti tudi sistem, ki dopušča tako široke možnosti tistim, ki tega niso zaslužili.

Zaradi slabih gospodarskih razmer, dolgov in izgub bi morali prav v tem času temu vprašanju nameniti več pozornosti in nepristransko oceniti, kaj je bilo pridobljeno v zadnjih 10 ali 15 letih z NEDELOM.

Dedek Mraz tudi v Andrejcih

V nedeljo popoldne so v vaško-gasilskem domu v Andrejcih pripravili tradicionalno prireditev ob prihodu dedka Mraza. Organizirala sta jo vaški odbor krajevne skupnosti Martjanci in mladinska organizacija iz Andrejec, ki je poskrbela za pester kulturni nastop. V njem so se predstavili z igrico, plesom in pesmicami, ki so jih malčki z navdušenjem sprejeli. Ob tej priložnosti so vsem predšolskim otrokom od drugega do sedmega leta starosti izročili darila. Denar za sladki del obdaritve malčkov je zagotovila krajevna skupnost Martjanci, za igrače pa Zveza prijateljev mladine. Za konec so pripravili še srečelov.

M. J.

GORNJA RADGONA

Center za socialno delo v novih prostorih

Center za socialno delo v Gornji Radgoni je bil do sedaj v stavbi občinske uprave. Tamkajšnji prostori so bili za tako delo neustrezni, zato so že vrsto let razmišljali o rešitvi. Sedaj so Center za socialno delo Gornja Radgona preselili v bivše prostore Elektra na Leninovo ulico. V novih prostorih je omogočeno strokovnejše delo za reševanje problemov.

Franci Klemenčič

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI PODRUŽNICA MURSKA SOBOTA

OBJAVLJA

na podlagi 93. člena Statuta Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota, prosta dela in naloge

— VODENJE DELA V LIKVIDATURI, BLAGAJNI IN TREZORJU

Pogoji:
— strokovna izobrazba VI. stopnje: ekonomist ali pravnik
— dve leti ustreznih delovnih izkušenj
— nekaznovanost za kaznivo dejanje zopet družbeno in zasebno premoženje

Poskusna doba traja 2 meseca.

Kandidati naj pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi kadrovski službi SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota, Titova 2.

Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Gasilsko društvo Videm ob Ščavnici

razpisuje

dražbo

za prodajo gasilske avtocisterne, znamka GMC, motor PERKINS, moč 52 kW, nosilnost 4850 kg, sedem sedežev, triosni pogon. Cisterna je aluminijasta s 3500 lit. vode, primerna za prevoz pitne vode z vgrajeno črpalko. Izklicna cena je 3.000.000,— dinarjev.

Javna dražba gasilske avtocisterne bo v nedeljo, 21. februarja 1988, ob 8. uri pri gasilskem domu v Vidmu ob Ščavnici.

Prednost pri dražbi imajo gasilska društva in delovne organizacije. Če teh interesentov ne bo, se vozilo proda zasebnemu kupcu.

Ogled vozila je možen vsako nedeljo od 8. do 12. ure pri gasilskem domu v Vidmu ob Ščavnici.

Upravni odbor društva

DELOVNA SKUPNOST SIS GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI OBČINE LJUTOMER
LJUTOMER, Ormoška 3/II

Zbor delavcev Delovne skupnosti SIS gospodarskih dejavnosti občine Ljutomer **razpisuje** dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

računovodja

(reelekcija)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1.
a) da imajo višjo strokovno izobrazbo ekonomsko finančne smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v računovodstvu,
b) da imajo srednjo strokovno izobrazbo ekonomsko finančne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju zahtevnih del in opravil v računovodstvu.

2. Kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj vložijo pisne ponudbe s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: DELOVNA SKUPNOST SIS GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI OBČINE LJUTOMER, Ljutomer, Ormoška 3/II, z oznako »za razpisno komisijo« v 8 dneh od dneva objave razpisa.

O izbiri bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku roka za zbiranje ponudb.

tehnostroj

DO Tehnostroj Ljutomer, industrija vozil in kmetijske mehanizacije, p. o. Ljutomer, Prešernova c. 40

Komisija za delovna razmerja **oglaša** prosta dela in naloge:

ORGANIZIRANJE IN IZVAJANJE FUNKCIJE PRODAJE

Pogoji:
— višja izobrazba ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: DO Tehnostroj, industrija vozil in kmetijske mehanizacije, p. o. Ljutomer, Prešernova c. 40, z oznako »za komisijo za delovna razmerja«. O izbiri bomo vse prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po sklepu komisije.

RAZPISNA KOMISIJA
ELEKTRO-KONTAKT ZAGREB, n. sol. o.
TOZD ELEKTROMATERIAL LENDAVA, n. sol. o.

po sklepu delavskega sveta tozda

RAZPISUJE

dela in naloge s posebnimi pooblastili

VODJE OPERATIVNE PRIPRAVE, SKLADIŠČA IN TRANSPORTA

Pogoji:
— višja izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri
— 4 leta delovnih izkušenj na področju operativne priprave proizvodnje in organiziranja proizvodnje
— pravilen odnos do socialističnega samoupravljanja

Dela in naloge vodje operativne priprave, skladišča in transporta se razpisujejo za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov:
ELEKTRO-KONTAKT ZAGREB
TOZD ELEKTROMATERIAL LENDAVA
Kolodvorska 8
(za razpisno komisijo)

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

ABC POMURKA

VELETRGOVINA Potrošnik N. SOL. O.

TOZD VELEPRODAJA MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2

ABC POMURKA
Veletrgovina POTROŠNIK
Tozd Veleprodaja Murska Sobota

razpisuje

PONOVNO DRAŽBO

Za prodajo naslednjih motornih vozil:
1. TAM 2001, letnik 1972 — neregistriran
2. TAM 5000, letnik 1972 — neregistriran
3. TAM 5500, letnik 1972 — MS 110-67
4. IMV kombi, letnik 1977 — MS 283-20
5. Moped Tomos, trikolo, letnik 1975

Javna dražba bo v sredo, 20. januarja 1988, ob 11. uri na dvorišču delovne organizacije POTROŠNIK Murska Sobota, ul. Arhitekta Novaka 2.

Ogled vozil je možen pred začetkom javne dražbe na dvorišču DO POTROŠNIK.

Pred začetkom na dan dražbe, med 10. in 11. uro, morajo interesenti plačati 10 % varščino. Prometni davek plača kupec.

V skladu z določili Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81, 34/83, 24/85 in 1/86), Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic (Ur. list SRS, št. 26/84) in Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje solidarnostnih stanovanj v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Lendava

RAZPISUJE
Samoupravna stanovanjska skupnost občine Lendava

XI. NATEČAJ

za pridobitev solidarnostnih stanovanj v Črenšovcih

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki, ki živijo v težkih materialnih razmerah:
1. Delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter pri občanih, ki samostojno z lastnimi sredstvi opravljajo kot poklic obrtno ali drugo dejavnost.
2. Občani in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih.
3. Občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja, upokojenci, borci NOV, kmetje-borci NOV in občani, ki izpolnjujejo naslednje splošne pogoje:
   — da prosilec stanovanja ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje ali lastnik primernega vseljivega stanovanja, prav tako tudi ne osebe, ki z njim stalno stanujejo,
   — da ima prosilec stanovanja stalno bivališče na območju občine Lendava,
   — da si prosilec oz. njegova družina ne more rešiti stanovanjskega vprašanja pri ožjih članih družine (zakoncu, starših, otrocih), ki so lastniki ali imetniki stanovanjske pravice večstanovanjske hiše, stanovanj ali stanovanja, ki presega stanovanjske normative po družbenem dogovoru,
   — da prosilec oz. njegova družina doslej še ni imel ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja,
   — da socialne razmere prosilca oz. članov njegove družine ali gospodinjstva ustrezajo merilom, ki veljajo za vse druge oblike socialnovarstvenih pomoči,

in naslednje pogoje:
delovni ljudje, ki združijejo delo v temeljih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, so upravičeni do pridobitve solidarnostnega stanovanja, če izpolnjujejo naslednje pogoje:
— da znesek skupnega povprečnega mesečnega dohodka na člana družine ne presega 55 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu SR Slovenije v letu 1987,
— da samski upravičenec ali upravičenec samohranilec s skupnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 65 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu SR Slovenije v letu 1987,
— da mlada družina s skupnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 70 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu SR Slovenije v letu 1987 — za mlado družino se šteje družina, ki ima vsaj enega otroka in v kateri nobeden od staršev ni starejši od 30 let.

Vloga mora biti na obrazcu 8,40 SPN-1 in ji morajo biti priložena še naslednja potrdila:
— potrdilo o stalnem bivališču in družinskih članih,
— potrdilo o premoženjskem stanju,
— potrdilo o delovni dobi,
— morebitna zdravniška potrdila o trajnih obolenjih prosilca ali članov njegove družine.

Vloge z navedenimi potrdili je potrebno vložiti v tajništvu Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava do 25. januarja 1988.

Nepopolne vloge in vloge, prispele po tem datumu, ne bodo obravnavane.

O izidu natečaja bodo prosilci obveščeni v 14 dneh po sprejemu prednostne liste.

OBISK NA TROMEJI

V obmejni Trdkovi se veselijo vodovoda

Od starega leta smo se poslovili brez snežne odeje, kar je za mnoge pravo razočaranje, saj težko pričakovanih novoletnih praznikov niso mogli preživeti na snegu. Nasploh pa je letošnja zima muhasta, z gosto meglo, ki se ves dan zadržuje do nižin, tako da sonce le redko pokuka skoznjo in nas ogreje s svojimi toplimi žarki. Zato se ljudje tudi raje zadržujejo v topli sobi, gledajo televizijo ali opravljajo kako drugo koristno delo. Taka, neprijazna je bila tudi zadnja decembrska sobota, ko sem se podal na obisk k ljudem, ki živijo v najsevernejšem delu naše domovine, k tromeji, v Trdkovo na Goričkem. Nejevolja pa me je hitro minila, ko sem prišel med prijazne in pridne ljudi, ki kljub megli in hladnemu vremenu, saj je bila temperatura pod ničlo, niso sedeli v topli sobi, temveč so imeli delovno akcijo. Krajani so delali skupaj z graničarji karavle Trdkova pri gradnji vaškega vodovoda. Z veseljem so delali, čeprav vreme ni bilo najprimernejše, saj so se zavedali, da delajo zase, za svoj kraj in boljši jutri. S tem so tudi dokazali, da je v slogi moč in da ljudje ob meji živijo skupaj z graničarji ter pomagajo drug drugemu, kadar je potrebno. Krajani Trdkove, obmejne vasice ob avstrijsko-madžarski meji, niso sami krivi, da živijo ob meji in da so nekoliko zaostali za drugimi kraji, zato si še bolj želijo napredka. To željo dokazati tudi z vaškim vodovodom od Trdkove do Martinja, ki je največji tovrstni vodovodni objekt na Goričkem. Gradnja vodovoda je bila predvidena v tem srednjeročnem obdobju krajevne skupnosti Kuzma, kamor spada tudi Trdkova. Seveda pa sami tega velikega bremena ne bi zmogli, zato so veseli širše družbene pomoči, čeprav bodo največje breme nosili sami. Predračunska vrednost vodovoda je 300 milijonov dinarjev. Doslej jim je Območna vodna skupnost Mura Murska Sobota prispevala 46 milijonov dinarjev in Komunalno-stanovanjska skupnost Murska Sobota 10 milijonov dinarjev, od slednje pa pričakujejo še 40 milijonov. Poleg teh sredstev pa so veliko denarja prispevali krajani sami in skupaj z graničarji prostovoljno opravili potrebna dela. Vsako gospodinjstvo je namreč doslej prispevalo po 850.000 dinarjev in delalo tudi po šest dni. Graničarji pa so opravili nad tisoč delovnih ur. Za vodovod je bilo potrebno položiti okrog 8.200 metrov cevi, zgraditi vodni zbiralnik z zmogljivostjo 170.000 litrov in 40.000-litrski rezervoar za zajetje vode. Analiza, ki so jo opravili, je pokazala, da izvir daje 50 litrov vode na minuto. Če pa ta ne bi zadoščal, imajo na voljo še dodatne vire. Pri gradnji vodovoda bodo uredili tudi deset hidrantov, za kar je Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požari občine Murska Sobota prispevala 2,500.000 dinarjev. Za delovanje vodovoda pa bodo morali zgraditi tudi transformator, kajti sedanji ne zadošča. Predvidevajo, da bodo vodovod v Trdkovi zgradili do prvega maja. S tem bodo v tem obmejnem naselju odpravili problem zdrave pitne vode, ki jo bodo lahko uporabljali tako krajani kot graničarji na karavli. Krajani Trdkove so tako dokazali, da so za hitrejši napredek pripravljeni prispevati celo več kot drugod, saj se zavedajo, kaj jim bo pomenil vodovod. Vaška funkcionarja Jože Rogan in Karel Lang ter komandir karavle Trdkova Branko Vujaklija pa so nam zagotovili, da so tudi v prihodnje pripravljeni sami prispevati več kot drugi, če bi bili deležni pomoči širše družbene skupnosti. Pri tem so mislili na posodobitev ceste, saj je malo naselij, kjer so še brez asfalta. Kaže pa, da sta dobra volja in pripravljenost vseeno premalo in da tega problema ne bodo tako hitro rešili. Modernizacija ceste v Trdkovi in njihova povezava z drugimi kraji namreč ni v razvojnem programu do leta 1990.

Feri Maučec

Graničarji skupaj s krajani Trdkove zasipavajo cevi za vodovod.

Izolacijska dela pri rezervoarju za vodo na Srebrnem bregu.

V Veščici ne držijo križem rok

Le redkokateri kraj v soboški občini se lahko pohvali s tako aktivnostjo, kot je v Veščici. V tem kraju blizu Murske Sobote so namreč z lastnim in prostovoljnim delom ter krajevnim samoprispevkom uredili že večino komunalnih in drugih objektov. Med drugim so asfaltirali vse vaške ceste, napeljali vodovod in dobili telefonske priključke, obnovili so pročelje gasilskega doma, zgradili dodatni transformator, pokrili avtobusno postajališče, uredili so zbiralnico mleka in še marsikaj bi lahko našteli. Z zbranim krajevnim samoprispevkom pa so minulo leto opravili tudi izkop obcestnih jarkov, popravili so nekatere mostove in sezidali mrliško vežo.

Tudi v sedanjem obdobju krajani Veščice ne držijo križem rok. Že dlje časa se namreč pripravljajo na obnovo dotrajane ulične razsvetljave, ki ne ustraza več sodobnim potrebam. Poleg tega pa načrtujejo asfaltiranje okrog kilometer dolgega odseka od regionalne ceste Murska Sobota—Gederovci do središča Veščice. Tako se jim bo navsezadnje izpolnila dolgoletna želja.

M. Jerše

Nove luči v pomurskem središču

Središčni del Murske Sobote okrog Trga zmage in na ulici Alija Kardoša je z novim letom bogatejši za nove in sodobne luči, ki dajejo mestu samosvoj pečat. Do zamenjave stare ulične razsvetljave je moralo priti zato, ker so stari kabli odpovedali in luči že nekaj časa niso svetile. Obsežna dela so opravili delavci tozda Elektro iz Murske Sobote, občinska komunalna skupnost pa je v ta namen odštela okrog 25 milijonov dinarjev.

M. J.

28,6 milijona za manj razvite KS

Za dopolnilne programe krajevnih skupnosti za prvo polletje 1988 je po predlogu občinske komunalne skupnosti v Murski Soboti zagotovljenih več kot 75,7 milijona dinarjev. Upoštevajoč število zaposlenih, bodo krajevnim skupnostim razdelili čez 45,3 milijona dinarjev. Po teh izračunih naj bi za manj razvite krajevne skupnosti v soboški občini ostalo več kot 28,6 milijona dinarjev, pri čemer bodo blizu 24 milijonov porabili za vzdrževanje vaških cest. 5 milijonov dinarjev pa bodo prispevale krajevne skupnosti Rogašovci, Cankova in Pertoča, kjer bodo s pomočjo občinske cestne skupnosti posodobili več odsekov cest.

Pri tem so upoštevali kriterije za razdelitev sredstev za sofinanciranje razvojnih programov manj razvitih krajevnih skupnosti v soboški občini. Po njih se za vzdrževanje vaških cest nameni kar 45 odstotkov celotnega zneska zbranih sredstev. Preostali denar pa bo porabljen za posodobitev lokalnih cest, čemur so namenjeni tudi samoprispevki, za gradnjo in obnovo mostov in večjih prepustov na vaških cestah, za telefonsko omrežje in druge razvojne programe teh krajevnih skupnosti. Tu imajo prednost vodni objekti, objekti za odvajanje in čiščenje odplak, urejanje deponij za odlaganje smeti in odpadkov, transformatorske postaje in vzdrževanje drugih komunalnih objektov oziroma naprav.

M. Jerše

Tudi komunalna dejavnost odvisna od denarja

Program vzdrževanja komunalnih objektov in naprav v soboški občini predvideva, da bodo prihodnje leto v te namene porabili blizu 755 milijonov dinarjev. Takoj pa je treba povedati, da gre za osnutek programa del občinske komunalne skupnosti v Murski Soboti za leto 1988, ko še niso zagotovljeni vsi potrebni viri financiranja.

Zato se bo omenjeni program verjetno med letom še večkrat spreminjal. Največji znesek, in sicer blizu 360 milijonov dinarjev, naj bi namenili za investicijsko vzdrževanje komunalnih objektov in naprav, ki so skupnega pomena. Med drugim načrtujejo ureditev pločnikov na Kidričevi — od Zvezne do Petrola — in ulici Štefana Kovača, kjer bi zamenjali obcestne robnike na odseku od križišča s Titovo cesto do ulice Mikloša Kuzmiča. Poleg tega bodo obnovili asfaltno vozišče na Partizanski ulici, ulično razsvetljavo v delu Grajske ulice ter zamenjali svetilke in uredili ulično razsvetljavo na Titovi cesti v središču Murske Sobote.

Nekaj denarja bo tudi za sofinanciranje vzdrževanja javnih parkov ob gradovih v naseljih Rakičan, Beltinci, Grad itd. Obsežen je tudi program gradnje komunalnih objektov in naprav, saj bi zanj porabili nad 714 milijonov dinarjev. V prvi vrsti gre za gradnjo vodooskrbnih objektov na črpališču v Črnskih mejah s čistilno napravo, industrijskega kanalskega zbiralnika od mestne čistilne naprave do Markišavske ceste, operativna dela za oskrbo z vodo iz lokalnih zajetij v soboški občini, kakor tudi za izdelavo tehnične in urbanistične dokumentacije.

M. Jerše

Složno do novih uspehov

Zelen božič, bela velika noč — pravi stara ljudska modrost in ni izključeno, da se bo takšna napoved letos uresničila. Zima je letos zares predolgo skoparila s snegom, še prvi teden v januarju pa so mnogi kmetijci izkoristili za dela na poljih. Tam, kjer niso opravili jesenskega oranja, so to storili v prvih januarskih dneh, saj tako ugodnega vremena za ta zimski čas že dolgo ne pomnijo. Redki oblaki so se podili po nebu, sonce pa je prijetno grelo, ko smo se sredi minulega tedna odpravili proti Goričkemu. Na poljih je bilo živahno, kot bi bila že prava pomlad, le sive mačke, ki je brezkrbno dremala na okenski polici, ni motilo brnenje traktorjev. Motiti pa se niso dali tudi v Pertoči, kjer so ravno takrat postavljali še zadnje drogove, na katere bodo že kmalu obesili telefonski kabel. Prišli smo tako rekoč zadnji trenutek, saj so ta dan končali s postavljanjem drogov in ostal je še zadnji, da je lahko nastala tudi fotografija. »Naj še drugi vidijo, da pri nas tudi pozimi ne počivamo.«

Kot vse kaže, se jim bo dolgoletna želja po telefonih v njihovih domovih že kmalu uresničila, in če bo šlo vse po načrtih, bodo spomladi že lahko telefonirali. »O urejanju telefonije smo v naši krajevni skupnosti začeli razmišljati že pred šestimi leti, preteklo pa je precej časa, da se bodo zdaj naši načrti uresničili,« pripoveduje Janez Bertalanič, predsednik sveta krajevne skupnosti, ki je zraven tako rekoč pri sleherni akciji, katere se lotijo v teh krajih. V krajevni skupnosti, ki združuje štiri vasi, so imeli doslej le šest telefonskih priključkov, v Ropoči, Večeslavcih, Fikšincih in Pertoči pa jih bo poslej zvonilo 58. Pa bi jih še več, vendar telefonska centrala v Rogašovcih premore zaenkrat le 200 številk.

Kjer je volja in kjer so ljudje složni, noben cilj ni nedosegljiv, in to se je potrdilo tudi v tej krajevni skupnosti. Čez 60 milijonov dinarjev jih bo po predračunih stala ureditev telefonije, vendar se tudi takšnih obremenitev niso ustrašili. Že pred tremi leti so od bodočih naročnikov začeli zbirati prve prispevke, zdaj pa je vsak naročnik že dvakrat prispeval po nekaj več kot 300 tisoč dinarjev. Pa to še ne bo zadostovalo, čeprav so tudi večino drogov prispevali naročniki sami in opravili veliko prostovoljnega dela. Iz blagajne krajevne skupnosti niso vzeli doslej niti dinarja, celo sredstva za sofinanciranje prostorov za centralo so prispevali naročniki, vendar jim bo krajevna skupnost ta denar vrnila.

Telefonov se seveda najbolj veselijo v Ropoči, kjer doslej niso imeli niti enega priključka, zato računajo tudi na občinska solidarnostna sredstva. Za napredek svojega kraja pa morajo seveda največ prispevati sami, da so to pripravljeni, pa so dokazali tudi s to akcijo. V slabih treh tednih so postavili drogove, pa čeprav meri celotno omrežje kar 16 kilometrov, in če bodo tako nadaljevali, bodo spomladi že resnično lahko telefonirali.

Ob telefoniji pa v tej krajevni skupnosti ne pozabljajo tudi na druge naloge. O zadnji akciji navoza gramoza na vaške ceste sicer ne govorijo radi, saj so imeli pri tem precej težav, za katere pa niso sami krivi. Radi pa se pohvalijo, da ni bilo težav pri razdeljevanju solidarnostne pomoči po lanskoletni toči, saj so se v akcijo zelo aktivno vključili vaški odbori in tudi Socialistična zveza. Le tako naprej!

Ludvik Kovač

Veliko dela pri urejanju telefonije so opravili vaščani sami, prispevali so drogove, vsak naročnik pa bo moral primakniti še več kot milijon dinarjev.

Še zadnja luknja in vse bo nared, da na drogove obesijo telefonski kabel.

PETIŠOVCI

Še en transformator

Pri razdelilni transformatorski postaji v Petišovcih bodo predvidoma v prvi polovici leta 1988 namestili še en transformator. Z njim bodo zagotovili ne le dovolj močno napetost, ampak tudi preprečili nihanja, ki so zdaj zelo pogosta in puščajo neprijetne posledice pri tako imenovanih »občutljivih« tehnologijah. Gre zlasti za proizvodnjo v Ini Nafti in Leku. Zanesljiva električna napeljava pa je potrebna tudi pri drugih industrijskih porabnikih, zato se zdaj dogovarjajo za združevanje denarja. Vrednost del na razdelilni postaji je 300 milijonov dinarjev. Elektro Maribor bo zagotovil poleg transformatorja še 100 milijonov, razliko — skupaj 200 milijonov — pa naj bi združilo 9 lendavskih organizacij združenega dela, in sicer kot posojilo. Ustreznejša napeljava (kabli) električne energije, stabilna napetost itd. pa so pomembne tudi za bodoče graditelje na območju industrijske cone. Prostora je namreč še veliko.

Š. S.

REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE VESTNIKOVE KRIŽANKE

VODORAVNO: slana, Mader, omama, Damask, Ir, astronom, Srečno novo leto, Jean, opis, pilot, merek, nosan, Novalis, smalta, PTT, note, Ovett, tiskarna, Das, rig, drog, ar, Antarktika, Lisenko, tek na smučeh, jež, ob, Main, NP, poravnava, izkazi, vile, nizi, de, dacarka, Ticino, Ankarančan, skalar.

PRAVILNA GESLA SO ZNANA — NAGRADE PODELJENE

Odziv na ponujeno reševanje novoletne križanke je bil zelo dober, saj je do določenega dne prispelo v uredništvo blizu 150 pravilnih rešitev. To smo pričakovali, zato smo sestavili posebno komisijo, ki je najprej ugotavljala, ali so rešitve pravilne, za tem pa opravila tudi žrebanje. Pametni in srečni reševalci so naslednji:

I. Ivanka Stibilj, Endliherjeva 14, Ljubljana — 20.000 dinarjev.

II. Tamara Maučec, Ravenska 3, Beltinci — brezplačna udeležba na Vestnikovem vlaku 88.

III. Nada Žganjar, Prešernova 18, Murska Sobota — polletna naročnina na Vestnik.

IV. Katarina Ratnik, Vanča vas 3, 69251 Tišina — polletna naročnina za Vestnik.

TUDI V NEREDU JE RED

Svet je poln pojavov, v katerih še tako briljantni umi doslej niso mogli odkriti zakonitosti in reda, čeprav so mnogi veliki duhovi slutili, da tudi v svetu naključij vladajo zakoni, podobno, kot odrejajo padec jabolka z veje ali kroženje planetov okoli Sonca. Koliko bistrih glav je izgubilo pamet, ko so skušali odkriti zakonitosti ustavljanja kroglice na številkah pri ruleti, ko so odkrivali zakonitosti pri kartah, loteriji, srečkah. In kako resni so poskusi, da bi odkrili zakonitosti v družbenih krizah, sesutjih tržišča, borznih katastrofah! Še vremenu nismo kos in vedno znova presenetijo človeštvo nenadni viharji, nenadejane suše, deževna obdobja in podobno.

Toda znanstveniki se ne dajo. Vse večja je skupina tistih strokovnjakov, ki iščejo zakone kaosa, red v neredu. Z njihovimi prizadevanji se bogati človekov pogled na resničnost. S pomočjo teorij kaosa se znanosti svet kaže v doslej nepredstavljivih razsežnostih. Rojeva se nova znanost — znanost kaosa.

Premise teorije kaosa so prastar vzorec znanstvenega razmišljanja: za neredom se skriva nek red. Tudi za pojavi, ki jih sprejemamo kot čista naključja, delujejo zakoni, le da jih ne moremo in jih najbrž tudi nikoli ne bomo mogli povsem razkriti in doumeti. Lahko pa odkrijemo vzorce obnašanja. Ti vzorci predstavljajo red v neredu, zakonitost v kaosu.

V direndaju vsakdanjika se nam zdi, da je vrst nereda vse polno, vendar pa znanstveniki trdijo, da je v naravi le nekaj vrst kaosa. Isti matematični vzorec, s katerim je mogoče označiti premikanje očesa shizofreničnega človeka, je veljaven tudi pri določanju vzponov in padcev v populaciji posameznih živalskih vrst. In prav v tem, da lahko zajame najrazličnejše pojave, je moč teorije kaosa.

Teorija ima svoje korenine v vremenoslovju. Leta 1960 je meteorolog Edward Lorenz uporabil enega od takratnih računalnikov, ki pa je bil seveda precej boren v primerjavi s sedanjimi. Želel je računalniško ugotoviti, kako bi se spremenile svetovne vremenske razmere, če bi prišlo do malenkostnih sprememb v delovanju vetrov. Program je vložil v računalnik, nato pa je odšel na kavo. Računalniki so takrat premlevali podatke precej dlje časa, kot pa to počnejo zdaj. Ko se je Lorenz vrnil v laboratorij, je zagledal tisto, česar se je je kasneje prijel naziv metuljev učinek.

Najlažje je metuljev učinek razložiti tako, kot ga je povedal Lorenz. Metuljev utrip s krili nekje ob Amazonki lahko povzroči tornado v Teksasu. Drobni zračni vrtinci, nastali ob metuljevem utripu, potujejo tisoče kilometrov daleč, se spajajo in vplivajo na druge sapice in sape ter sprožijo kot končno posledico vihar, ki se kot tornado razbesni daleč proč od sicer povsem nedolžnega metuljčka.

Presenetljivo pa je bilo predvsem to, da je računalniški model pokazal, da že najmanjše in najneznatnejše spremembe lahko povzročijo drastične spremembe. To pa je hkrati pomenilo, da zaradi takšne narave vremena, zanesljivih in točnih dolgoročnih napovedi nikoli ni mogoče podati.

Lorenz se je potem lotil podobnih raziskav na modelih drugačnih kompleksnih sistemov. Tudi pri njih je odkril skrit red. Računalnik mu je izrisal vzorce, značilne za nekatere zapletene pojave, kot so vodni vrtinci ali dviganje toplih zračnih tokov, na milijarde točk je stroj razvrstil v vzorce, v katerih pa so se bolj ali manj redno pojavljale nekatere oblike. Pri nekaterih vzorcih se je pokazalo, da se oblike pojavljajo podobno, kot ena v drugi stoje znane ruske lutke babuške.

Tudi Benoit Mandelbrot iz IBM, ki se je lotil podobnih raziskovanj na računalniških modelih, je odkril isto. Ustvaril je računalniški model, v katerega je vložil podatke o gibanju cen bombaža v zadnjih 60 letih. Vzorec, ki ga je računalnik izrisal, ni sprva kazal nobenih izrazitih ponavljajočih se oblik, ko pa ga je strokovnjak povečal, se je izkazalo, da so krivulje dnevnega gibanja cen podobne krivuljam mesečnih cenovnih sprememb za obdobja vojn ali gospodarske depresije.

Nadaljnje raziskave na modelih razporeditve potresov, bitja človekovega srca, gibanj osebnega zaslužka v razmerah prostega trga, labirinta človekovih pljuč ipd. so pokazale, da se v vzorcih določene oblike ponavljajo na vseh nivojih, od največjega do najmanjšega, od najvišjega do najnižjega. V kaosu je nek red.

Fizik Mirchell Feigenbaum je odkril matematično pravilo, ki pojasnjuje vse to, in sicer je matematično razložil, kako red ustvari nered. Znanstvenikom sicer še ni uspelo ugotoviti, kako splošno je Feigenbaumovo pravilo, vendar pa ga s pridom, tako kot druga odkritja kaologov, uporabljajo pri raziskavah. Upajo, da bodo, oboroženi s temi novimi spoznanji, prodrli še globlje v skrivnosti sveta in človeka.

Ujela bi te v svoje mreže, a kaj, ko sem se sama zapletla vanje!

Stoletnica Jacka Razparača

Med najbolj slovitimi kriminalci vseh časov, čeravno nima na vesti največ žrtev, je Jack Razparač, morilec, ki je leta 1888 v Londonu umoril in pohabil najmanj pet prijateljic noči. In ker ostaja slej ko prej skrivnost, kdo je bil sloviti morilec, je razumljivo veliko zanimanje, ki še dandanašnji vlada za tega zločinca iz prejšnjega stoletja. In zdaj, ko se bliža stoletnica »jeseni groze«, je zanimanje za Razparača toliko večje.

Kar osem novih knjih o Razparaču je izšlo ta čas, Britanci pospešeno pripravljajo televizijsko serijo o njem, na trgu je že tudi računalniška igrica o skrivnostnem morilcu, prodajajo pa tudi navadne igre, ubrane na strašljivo temo.

Roke si mane tudi lastnik gostilne, ki jo poznajo po imenu Jack Razparač. 230 let stari gostilni je to ime sicer nadel šele leta 1974, vendar nima zato nič manj občudovalcev. V nji točijo »krvavi koktajl«, katerega sestavine so seveda skrivnost. Stene so obarvane temno rdeče, na njih vise slike prostorov, kjer so našli Razparačeve žrtve in fotokopije senzacionalističnih člankov iz tistega časa. Gostov je vedno dovolj.

V javnosti je sicer nekaj protestov, s katerimi ženske opozarjajo na neokusnost takega turizma, vendar so zaenkrat v manjšini. Skrivnosti, še posebno najbolj mračne, so pač mamljive.

Novo nadzvočno bojno letalo made in Yu?

Že v Zajčji Dobravi — če se spomnite je bil tam lansko leto tako imenovani politični piknik — so nekateri razpravljalci postavili vprašanje — ali je res, da bomo v Jugoslaviji kmalu imeli novo nadzvočno bojno letalo.

To, da želimo imeti nov domač avion, je znano že leta. O tem so že večkrat govorili najvidnejši vojaški predstavniki.

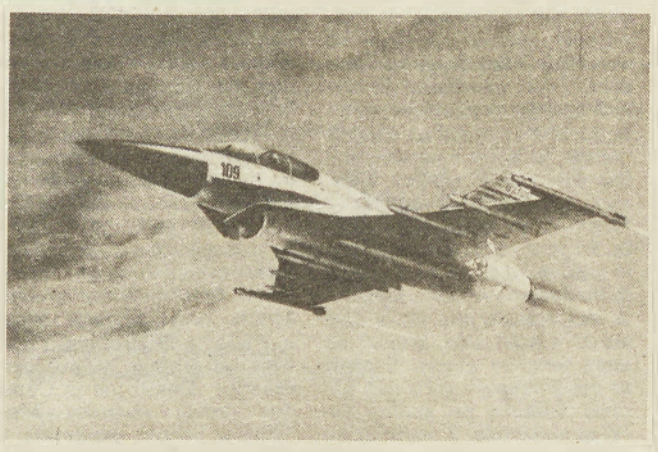

Takole si britanski letalski konstruktorji predstavljajo vizijo našega bodočega supernadzvočnega letala.

Željo po novem nadzvočnem letalu so utemeljevali kot možnost za znanstveni in tehnološki skok celotne jugoslovanske industrije. Jugoslavija ima dolgo tradicijo gradenj letal, v zadnjih 15 letih smo izvozili tudi večje število bojnih letal in rezervnih delov, popravljali tuja letala, predvsem letala, ki jih imajo neuvrščene dežele, istočasno pa smo v Jugoslaviji šolali tudi pilote iz teh dežel.

Že v tujini pojejo slavo naši letalski industriji, saj ugotavljajo, da Jugoslavija na nobenem področju ni dosegla takšnega napredka, kot prav v proizvodnji letal in da je ta naša industrija tako močna, da lahko začne prodirati v svetovni vrh. Jasno je, da novega letala ne bomo sposobni zgraditi sami — konstrukcijsko da, ne pa v opremi, predvsem motorju, večino njegovih sestavnih delov pa smo sposobni narediti doma. In kakšno naj bi bilo (po osnovnih podatkih) naše novo letalo?

To naj bi bil enosedežni lovec in lovec-bombnik. Motor naj bi imel 8 ton potiska. Dolžina: 13,5 metra, razpon kril: 8 metrov, višina letala: 5 metrov, površina kril: 30 m². Največja hitrost brez zunanjega bremena: 1,8 Macha v višini ali 1,4 Macha v nizkem poletu. Maksimalna višina: 18.000 metrov, taktični premer z borbenim kompletom: 800 kilometrov. Oborožitev: top 30 ali 23 mm s 125 granatami. Ofenzivno breme: 5 ton. Imel naj bi rakete zrak-zrak (kratkega in srednjega dosega, televizijsko vodene rakete zrak—zemlja, pametne (t. i. smart) rakete in večnamenske (cluster) bombe.

Netopirji — kazalci zdravega okolja

Res jih poznamo v glavnem iz filmskih grozljivk kot krvosese. Pa niso tako grozni. Nasprotno — če jih bomo podrobneje opazovali in če se bomo od njih učili, potem nam lahko storijo marsikaj koristnega. Tudi za naše zdravje.

Letajo brezšumno in se znajdejo tudi v najbolj črni noči. Ljudje so jim zato stoletja pripisovali nadnaravne zmožnosti in jih imenovali za znanilce nesreče. Danes so pa prav ti netopirji znanilci sreče, kajti tam, kjer letajo, je svet še čist in zdrav. Na daleč se namreč izogibajo ostrešij, ki so obdelana s kemikalijami, ali prostorov, zastrupljenih z razpršilci proti insektom. Ljudje tudi že dolgo vemo, da netopirji nimajo nobenih nadnaravnih zmožnosti. Narava jih je opremila z ultrazvočnim sistemom in z njim se lahko orientirajo tudi v popolni temi. Med letom oddajajo tone, ki so za ljudi neslišni. Zvok se odbije od ovire in opozori netopirja, kje je ovira in kje leti žuželka. In to je pomembno, kajti netopir ni vampir in ne živi od krvi, ki bi jo sesal svojim žrtvam, kot mnogi še danes mislijo. Hrani se le z žuželkami, hrošči, veščami in mušicami, ki jih lovi ponoči.

Netopirji so edini leteči sesalci na svetu. Mladiči se takoj po rojstvu prisesajo na materine prsi in ta jih nosi povsod s sabo. Šele po treh dneh jih pusti same v kakem drevesnem duplu ali na strešnem tramovju. Kot mati se tudi mladič s kremplji obesi z glavo navzdol, vsakih nekaj ur pa ga mati vzame k prsim. Že septembra zapustijo netopirji svoja zračna bivališča in se podajo na zimsko spanje v kleti, shrambe ali rudniške jaške, torej tja, kjer so varni pred mrazom. Na njihove zložene letalne kože in lepi kožušček neprestano kaplja voda in jih tako varuje pred izsušitvijo. Srce jim namreč med zimskim spanjem komaj še dela, zato je njihova letalna kožica skoraj neprekrvavljena.

So stavbe krive za pogosta obolevanja zaposlenih?

Se v službi slabo počutite? Ste nekoliko preveč pozabljivi in raztreseni? Vas pogosto boli glava in imate težave z želodcem? Ste doma zdravi kot dren in dobrega počutja, nekaj čisto drugega kot na delovnem mestu? Če je tako in če niste grozovit delomrznež, še posebno pa, če se podobno slabo počutijo vaši sodelavci, potem se kar oddahnite. Niste vi skrivnostno bolni, marveč je bolna zgradba, v kateri delate. Pot do vašega boljšega počutja pa pelje le preko ozdravitve zgradbe.

EPA, Agencija za varstvo okolja ZDA, je odkrila najnovejšo nadlogo urbanega okolja, ki jo je nazvala sindrom bolnih zgradb. Njeni strokovnjaki ugotavljajo, da je okolje v nekaterih poslovnih zgradbah precej bolj onesnaženo kot zunanje mestno okolje. Slabo prezračevanje, neustrezna izolacija, ki sicer varčuje pri energiji, ovira pa naravno zračenje in dihanje zgradbe, naprave za vlaženje in osveževanje zraka, plini, ki nastajajo pri delovanju nekaterih pisarniških naprav, kot so kopirni stroji, kemikalije v umetnih snoveh. Talne in zidne obloge, oprema, barve in podobno, vse to onesnažuje zrak in delovno okolje v taki meri, da povzroča občasna obolenja zaposlenih. Še posebno nevarne so bakterije in glivice, ki se naselijo v ventilacijskih napravah in v vlažilcih zraka, ter azbestna vlakna v nekaterih gradbenih in izolacijskih snoveh. Takoj za njimi pa je na vrsti že tobačni dim, kjer se v zaprtih prostorih veliko kadi.

Strokovnjaki pravijo, da je prva in najboljša pot k ozdravitvi odpravljanje sindroma, to pa pomeni odstranitev nevarnih snovi in dobro prezračevanje. Tudi kadilce je dobro postaviti v posebne prekajevalnice, kjer se lahko po mili volji nadihajo svojega in sokadilčevega dima. Če pa vse to nič ne pomaga, je najbolje stavbo povsem prenoviti.

PIŠTA modrüje

Sakše dejte gnes že zna,
ka svinske kouže lüjćamo ta.
Slanina falejša je od mesa,
v Pomurji ne pouvamo več prosa.

Mlejko, čüjen, pa de drakše,
med živijnof krave so najgakše.
Za dobro cejno so breje telice,
najbole fal so ešče bilice.

Vdržavi vö so vdarile bojne
na pomouč zovejo vse pokojne.
Od Vardara, Dune, Save, i Drave
vsi kritizejrajo samouprave.

Najbole vsem so sisi na pouti.
Nišče je nej za nje, vsi so prouti.
Što se pa prinji cuka za delo?
Brez toga živejo oni veselo.

USODNA ZMOTA

Večina ljudi že pozna grozljivo zgodbo jedrskega sodnega dneva: začne se z izpadom mikročipa v alarmnem sistemu in sovjetskim napadom na ZDA z jedrskimi raketami. Združene države odgovorijo z izstrelitvijo bombnikov B-52 in projektili se dvignejo iz svojih shramb. Sledi gobasti oblak, katerega slika je vgrajena v um človeka 20. stoletja.

V strokovnih krogih domnevajo, da je v resničnosti takšna nevarnost minimalna. Supersili imata t. i. vroče linije in poseben sporazum iz leta 1971, ki vključuje izmenjavo informacij o jedrskih nezgodah in aktiviranje projektilov v stanje pripravljenosti.

Strategi pravijo, da je nevarnost naključne vojne prav zaradi tega enaka ničli. Opozarjajo na primere v zadnjih 40 letih — kljub jedrskim preplahom in krizam so vojno doslej preprečili. Z novimi tehnologijami so senzorji postali občutljivejši, popolnejši, računalniki pa hitrejši.

Toda, najuglednejši sovjetski in ameriški znanstveniki so nedavno omajali to stališče. Trdijo, da so sistemi, ki kontrolirajo 50.000 (po podpisu sporazuma konec lanskega leta jih je nekaj manj) jedrskih bojnih glav, vedno bolj ranljivi in občutljivejši na lažne preplahe, računalniške napake in človeške zmote. Namesto da bi se nevarnost zmanjševala, jo tehnologija še povečuje.

Američani in Sovjeti uporabljajo velike računalniške mreže za analizo informacij iz satelitov in radarjev. No, računalniške zmote in človeške napake so doslej že povzročile lažne preplahe. Leta 1983 sta dva lažna preplaha v ZDA najavila napad projektilov vsake tri dni. Leta 1980 je računalniški čip prikazal lažni napad sovjetskih projektilov, istega leta pa so pomotoma skoraj izstrelili ameriško raketo Titan na Sovjetsko zvezo. Vse napake so odkrite, toda znanstveniki opozarjajo, da bi jih lahko odkrili, lahko pa tudi ne.

Pravi problem je v tem, ker tehnologija prevladuje moč dojemanja posameznika. Temu pravijo tudi »špageti diagram«, v katerem nihče ne razume, kako delujejo sistemi in kako jih je potrebno kontrolirati.

Istočasno pa tehnološki napredek pomeni, da operaterji nimajo časa spoznati napak. V začetku petdesetih let so imeli v ZDA na voljo 12 ur, da so se odločili, ali gre za očiten napad ali ne, danes se je ta čas zmanjšal na 30 minut.

Znanstveniki so ugotovili, da je velika verjetnost, da se jedrska vojna začne naključno, če ne pride do spremembe v tehnologiji, ki obvladuje sistem.

Pesimističen sklep: če bomo nadaljevali po tej poti, bomo sami sebe dvignili v zrak. Zaradi tega bi bilo bolje, da poiščemo pot, ki bo čisto nova.

VREME

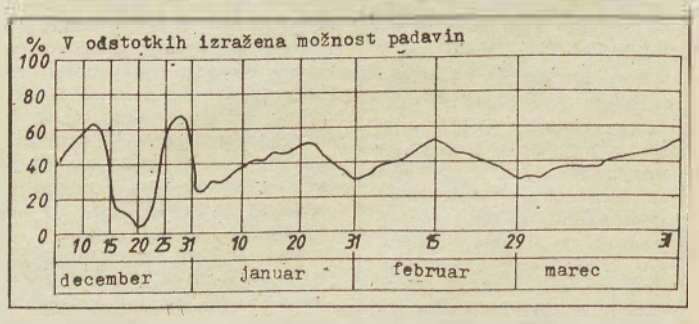

Pogled v prihodnost? Morda za tren, saj je madžarska meteorološka služba na podlagi dolgoletnih izkušenj izdelala dva grafikona, možnih temperaturnih sprememb in verjetnost padavin v odstotkih do konca marca. Po skicah sodeč je pred nami mila zima z malo snega.

Računalniško vodena napoved pravi, da bo v primerjavi z zadnjim mesecem prejšnjega leta januar toplejši, temperaturno področje se bo gibalo med —3,5 do 2,6 °C, padavine pa bodo izenačene z dolgoletnim povprečjem (30—40 mm). Tudi v februarju bo vreme bolj toplo kot mrzlo: temperaturno povprečje bo med —0,5 in 3,6 °C, padavinsko pa 25—40 mm. Marčevska povprečja so kar visoka: temperatura se bo gibala med 4—7 °C, s padavinami pa bo podobno kot v februarju.

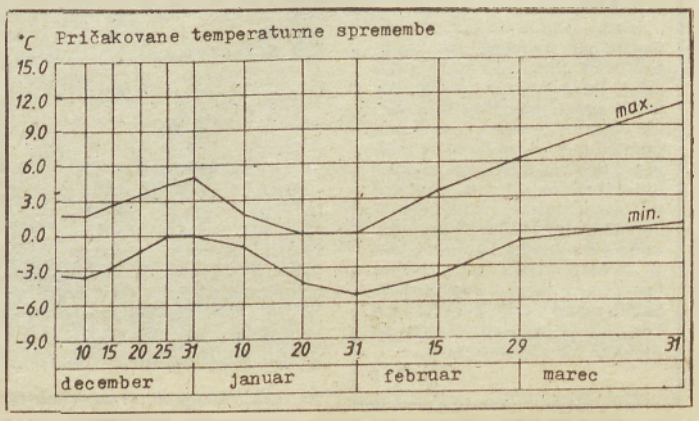

Zakaj potrebuje telo jod?

Se večkrat počutite kot pohojeni? Morda je vzrok v tem, ker ne dobi vaše telo dovolj joda. Mogoče že nekaj časa niste jedli rib in prav to je vzrok za pomanjkanje joda. V Nemčiji so strokovnjaki ugotovili, da je že tako pomanjkljiva oskrba prebivalstva z jodom v zadnjem času dosegla še nižjo točko.

Ribe so čudovit dobavitelj joda. Že 200 gramov lososa pokrije vso dnevno potrebo po tem elementu, ki nastopa sicer v zelo majhnih količinah, je pa zelo pomemben za izločanje hormonov, ki jih proizvaja žleza ščitnica.

Če že ne marate rib, poskrbite vsaj, da bo vaše gospodinjstvo uporabljalo jodirano sodo.

MEDICINA

Očala ali leče?

Mlade ljudi, ki morajo zaradi slabega vida nositi očala, to čestokrat moti in jih največkrat ne nosijo, to pa seveda ne pomaga pri izboljšanju vida. Nekateri bi želeli nositi kontaktne leče, a se bojijo, ker menijo, da te škodujejo očem. Ali je to res?

Strokovnjaki pravijo: če so kontaktne leče pravilno določene in vstavljene, jih pacient dobro prenaša, in če se drži napotkov zdravnika, tedaj niso nevarne za oči. Kontaktne leče se lahko brez skrbi uporabljajo. Ostrost vida se popravi takoj, ko dobite očala ali kontaktne leče, toda morate jih nositi redno, ker se kratkovidnost ne bo zmanjšala sama od sebe.

vaši hišni ljubimci

Mačka potrebuje vzgojo

Po naravi so mačke prijazna in prilagodljiva bitja, znajo se dobrikati človeku in potrudijo se za sožitje z njim. Neprijetne postanejo, če človek slabo ravna z njimi. Katere napake zagrešimo ljudje, da spridimo mačjo naravo?

Mačka je preveč sama in premalo se menimo zanjo. Postane nesnažna, napadalna in celo hudobna. Vede se kot kujav otrok in hoče pritegniti našo pozornost. Mačka živi preveč enolično življenje. Nima ničesar, ob čemer bi brusila krempeljce; če jih brusi ob hrapavo blago na kavču, se nam zameri. Nima igrače, ki bi ji nadomeščala miš, nima prostorčka, kjer bi bila na varnem, nikamor ne more splezati, da bi imela pregled nad dogajanjem. Zaradi takšnega dolgočasja postane mačka napadalna, še pogosteje pa brez volje ali preplašena. Njeni ljudje živijo neurejeno. Mačke imajo rade trden urnik, po katerem poteka vsakdanje delo, in temu ritmu se prilagajajo. Ljudje nenehno silijo v mačko. Včasih žival potrebuje mir, in če jo takrat božamo ali celo vlačimo po rokah, jo navdajamo s strahom. Mačka sama pride k človeku in se mu podobrika, kadar potrebuje njegovo naklonjenost in bližino. Ljudje imamo slabo navado, ki se je niti ne zavedamo. Z mačjim mladičkom se igramo tako, da mu za plen ponujamo roko, da jo praska in grize, potem pa se čudimo, če nas grize tudi odrasla mačka — toda takrat ima ostrejše zobe. Narobe je, če od mačke premalo zahtevamo. Mačka, kateri vse dovolimo in vse odpuščamo, postane neprijetna, razvadi se in začne tudi terorizirati. Od nje tudi ne smemo zahtevati preveč. Moti se, kdor pričakuje, da se bo mačka odzivala na ukaze kakor dresiran pes.

naredi sam

Senčnik iz modela za narastke

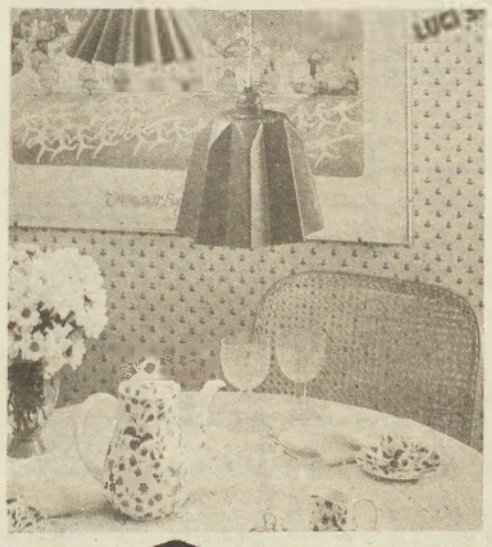

Ne prevelik in iz lahke kovine izdelan model za narastke in pudinge pobarvamo in predelamo v senčnik za svetilko. Za delo potrebujemo klešče, barvo v pršilniku, pa seveda električni kabel in osnovo za luč. Če model narastka nima luknje, jo naredimo, malce manjša naj bo, kakor je osnovna luč. Če model ima luknjo in tulec, tulec odrežemo, ostane luknja, ki je kar primerno velika ali pa jo po potrebi razširimo. Pomerimo, ali se osnovna luč prilega v odprtino. Model sedaj pobarvamo in počakamo, da se lak posuši. Nato obesimo luč na strop.

Ali so našli zdravilo proti holesterolu?

Verjetno ga ni odraslega človeka, ki se ne bi bal povečane masti v krvi; holesterola in triglicerida.

Razlogov za strah je več. Holesterol spada v skupino rizičnih bolezni, arteriosklerozo, povečanega krvnega tlaka, infarktov in kapi. Vse dosedanje napore sodobne medicine v boju proti znižanju mastnih tvari v krvi je spremljal neuspeh, tudi takrat, ko bolnik ni užival hrane, ker holesterol dela tudi naš živčni sistem, pod vplivom stresa. Japonci so presenetili svet z zdravilom EPISTATIN, ki zmanjšuje holesterol v krvi. Pozorno so opazovali 37 bolnikov, ki so imeli v krvi veliko holesterola. Pri 30 bolnikih, ki so jemali novo zdravilo, se je količina holesterola zmanjšala za 30 odstotkov brez škodljivih posledic.

Ta uspeh je ohrabril raziskovalce, da so začeli še skrbneje razvijati novo zdravilo. Novo zdravilo je v sklepni etapi kliničnih raziskav in se bo na trgu pojavilo v prihodnjem letu. Če je to res, si bo na milijone ljudi oddahnilo.

prometna varnost

Nov merilnik alkohola

Pojavil se je nov merilnik alkohola, ki bi lahko zmanjšal število okajenih voznikov. To je sporočil ameriški zavod za varnost na avtomobilskih cestah. Nova iznajdba je tako imenovani pasivni alkometer, ki reagira na voznikovo dihanje. Merilnik je treba nekaj sekund držati pred voznikovim obrazom. Majhna tlačilka vsesave zrak, ki ga izdihne voznik, in ga vodi preko občutljivega elektrokemičnega senzorja, ki se takoj odzove na alkohol. Številčnica takoj pokaže, koliko promilov ga je.

Merilnik je vgrajen v običajno žepno svetilko in preskus je opravljen tako rekoč neopazno, medtem ko policist posveti v avtomobil in se pogovarja z voznikom. Poskusna uporaba tega merilnika v ZDA je pokazala, da z njim odkrijejo 87 % več okajenih voznikov in da se je število po nedolžnem obdolženih zmanjšalo več kot za polovico. Upajmo, da bo novi merilnik tudi pri nas kmalu pokazal svojo pravo vrednost.

modni nasvet

Iz starega plašča nova jakna

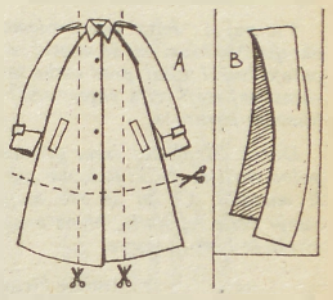

Iz starega plašča lahko z malo spretnosti naredite novo modno jopo. Kako to storiti? Odparajte ovratnik na plašču, skrajšajte ga na 3/4 ali še krajše, potem pa izrežite kot v shemi A. V dobljeni izrez postavite šal ovratnik, shema B, iz drugega blaga. Iz ostankov blaga pripravite pas. Ta ideja vam lahko koristi tudi za novo zimsko jopo, če ste vešči šivanja, ali za spomladansko jopo iz popelina ali balonske svile.

kozmetika

Zimska nega kože

Vlažnost kože je osnovni faktor lepote in zdravja kože. Ko ji primanjkuje vlage, deluje ovenelo. Poleg redne uporabe krem je potrebno uživati veliko tekočin, čeprav je v zimskem času potreba po tekočini manjša. Pijemo lahko zeliščne čaje, sokove, limonade. Skrajšajte svoje sprehode zunaj. Vsak dan vsaj pol ure namenite sprehodom ali telesnim vajam, ki bodo aktivirale vse mišice vašega telesa. Skrbite za prehrano, spomnite se, da se nabrano salo le s težavo topi.

V zimskem času je potrebno še posebno paziti na nego kože oseb v zrelih letih. Uporabljajte kreme, v katerih je kolagen ali kakšna druga vitalna substanca in zdravilne ekstrakte. S temi kremami in zeliščnimi ekstrakti boste zaščitili kožo pred sušenjem in ji ohranili prožnost. Da bi osvežili obraz, vam svetujemo maske za različne tipe kože.

Za suho kožo: olivno olje in med; rumenjaki in olje kokosa; maska iz korenja.

Za normalno kožo: med z nekaj kapljicami limoninega soka; rumenjaki, med, suhi kvas; maska iz kumaric.

Za mastno kožo: maska iz beljakov, nekaj kapljic limoninega soka in meda. Iz kvasa in mleka; iz krompirja.

Pozimi je sesalnik potreben

Kakršno koli kurjenje dviguje prah v stanovanju, še zlasti veliko pa ga pošlje v prostor termoakumulacijska peč. Prah in delce nesnage peč posrka vase, nato pa jih razpošlje s toplim zrakom po vsem prostoru. Ozračje postane nezdravo, neprijetno za sluznico in nevarno za alergike. Vse skupaj je še večja nevšečnost, če je zrak presuh. Torej pozimi napovejmo vojno prahu in večkrat vzemimo v roke sesalnik za prah.

posladkajmo se

PALAČINKE SUZETTE

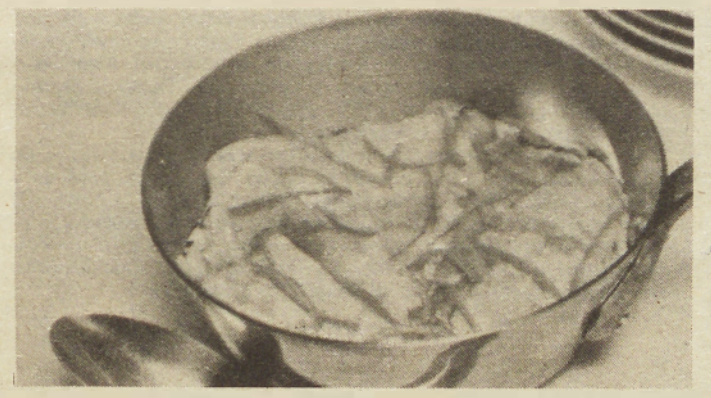

Za testo potrebujemo: 25 dag moke, 5 dl mleka, malo soli, 2 žlici olja, 3 jajca, 1 žlico sladkorja, 1 žlico oranžnega likerja, maslo za cvrenje; sok in naribano skorjo pomaranče, 2 dl likerja iz pomaranče in 3 žlice kristalnega sladkorja.

Priprava: Z mešalnikom zmešajte moko, jajca, olje sol, sladkor, liker in žlico mleka. Počasi primešajte tudi ostalo mleko in precedite. Testo naj počiva eno uro. Palačinke specite na maslu, vsako potrosite s sladkorjem, v katerega ste zmešali skorjo pomaranče, in prepognite na štiri dele. Prelijte s pomarančnim sokom. Segrejte liker in vrelega prelijte preko palačink in ga zažgite.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, vsak petek v oddaji 21-232.

1. Le besedi dve — Magnet
2. (I've had) The Time of my Lifex — Bill Medley & J. Warnes
3. Oh vem, da njena mati joče — Don Juan
4. Bad — Michael Jackson
5. Marjetka, počakaj do petka — Četrta dimenzija

Lestvica nastaja s sodelovanjem hi-fi videostudia na Kidričevi 21, telefon 25 577, 69000 Murska Sobota

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21-232 je na sporedu vsak petek od 18. do 19. na Radiu Murska Sobota — UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

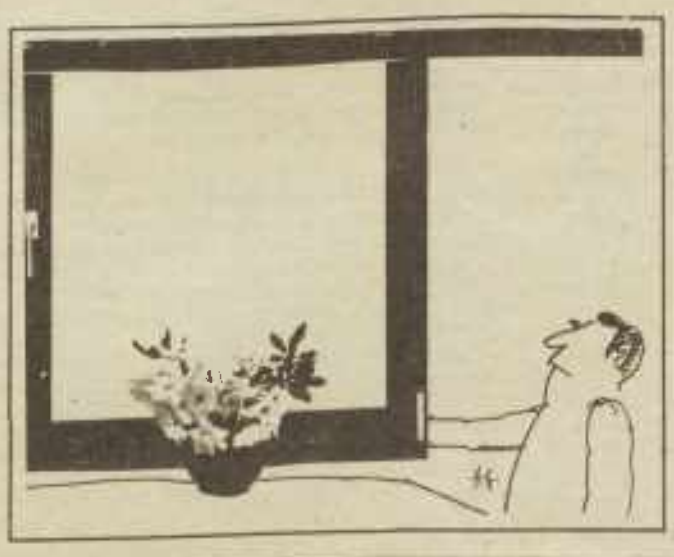

Duhovite pripise k novi risbi pošljite do četrtka, 21. januarja 1988. Objavljene pripise (objavljamo pa le dovolj duhovite, iskreče in pikajoče pripise) honoriramo.

— Tovariši, to je formula stabilizacije; kdo bo imel boljše ali slabše plače boste pa sami čutili. (Marija Vomer)

— Le piši po rimsko, bo videl, kaj bo. Oni so že izumrli. (Cilka Žalik)

— Tovariši, to je enačba, po kateri izračunamo naše gospodarjenje v preteklem letu. (Koloman Kuzma)

— Naročili smo novo leto, da se zis ne bi dolgočasil. (Tinč Mertük)

SESTAVIL MARKO NAPAST	NASPROTJE ČLOVEKOLJUBNOSTI	PESNIK MENART	PRISTAŠ UTILITARIZMA	MOŠKI PEVSKI GLAS	VPREŽNA PRIPRAVA, JAREM	ZNAMKA JAPONSKIH FOTOAPARATOV	VETRNI JOPIČI S KAPUCO
INTIMNA PRIJATELJICA							
KRATKA TURŠKA SABLJA							
SOZVOČJE GLASOV NA ISTEM TONU							
KOS CELOTE				DOLG NOŽ ZA KLESTENJE SKOZI PRAGOZD	ORANJE / IVAN TAVČAR		
JESENI SEJANO ŽITO							
RIMSKO ŠTEVILO TISOČ		ZMIKAVT / MESTO NA FORMOZI				KALIJ / OSNUTEK KIPA ALI POSLOPJA	
LUKNJAČ					MILANO / ZALET		
REZ							RIŽEVO ŽGANJE
NAJVIŠJA GORA NA FORMOZI (4145 m)							
AMERIŠKI KEMIK, NOBELOVEC 1935 (LARS)							
VOŠČENA TVORBA V ČEBELJEM PANJU				ČEŠKO MOŠKO IME / ZAHOD			
TOMISLAV NERALIĆ			EMBLEM, ZNAMENJE				

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Maister, Astaire, gmajna, nalet, P, Iri, Nol, tajnica, O. Aiken, Gene, Al, on, Rann, Roderik, storija, kameja.

Želje ob novem letu

Sedim ob oknu in opazujem puščobo pred hišo. Tišina me sili v razmišljanje. Kmalu nas bo obiskal dedek Mraz, ki je otrokom največje veselje.

Jaz pa si želim drugačnega dedka. Takega, ki bi mi v šolski redovalnici izbrisal vse slabe ocene.

Želim si učiteljev, ki bi nas ne nadlegovali z vprašanji, ampak bi nam snov le razlagali.

Spoznati želim vse tiste fante in dekleta, ki jih preganjajo puške in lakota.

Ob novem letu bi vsakemu podarila vsaj kos kruha.

Želim jim, naj utihnejo vse puške, naj zavlada mir.

ZDA in SZ naj si podata roke in si v novem letu zaželita veliko uspehov. Iran in Irak naj novo leto pričakata pod skupno streho, naj si za svobodo nazdravita.

Vse naj... želim tudi svojemu okolju. Na Muri naj še naprej ropotajo leseni mlini, pred vsako tovarno naj stoji velik napis: »Skrbimo za naravo!«

Dedek Mraz naj vsem prinese polno vrečo sreče, ki jo bomo znali ohraniti. Če bi se vse moje »naj« želje izpolnile, bi na svetu živela le brat in sestra.

Melita Ficko
OŠ GRAD

Na kolinah je res lepo

Sredi decembra se ponavadi opravljajo koline. Doma se zbere vsa družina, ker je to kmečki praznik. Najbolj so ga veseli otroci. Tudi moj dedek je mesar. Ko se vrne s kolin, vedno pripoveduje, kako je preživel dan. Rada mu prisluhnem, saj pripoveduje zanimive stvari. Zgodba o prašiču, ki jim je pred zakolom skoraj pobegnil, se mi je še posebej vtisnila v spomin.

Zgodaj zjutraj, ko se še ni niti pošteno najedel, je že ponj pripeljal avto. Ob prihodu na domačijo jih je gospodinja povabila v kuhinjo. Kmalu so se zbrali vsi, ki so omagali pri tem opravilu. Toplo so se oblekli in odšli pred hlev. Tisto zimo je bilo toliko snega, da jim je segal do kolen. Bilo je precej hladno, pihal je veter, ki jim je nosil sneg v obraz. Ko so odprli vrata v hlevu, niso bili dovolj pazljivi in prašič jim je ušel. Vsi so se zapodili za njim. Uspelo jim ga je uloviti. Dedek je nastavil nož, gospodinja pa je pristavila posodo za kri. Toda prašič je z zadnjo nogo brcnil v posodo in vsa kri se je razlila. Šele po vseh teh »težavah« so se začele prave koline. Štirje možje so prašiča zvrnili na lestev in ga očistili. Dedek je najprej odrezal glavo, nato pa odrl kožo. Zatem so prašiča dvignili na vislice.

Odstranili so mu jetra, pljuča in ostalo drobovje. Nato ga je dedek presekal na dva dela, odvzel slanino in razsekal obe polovici. Sedaj pa se začne priprava na krvavice. Gospodinja skuha mesarju čaj, da se malo ogreje, ona pa postavi na štedilnik lonec z vodo, v katerem bo skuhala glavo in pljuča za krvavice. Medtem opere ajdovo in proseno kašo. Ko je tudi kaša kuhana, se začnejo delati krvavice. Te se morajo skuhati, potem pa jih postavijo v mrzel prostor, da se ohladijo. Po končanem delu sledi večerja, pri kateri se zberejo vsi domači.

Domače koline so zares lep običaj, zato bi jih morali ohraniti.

ALENKA BALAŽIC, 6. b
OŠ 17. OKTOBER, BELTINCI

ODBILO JE DVANAJST

Novega leta se vedno zelo veselim, ker imam v šoli proslavo in čajanko. Tokrat smo se imeli še posebej lepo. Prinesli smo kasete z dobro glasbo in tudi razred smo lepo okrasili.

Z družino pa novega leta nismo pričakali doma. Šli smo k teti in stricu na Dolnjo Bistrico. Za lepo okrašeno in obloženo mizo smo si pripovedovali vice, se kartali in gledali televizijo. Na programu je bil tudi zelo lep film, v katerem je igral moj najbolj priljubljen igralec John Travolta. Hrana je bila zelo okusna, a ker sem se pri prvem obroku preveč najedla, naslednjih dobrot več nisem mogla uživati. Spila sem tudi malo vina.

Od polnoči dalje pa smo veselo zaplesali. Skoraj se je že začelo daniti, ko smo se vrnili domov. Ta noč je bila zelo lepa in vesela, čeprav smo postali eno leto starejši.

Nina Graj, 4. b
OŠ Bistrica

Zima je tudi čas za pripravo drv — Narisal Damjan Dominko, 6. a razred, OŠ Štefan Kovač, Turnišče.

Papiga

Bil je dan mrtvih. Sestra je prišla iz Maribora na obisk. Ko sem jo šla pozdravit, mi je dala v roko ptičjo kletko. Pogledala sem, kaj je v njej. Bila je papiga. Kletko sem postavila na okensko polico. Papigi sem dala vodo in zrnje.

Nekaj časa sem jo gledala, ona pa mene. Potem pa je pristopicala k meni. Vem, da bova postali veliki prijateljici. Dala sem ji ime Ara in ji povedala, da mi je imel Andreja. Mislim, da me je razumela, saj so papige zelo pametne ptice.

Andreja Bence, 3. raz.
OŠ Rogašovci

Kdaj bomo v Bogojini imeli telovadnico?

Novo leto je čas, ko si ljudje drug drugemu zaželimo vse lepo, vse dobro, vse zdravo.

Učenci OŠ I. Cankar v Bogojini želimo letos dodati k novoletni čestitki še drobno željo za vse mlade, ki želimo boljši, še lepši jutri. Naša želja je čisto majhna, pa vendar bo njena izpolnitev velik korak za vse ljudi, ki nam želijo dobro. Želimo si vaš »ZA«, ko boste glasovali za prispevek za našo telovadnico in prizidek k jedilnici. Radi imamo šolo, saj res pomeni drugi dom, saj se učitelji trudijo, da je tako. Toda žal so tudi njihova prizadevanja močno omejena. Ne morejo nam dati sprostitve, primernega telesnega razvoja, ne moremo na kulturen način uživati hrane. Zdrav duh v zdravem telesu, krepimo svoje telo in duha, jejmo dobro hrano — to so gesla za naš zdrav razvoj. Mi pa smo brez telovadnice, kajti v Bogojini so občani šolo gradili sami in razumljivo je bilo, da ni bilo sredstev za telovadnico. 1961. je bila zgrajena šola, a mi še nimamo telovadnice. Jedilnica in kuhinja sta majhni in naši kuharici delata v zelo težavnih pogojih.

Vse svoje sanje, vse svoje želje polagamo pred vas, dragi volilci. Ko boste držali glasovalni listič v roki, se spomnite da vas mladi prosimo, glasujte »Za«, da bomo tudi bogojinski šolarji imeli take pogoje za telesni razvoj, kot imajo drugod.

Če bomo mi pripravljeni prispevati, nam bo prav gotovo pomagala tudi širša družbena skupnost.

Nataša Špilak
OŠ I. Cankar, Bogojina

KOŠ NOVOLETNIH ŽELJA

— Želim si, da bi se vsi ljudje sveta imeli radi.
— Želim, da bi vsi ljudje na svetu imeli dovolj hrane, oblek, obutve in čisto vodo.
— Želim, da bi odkrili zdravilo proti AIDS-u, bolezni, ki grozi vsem ljudem.
— Želim, da ne bi onesnaževali rek in zraka.
— Želim, da v trgovinah ne bi bilo tako drago.
— Želim, da se ljudje po svetu ne bi ubijali.
— Želim, da bi se v naši domovini lahko vsi zaposlili.
— Želim, da na reki Muri ne bi delali elektrarn.
— Želim, da bi bilo čim manj nesreč.
— Želim, da bi bolni ljudje čim prej ozdraveli.
— Želim, da bi v šoli dosegel dober učni uspeh.

Napisali učenci 4. b razreda
OŠ Prežihov Voranc
Srednja Bistrica

SVET

Svet je velika krogla,
ki se vrti.
Svet je velik planet,
kjer se podnevi dela, ponoči pa spi.
Svet je včasih krut.
Vojne vihrajo, rušijo.
Svet bo vedno le eden,
zdaj je že star in temelji se krušijo.
Na svetu se ne živi večno;
naj bo to kratko življenje srečno
zdaj in še mnoge prihodnje dni.

Mateja Norčič, 7. a
OŠ E. Kardelj

dr. Lojze Števanec

V IZRAELU

1

Na stroške največje grosistično turistične agencije v Izraelu Ophir Toursa in Ljubljanskega Kompasa, ki sodeluje s to agencijo, sem v prvi polovici maja odpotoval za štirinajst dni v Izrael. Želeli so, da v primerni obliki (vizualno in v besedi) predstavim slovenska zdravilišča, predvsem: Moravske Toplice, Radence, Rogaško Slatino in Šmarješke Toplice ter motiviram čim večje število zainteresiranih za zdravljenje v omenjenih zdraviliščih. Potrebno reklamo v časopisih in organizacijo srečanj s posamezniki ter predstavniki manjših agencij »na drobno«, s katerimi sodelujejo, je prevzel Ophir Tours, ki mi je pri tej nalogi uredil vso potrebno pomoč in veliko pozornost.

Pri svojem delu sem se srečal s številnimi ljudmi; poslušal njihove travme preteklosti, uspehe in stiske sedanjosti ter sanje bodočnosti. Prepotoval sem deželo, ki sedaj meri za poldrugo Slovenijo (okrog 30.000 km², pred 1967. letom 20.700 km²) po dolgem in počez, obiskal številna mesta in biblijske kraje ter si nabral nešteto vtisov in spoznaj.

Na svojih potih sem bil omejen v dominantni krog, ločen od druge strani, ki sem jo gledal le od daleč. Opazoval sem le fasade in sprejemal sliko stanja za kulisami iz druge roke. O tem, kaj je informacija iz druge roke, pa imamo vsi dovolj izkušenj, zato lahko le poročam, slikam, nikakor pa ne morem analizirati stvari. Za analizo je potrebna primerjava, soočanje čim več plati. Ne trdim, da je to, kar poročam srčika stanja. To je le videz iz klopi ene strani arene. Zato se bom sodbam in komentarju zavestno odrekel iz bojazni, da bi bil zaradi usmerjene opredeljenosti nedopustno enostranski.

Posredoval bom čim več dejstev, da si bo lahko vsak sam ustvaril svojo sodbo.

PREBLISK SKOZI ZGODOVINO

Za boljše razumevanje je nujno, da si na kratko osvežimo nekatera zgodovinska dejstva.

Malokateri narod se lahko ponaša s tako dolgo in v svetu tako temeljito znano zgodovino kot izraelski. Zapisano je (sveto pismo stare zaveze), da so Hebrejci, daljni predniki »izvoljenega ljudstva« prišli v to deželo, ki jo je njihovemu vodji Abrahamu pred štiri tisoč leti obljubil Jahve (edini vesoljni bog) iz Mezopotamije. Ves čas svoje naselitve so se otepali številnih osvajalcev, ki so si to deželo želeli zasvojiti, ker leži na križišču važnih poti med Evropo, Azijo in Afriko. Vanjo so vdirali Asirci, Babilonci, Egipčani, Grki in Rimljani, pozneje Turki in križarji. Vsi so jo ropali, požigali, prebivalce ubijali in jim rušili templje. Leta 586 pred našim štetjem so bili izgnani in zasužnjeni v Egiptu, od koder so pod Mojzesovim vodstvom pobegnili in se po štiridesetih letih tavanja ponovno naselili v obljubljeno deželo. Pod kraljem Davidom in Solomonom je dežela cvetela nepolnih sto let. V splošnem uporu proti Rimljanom so bili zdesetkani in v sedemdesetih letih našega štetja ponovno izgnani. Razkropili so se po Evropi, Aziji in Afriki. To izgnanstvo, polno trpljenja in grozot, je trajalo skoraj dva tisoč let.

Najhujše ponižanje, preganjanje in iztrebljanje so doživljali s širjenjem krščanske vere, ki je zase razglašala, da prinaša mir in ljubezen med ljudi. Bizantinski cesar Teodzij II. je židovstvo obsodil na izobčenje in jih pravno izločil iz človeške skupnosti. Preganjali so jih francoski kralji, Španci so jim odvzemali otroke in jih na silo pokristjanjali. Načrtno preganjanje pa se je začelo v času križarskih vojn. Bojevniki za krščansko vero so svojo versko nestrpnost tešili na Židih, ki so jim bili pri roki v vsaki evropski deželi, Jeruzalem — cilj njihovega pohoda, pa je bil daleč in dobro branjen. Večina evropskih držav Židom ni dovoljevala zemljiške posesti. V srednjem veku niso smeli stopiti v obrtniške in trgovske cehe, vrata visokih šol so jim bila zaprta. Ko je papež kristjanom prepovedal, da bi trgovali z denarjem, je ta »umazani« posel pripadal Židom, kar so ti znali spretno izkoristiti. Denar je postal sveta vladar.

Kristjanom je bilo prepovedano, da bi živeli med Židi. Ta prepoved je dosegla svoj višek leta 1215, ko so na lateranskem koncilu določili, da morajo Židje kot drugorazredna vrsta bitij nositi posebna znamenja svoje vere. V Angliji so nosili Mojzesovo ploščo, v Franciji in Nemčiji pa rumeni O, predhodnico zloglasne rumene zvezde, ki so jo Židom namenili v tretjem rajhu. Čez noč so jih izgnali iz Anglije in Francije ter se polastili njihovega premoženja. Dolžili so jih obrednih umorov otrok, krivi so bili, da zastrupljajo vodo, širijo kugo itd. Krivi so bili vseh nadlog, ki so pestile srednji vek, kar je bil pogost vzrok, da so razjarjene množice uničevale cele židovske skupnosti. V Prusiji niso smeli uporabljati kočije. V Benetkah so jim za bivanje določili četrt, imenovano Ghetto nuovo, kar se je naglo razširilo po vsej Evropi. Ponekod so celo določili, koliko prebivalcev sme imeti geto, tako da so mladi morali počakati s poroko, dokler se ni izpraznilo prosto mesto.

Na poljskem so z njimi dolgo ravnali dokaj enakopravno. Ko pa so ruski carji začeli širiti svojo posest na zahod čez poljske meje, so v manj kot desetih letih na brezprimerno krut azijatski način pobili več kot sto tisoč Židov, ostale pa naselili ob zahodni meji v največji geto, kar jih pozna svet, mlade pa regrutirali v vojsko, kjer so služili tudi po petindvajset let. Židom so predpisali posebne davke, Židinje pa so smele živeti v mestu le, če so se odločile za prostitucijo.

Obzidje Jeruzalema in avtobus pred njim; tudi jugoslovanski turisti so vse pogostejši v mestu, ki si ga lastijo kot svoj sveti kraj kristjani, muslimani in judje. Foto: Števanec

Po atentatu na ruskega carja Aleksandra II. so neuke množice od zgoraj spodbujali, naj pobijejo Žide, ki so jim pripisali to dejanje. Rodil se je pogrom (ropanje, pustošenje, ubijanje), sinonim za grozo in smrt.

V devetnajstem stoletju, v času razsvetljenstva, so v Evropi odpravili večino prepovedi za Žide, niso pa mogli odpraviti nagonskega sovraštva do Židov, ki je bilo trdno vsidrano v kolektivni zavesti ljudi, saj ga je cerkev in oblast dolga leta spodbujala v svojih podanikih, da bi njihov interes odvračala od drugih, za oblast in cerkev nevšečnih stvari. Stoletja utrjevane stereotipe v ljudeh je težko menjati. Pritajene emocije so si ob raznih priložnostih poiskale pot na plan, čemur smo priča še danes (antisemitizem). Ob znani Dreyfusovi aferi(1894), ko so se mnogi Židje že asimilirali, je razjarjena drhal po pariških ulicah ponovno zahtevala smrt vseh Židom, kar je spodbudilo asimiliranega avstrijskega Žida Teodorja Herzla, da je v obupu nad negotovo usodo svojega ljudstva 1895. leta napisal vizionarski spis Židovska država. Dana je bila osnova za sionizem, gibanje, ki si je zadalo za cilj ustanoviti židovsko državo. (Sion je ime enega izmed hribov, na katerem leži Jeruzalem). S trdnostjo, kakršne ne najdemo v zgodovini človeštva, so se Židje v svoji nesreči dva tisoč let oklepali spominov biblijskega kraljestva. Posamezni Židje so se začeli infiltrirati v svojo nekdanjo domovino, kjer so že prej v slogi z Arabci živele manjše židovske skupnosti. Gibanje se je počasi širilo in zajemalo vedno širši krog. Velika Britanija je leta1917, ko je Turčija še posedovala Palestino, dala z znano Balfourovo deklaracijo pobudo o možnosti, da Židje uresničijo svoje sanje in si v Palestini ustvarijo nekakšno narodno ognjišče.

Prva svetovna vojna je vzpostavila nova razmerja v Evropi, prav tako tudi v Aziji. Turčija je iz nje izšla kot poraženka, med drugim je izgubila tudi Palestino, ki jo je vladala preko 500 let.

Po sklepu Društva narodov je Velika Britanija leta 1922 prevzela mandat nad Palestino z obvezo, da odpre po vsem svetu raztresenim Židom vrata v nekdanjo domovino. Tako imenovano »narodno ognjišče« Židov, je v Palestini počasi raslo in je doseglo svoj vrh pred drugo svetovno vojno, ko je fašizem grozil Židom z iztrebljanjem. Arabci so se zaradi naglega priseljevanja Židov vznemirili; da bi jih Britanci pomirili in s tem zaščitili svoje interese v tem delu sveta, so to priseljevanje Židov omejili, s čimer so se zapletli v spopad z židovsko skupnostjo, rodil se je znani terorizem, o katerem je bilo veliko pisanega tudi pri nas.

Po drugi svetovni vojni se je svet, pretresen nad usodo 6 milijonov Židov, ki so končali v plinskih celicah, in da bi pomiril svojo vest, začel nagibati k misli, da bi jim dodelil zemljo, kjer bi si ustanovili državo. To je lahko, dokler deliš nekaj, kar ni tvoje in se tebe ne tiče. Razumljivo, da se Arabci s tem niso strinjali. V tem so videli zase nepopisno krivico, s katero se skuša svet, predvsem krščanska Evropa, odkupiti za zločine nad Židi, ki jih Arabci — niti islam — niso zagrešili. Arabcem so odvzemali zemljo in domovino, v kateri so živeli 700 let, in jo podarjali Židom, ki so se sklicevali na daljnje zgodovinske vezi. Vendar Arabcev ni nihče niti vprašal za mnenje niti upošteval njihovih protestov.

Konec novembra 1947 so Združeni narodi sklepali o predlogu, da bi Palestino razdelili na dva dela, kar je generalna skupščina pri ZN s 33 glasovi za, 13 proti in 10 vzdržanimi tudi izglasovala. Za razdelitev so glasovali tako Američani kot Sovjeti.

14. maja 1948 so Angleži zapustili Palestino, Židje so razglasili državo Izrael, Arabci pa začeli (1948) vojno, ki je pozneje, kljub številnim deklaracijam Združenih narodov še večkrat vzplamtela (1949, 1956, 1967, 1973 in vojna v Libanonu) in se vedno končala v škodo Arabcev. Konca konfliktu še ni videti. Vemo, da nobena stvar na svetu ne more biti razpletena v zadovoljstvo obeh strani, dokler so vanjo vpleteni čustveni človeški interesi — in tu so v polni meri.

SPREJEM

Pri nas je tiste dni, bili smo okrog ledenih mož, deževalo, temperature so bile nizke, vegetacija se je komaj dobro začela.

Let je trajal tri ure in pol. Pričakoval sem temeljit pregled, vendar me ni nihče otipaval niti odprl kovčka, sploh pa ne buljil vame, ko je pregledoval potni list. Cariniki in letališka policija so dekleta. Bolj so iskali obremenilnosti, povezane z imenom, kar je računalnik hitro razjasnil. Vizo sem mimogrede dobil na letališču.

Možak, ki me je pričakal, mi je že naročil taksi in me seznanil, kje bom stanoval in kakšni so moji nadaljnji ukrepi. Vozil me je star taksist, poln energije, močno me je spominjal na Tarasa Bulbo, kot sem si ga predstavljal, ko sem bral knjigo. Nekajkrat me je ošinil, končno pa le vprašal: »A German?« »Ne,« sem rekel, »Jugoslovan.« »Potem pa znaš rusko?« »Tudi nekoliko.« In ko sem mu to povedal, se je tako zadrl in dvignil roke nad glavo, da sva bila skoraj v oleandrih, ki so bujno cveteli v raznih barvah ob robu štiripasovnice. »Očenj harašo, eto tak pjervij Slaven.«

(nadaljevanje prihodnjič)

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE OBČINSKIH SKUPŠČIN: GORNJA RADGONA, LENDAVA IN MURSKA SOBOTA

Odgovorni urednik: Martin Vinčec

Leto XXIV | Murska Sobota, dne 14. januarja 1988 | Št. 1

1. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Gornja Radgona
2. Odlok o določitvi stopnje prispevka za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanja osnovne preskrbe občine G. Radgona za obdobje 1988—1990
3. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve občine Gornja Radgona
4. Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini G. Radgona za prvo trimesečje 1988
5. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin občine Gornja Radgona
6. Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Gornja Radgona za leto 1987
7. Odlok o zimski službi v občini Gornja Radgona
8. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Lendava za leto 1987
9. Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Lendava v I. trimesečju leta 1988
10. Odlok o določitvi obveznosti plačevanja prispevka in program za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanje osnovne preskrbe in občinskih blagovnih rezerv za leto 1988 v občini Lendava
11. Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini Lendava
12. Odlok o določitvi obveznosti plačevanja prispevka za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanje nemotene osnovne preskrbe in za blagovne rezerve v občini Murska Sobota
13. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Jurij, k. o. Večeslavci in k. o. Pertoča
14. Odlok o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Gerlinci, Fikšinci, Kramarovci

1

Na podlagi 6. in 11. člena Zakona o davkih občanov (Ur. list SRS, št. 32/85) ter 206. člena Statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gor. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Gornja Radgona

1. člen

V odloku o davkih občanov občine Gor. Radgona (Uradne objave, št. 9/85, 31/85, 12/86 in 2/87 se 37. člen spremeni tako, da se glasi:

Višina pavšalnega letnega zneska iz gospodarskih dejavnosti ne more biti nižja od 10 % enoletnega povprečnega čistega OD v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu za zavezance, ki so obdavčeni v pavšalnem letnem znesku, oziroma 40 % za zavezance, ki so obdavčeni po dejanskem dohodku.

Pavšalni letni znesek davka iz 1. odstavka tega člena se poveča v odstotku od enoletnega povprečnega čistega OD v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu glede na naslednje kazalce:

1. Vrsta dejavnosti oz. predmet poslovanja:
— zavezanec opravlja deficitarno dejavnost iz 1. skupine 2. člena odloka o ureditvi določenih zadev s področja obrti — 0 %
— zavezanec opravlja deficitarno dejavnost iz 2. skupine odloka . . . — 5 %
— zavezanec opravlja deficitarno dejavnost iz 3. skupine odloka . . . — 10 %
— zavezanec opravlja dejavnost, ki ni deficitarna po 2. členu odloka o ureditvi določenih zadev s področja obrti — 20 %
2. Način poslovanja:
— če zavezanec opravlja popravila in storitve za občane z uporabo ročnega dela oz. lastne telesne moči — 0 %
— ostale storitve — 5 %
— ročno izdelovanje izdelkov — 10 %
— izdelovanje izdelkov v neavtomatiziranem procesu — 15 %
— izdelovanje izdelkov v avtomatiziranem procesu — 20 %
3. Kraj poslovanja:
— v mestu Gor. Radgona in kraju Radenci — 15 %
— v krajih Apače in Videm ob Ščavnici — 10 %
— ostali kraji — 5 %
4. Delovna sposobnost zavezanca:
— bistveno zmanjšana sposobnost zaradi invalidnosti, kroničnega obolenja ali bolezni družinskih članov — 0 %
— slabše zdravstveno stanje, ki delno vpliva na doseganje dohodka ali starost zavezanca nad 50 let (ženske) oz. 55 let (moški) — 5 %
— delovna sposobnost zavezanca ni zmanjšana oz. zdravstveno stanje in starost glede na vrsto dejavnosti ne vplivata na doseganje dohodka — 10 %
5. Uporaba dopolnilnega dela delavcev ali družinskih članov:
— če uporablja dopolnilno delo — 5 %

Skupni seštevek stopenj po 1. in 2. odstavku tega člena predstavlja domerno stopnjo davka.

Če zavezanec opravlja obrtno dejavnost kot postranski poklic, se mu odmerna stopnja zmanjša za 40 %.

2. člen

62. člen se spremeni tako, da se glasi:

Davek od dohodkov iz premoženja in premoženjskih pravic se plačuje po stopnjah:

osnova (din)			stopnja (%)
		268.680	15 %
nad 268.680	do	537.340	24 %
nad 537.340	do	806.020	33 %
nad 806.020	do	1.074.700	42 %
nad 1.074.700	do	1.343.360	50 %
nad 1.343.360	do	1.612.040	58 %
nad 1.612.040			65 %

3. člen

68. člen se spremeni tako, da se glasi:

Davek od premoženja plačujejo zavezanci v naslednji višini:

1. Od stanovanjskih stavb, stanovanj in garaž:

		do 5.455.160	0,10 %
nad 5.455.160	do	10.910.330	0,20 %
nad 10.910.330	do	21.820.650	0,30 %
nad 21.820.650	do	32.730.980	0,45 %
nad 32.730.980	do	43.641.310	0,65 %
nad 43.641.310	do	54.551.640	0,85 %
nad 54.551.640			1,00 %

2. Od prostorov za počitek oz. rekreacijo:

		do 5.455.160	0,20 %
nad 5.455.160	do	10.910.330	0,30 %
nad 10.910.330	do	21.820.660	0,50 %
nad 21.820.660	do	32.730.980	0,75 %
nad 32.730.980	do	43.641.310	1,00 %
nad 43.641.310	do	54.551.640	1,25 %
nad 54.551.640	do		1,50 %

3. Od poslovnih prostorov:

		do 5.455.160	0,15 %
nad 5.455.160	do	10.910.330	0,35 %
nad 10.910.330	do	16.365.490	0,55 %
nad 16.365.490	do	21.820.660	0,75 %
nad 21.820.660	do	27.275.820	1,00 %
nad 27.275.820			1,25 %

4. Od plovnih objektov dolžine najmanj 8 do 9 m v pavšalnem letnem znesku davka 134.103 din, nad 9 m dolžine pa 52.937 din za vsaki nadaljni meter dolžine.

Pavšalni letni znesek davka se za vsako leto starosti plovnega objekta zniža za 5 %.

Ne obdavčujejo se plovni objekti stari nad 15 let.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1988 dalje.

Številka: 42-1/85
Datum: 24. 12. 1987

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

2

Na podlagi 15. člena Zakona o pospeševanju proizvodnje hrane in o zagotavljanju osnovne preskrbe (Ur. list SRS, štev. 46/86) in 206. člena Statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Mur. Sobota štev. 41/81, 7/86 in 2/87), je skupščina občine Gor. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti na seji, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
O DOLOČITVI STOPNJE PRISPEVKA ZA POSPEŠEVANJE PROIZVODNJE HRANE IN ZAGOTAVLJANJA OSNOVNE PRESKRBE OBČINE GORNJA RADGONA ZA OBDOBJE 1988—1990

1. člen

S tem odlokom se predpisuje stopnja prispevka za izvajanje programov za pospeševanje proizvodnje in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Gor. Radgona za tiste zavezance, ki niso sklenili Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Gor. Radgona za obdobje 1988—1990.

2. člen

Prispevek iz dohodka se plačuje po zbirni stopnji 0,55 % od osnove neposredno na prehodni račun Samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Gor. Radgona. »Sredstva za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe«.

Od zbranih sredstev po prispevni stopnji 0,55 % se nameni:

— za izvedbo programa pospeševanja družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane v višini 0,37 %

— za izvedbo programa občinskih blagovnih rezerv v višini 0,18 %.

3. člen

Prispevek iz 2. člena tega odloka plačujejo:

— Temeljne organizacije združenega dela, delovne organizacije, v katerih niso organizirane temeljne OZD, kmetijske in druge zadruge, temeljne zadružne organizacije, temeljne organizacije kooperantov, delovne organizacije kooperantov, v katerih niso organizirane temeljne organizacije kooperantov, pogodbene organizacije združenega dela ter delovne skupnosti

— Delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo dejavnost z delovnimi sredstvi, ki so lastnina občanov in delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost in se jim po predpisih o davkih občanov ugotavlja dohodek iz samostojnega opravljanja kmetijske, gospodarske oz. poklicne dejavnosti.

— Prispevek iz dohodka plačujejo tudi temeljne organizacije združenega dela, ki imajo sedež na območju druge republike oziroma avtonomne pokrajine ali občine, pa v smislu zakona o uporabi predpisov in o reševanju kolizije med republiškimi oz. pokrajinskimi zakoni na področju davkov, prispevkov in taks, trajno opravljajo dejavnost oz. imajo poslovne enote tudi na območju občine Gor. Radgona in sicer glede tistega dela dohodka, ki ga dosežejo z opravljanjem dejavnosti oziroma v poslovni enoti na območju občine Gor. Radgona.

Prispevek iz dohodka se plačuje Samoupravni interesni skupnosti, na katerem območju je sedež temeljne organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti ali kjer delovni človek trajno opravlja svojo dejavnost.

Ce ima TOZD poslovno enoto na območju druge SIS, plačuje prispevke iz dohodka za to poslovno enoto tisti SIS, na katerem območju je sedež poslovne enote. Prispevek iz dohodka iz prve alineje tega člena se obračunava in plačuje od osnove, od katere se po posebnem zakonu obračunava in plačuje davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti.

Prispevek iz dohodka iz druge alinee tega člena se obračunava in plačuje od osnove in na način kot je s posebnim zakonom določen za obračunavanje in plačevanje prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 320-1/87
Datum: 24. 12. 1987

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

3

Na podlagi 1. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 43/83, 66/83, 17/84, 4/85, 11/86 in 21/87) in 206. člena statuta občine Gor. Radgona (Uradne objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gor. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve občine Gornja Radgona

1. člen

V odloku o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 19/79, 15/80, 18/81, 8/82, 3/83, 34/83, 9/85 in 31/85) se črta tarifa številka 3. Tarifne številke 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 in 11 postanejo tarifne številke 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 in 10.

2. člen

Tarifna številka 8 se spremeni in se glasi:

Od vstopnic za zabave, sejemske in razstavne prireditve se plača davek po stopnji 10 %.

V opombi se doda nova 6. točka, ki se glasi:

Davek po tej tarifni številki se ne plačuje od vstopnic za sejemske prireditve v kolikor ima sejem značaj mednarodnega sejma kot to opredeljuje tarifa št. 10. Zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev (Ur. list SRS, št. 6/84, 4/85, 37/85, 43/85 in 41/87).

3. člen

Ta odlok prične veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1988 dalje.

Številka: 421-2/82
Datum: 24. 12. 1987

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

4

Na podlagi 26. čl. Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. l. SRS, št. 39/74, 4/78) ter 205. čl. statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave Pomurja št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine G. Radgona na seji zbora krajevnih skupnosti, zbora združenega dela in družbenopolitičnega zbora, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
O ZAČASNEM FINANCIRANJU SPLOŠNIH DRUŽBENIH POTREB V OBČINI GORNJA RADGONA ZA PRVO TROMESEČJE 1988

1. člen

Do sprejetja proračuna občine G. Radgona za leto 1988 se bodo začasno, najdlje pa do 31. marca 1988 financirale potrebe občine za katere se sredstva zagotavljajo v občinskem proračunu na podlagi trimesečnega načrta prihodkov ter njihove razporeditve in v skladu z določbami odloka o proračunu občine Gor. Radgona za leto 1987.

2. člen

Razporeditev sredstev iz 1. člena ne sme presegati 1/4 vseh razporejenih sredstev v proračunu za leto 1987.

3. člen

Načrt prihodkov in njihovo razporeditev za prvo tromesečje 1988 sprejme izvršni svet skupščine občine v skladu s splošnimi določbami proračuna občine G. Radgona za leto 1987.

4. člen

Doseženi prihodki in njihova razporeditev ter uporabe na podlagi tega odloka so sestavni del proračuna občine G. Radgona za leto 1988.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah, uporablja pa se od 1. januarja 1988.

Številka: 400-8/87-03
Datum: 24/12-1987

PREDSEDNIK
Skupščine občine G. Radgona
Peter FRIDAU

5

Na podlagi 1. in 10. člena Zakona o davku na promet nepremičnin (Ur. list SRS, št. 35/85) in 206. člena Statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gor. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin občine Gornja Radgona

1. člen

V odloku o davku na promet nepremičnin v občini Gor. Radgona (Ur. objave, št. 31/85 in 2/87) se 2. in 3. točka člena odloka spremenita tako, da se glasita:

2. Za nezazidana stavbna zemljišča in druga zemljišča, ki se ne uporabljajo v kmetijske namene se odmerja davek na promet nepremičnin po naslednjih progresivnih stopnjah, glede na prometno vrednost m² površine:

osnova din

	do 270	15 %	
nad 270 do 820	40 din + 20 %	nad	270 din
nad 820 do 1.370	150 din + 25 %	nad	820 din
nad 1.370 do 1.630	287 din + 30 %	nad	1.370 din
nad 1.630 do 1.920	365 din + 36 %	nad	1.630 din
nad 1.920 do 2.180	469 din + 42 %	nad	1.920 din
nad 2.180 do 2.450	578 din + 48 %	nad	2.180 din
nad 2.450 do 2.730	708 din + 54 %	nad	2.450 din
nad 2.730	859 din + 60 %	nad	2.750 din

3. Za gradbene objekte na prometno vrednost gradbenega objekta v višini 25 %, na razliko med prometno in gradbeno vrednostjo od m² površine po naslednjih stopnjah:

od vrednosti (din)	znaša davek (din)		
	do 3.000	10 %	
nad 3.000 do 9.000	300 din + 15 %	nad	3.000 din
nad 9.000 do 14.000	1.200 din + 20 %	nad	9.000 din
nad 14.000 do 22.000	2.200 din + 25 %	nad	14.000 din
nad 22.000 do 34.000	4.200 din + 30 %	nad	22.000 din
nad 34.000 do 50.000	7.800 din + 40 %	nad	34.000 din
nad 50.000	14.200 din + 50 %	nad	50.000 din

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1988 dalje.

Številka: 422-13/82-05
Datum: 24/12-1987

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter Fridau

6

Na podlagi 205. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave Pomurja, št. 41/81, 7/86 in 2/87) in 23. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. l. SRS, št. 39/74 in 4/78) je skupščina občine Gornja Radgona na sejah zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
O SPREMEMBI ODLOKA O PRORAČUNU OBČINE GORNJA RADGONA ZA LETO 1987

1. člen

V odloku o proračunu občine Gornja Radgona za leto 1987 (Ur. objave Pomurja št. 7/87) se 2. čl. spremeni in dopolni tako, da se glasi:

Skupni prihodki občinskega proračuna za leto 1987 v višini 1,209.721.000 din se razporedijo:

— za splošno porabo v višini	1.152.473.000
— na tekočo proračunsko rezervo	2.000.000
— na odstopljene prihodke	55.248.000

Predlog prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev je prikazana v bilanci prihodkov in odhodkov, ki je sestavni del proračuna občine Gornja Radgona za leto 1987.

2. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1987.

Številka: 400-7/86-03
Datum: 24.12.1987

Predsednik
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter Fridau

7

Na podlagi 9. člena zakona o varnosti cestnega prometa (Ur. list SRS, št. 5/82, 4/84) in 3. člena zakona o prekrških (Ur. list SRS, št. 25/83 in 42/85) ter 206. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gor. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
O ZIMSKI SLUŽBI V OBČINI GORNJA RADGONA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se določijo obseg, izvajalci in način izvajanja zimske službe na območju občine Gor. Radgona.

II. OBSEG ZIMSKE SLUŽBE

2. člen

Zimska služba obsega:
1. Pluženje snega na cestah, ulicah, trgovih, javnih poteh in drugih javnih prometnih površinah (v nadaljnem besedilu — cestah)
2. Odstranjevanje snega s cest in pločnikov in javnih parkirišč
3. Posipavanje pločnikov ob poledici
4. Posipavanje cest ob poledici
5. Odstranjevanje ledenih sveč z zgradb
6. Pritrjevanje in redno vzdrževanje snegolovcev na strehah s katerih lahko pade sneg na pločnik ali cesto
7. Redno vzdrževanje žlebov in odtočnih cevi na zgradbah
8. Mobilizacijo delovnih sredstev in delovne sile za čiščenje in odstranjevanje snega s cest ob izrednem sneženju.

III. IZVAJALCI ZIMSKE SLUŽBE

3. člen

Zimsko službo po tem odloku organizirajo in izvajajo:
— Cestno podjetje Maribor — TOZD za varstvo in vzdrževanje cest M. Sobota;
— Komunalno podjetje Gor. Radgona
— Krajevna skupnost
— Hišni sveti, imetniki pravice uporabe ter lastniki zgradb in zemljišč, ki mejijo na ceste in pločnike.

4. člen

Cestno podjetje Maribor — TOZD za varstvo in vzdrževanje cest izvaja zimsko službo na cestah s katerimi upravlja, če tega ni s pogodbo prenesla na ustrezno organizacijo združenega dela.
Komunalno podjetje G. Radgona izvaja zimsko službo na cestah s katerimi upravlja, če tega ni s pogodbo preneslo na ustrezno organizacijo združenega dela.
Komunalno podjetje G. Radgona in Samoupravna komunalna interesna skupnost uredita in v soglasju z upravnim organom pristojnim za urejanje prostora določita deponijo oz. prostor za odlaganje snega.
Krajevne skupnosti neposredno izvajajo zimsko službo na javnih poteh, če tega niso s pogodbo prenesle na ustrezno organizacijo združenega dela.
Hišni sveti, OZD in individualni lastniki izvajajo zimsko službo na pločnikih, zgradbah in zemljiščih.

IV. IZVAJANJE ZIMSKE SLUŽBE

5. člen

Izvajalci so dolžni pričeti z izvajanjem zimske službe če:
— nastane poledica
— če zapade na pločnikih in drugih prometnih površinah 5 cm snega
— če zapade na cestah 10 cm snega.

6. člen

Pri izvajanju zimske službe velja za izvajalca naslednji prioritetni red:
— ceste po katerih potekajo avtobusne proge medkrajevnega, primestnega prometa in avtobusna postajališča ob teh progah, —
— dohodi h gasilskim domovom, zdravstvenim postajam, šolam, postajam milice in drugim pomembnim javnim objektom
— ceste k naseljem
— ostale ceste.

7. člen

Izvajalec je dolžan odstraniti sneg z vozišč in pločnikov tudi na odsekih, kjer odrivanje snega s plugom zaradi ožine ni mogoče.

8. člen

Ko nastane poledica, ali jo je po meteoroloških napovedih pričakovati, so izvajalci dolžni posipati ceste po vrstnem redu iz 6. člena tega odloka s peskom ali soljo.

9. člen

V času pluženja in odstranjevanja snega je izvajalec upravičen postaviti začasne prometne znake o prepovedi parkiranja in ustavljanja na cestah, ki se določijo s planom zimske službe.

10. člen

Sneg je dovoljeno odlagati samo na mesta, ki so določena s planom zimske službe.

11. člen

V času odjuge so dolžni izvajalci čistiti tudi cestne jarke v naseljih, ki bi ovirali odtok vode ter vse cestne požiralnike.

12. člen

Uporabniki, katerih zgradbe ali zemljišče mejijo na cesto ali pločnike, so dolžni v obsegu zemljišč, ki jih uporabljajo:
1. očistiti novo zapadli sneg s pločnikov do 8.00 ure; čiščenje je po potrebi opraviti tudi večkrat dnevno;
2. takoj odstraniti sneg, ki je padel s strehe na pločnike ali je bil s strehe odstranjen;
3. odstraniti ledene sveče s streh in žlebov, pred odstranjevanjem pa postaviti na pločniku znak za nevarnost;
4. posipati pločnike ob poledici.
V kolikor uporabniki ne opravijo del določenih v točkah 1—4 1. odstavka tega člena, opravi to na njihove stroške komunalno podjetje Gor. Radgona.
Za uporabnike se štejejo hišni sveti, OZD in individualni lastniki.

13. člen

Prepovedano je metati sneg na vozišče ali pločnike s katerih je sneg že odstranjen, na cestne požiralnike, hidrante in v cestne jarke, ki odvajajo vodo.

14. člen

Na strehah, ki imajo nagib večji kot 25 stopinj morajo biti na mestih, ki mejijo na prometne površine, pritrjeni snegolovci.
Poškodovane snegolovce, žlebove in odtočne cevi na zgradbah so dolžni uporabniki sproti popravljati.
Pred odstranjevanjem snega s streh je dolžan izvajalec na pločniku postaviti znak za nevarnost.

V. PLAN ZIMSKE SLUŽBE

15. člen

Izvajalci zimske službe iz 1., 2. in 3. alineje 3. člena tega odloka so dolžni vsako leto do 30. oktobra sprejeti plan zimske službe. Plan zimske službe obsega seznam cest in drugih površin, na katerih je izvajalec dolžan plužiti in odstranjevati sneg, oz. jih posipati ob poledici, ter obseg del in prioriteto.
Izvajalci so dolžni dostaviti plan zimske službe občinskemu upravnemu organu pristojnemu za komunalne zadeve in oddelku za notranje zadeve.

16. člen

Samoupravna komunalna interesna skupnost zagotovi z letnim planom naslednji minimalni obseg zimske službe:
1. pluženje cest po katerih potekajo proge avtobusnega prometa in cest k naseljem;
2. pluženje in čiščenje dohodov h gasilskim domovom, zdravstvenim domovom, postajam milice, šolam in drugim pomembnim objektom;
3. posipavanje cest iz prejšnjih točk, prehodov za pešce na križiščih in drugih mestih ter posipavanje avtobusnih postajališč ob progah avtobusnega prometa.
4. odstranitev snega s križišč in obračališč avtobusnega prometa
5. čiščenje snega na avtobusnih postajališčih
6. čiščenje snega na javnih parkiriščih
7. čiščenje in posipavanje pločnikov, ki jih po 12. členu tega odloka niso dolžni čistiti uporabniki.

VI. FINANCIRANJE ZIMSKE SLUŽBE

17. člen

Samoupravna komunalna interesna skupnost financira zimsko službo s sredstvi prispevka za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe združenimi s samoupravnim sporazumom ali določenimi z odlokom občinske skupščine.
Krajevne skupnosti financirajo službo z lastnimi sredstvi. Hišni sveti financirajo zimsko službo s sredstvi za obratovalne stroške hiše, ostali uporabniki pa z lastnimi sredstvi.
Ob izrednih snežnih razmerah se lahko krajevne skupnosti in SKIS s planom oz. rebalansom plana dogovorijo, da prevzame SKIS del stroškov čiščenja javnih poti.

VII. IZREDNI UKREPI

18. člen

Izvršni svet skupščine občine Gor. Radgona lahko odredi posebne ukrepe za odstranjevanje snega, kadar zapade izredna količina snega, izvajalci pa ne morejo s svojimi in posebej organiziranimi delovnimi sredstvi ter delovno silo odstraniti snega.

VIII. OSTALE DOLOČBE

19. člen

Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka opravljajo za ceste in komunalne zadeve pristojne inšpekcijske službe.

IX. KAZENSKE DOLOŽBE

20. člen

Z denarno kaznijo od 100.000 — 300.000 din se kaznuje za prekrške pravna oseba in posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, če:
1. ne očisti novozapadlega snega s pločnikov zjutraj do 8.00 ure ali po potrebi večkrat dnevno,
2. ne odstrani snega, ki je padel ali je bil odstranjen s streh na pločnike,
3. ne odstrani ledenih sveč z žlebov,
4. ne posipa pločnikov ob poledici ali uporablja za posipavanje druge materiale razen peska in soli,
5. odmetava sneg na vozišče, s katerega je bil sneg že odstranjen na cestne požiralnike, hidrante ali z vozišč v cestne jarke
6. ne pritrdi snegolovcev na strehah tam, kjer obstaja navarnost da pade z njih sneg na cestne površine ali pločnike,
7. Ne popravi sproti žlebov ali odtočnih cevi na zgradbah
8. ne postavi znaka za nevarnost pred odstranjevanjem snega in ledu s streh,
9. odvaža sneg na mesta, ki niso za to določena,
10. ne začne čistiti ceste, ko zapade 10 cm snega,
11. ne posipa ceste ob poledici.

21. člen

Posameznik ali odgovorna oseba pravne osebe se kaznuje za prekrške iz 20. Člena z denarno kaznijo od 10.000 — 50.000 din

X. KONČNE DOLOČBE

22. člen

Z dnem ko začne veljati ta odlok neha veljati Odlok o zimski službi v občini G. Radgona (Ur. objave, št. 3/79).

23. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 34-2/87
Datum: 24/12-1987

Predsednik
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter Fridau

8

Na podlagi 23. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74) ter 265. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave, št. 37/81) je Skupščina občine Lendava na ločenih sejah zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnostih in družbenopolitičnega zbora, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Lendava za leto 1987

1. člen

Spremeni se drugi člen odloka o proračunu Občine Lendava za leto 1987 (Uradne objave št. 10/87 in 16/87) tako, da se glasi:
»Skupni prihodki občinskega proračuna za leto 1987 znašajo 1,451.567.000 din in se razporedijo za dejavnost organov in organizacij v občini.
Pregled prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev je zajeta v splošnem in posebnem delu proračuna, kar je sestavni del občinskega proračuna.«

2. člen

Tretji člen odloka se v celoti črta.

3. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1987.

Številka: 400-2/87-3
Datum: 23. 12. 1987

Predsednik
Skupščine občine Lendava:
Rudolf LEINER, l. r.

novne preskrbe (Ur. list SRS, št. 46/86 in 45/87) po zbirni stopnji 0,463 % od osnove, in sicer:

— 0,27 % za program pospeševanja družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane,

— 0,03 % za program intervencij za zagotavljanje osnovne preskrbe,

— 0,163 % za program občinskih blagovnih rezerv.

Osnova, postopek in način plačevanja prispevka pa so določeni v 13. členu Zakona o pospeševanju proizvodnje hrane in o zagotavljanju osnovne preskrbe (Ur. list SRS, št. 46/86) in 3. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pospeševanju proizvodnje hrane in zagotavljanju osnovne preskrbe (Ur. list SRS, št. 45/87).

3. člen

Program pospeševanja družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane obsega:

1. Živinoreja
a) Govedoreja (uvoz semena in plemenskih telic)
b) Zatiranje mastitisa
c) Umetno osemenjevanje prašičev
d) Čebelarstvo
e) Analiza krme
2. Poljedelstvo
a) Rastlinska proizvodnja (sofinan. skupinskih setev)
b) Zaščita pšenice
c) Poskusništvo (makro in mikro)
d) Sofinanciranje uvajanja semenarske dejavnosti
3. Pospeševalna služba
— Sofinanciranje dela osnovne pospeševalne službe
4. Področje z omejenimi proizvodnimi možnostmi
— Razvoj Goričkega
a) Sofinanciranje sadjarskega programa
5. Ostali nameni
a) Sofinanciranje izdelave agrokarte
b) Sofinanciranje izvedbe prostorsko ureditvenih operacij kmetijskih zemljišč
c) Izobraževanje
d) Sofinanciranje Kmetijske panorame v Vestniku
e) Sofinanciranje testiranja škropilnih agregatov.

4. člen

Program intervencij v preskrbi (za zagotavljanje nemotene osnovne preskrbe)

S programom intervencij v preskrbi je treba v obdobju 1988—1990 doseči temeljno usmeritev na tem področju, to je da se s pravočasnim interveniranjem zagotovi ublažitev eventuelnih motenj v osnovni preskrbi.

5. člen

Program občinskih blagovnih rezerv

Za dosego ciljev obrambne pripravljenosti in večje stabilnosti v preskrbi z osnovnimi živili in pomembnimi izdelki vsakodnevne rabe se v skladu z opredelitvami v odloku o občinskih blagovnih rezervah sprejemajo in izvajajo programi oblikovanja občinskih stalnih blagovnih rezerv.

6. člen

Sredstva, zbrana s prispevkom po tem odloku se nakazujejo samoupravni interesni skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Murska Sobota za izvedbo programov iz 3., 4. in 5. člena tega odloka.

7. člen

Obveznost plačevanja prispevka po tem odloku velja za zavezance dokler ne sklenejo samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanja osnovne preskrbe občine Murska Sobota za obdobje od leta 1988 do leta 1990, vendar najdlje do 31. 12. 1990.

Po sklenitvi samoupravnega sporazuma iz prejšnjega odstavka velja obveznost plačevanja prispevka po tem odloku za zavezance, ki tega samoupravnega sporazuma ne sklenejo, vendar najdlje do 31. 12. 1990.

8. člen

Ta odlok začne veljati 1. januarja 1988.

Številka: 420-9/87-11
Datum: 29. decembra 1987

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej Gerenčer l. r.

13

Na podlagi 105. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (prečiščeno besedilo Ur. list SRS, št. 17/86) ter 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 29. decembra 1987 sprejela

ODLOK
o spremembi in dopolnitvi odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Jurij, k. o. Večeslavci in k. o. Pertoča

1. člen

Odlok o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Jurij, k. o. Večeslavci in k. o. Pertoča, ki je bil objavljen v Uradnih objavah občinskih skupščin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 15/87, z dne 11/6-1987, se spremeni in dopolni s tem, da se v melioracijsko območje v posameznih katastrskih občinah vključijo še naslednje parcele:

k. o. Večeslavci

725, 724, 726, 722, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735/1, 700, 701 in 1508.

k. o. Jurij

1499, 1500, 1501, 387, 399, 400, 401, 402, 395, 411 in 412.

Melioracijsko območje v k. o. Pertoča se poveča tako, da meja melioracijskega območja poteka:

od zahodne meje p. št. 642 poteka meja po južni strani p. št. 1044, 1043 in 1041 proti zahodu do p. št. 1042, nato pa proti severu po zahodnih mejah p. št. 1042, 1046, 1047, 1051, 1052, 1053, 1055, 1056, 1057, 1058, 1061, 1062, 1063, 1065, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, do gozda p. št. 1073. Od tod proti severu vse ob robu gozda, do parc. št. 1102 ter nato po zahodnih mejah p. št. 1103, 1104, 1105 in 1106, do katastrske meje s k. o. Večeslavci. S to mejo melioracijsko območje zajema predel imenovan »Za jarki«.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 321-24/87-11
M. Sobota, dne 29. decembra 1987

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej Gerenčer l. r.

14

Na podlagi 105. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (prečiščeno besedilo Ur. list SRS, št. 17/86) ter 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 29. decembra 1987 sprejela

ODLOK
o uvedbi melioracijskega postopka

1. člen

Uvede se melioracijski postopek v smislu 103. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 17/86) v delih k. o. Gerlinci, Fikšinci, Kramarovci po projektu št. 70057 v melioracijskem območju določenem z mejo, kakor sledi:

k. o. Gerlinci

Meja melioracijskega območja je na zahodu mejni potok Kučnica in p. št. 1714 nato pa poteka meja po parceli 1712, 1710, 1717, po tej parceli do katastrske meje z k. o. Korovci in ob meji z k. o. Korovci, do p. št. 1727 in 1728 in ob robu gozda p. št. 1729, 1737, 1738, 1743, 1744, 1750, 1759, 1760, 1766, 1765, 1786, 1787 do občinske poti p. št. 2229 in ob poti proti severu do poti 2232, izloči p. št. 1791 nato pa ob poti p. št. 2233 do p. št. 1691. Po zahodni meji p. št. 1691, do p. št. 1687 in po zahodni meji p. št. 1682, 1681, 1680 do občinske poti p. št. 2232, od tod do p. št. 1808 in ob meji med p. št. 1816 in 1822, 1819 in 1822 do občinske poti 2222. Izloča p. št. 1818 in 1280. Meja poteka nato po meji med p. št. 1281 in 1280, 1280 in 1279 do p. št. 1278 nato proti severu do p. št. 1283 in proti zahodu do občinske poti katera seka in se nadaljuje ob robu gozda p. št. 1607 proti zahodu do p. št. 1624, od tod zavije proti severu do p. št. 1619, izloči gozd p. št. 1598, 1592 in 1591. Nato se nadaljuje po poti do p. št. 1578, ob robu te p. št. in p. št. 1577 do gozda p. št. 1569. Po p. št. 1569 vse ob robu gozda p. št. 1574, 1581, 1569, 1568 in 1564 nato pa proti severu po zahodni strani p. št. 1549 in 1540 do občinske poti p. št. 2231. Naprej poteka meja melioracijskega območja po meji med p. št. 1362 in 1361, 1365 in 1359, 1366 in 656, 1367 in 1369, 649 in 654, 650 in 652, 641 in 639, 443 in 444, 642 in 643, 440 in 441, 442 in 451, 451 in 450, 451 in 453, 417 in 421, 408 in 409, do občinske poti in ob poti do p. št. 1441 gozd, ki ga izloča, nato pa proti severu po meji med p. št. 1438 in 1439, do p. št. 1455 katero izloča iz območja ter naprej po občinski poti 2220. V območje so zajete še p. št. 257, 260 in 261. Od občinske poti proti jugu poteka meja melioracijskega območja po vzhodnih mejah gozda in sicer p. št. 1462, 1457, 1458, 1452, 1451, 1445, 1435, nato ob južni meji p. št. 1422, 1418, 1490/2, 1490/1, in zahodnih mejah p. št. 1488, 1482, 1480 in 1477 in ob južni meji p. št. 1477 proti zahodu do mejnega potoka Kučnica. Na tem melioracijskem območju je izločen kompleks gozda, ki zajema p. št. 1527 in 1529 na jugu in 1416 na severu. Izločena je tudi p. št. 1660/1, 1720 in 1721. Naprej poteka meja ob robu gozda p. št. 1477 in po zahodnih mejah p. št. 1468, 79, 74, 65 ob poti p. št. 2220 proti severu po zahodnih mejah p. št. 45, 46, 9, 10, 35/1, 34,

9

Na podlagi 26. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74) in 265. člena Statuta občine Lendava so zbori skupščine na sejah zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 24. 12. 1987 sprejeli

ODLOK
o začasnem financiranju proračunskih potreb Občine Lendava v I. tromesečju leta 1988

1. člen

Do sprejetja proračuna občine Lendava v letu 1988 se bodo začasno, najdlje pa do 31. marca 1988 financirale potrebe občine, za katere se sredstva zagotavljajo v proračunu občine, na podlagi tromesečnega načrta prihodkov ter njihove razporeditve in v skladu z določbami odloka o proračunu občine Lendava v letu 1987.

2. člen

Razporeditev sredstev proračuna iz 1. člena v globalu ne sme preseči 1/4-tine vseh razporejenih sredstev v proračunu občine Lendava za leto 1987.

3. člen

Načrt prihodkov in njihovo razporeditev za I. tromesečje 1988 sprejme Izvršni Svet Skupščine občine v skladu s splošnimi določbami proračuna občine Lendava za leto 1987.

4. člen

Doseženi prihodki in njihova razporeditev ter uporaba na podlagi tega odloka so sestavni del proračuna Občine Lendava za leto 1988.

5. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah Občin Pomurja, uporablja pa se od 1. 1. 1988.

Številka: 400-4/87-4
Datum: 9. 12. 1987

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LEINER, l. r.

10

Na podlagi 15. člena Zakona o pospeševanju proizvodnje hrane in zagotavljanja osnovne preskrbe (Uradni list SRS, št. 46/86) in na podlagi 265. in 277. člena Statuta Občine Lendava (Uradne objave, št. 37/81) je Skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
o določitvi obveznosti plačevanja prispevka in program za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanje osnovne preskrbe in občinskih blagovnih rezerv za leto 1988 v občini Lendava

1. člen

Za uresničevanje ciljev in nalog pri pospeševanju družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanje osnovne preskrbe in občinskih blagovnih rezerv v skladu s planskimi akti občine za obdobje 1986—1990, se s tem odlokom za leto 1988 določa obveznost plačevanja prispevka iz dohodka po zbirni stopnji 0,751 %.

2. člen

Prispevek iz 1. člena plačujejo:

— temeljne organizacije združenega dela, delovne organizacije, v katerih niso organizirane temeljne organizacije združenega dela, kmetijske in druge zadruge, temeljne zadružne organizacije, temeljne organizacije kooperantov, delovne organizacije kooperantov, katerih niso organizirane temeljne organizacije kooperantov, pogodbene organizacije združenega dela ter delovne skupnosti;

— delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo dejavnost z delovnimi sredstvi, ki so lastnina občanov in delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost in se jim po predpisih o davkih občanov ugotavlja dohodek iz samostojnega opravljanja kmetijske, gospodarske oziroma poklicne dejavnosti;

— prispevek iz dohodka plačujejo tudi temeljne organizacije združenega dela, ki imajo sedež na območju druge republike oziroma avtonomne pokrajine, pa v smislu zakona o uporabi predpisov in o reševanju kolizije med republiškimi oziroma pokrajinskimi zakoni na področju davkov, prispevkov in taks, trajno opravljajo dejavnost oziroma imajo poslovne enote tudi na območju SR Slovenije in sicer glede tistega dela dohodka, ki ga dosežejo z opravljanjem dejavnosti oziroma v poslovni enoti na območju SR Slovenije;

— prispevek iz dohodka se plačuje samoupravni interesni skupnosti na katerem območju je sedež temeljne organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti ali kjer delovni človek trajno opravlja svojo dejavnost;

— če ima TOZD poslovno enoto na območju druge SIS plačuje prispevek iz dohodka za to poslovno enoto tisti SIS, na katerem območju je sedež poslovne enote.

3. člen

Sredstva, zbrana s prispevkom iz 1. člena se uporabljajo:

— za izvedbo programa družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane — 0,546 %;

— za izvedbo programa občinskih blagovnih rezerv — 0,205 %.

Zavezanci iz 2. člena plačujejo prispevek iz dohodka na račun Samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe v občini Lendava.

4. člen

Prispevek iz dohodka iz 1. alinee 2. člena se obračunava in plačuje na način kot je s posebnim Zakonom določen za obračunavanje in plačevanje davka iz dohodka TOZD in DS.

Prispevek iz dohodka iz druge alinee 2. člena se obračunava in plačuje od osnove in na način kot je s posebnim Zakonom določen za obračunavanje in plačevanje prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti.

5. člen

Sredstva zbrana po določilih 1. člena se v letu 1988 uporabljajo za namene iz 8. člena SaS o ustanovitvi SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe, zlasti pa:

— za večje izkoriščanje proizvodnih potencialov
— doseganje večje intenzivnosti proizvodnje
— povečanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane
— postopno prestrukturiranje proizvodnje
— doseganje večje koncentracije proizvodnje
— povečanje tržnosti na proizvodno enoto in s tem pocenitev proizvodnje
— razvoj in krepitev strokovno pospeševalne službe
— zagotavljanje nemotene osnovne preskrbe
— izvajanje programa občinskih blagovnih rezerv.

6. člen

Obveznost plačevanja prispevka po tem odloku velja za zavezance po 1. januarju 1988 do sklenitve Samoupravnega sporazuma o temeljih plana SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe Občine Lendava za obdobje 1987—1990, vendar najdlje do 31. 12. 1988.

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, uporablja pa se od 1. 1. 1988 dalje.

Številka: 313-3/87-3
Datum:

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LEINER, l. r.

11.

Na podlagi 58., 59., 60. in 61. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS; št. 18/84), dogovora o usklajevanju meril za določanje območij na katerih se plačuje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in meril za določanje višine tega nadomestila (Ur. list SRS, št. 19/86) ter na podlagi 277. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave, št. 37/81), je skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 24. 12. 1987 sprejela

ODLOK
O NADOMESTILU ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

V občini Lendava se za uporabo stavbnega zemljišča na območjih, ki jih določa ta odlok, plačuje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo).

II. OBMOČJA, KJER SE PLAČUJE NADOMESTILO

2. člen

Nadomestilo se plačuje po območjih:

1. Območje

Ureditveno območje mesta Lendava ter deli naselij, ki se urejajo z zazidalnimi načrti

2. Območje

Ureditvena območja kot vodilna naselja:
Črenšovci, Turnišče, Velika Polana, Dobrovnik

3. Območje

Ureditvena območja za naselja: Odranci, Gornja Bistrica, Srednja Bistrica, Dolnja Bistrica, Žižki, Renkovci, Trnje, Gomilice, Nedelica, Mala Polana, Brezovica, Kamovci, Hotiza, Kot, Kapca, Gaberje, Gornji Lakoš, Dolnji Lakoš, Petišovci, Pince Marof, Pince, Dolina,

Čentiba, Trimlini, Dolga vas, Mostje, Banuta, Strehovci, Kobilje, Lendavske in Dolgovaške gorice, Benica, Žitkovci, Radmožanci, Genterovci

3. člen

Meja območij in kataster komunalnih naprav so prikazani v grafičnem delu preglednih katastrskih načrtov v merilu 1:5000 in je sestavni del tega odloka.

Grafični del je na vpogled vsem zainteresiranim pri Oddelku za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve ter Geodetski upravi Občine Lendava.

III. MERILA ZA DOLOČITEV VIŠINE NADOMESTILA

4. člen

Višina nadomestila se določa z metodo točkovanja, pri kateri se uporabljajo naslednja merila:

a) opremljenost stavbnega zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti in napravami

b) lega in namembnost stavbnega zemljišča

c) izjemne ugodnosti v zvezi s pridobitvijo dohodka

č) večje motnje pri uporabi stavbnega zemljišča

5. člen

1. Opremljenost stavbnega zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti in napravami individualne in skupne rabe in dejanska možnost priključitve na te objekte in naprave, se ovrednoti z naslednjimi točkami:

	TOČKE:
1. vodovodno omrežje	15
2. električno distribucijsko omrežje	15
3. kanalizacija	15
4. urejeno cestišče (protiprašna cestna površina)	10
5. javna razsvetljava	10
6. PTT omrežje	10

2. Glede na lego in namembnost se stavbno zemljišče točkuje z naslednjim številom točk:

Vrsta dejavnosti	Lega stavbnega zemljišča		
	1. območje	2. območje	3. območje
1. Stanovanja in stanovanjske hiše	40	30	20
2. Družbena dejavnost, javna uprava, družbeno politične in druge dejavnosti	40	30	20
3. Poslovna, trgovska, turistična in obrtna dejavnost	80	60	40
4. Gospodarska-proizvodna dejavnost	100	80	60

3. V posameznih dejavnostih se pri uporabi stavbnega zemljišča upoštevajo izjemne ugodnosti v zvezi s pridobivanjem dohodka v gospodarskih dejavnostih, ki je posledica izjemno ugodne lokacije stavbnega zemljišča. Izjemno ugodne lokacije so na stavbnih zemljiščih znotraj območja, ki so na preglednih katastrskih mapah posebej prikazane.

Dodatne točke za vrednotenje nadomestila na izjemno ugodnih lokacijah iz prejšnjega odstavka tega člena se obračunavajo za naslednje vrste dejavnosti:

Vrsta dejavnosti	1. območje	2. območje	3. območje
Bančništvo, poslovne storitve, trgovina, gostinske storitve, obrtne storitve in popravila ter osebne storitve	40	30	20

4. Za večje motnje (npr. hrup, onesnažen zrak) pri uporabi stavbnega zemljišča za stanovanjske objekte se skupno število točk zniža za 25 %.

5. Nezazidano stavbno zemljišče ter površine za nepokrita skladišča, interna parkirišča in športno rekreacijski tereni v sklop turističnih objektov se ovrednoti z 10 % zazidalnega stavbnega zemljišča.

IV. DOLOČANJE VIŠINE NADOMESTILA

6. člen

Mesečna višina nadomestila po merilih iz 5. člena tega odloka se določi tako, da se skupno število točk pomnoži s stanovanjsko ali poslovno površino zavezančevega objekta oziroma s površino zavezančevega nezazidanega stavbnega zemljišča in z vrednostjo točke za izračun nadomestila.

7. člen

Vrednost točke se določi tako, da se izhodiščna vrednost valorizira za naslednje leto z odstopom povprečne rasti cen gradbenih del v SRS v prvih devetih mesecih tekočega leta.

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča določi najkasneje do 31. 12. za naslednje leto s sklepom Skupščine občine Lendava na predlog Sklada stavbnih zemljišč občine Lendava.

8. člen

Za izračun nadomestila se uporabljajo uradni podatki in evidence. Zavezanci so dolžni sproti sporočati Upravi za družbene prihodke občine Lendava vse spremembe, ki vplivajo na višino nadomestila.

Na zahtevo občinskega upravnega organa pristojnega za družbene prihodke, so zavezanci dolžni sporočiti vse zahtevane podatke, ki so potrebni za izračun nadomestila.

V. OPROSTITEV PLAČILA NADOMESTILA

9. člen

Poleg oprostitev, ki jih navaja 59. člen Zakona o stavbnih zemljiščih, se plačevanja na lastno zahtevo oprostijo tudi:

— občani, ki prejemajo stalno družbeno denarno pomoč

— občani, ki prejemajo varstveni dodatek

— uporabniki oz. lastniki nezazidanega stavbnega zemljišča, ki v skladu z veljavnim prostorsko izvedbenim načrtom ter zakonom o stavbnih zemljiščih nimajo prednostne pravice za graditev

10. člen

Delna oprostitev plačila nadomestila se prizna tudi občanom, ki so z lastnim delom ali samoprispevkom zgradili določen komunalni objekt.

Ta oprostitev se upošteva tako, da se za dobo 5 let od predaje komunalnega objekta v uporabo pri določanju višine nadomestila ne vrednoti opremljenost s temi komunalnimi objekti.

Zahtevek za delno oprostitev vloži krajevna skupnost za občane cele krajevne skupnosti ali le za določeno naselje ali del naselja.

VI. KAZENSKE DOLOČBE

11. člen

Z denarno kaznijo do 50.000 din se kaznuje za prekršek pravna oseba, če v določenem roku ne prijavi stavbnega zemljišča oz. nezazidanega stavbnega zemljišča, katerega neposredni uporabnik je, ali če ne prijavi pravilnih površin.

Z denarno kaznijo do 10.000 din se kaznuje fizično osebo, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

12. člen

Ko začne veljati ta odlok, preneha veljati Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradne objave občin Pomurja, št. 5/82).

13. člen

Ta odlok začne veljati s 1. 1. 1988.

Številka: 420-2/82-7
Datum: 17. 12. 1987

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LEINER, l. r.

12

Na podlagi 15. člena Zakona o pospeševanju proizvodnje hrane in o zagotavljanju osnovne preskrbe (Ur. list SRS, št. 46/86 in 45/87) ter 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 29. decembra 1987 sprejela

ODLOK

o določitvi obveznosti plačevanja prispevka za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanje nemotene osnovne preskrbe in za blagovne rezerve

1. člen

Za zagotavljanje uresničevanja nujnih potreb družbene reprodukcije, od katerih je odvisno uresničevanje temeljnih ciljev družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986 do leta 1990 v obdobju od leta 1988 do leta 1990 na področju pospeševanja družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanja osnovne preskrbe in za blagovne rezerve, se s tem odlokom določa program pospeševanja družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, program zagotavljanja nemotene osnovne preskrbe, program občinskih blagovnih rezerv ter obveznost plačevanja prispevka za te namene v obdobju od leta 1988 do leta 1990.

2. člen

Prispevek po tem odloku plačujejo iz dohodka zavezanci iz 12. člena Zakona o pospeševanju proizvodnje hrane in zagotavljanju os-

32, 24, 22 in 21 do katastrske meje z k. o. Fikšinci. Na tem območju je izločena p. št. 27. Od katastrske meje z k. o. Fikšinci se meja melioracijskega območja nadaljuje proti jugu ob zahodni meji p. št. 130, 121, 111/1, 108, južni meji p. št. 107/1 ter po vzhodni meji te p. št. do občinske poti, seka pot in se nadaljuje proti severu po zahodni meji p. št. 157, 163, 167 do občinske poti, 2219 ter do katastrske meje z k. o. Fikšinci. V tem območju so izvzete p. št. 147 in 148, ter 142, 168 in 169.

V melioracijsko območje spadajo še p. št. 241, 239, 240 in 277.

Od občinske poti 633 in p. št. 745 poteka meja melioracijskega območja proti jugu po meji med p. št. 745 in 757, 744 in 743, 737 in 736, seka p. št. 720 in 719, naprej med p. št. 696 in 693, 686 in 687 seka p. št. 918, po meji med p. št. 931 in 930, 928 in 929, izloči p. št. 1191 in se po severnih mejah p. št. 1190, 1189 in 1188 nadaljuje do občinske poti 2228 ter po tej poti zavije proti jugu do p. št. 1222 in po meji te p. št. in p. št. 1234, 1236, 1237 seka p. št. 1238 in 1243, ter se naveže na južne meje p. št. 1250 in 1251. Naprej po meji med p. št. 1256 in 1255, 1255 in 1262, 1263 in 1264, 1295 in 1294, 1323 in 1322, 1321 in 1320, 1334 in 1335, 1345 in 1344, 1350 in 1352, 1357 in 1356, 1357 in 1358 do občinske poti p. št. 2222. Ob tej poti do p. št. 661 nato pa proti jugu do p. št. 664. Meja melioracijskega območja tu izloča p. št. 663, 667/1, 667/1 seka pot in izloči še p. št. 920, 921, 679, 683, 699, 700, 706 in 717 ter se naveže na pot. p. št. 633 do p. št. 745.

k. o. Fikšinci

Na zahodni strani k. o. Fikšinci je meja melioracijskega območja meja z republiko Avstrijo oziroma mejni potok Kučnica. Severna meja je meja z k. o. Kramarovci do p. št. 104 od tod proti severu po robu gozda, to je p. št. 103 in 1 vse do meje med p. št. 21 in 22 ter ob tej meji do ceste p. št. 882/1. Od tod zavije proti jugu in poteka ob cesti p. št. 882/1, s tem, da izloča p. št. 15, 11. del p. št. 9, 8 in 6 in poteka proti jugu vse ob cesti p. št. 882/1 do p. št. 107. Izloča p. št. 108, 109, 114, 115, 118, 119, del 121, cele p. št. 122, 131, 133 in se ponovno priključi na cesto p. št. 882/1. Meja se nadaljuje proti jugu in izloča p. št. 215, 223/2, 227, 229, 228, 263, 265, 264, 268/2, 269, 270, 273, 275, 276, nato se naveže na pot p. št. 882 in poteka ob tej poti proti jugu vse do meje z k. o. Gerlinci. Izločajo se p. št. 547, 548 in 535. Ob mejni parceli 782 se meja melioracijskega območja nadaljuje proti severu ob robu gozda p. št. 781, 809, 812, 801, 800 do ceste p. št. 554, nato pa po zahodnih mejah p. št. 510, 513 in 526 do p. št. 527, ob tej poti do p. št. 524, ki jo zajema, prečka pot 883 ter se nadaljuje po vzhodnih mejah p. št. 566, 567, 573, 521, 770, 762, 771, 757 in ob meji med p. št. 758 in 757 do poljske poti. Ob tej poti proti jugu, zajema p. št. 751 in 748 ter naprej proti jugu do p. št. 743, ki jo zajema v območje nato do poti p. št. 795 in po tej poti do katastrske meje z k. o. Gerlinci. Iz območja melioracijskega kompleksa je izločen gozd, ki zajema p. št. 552, 558, 555, 556, 553, 605, 604 in 602.

k. o. Kramarovci

Meja melioracijskega območja je na zahodni strani mejni potok Kučnica na severu pa severna meja p. št. 1/5 seka cesto izloči p. št. 245 seka pot p. št. 373 in se nadaljuje po severni meji p. št. 198 do poti p. št. 369. Od tod naprej proti severu, seka p. št. 189/1 in 189/2 in se naveže na p. št. 186 in pot 367. Po tej poti proti vzhodu do poti p. št. 368 in po tej poti do poti p. št. 370. Po poti p. št. 370 proti jugu do gozda p. št. 295, ob robu gozda p. št. 295 in 290, 287, 286, 296, 297, 309, 312 in 313 do občinske poti p. št. 375.

Meja melioracijskega območja se nadaljuje proti jugu po poti p. št. 375 do p. št. 354 in po vzhodni meji p. št. 354, 358, 359 in 360 do katastrske meje z k. o. Fikšinci.

Iz melioracijskega območja v k. o. Kramarovci so izvzeti gozdovi p. št. 237, 233, 223 in 280.

2. člen

Melioracije zajemajo hidromelioracije in agromelioracije.

a) Hidromelioracije:
— preddela — ruvanje štorov,
— osnovna odvodnja — odprti jarki,
— zasip depresij,
— detajlna odvodnja — polaganje drenaže,
— poljske poti in propusti na melioracijskih jarkih.

b) Agromelioracije:
— založno gnojenje,
— globoko oranje travnikov,
— apnenje,
— podrahljavanje njivskih površin,

3. člen

Na melioracijskem območju so dolžni lastniki, oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč pred pričetkom izvajanja melioracijskih del posekati in odstraniti drevje in grmičevje na površinah, kakor je to predvideno v ureditvenem in melioracijskih načrtih.

4. člen

Lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč so na melioracijskem območju dolžni redno vzdrževati skupne melioracijske objekte in naprave. Med vzdrževalna dela spadajo:

a) Vzdrževanje melioracijskih jarkov:
— preprečitev prekomernega zaraščanja,
— vzdrževanje brežine jarkov in preprečitev njihovega drsenja,
— odstranitev naplavin na dnu jarka,
— čiščenje cevnih propustov, mostov in vzdrževanje vodnih zapornic.

b) Vzdrževanje cevne drenaže:
— redno čiščenje izlivk od travne zarasti in zemlje,
— izvajanje drugih vzdrževalnih del, ki so potrebna za normalno delovanje drenaže.

c) Vzdrževanje cest in cestnih objektov:
— redno vzdrževanje in gramoziranje utrjenih poljskih cest ter košnja bankin,
— redno vzdrževanje poljskih poti s košnjo zarasti in zasipanjem jam,
— vzdrževanje mostov in cestnih propustov.

d) Ohranjanje proizvodne sposobnosti:
— kalcifikacija,
— podrahljavanje,
— izpiranje drenažnih cevi.

Vzdrževanje objektov in naprav ter redna in pravilna agrotehnika na kmetijskih zemljiščih mora zagotavljati trajno delovanje celotnega melioracijskega sistema.

5. člen

Meliorirana kmetijska zemljišča so dolžni lastniki oziroma uporabniki koristiti vskladjeno s sprejetimi proizvodnimi plani.

6. člen

Lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč na melioracijskem območju so dolžni plačevati prispevek za vzdrževanje melioracijskega sistema po določilih Odloka o zagotavljanju sredstev za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 33/86).

7. člen

Lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč so dolžni dovoliti delavcevm organizacij, ki so pooblaščene za izvajanje melioracij kmetijskih zemljišč ter vzdrževanje melioracijskih objektov in naprav ter osebam, ki imajo pravico vršiti nadzor, snemati, projektirati in zaznamovati zemljišča in vodo, da stopajo na njihova zemljišča.

8. člen

Na melioriranem zemljišču mora način rabe zemljišč ustrezati naložbam v ta zemljišča. Kmetijska proizvodnja na tem področju mora biti kar najbolj intenzivna.

9. člen

Melioracijska dela bodo končana predvidoma do 30. novembra 1988.

10. člen

Investitor del iz 2. člena tega odloka je ABC POMURKA KZ PANONKA Murska Sobota, Temeljna zadružna organizacija Cankova, v okviru katere bo ustanovljena melioracijska skupnost za območje melioracije Gerlinci—Fikšinci, v katero bodo vključeni vsi lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč v k. o. Gerlinci, Fikšinci in Kramarovci.

90 % nepovratnih sredstev od predračunske vrednosti zagotovi Zveza vodnih skupnosti Slovenije, 10 % pa lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč.

11. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 324-5/87-11
M. Sobota, dne 29. decembra 1987

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER l. r.

KAJAKAŠTVO

Druga zmaga Varge na novoletnem spustu

Na tradicionalnem novoletnem spustu na reki Savi od Podsuseda do Zagreba, na 12 km dolgi progi, ki ga je pripravil KK Slavija iz Zagreba, je sodelovalo 64 posadk iz Slovenije in Hrvaške. Med njimi so bili tudi kajakaši BD Mura iz Kroga in se lepo odrezali, še posebej bivši državni prvak Štefan Varga, ki je zmagal v konkurenci članov K-1 ter premagal državna reprezentanta in udeleženca svetovnega prvenstva v Franciji Bregarja in Breznika iz Rašice. To je bila druga zmaga Varge na novoletnem spustu. Prvič je zmagal leta 1981, lani in predlani pa je bil drugi. Kaže da se je Varga dobro pripravljal za novo sezono. Klubski kolega Simon Novak je v članski konkurenci zasedel dvanajsto mesto. V tekmovanju mladincev K-1 sta se izkazala brata Kovačić. Roman je zasedel tretje, Simon pa peto mesto, medtem ko je bil Iztok Horvat dvanajsti.

KOŠARKA

ZMAGALA LE RADGONA

V prvem kolu drugega dela tekmovanja v slovenski ženski košarkarski ligi je vodilni in še neporaženi Slovan iz Ljubljane po pričakovanju premagal oslabljeno ekipo Metalservisa Pomurja s 70:43. Strelke za Pomurje: Borčeva 16, Korenova 14, Broderjeva 6, Lihtenegrova 4 in Kolarjeva 4. Naslednjo tekmo igra Metalservis Pomurje v petek ob 18.00 z ekipo Cometa iz Slovenskih Konjic v telovadnici srednješolskega centra v Murski Soboti.

V tekmovanju druge republiške lige — vzhod je Radgona premagala Starše s 75:74. Strelci za Radgono: Rajbar 26, Saković 15, Domanjko 14, Horvat 8, Ilič in Škof po 5 ter Vukan 2. Pomurje pa je izgubilo z Miklavžem s 73:93. Strelci za Pomurje: Tušar 19, Banič 17, Cigut 12, Klemar 11, Marinič 6 ter Kerčmar in Štornik po 4.

GORNJA RADGONA

Izbiramo športnika 1987

Občinska zveza za telesno kulturo in Občinski svet zveze sindikatov Gornja Radgona pripravljata tradicionalno telesnokulturno prireditev Izbiramo športnika 1987. Prireditev bo v petek, 15. januarja 1988, ob 17. uri v radgonski kinodvorani. Na njej bodo razglasili najboljšega športnika, športnico, ekipo, trenerja oziroma športnega organizatorja in učenca—samoupravljalca v šolskih športnih društvih. Prav tako bodo razglasili rezultate delavskih športnih iger občine Gornja Radgona za lansko leto. Gost prireditve bo državni prvak v motokrosu razreda 80 ccm, Boštjan Kampuš iz Spodnje Ščavnice. Po tradiciji pa bodo odkrivali skritega gosta — športnika. Prireditev bodo popestrili člani radgonskega Partizana.

ŠAH

PRVAK MARICA MARIČ

Na decembrskem hitropoteznem turnirju SD Radenska Pomurje iz Murske Sobote za pionirje in pionirke je sodelovalo 17 šahistov. Zmagal je Peter Kelemen pred Buzetijem in Alenom Kelemenom. Prvak za leto 1987 pa je postala Mirica Marič pred Alenom Kelemenom, Katarino Marič, Haukom in Petrom Kelemenom. Pri pionirkah sledijo: Katarina Marič, Martina Marič, Kavaš in Časar.

SD Radenska Pomurje je organiziralo občinsko ligo osnovnih šol za leto 1987. Sodelovalo je 10 ekip. Zmagala je OŠ Beltinci (pionirke), v postavi Mertuk, Časar, Kavaš in Sraka, pred OŠ I. Murska Sobota in OŠ Beltinci (pionirji).

Simultanka Kovačeviča v Lendavi

V hotelu Lipa v Lendavi je velemojster Vlado Kovačević iz Zagreba odigral simultanko na 30 deskah in zmagal s 23,5:6,5 točke. Med gostitelji so zmagali: Božič, Hajoš, Cofek in Dobranič. Remizirali pa so: Vida, Vuk, Žilavec, Ivanec in Gruškovnjak.

Sklenjen je bil turnir tretjekategornikov. Med 12 šahisti so si trije pridobili drugo kategorijo. Zmagal je D. Ivanec z 10 točkami pred J. Cofkom, 9, M. Cofkom, 8,5, Kišem, 8, in Farkašem, 6,5 točke.

V nedeljo, 17. januarja 1988, ob 10. uri bo v prostorih SD Lendava sestanek in žrebanje za tekmovanje KS lendavske občine. J. Gerenčer

NOVOLETNI TURNIR DOBIL GABER

ŠD Lendava je pripravilo novoletni hitropotezni turnir, na katerem je sodelovalo 16 šahistov. Zmagal je Gaber s 14 točkami pred Žilavcem, 13,5, Hajošem, 11, Vido, 10, Makovcem, Ivancem in Strbadom, po 9, Todorovičem, 8 točk.

J. G.

BAKOVCI

Sprejem za športnike in športne delavce

Predsednika Zveze telesnokulturnih organizacij in Telesnokulturne skupnosti občine Murska Sobota Stanko Kerčmar in Milan Bratković bosta pripravila sprejem za najboljše športnike in športne delavce v letu 1987. Sprejem bo v petek, 15. januarja 1988, v Bakovcih. Na slovesnosti bodo tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja občine in krajevne skupnosti.

KEGLJANJE

PREPRIČLJIVA ZMAGA RADENSKE

V tretjem kolu tekmovanja v slovenski moški kegljaški ligi je Radenska v Ljutomeru premagala hidro iz Medvod s 4993:4775 podrtimi keglji. Za Radensko so tekmovali: Kučan (853), Mundjar (815), Devarič (785), Horvat (807), Kovačič (863) in M. Steržaj (876 podrtih kegljev). V četrtem kolu igra Radenska v Litiji s Proletarcem.

MEDNARODNO SODELOVANJE

V Szombathelyju na Madžarskem je bilo tradicionalno športno srečanje med učenci SC TPU Murska Sobota in domačini. Uspešnejši so bili Sobočani, ki so zmagali v odbojki (moški) s 3:0, rokometu (ženske) 14:5, nogometu (moški) 2:1 in v namiznem tenisu (moški) 4:1. Nogometno srečanje med profesorji se je končalo s 3:3.

STRELSTVO

Ljutomer in Videm na čelu

V sedmem kolu tekmovanja prve republiške strelske lige je Rudar iz Hrastnika premagal Noršince s 1460:1436 krogov. Ekipa Noršinec je s 6 točkami na sedmem mestu lestvice.

V drugi republiški strelski ligi — sever pa so bili v 7. kolu doseženi naslednji izidi — SCT:Mura 1420:1420, Boris Kidrič (MB):Panonija (MS) 1439:1431, Središče:Koloman Flisar (Tiš.) 1431:1430, Kovinar (Muta):Jovo Jurković (Videm) 1402:1411 in Turnišče (Ptuj):Ljutomer 1421:1442 krogov.

LJUTOMER	7	6	0	1	10131	12
J. JURKOVIČ	7	6	0	1	10053	12
B. Kidrič	7	6	0	1	9995	12
K. FLISAR	7	4	0	3	10069	8
PANONIJA	7	4	0	3	10015	8
MURA	7	3	1	3	9939	7
SCT	7	2	1	4	9901	5
Središče	7	2	0	5	9885	4
Kovinar	7	1	0	6	9868	2
Turnišče	7	0	0	7	8480	0

VODI PLANIKA PRED LENDAVO

V občinski strelski ligi Lendava je bilo na sporedu 6. kolo. Vodi Planika pred Lendavo, obe ekipi imata po 10 točk. Sledijo: Štefan Kovač Turnišče, Jezero Dobrovnik, Varstroj in Ina Nafta po 4 točke. Med posamezniki je na prvem mestu Draškovič z 2091 krogi pred Maučecem (oba Pl), 2047, Kosijem (Le.), 2044, Donkom (Ina), 2017, in Zverom (Var.), 2016 krogov.

A. Zver

DVORANSKI HOKEJ

ABC POMURKA TRETJA V GRADCU

Hokejisti ABC Pomurke iz Murske Sobote so sodelovali na novoletnem dvoranskem turnirju v Gradcu v Avstriji. Tekmovalo je šest ekip. V svoji skupini so premagali UNI Graz s 5:3 in izgubili z poznejšim zmagovalcem Wiener Neudorfom z 1:10 ter zasedli drugo mesto. V razigravanju za tretje mesto so premagali ljubljansko Svobodo s 5:2.

L. Z.

NAMIZNI TENIS

VODI KAMENŠČAK

Začelo se je tekmovanje v prvi in drugi občinski namiznoteniški ligi Ljutomer. Rezultati — prva liga: Grlava : Partizan 5:4, Partizan : Cven II 5:2, Kamenščak : Grlava 5:2, Cven II : Kamenščak 1:5 in Cven I : Partizan 5:1. Vodi Kamenščak. Druga liga: Cven III : Bučkovci 5:1, Grlava II : Kamenščak II 5:0, Vučja vas : Partizan II 5:1, Kamenščak III : Cven III 0:5, Kamenščak II : Vučja vas 0:5, Bučkovci : Grlava II 3:5, Partizan II : Kamenščak II 5:0 in Grlava II : Kamenščak III 5:0. Vodi Grlava II.

S. Žunič

ATLETIKA

Grabar šesti

AK Sloboda iz Varaždina je pripravil tradicionalni ulični tek, enajsti po vrsti. Sodelovalo je nad 500 atletov in atletinj iz domovine in tujine. V kategoriji članov je sodeloval tudi član AK Pomurje iz Murske Sobote Geza Grabar in se lepo odrezal. V teku na 6.000 m je s časom 18.56 zasedel šesto mesto.

POL- Moški

Jesenski del

Cven	5	4	1	14:5	8
Ljutomer II	5	3	2	10:8	6
Pomurje II	3	2	1	8:5	4
Radenci	5	2	3	9:13	4
Radgona	4	1	3	6:11	2
Veterani	4	1	3	6:11	2

NK GANČANI

Želijo boljše rezultate

Na občnem zboru NK Gančani, ki letos praznuje 15-letnico delovanja, so kritično ocenili dosedanje delo, saj niso zadovoljni z doseženimi rezultati. V prvi medobčinski nogometni ligi so namreč po jesenskem delu tekmovanja na dnu lestvice. Sprejeli so program dela in si izvolili vodstvo. Za predsednika so ponovno izbrali Alberta Viraga.

TIŠINA

Sklenitev bogate sezone

Športno društvo v KS Tišina organizira v nedeljo, 17. januarja 1988, ob 10. uri v gostilni Časar šahovski turnir. Ob 15. uri pa bo v telovadnici zadružnega doma na Tišini tekmovanje v pikadu, skoku v daljavo z mesta in preskusu moči. Zatem pa bo slovesnost ob koncu sezone 1987, ki je bila zelo uspešna. Na njej bodo zaslužnim podelili plakete, priznanja in pokale.

ROKOMET

Streljanje sedemmetrovk

Rokometni klub Bakovci, katerega moška ekipa prvič tekmuje v republiški ligi, bo imel v soboto, 16. januarja 1988, ob 18.00 v vaškem domu letni občni zbor.

V nedeljo, 24. januarja 1988, ob 9. uri pa bo v dvorani vaškega doma v Bakovcih 4. odprto prvenstvo Bakovec v streljanju sedemmetrovk.

ODBOJKA

Zmagali Stari lisci

ŠSD Enotnost na SCTPU Murska Sobota je pripravilo odbojkarski turnir, na katerem so sodelovale tri ekipe. Zmagali so Stari lisci pred Enotnostjo in SDEŠ. Ženski turnir bo ob dnevu žena.

NAMIZNI TENIS

ODLIČNE UVRSTITVE

Na 41. članskem prvenstvu za posameznike in dvojice, ki je bilo v Hrastniku, so Sobočani dosegli velik uspeh, saj so se kar štirje uvrstili med najboljšo osmerico, kar se še ni zgodilo v zgodovini kluba na članskih prvenstvih, poleg tega pa osvojili srebrno in bronasto medaljo v mešanih oziroma moških dvojicah.

V članski posamezni konkurenci je za vstop med osmerico Benkovič nepričakovano premagal favoriziranega Komca s 3:1, Žitek prav tako nepričakovano Hribarja s 3:1, pričakovani zmagi pa sta dosegla Benko nad Zajtlom s 3:1 ter Kuzma nad Ungerjem, prav tako s 3:1. V polfinale se je uvrstil le Benko, ki je po težki borbi premagal presenečenje prvenstva, pionirja Ignjatoviča (Olimpija) s 3:2 in v polfinalu izgubil z novim in starim prvakom Urhom (Olimpija) z 1:3 ter v borbi za tretje mesto s Smrekarjem (Olimpija) z 2:3. Četrto mesto je doslej njegova najboljša uvrstitev na republiških članskih prvenstvih. Velik uspeh pomeni tudi peto mesto Benkoviča, ki je v četrtfinalu izgubil s finalistom Pavičem (Olimpija) z 1:3 in v borbi za peto mesto premagal Žitka in Kuzmo ter dosegel svoj največji uspeh v članski konkurenci. Kuzma je v četrtfinalu izgubil z Urhom z 1:3 in osvojil šesto mesto, kar je tudi njegova najboljša uvrstitev na republiških članskih prvenstvih, enako pa velja za Žitka z osvojenim osmim mestom. K temu je treba dodati še dobro 12. mesto Ungerja, Ori je bil 21., Rihtarič (Rad) 25. in Smodiš 26.

V igri članskim dvojic je dvojica Benko-Kuzma osvojila tretje mesto, ko je v polfinalu nekoliko nepričakovano izgubila z dvojico Komac-Hribar z 0:2. Dvojica Benkovič-Smodiš se je uvrstila med osmerico. Velik uspeh, drugo mesto, je dosegel Benko v mešanih dvojicah skupaj s Frelihovo iz Kranja, ko sta v polfinalu premagala dvojico Pavič-Pandev (Olimpija) z 2:1 ter v finalu izgubila po veliki borbi z dvojico Urh-Ojsteršek z 1:2, v tretjem setu na razliko. Med osmerico se je uvrstil Benkovič skupaj z Rakuševo (Vrtojba). Republiški kapetan je po končanem prvenstvu določil igralce za državno prvenstvo, med sedmerico slovenskih igralcev, ki imajo pravico nastopa, so tudi Benko, Kuzma ter Benkovič, Unger pa je druga rezerva.

M. U.

SOLIDNI SOBOČANI

Tradicionalni, letos že 13. novoletni mednarodni turnir, ki ga prireja slovensko športno društvo Sele in je bil letos v veliki športni dvorani v Borovljah, je zbral številno in kakovostno udeležbo. Nastopili so vsi najboljši slovenski igralci, igralci državnega prvaka Vjesnika ter dva odlična kitajska igralca — najboljša v avstrijski prvi ligi. Dokaj številno pomursko zastopstvo — prvič so nastopili tudi Beltinčani — niso pa zaradi »preutrujenosti« sodelovali Sobočani Benko, Kuzma in Žitek, je v tako močni konkurenci doseglo dobre rezultate.

Pri pionirjih je Rihtarič iz G. Radgone osvojil dobro drugo mesto, čeprav zaradi odsotnosti Ignjatoviča in Škafarja ni izkoristil priložnosti za zmago, ko je v finalu nepričakovano izgubil s Šemrovom (Olimpija) z 0:2. Lenarčič in Tratnjek (Beltinci) sta se uvrstila med osmerico. Konkurenca med mladinci je bila izredno kakovostna, saj sta nastopila najboljša mladinca Jugoslavije, državna reprezentanta Karković in Smrekar, ter druga najboljša mladinka Jugoslavije, državna rprezentantka Frelihova, in je zato uvrstitev Ungerja na drugo mesto lep uspeh, ko je v polfinalu premagal Frelihovo z 2:0 in v finalu izgubil s Karkovičem (Vjesnik) z 0:2. Med osmerico se je uvrstil Rihtarič, med 16 pa Ori, ki je po odlični igri izgubil z zmagovalcem Karkovičem z 1:2. V B konkurenci članov je bil odličen četrti Ori, peti Unger, med 16 sta se uvrstila Smodiš in Gerendaj. V A konkurenci članov sta se Benkovič in Unger uvrstila med najboljših 16, prvi je potem po dobri igri izgubil z zmagovalcem, Kitajcem Wei Zhengom, z 0:2, drugi pa z najboljšim slovenskim igralcem Urhom (Olimpija) prav tako z 0:2.

M. U.

Najboljši v Murski Soboti

V soboto in nedeljo bo v telovadnici Srednješolskega centra v M. Soboti zvezni pozivni turnir najboljših mladincev Jugoslavije, ki se bodo borili za mesta na zaključnem turnirju YU TOP 12. Nastopili bodo vsi najboljši jugoslovanski mladinci z lanskima državnima reprezentantoma Karkovičem (Vjesnik) ter Smrekarjem (Olimpija) na čelu, med njimi pa tudi trije Sobočani Unger, Žitek in Ori. Igralo se bo v dveh enakovrednih skupinah in Sobočani si obetajo, da bi vsaj enemu uspela uvrstitev med štiri najboljše, kar pomeni na sklepnem turnirju igranje v prvi skupini, to pa je spet ena od kvalifikacij za državno mladinsko reprezentanco.

M. U.

JUDO

Cikajlo prvi v Slovenski Bistrici

V Slovenski Bistrici je bilo 20. jubilejno tekmovanje v judu za memorial Pohorskega bataljona. Sodelovalo je 280 judoistov iz 20 slovenskih klubov. Med njimi so bili tudi pomurski tekmovalci in dosegli solidne uvrstitve. Najuspešnejši med pionirji je bil Cikajlo (MS), ki je zmagal v kat. do 42 kg. Uspešna sta bila tudi: Pavlič (MS), ki je bil v kat. do 35 kg drugi, in Rituper (MS), ki je bil v kat. nad 58 kg tretji. Med mlajšimi mladinci pa so osvojili tretja mesta: Štotl, Vehab in Kos iz Murske Sobote, Breznik in Recek iz Lendave ter Ortman iz Ljutomera. V ekipni konkurenci pionirjev je Murska Sobota z 9 točkami na drugem do tretjem mestu, v skupni uvrstitvi pa na petem mestu z 12 točkami, Ljutomer in Lendava pa na 18.—19. mestu z 2 točkama.

T. Kos

POMURSKI ŠPORTNI ALMANAH

ATLETIKA

Državno prvenstvo 1987

Mladinci — 100 m: *Bojan Šebjan (AKP) 11,00 (6. mesto);* ***200 m:*** *Bojan Šebjan (AKP) 22,50 (8. mesto);* ***Mladinke — 800 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 2:91,1 (9. m); Marija Ševanec (AKP) 2:24,5 (kv);* ***400 m:*** *Marija Ševanec (AKP) 61,80 (kv.);* ***1500 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 4:58,9 (10. m);*

Državno prvenstvo v krosu 1987

St. mladinke: ekipno *— AK Pomurje (4. m);* ***posamično:*** *Manuela Pergar (9. m), Marija Ševanec (14. m), Edita Banfi (16. m), Štefka Sluga (17. m);* ***Ml. člani:*** *Geza Grabar (AKP) (14. m);*

Republiško prvenstvo 1987

Mladinci — 100 m: *Bojan Šebjan (AKP) 11,41 (4. m);* ***200 m:*** *Bojan Šebjan (AKP) 23,15 (4. m);* ***Mladinke — 800 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 2:22,0 (3. m), Marija Ševanec (AKP) 2:21,37 (2. m); Edita Banfi (AKP) 2:26,0 (4. m);* ***400 m:*** *Marija Ševanec (AKP) 59,78 (2. m), Edita Banfi (AKP) 62,45 (7. m);* ***1500 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 4:58,9 (2. m);* ***Člani — 100 m:*** *Bojan Šebjan (AKP) 11,37 (polf.);* ***200 m:*** *Bojan Šebjan (AKP) 23,10 (polf.);* ***500 m:*** *Geza Grabar (AKP) 15:51,0 (6. m);* ***1000 m:*** *Geza Grabar (AKP) 34:00,0 (10. m);* ***Članice — 800 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 2:20,57 (5. m);* ***3000 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 10:58,1 (3. m);* ***Finale APS — 800 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 2:22,2 (6. m);* ***1500 m:*** *Manuela Pergar (AKP) 4:53,4 (2. m);*

Republiško prvenstvo v krosu 1987

St. mladinke: *Manuela Pergar (3. m), Edita Banfi (5. m), Štefka Sluga (8. m), Marija Ševanec (12. m);* ***Ml. člani:*** *Geza Grabar (2. m);* ***Kros Dela:*** *Manuela Pergar (2. m), Marija Ševanec (10. m), Edita Banfi (11. m);*

Srednješolsko prvenstvo Slovenije 1987

Mladinci — 100 m: *Bojan Šebjan 11.31 (3. m.),* ***Mladinke — 800 m:*** *Manuela Pergar 2:23,0 (3. m), Marija Ševanec 2:21,0 (2. m);*

AVTO-MOTO ŠPORT

Državno prvenstvo 1987

Motociklizem — 250 ccm: *Janez Štefanec (AMD ŠK) — (6. m);* ***TT F-1:*** *Benjamin Ščap (4. m), Janez Štefanec (5. m);* ***Spidvej — Lendava — 1. dirka:*** *1. Artur Horvat (Le.) 15 točk, 2. Čaba Lazar (Le.) 15 točk, 7. Albert Kocmut (GR) 9, 8. Andrej Matjašec (Le.) 8 točk;* ***Prelog — 2. dirka:*** *1. Čaba Lazar 15, 2. Artur Horvat (Le.) 14, 4. Andrej Matjašec (Le.) 10, 10. Vojmir Zamuda (GR) 6 točk;* ***Ljubljana — 3. dirka:*** *2. Čaba Lazar (Le.) 14, 3. Artur Horvat (Le.) 12, 6. Andrej Matjašec (Le.) 9, 11. Vojmir Zamuda (GR) 4 točke;* ***Krško — 4. dirka:*** *2. Artur Horvat (Le.) 13, 3—4. Čaba Lazar (Le.) in Albert Kocmut (GR) po 12, 6. Andrej Matjašec (Le.) 10, 10. Vojmir Zamuda (GR) 3 točk;* ***Osijek — 5. dirka:*** *3. Artur Horvat (Le.) 12, 5. Albert Kocmut (GR) 11, 6. Čaba Lazar (Le.) 10, 7. Andrej Matjašec (Le.) 9, 10. Vojmir Zamuda (GR) 5 točk;* ***Skupni vrstni red:*** *1. Artur Horvat (Le.) 66 točk, 2. Čaba Lazar (Le.) 65 točk, 5. Andrej Matjašec (Le.) 46 točk, 9. Albert Kocmut (GR — 3 dirke) 32 točk, 14. Vojmir Zamuda (GR) 20 točk.*

Republiško prvenstvo 1987

Krško — 1. dirka: *1. Albert Kocmut (GR) 15 točk, 2. Artur Horvat (Le.) 13, Čaba Lazar (Le.) 13, 6. Andrej Matjašec (Le.) 10 točk;* ***Ljubljana — 2. dirka:*** *1. Artur Horvat (Le.) 14, 2. Čaba Lazar (Le.) 14, 3. Albert Kocmut (GR) 13, 5. Andrej Matjašec (Le.) 11, 7. Vojmir Zamuda (GR) 9 točk.* ***Lendava — 3. dirka:*** *1. Artur Horvat (Le.) 11, 2. Čaba Lazar (Le.) 10, 3. Albert Kocmut (GR) 9, 5. Andrej Matjašec (Le.) 8, 7. Vojmir Zamuda (GR) 6 točk.* ***Skupni vrstni red:*** *1. Artur Horvat 38 točk, 2. Albert Kocmut 37, 3. Čaba Lazar 37, 5. Andrej Matjašec 29 in 9. Vojmir Zamuda 15 točk.*

Radijski in televizijski spored od 15. do 21. januarja

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00-- Turistična oddaja: Kako do dobrega gostinca?, ponudba možnosti zimskega letovanja, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — »21-232« — propagandno-glasbena oddaja z glasbeno lestvico in novostmi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.45—12.40 in 16.05—00.45 Teletekst RTV Ljubljana. 10.00 Tednik. 11.00 Z. Mann: Čarobna gora. ponovitev 3. zadnjega dela. 16.35 Mozaik — tednik, ponovitev. 17.50 Super stara mama, 11. del angleške otroške serije. 18.15 R. Bošković—Dubrovčan in svetovljan. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 19.51 Vreme. 19.55 Zrcalo tedna. 20.15 J. Jakes: Sever in jug, 16. del ameriške nadaljevanke. 21.10 Zmagoslavje zahodne civilizacije, II. del. 22.05 Tv dnevnik. 22.20 Divja tolpa, ameriški film

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Otroška oddaja TV Skopje. 18.00 Izobraževalna oddaja. 18.40 Številke in črke, kviz. 19.00 Video meh, ponovitev 1. oddaje. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Praga: EP v umetnostnem drsanju — plesni pari, prenos. 22.30 Poročila. 22.35 Filmski maraton

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika reških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zakon v Los Angelesu, 20.55 Kviz, 22.00 Dnevnik, 22.20 Kulturni magazin, 23.50 Nočni program.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 14.30 Počitniški spored za otroke in mladino, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer za dva, 21.20 Zabavni program, 22.05 Šport, 23.05 Umetnine.
Drugi program
16.00 Program po željah, 17.30 Svet živali, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Pol. oddaja, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Western, 0.00 Kriminalka.

TV MADŽARSKA

9.10 Peter-Pál Domokos, portret. 9.55 Madžarska narodna galerija, pon. 10.25 Sosedje, pon. 19. dela. 10.55 Telovadba za invalide. 17.00 TV spored za 3 dni. 17.05 TV borza. 17.15 Za upokojence. 17.45 Teka. 18.00 Okno, služnostni program. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Spominjam se ljubezni, ameriški TV film. 21.35 Strogo zaupno? Reportaža TV dnevnika. 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

11.55 Smučanje, smuk, Ž — 14.05 Gejšina ljubezen, film (M. Kobi) — 16.35 Nov dan v Ednu, TV nan. — 17.35 Mama Viktorija, telenovela — 19.00 Odprta meja — 19.30 Stičišče, vesti — 20.00 Zdravniki, Tf. — 20.30 Washington za zaprtimi vrati, Tf. — 21.40 Umetniško drsanje, ev. prvenstvo.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

9.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža: Med ljudskimi pevci in godci v Radvencih pri Negovi, 17.20 — Strokovnjak odgovarja: Infekti in viroze letošnje zime, gost dr. Jože Bedernjak, 17.40 — Glasba-reklame, — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

7.50—00.50 Teletekst RTV Ljubljana. 8.20 Otroški program. 10.50 Pfronten: Svetovni pokal v alpskem smučanju — superveleslalom (ž), prenos. 12.10 Kitzbühel: Svetovni pokal v alpskem smučanju, smuk (m), prenos. 13.15 C. Collodi: Ostržek, ponovitev 2. dela predstave SNG. 14.55 Ljubljana: Rokomet (Ž)—Belinka/Olimpija:Debrecen, v odmoru . . . 16.15 Pisma iz Tv klobuka, ponovitev. 17.15 Odiseja, češkoslovaški film. 18.25 Kratki film. 19.30 Tv dnevnik. 19.51 Vreme. 19.55 Naš utrip. 20.15 **Sobotni večer.** 21.00 M. Laurence Vrnitev v paradiž, 12. del. 22.45 Tv dnevnik. 23.00 Okoli po mestu, ameriški film

TV ZAGREB

Prvi program
9.00 Tv v šoli, 12.10 SP v smučanju, 13.30 Nočni program, 15.00 Rokomet: Belinka Olimpija — Debrecen, 16.15 Poročila, 16.20 EP v drsanju, 17.30 Mali koncert, 17.45 Tedenski tv spored, 18.30 Dok. oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Concertino, 20.15 Sicilijanski bratje (film), 21.50 Dnevnik, 22.05 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitev, 14.40 Počitniški otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Šport, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kako so peli v starih časih, 21.50 Da, minister, 22.15 Šport, 23.00 Jazz, 0.00 Munsterjevi.

TV MADŽARSKA

8.40 Naš ekran. 9.15 Kviz za šolarje. 9.45 Tretji kanal. 10.30 Za cicibane. 11.20 Poklicna posvetovalnica, zlatar. 11.40 Tom in Jerry. 15.00 Sedem dojilj, filmska komedija. 16.10 Narodne. 16.15 Risanka. 16.25 Zooji leta 2000. 17.00 Dnevnik. 17.15 Istambul. 18.15 Način življenja. 18.50 Tom in Jerry. 20.05 Benny Hill show. 20.40 Bonnie in Clyde, amer. film. 22.25 Resna glasba. 22.30 TV dnevnik.

TV KOPER

15.50 Smučanje, super veleslalom, Ž — 12.10 Smučanje, smuk, M — 13.00 Matalo!, film (L. Castel) — 14.00 Vesti — 14.50 Rugby, Francija—Anglija, neposredni prenos iz Pariza — 16.30 Živalski svet, dok. odd. — 17.00 Košarka, YU prvenstvo, Cibona—Jugoplastika Split — 18.30 Odbojka, prenos iz Ljubljane — 20.00 Zdravniki, Tf. — 20.30 Umetniško drsanje, prenos iz Prage — 22.00 Vse danes — 22.10 Sedem dni, politični pregled — 22.40 Zdravnik in pacient, med. odd. — 23.15 Rugby, mednarodni turnir, prenos iz Dublina.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne: Začetek javne razprave o ustavnih spremembah, Kdo si bo lahko privoščil oddih, kmetijska oddaja, humor, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.25 Lenggries: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (ž), prenos 1. teka. 10.20 Propagandna oddaja. 10.30 Kitzbühel: Svetovni pokal v evropskem smučanju, slalom (m), prenos 1. teka. 11.15 Ljudje in zemlja. 11.55 Lenggries: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (ž), prenos 2. teka. 12.55 Kitzbühel: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (m), prenos 2. teka. 13.40 M. Laurence: Vrnitev v paradiž, ponovitev 12. dela avstralske nadaljevanke. 14.25 Domači ansambli: ansambel Lojzeta Slaka. 14.55 J. Janicki—A. Mularczyk: Hiša, 9. del poljske nadaljevanke. 16.30 Donovanov greben, ameriški film. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 M. Vitezović: Vuk Karadžić, 11. del nadaljevanke TV Beograd. 21.10 Zdravo

TV ZAGREB

Prvi program
10.30 Nedeljsko dopoldne za mladino, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Oddaja o zdravju, 13.30 Potopis, 14.00 Športno-zabavno popoldne, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vuk Karadžić, 21.20 Cimarron (film), 22.50 Dnevnik, 23.20 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Univerzum, 10.20 Šport, 11.30 Tiskovna ura, 13.00 Usmeritev, 13.30 Družinski magazin. 14.00 Svet živali, 14.25 Charlie Chaplin, 14.40 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Boj tigrov (film), 21.50 Spektrum.
Drugi program
9.00 Matineja (risanke, dok. film, glasba), 12.15 Športno popoldne (SP v smučanju, drsanje in rokomet), 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Sicilijanska zveza, 22.20 Nora poroka (film).

TV MADŽARSKA

8.15 Spored za otroke. 10.10 Plava tura, 2. del. 10.55 Ženski rokomet. 14.25 Oglejmo si skupaj. 15.00 EP v umetnostnem drsanju, posnetek gala predstave. 17.25 Mojstri, lončar. 18.20 Družinska telovadba. 18.25 Pravljice. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.10 Seksmisija, poljski film iz leta 1983. 22.05 Telešport. 22.50 Poročila.

TV KOPER

09.25 Smučanje, SP, veleslalom Ž — 10.20 Smučanje, slalom, M, prenos iz Kitzbuehla — 11.55 Veleslalom, Ž, prenos iz Lenngries — 12.55 Smučanje, SP, slalom, M, prenos iz Kitzbuehla — 13.45 Črna knjiga, film (O. Caviglia) — 15.45 Smučanje, SP, ponovitev — 17.45 Odbojka, prenos iz Titograda — 19.00 Velika predstava, dok. odd. — 19.30 Tudi to bo minilo, TV nan. — 20.30 Umetniško drsanje, prenos iz Prage — 22.00 Washington za zaprtimi vrati, Tf. — 23.00 Odbojka, liga A.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Šport, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Iskanje—znanje—ustvarjanje, 18.15 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45—14.00 in 17.05—23.05 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Zimski počitniški spored. 17.20 Video strani. 17.35 Radovedni taček: Vozel. 17.50 Soba 405, 3. del otroške serije TV Beograd. 18.20 Boj za obstanek: Zaliv Fundy. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 J. Krantz: Mistralova hči, 3. del ameriške nadaljevanke. 21.05 Aktualno: Sindikati in kriza. 22.35 Tv dnevnik.

*Aktualno, ki bo na sporedu 18. januarja, bo namenjeno delu sindikata, ki ima v zadnjih mesecih največ opravka s stavkami in zanje pripravlja tudi pravila igre. V oddaji bo vodstvo sindikata odgovarjalo na vprašanja gledalcev. Naslov za vprašanja: Uredništvo notranjepolitičnih in gospodarskih oddaj, Moše Pijade 10, 61000 Ljubljana, za oddajo Sindikat in kriza. Na dan oddaje pa lahko pokličete po telefonu (061) 324 577 ali (061) 329 588. **Aktualno, Tv Lj. I. ponedeljek, 18. januarja, 21.05.***

Oddajniki II. TV mreže:
18.00 Beograjski tv program. 19.00 Indirekt, oddaja o športu. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Meridiani, zunanjepolitična oddaja. 20.45 Poročila. 20.50 Čas podvigov, dokumentarna serija. 21.40 Maupassantove novele. 22.40 Poezija. 23.10 Mali koncert.

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika bjelovarskih in varaždinskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pod ruševinami (drama), 21.30 Znanost in mi, 22.15 Dnevnik, 22.35 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Miami Vice, 22.00 Harry in Toto (film), 23.55 Colombo.

Drugi program
16.00 Program po željah, 17.30 Fizika, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Schwarzwaldska klinika, 21.15 Schilling, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Šport.

TV MADŽARSKA

NI SPOREDA

TV KOPER

14.05 Večni prijatelji, film — 16.30 Divja narava, dok. odd. — 17.00 Nov dan v Ednu, Tf. — 19.00 Odprta meja — 20.00 Zdravniki, Tf. — 20.30 Košarka, A liga — 22.10 Zdravnik in pacient, med. odd. — 22.45 Novi Pacifik, dok. odd.

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — V živo. . ., 17.30 -- Glasba--reklame—glasba, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45—14.35 in 15.45—23.25 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Zimski počitniški spored. 9.55 Adelboden: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), prenos 1. teka. 11.00 Tujci našega planeta, dokumentarni film. 11.35 Ex libris: O vinu in vinarstvu. 12.55 Adelboden: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), prenos 2. teka. 13.45 Enajsta šola, 2. 16.15 Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), posnetek iz Adelbodna. 17.15 Kronika mednarodnega lutkovnega festivala. 17.30 Pamet je boljša kot žamet: Škrob nastaja v listih. 17.45 Periskop: Železarstvo. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 A. Marodič—M. Scharang: Paralele, Tv film. 21.30 Osmi dan, oddaja o kulturi. 22.10 Tv dnevnik. 22.25 Video godba

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Mali-veliki, otroška oddaja. 18.00 Izobraževalna oddaja. 18.30 Mostovi. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije -- danes NUK (samo za LJ 2). 20.55 Žrebanje lota. 21.00 Poročila. 21.05 Zabavni torek. 22.35 Udeleženec in priča, oddaja iz kulture

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika osijeških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mesto ko Alice, 21.05 Kontaktni magazin, 22.35 Dnevnik, 22.55 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dežela gora, 21.07 Elijev otok (film), 21.55 Superfliper, 22.22 Divja dvajseta (film), 0.10 Western.

Drugi program
16.00 Program po željah, 17.00 Usmeritev, 17.30 Šport, 18.00 Alf, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Kabaret, 21.07 Avstrija 2.000, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Kavarna Central.

TV MADŽARSKA

8.25 Šolska TV. 9.25 Delta, pon. 9.50 TV loto. 10.00 Ogrevanje, avstralski TV film. 11.35 Telovadba za invalide. 16.45 TV spored za 3 dni. 16.50 Otroci rocka. 17.20 K učni snovi. 18.00 Koledar '88. 18.45 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Klinika, 3. del nemške serije. 20.50 Studio '88, kulturni TV tednik. 21.35 Zdravilne večeri, zabavni program. 22.30 TV dnevnik.

TV KOPER

09.55 Smučanje, SP, veleslalom M, prenos iz Adlbodna — 14.05 Smučanje, SP, ponovitev — 16.05 Divja narava, dok. odd. — 16.35 Nov dan v Ednu, TV nan. — 17.35 Mama Viktorija, telenovela — 20.00 Zdravniki, Tf. — 20.30 Košarka, Spondilatte Vremona—Cuki Mestre — 22.00 Vse danes — 22.10 Vstaja, film (P. Angeli).

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 -- Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Gospodarska tema, 17.30 - Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Vprašanja odgovori, 18.30 — Lepo je v naši domovini biti mlad, mladinska oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 Zimski počitniški spored. 17.30 S. Rozman: Oblaček pohajaček, 3. del. 17.45 C. Collodi: Ostržek, 3. del. 18.15 Nadarjeni otroci: Razvojna postaja Petnica, poljudnoznanstvena serija. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 Film tedna: Bostončanke, ameriški film. 22.00 Mali koncert—J. S. Bach: Brandenburški koncert št. 1 v F-duru. 22.10 Tv dnevnik. 22.25 Dokumentarec meseca: Novomeška pomlad 1920 — rojstvo neke avantgarde.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Otroška oddaja. 18.00 Izobraževalna oddaja. 18.40 Številke in črke, kviz. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Svet na zaslonu. 20.40 Glasbeni večer: Viva la musica, tv koncert, vključitev.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika karlovških, siških in gospiških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Bitka za Moskvo (film), 22.30 Dnevnik, 22.55 Potopis, 23.20 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 James Bond: Živeti in pustiti umreti (film), 22.15 Gospodar sedmih morji (film).

Drugi program
16.00 Program po željah, 17.00 Šport, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Eichenbergerjevi posebni primeri, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.00 Il Viaggio A Reim (Pot v Reims) — opera.

TV MADŽARSKA

9.00 12.000 njivic, pon. 9.50 33 anonimnih pisem, pon. TV igre. 11.00 Madžarska slikanica, plesna suita. 17.10 Opičji otok, pon. kratkega filma. 17.35 Japonska, 2. del. 18.35 Za boljši jezik. 18.50 Cim cim, literarna uganka za otroke, Zs. Moricz. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Naše stoletje, 14. del. 21.05 Družinski krog. 22.10 Videoklipi, tuje uspešnice. 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Teksaški volkovi, film (R. Calhoun) — 16.05 Divja narava, dok. odd. — 16.35 Nov dan v Ednu, TV nan. — 17.35 Mama Viktorija, telenovela — 19.45 Mesto danes, akt. odd. — 20.00 Košarka, Cibona—Snaidero Caserta — 21.30 Vse danes — 21.40 Amerika, Amerika, film (R. Forster) — 23.45 Washington za zaprtimi vrati, Tf.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — O kulturi . . ., 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Povejmo javno, 18.15 — Glasbene novosti, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45--14.15 in 17.00--00.35 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Zimski počitniški spored. 12.50 Krik divjine, kanadski film. 17.30 Pisma iz Tv klobuka in kronika z mednarodnega lutkovnega festivala. 18.15 Naša pesem, 13. oddaja. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 Tednik. 21.05 T. Kennedy-Martin: Na robu teme, 1. del angleške serije. 22.10 Tv dnevnik. 22.25 Jubilejna teveteka. 00.20 Video strani.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Otroška oddaja. 18.00 Družinski magazin. 18.40 Številke in črke, kviz. 19.00 Tv koledar. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Beograd: PEP v košarki — Partizan:Maccabi, prenos, (slovenski komentar). 21.30 Glasbeni ropot (do 22.15)

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika splitskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.00 Zabavnoglasbena oddaja, 21.45 Dnevnik, 22.05 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 TV as, 21.55 Šport, 22.22 Zmagovalec (film), 0.25 Bogati in revni.

Drugi program
16.00 Program po željah, 17.15 Kelti, 18.00 Šport, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitični raport, 21.05 Dinastija, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Spomini, 23.25 Petrocelli.

TV MADŽARSKA

9.05 TV doktor, arteriosskleroza. 9.15 Adventsko veselje, pon. TV igre. 9.50 Koncert UB 40, angleški film. 16.55 Tretji kanal. 17.40 Tatarska, reportaža. 18.15 TV borza. 18.25 Telešport. 19.15 Žrebanje lota. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Nova odprta knjiga, L. Mešterhazi: Očetovsko srce. 21.15 Resna glasba. 21.20 Novi val. 22.05 Madžarski umetniki: J. Balazs, J. Gajdos. 22.25 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Vesti — 14.05 Kid Rodelo, film (D. Murray) — 16.05 Divja narava, dok. odd. — 16.35 Nov dan v Ednu, TV nan. — 17.35 Mama Viktorija, telenovela — 19.45 Mesto danes, akt. odd. — 20.00 Košarka, Partizan—Maccabi, Tel Aviv — 21.30 Vse danes — 21.40 Kaj početi?, film (E. Cerusico) — 23.30 Washington za zaprtimi vrati, Tf.

Prodam

ZASTAVO 750, letnik 1977, registrirano do decembra 1988, prodam. Janez Žinko, Radomerščak 15, Ljutomer. IN-18709

REGAL, skoraj nov (100.000 din pod normalno ceno), prodam. Slana, Ljutomer, Stari trg 1. IN-18707

TRAKTOR WARŠALOVSKI (v okvari), ugodno prodam. Franc Fajfar, Lačaves 42, p. Kog. IN-18705

AVTO TAM 2001 IN ZASTAVO 101 T — POLLY prodam. Alojz Murkovič, Branoslavci 29 b, Ljutomer. IN-18720

TRAJNOŽARNO PEČ KÜPPERBUSCH, malo rabljeno, prodam. Verona Gjerkeš, Križevci pri Ljutomeru 60. IN-18718

POSESTVO (3 ha) s hišo v Seliščih 2 ugodno prodam. Naslov v upravi lista. IN-18717

WARTBURG KARAVAN prodam. Telefon: (069) 82 256. IN-18716

ZVOČNIK CELESTION, 15 OHM, 250 W, Ø = 34 cm, 2 kosa, prodam. Telefon dopoldan: (069) 81 188, Franc Torič, Ljutomer, Kidričeva 13. IN-18714

SKOBELJNI STROJ z mlinom za zrnje ugodno prodam. Alojz Karba, Krištanci 4, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-18713

NESNICE, mlade jarčice, pasme HISEW, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčk, dobi še eno zastonj. Naročila sprejema in daje vse informacije: Fanika Stadler, gostilna Bakovci, Soboška 4, telefon: (069) 76 121.

GS CLUB 1,2 prodam. Naslov v upravi lista. M-1651

FORD TAUNUS 12 M, po delih, prodam. Ogled v popoldanskem času. Radenci, Trstenjakova 6, telefon: 73 524. M-1653

DIANO, letnik 1981, obnovljena, 68.000 km, prodam. Berden, Bogojina 3 a, telefon: 76 240. M-1654

SLAMOREZNICO-PUHALNIK GREIF prodam. Čurman, Sotina 106, telefon: 78 614. M-1656

TRAKTOR STEYR, 18 KS, prodam. Markovci 56. M-1657

BARVNI TELEVIZOR GORENJE prodam. Franc Gaber, Stara 8, telefon: 25 487. M-1429

BREJO KOBILO, staro sedem let, prodam. Franc Feher, Gornji Lakoš 92. LE-13162

AVTO MINI MORRIS 1300 prodam. Kapca 134. LE-13164

HLADILNIK, 225 l, pralni stroj Gorenje in menjalnik za FIAT 750, prodam. Perša, Črešnjevci 154, p. G. Radgona. M-1272

KORUZO NA STORŽIH prodam. Turnišče, Mlinska 14. M-1512

RENAULT 16 TS, registriran do avgusta 1988, prodam. Telefon: 26 325. M-1614

SMUČI CR, dolge 140 cm, s palicami, smučarske čevlje (št. 37) z vezmi sprint, ugodno prodam. Horvat, Štefana Kovača 120, Turnišče, telefon: (069) 70 293. M-1616

BARVNI TELEVIZOR KÖRTING prodam. Trstenjakova 39. M-1617

KRAVO, brejo devet mesecev, prodam. Matija Kustec, Črenšovci 99. M-1618

ORGLE KORG MONO-POLY prodam za 85 SM. Stanko Horvat, Domajinci 67, p. Cankova. M-1621

HIŠO Z ZEMLJO V SERDICI prodam. Informacije v Gornjih Slavečih 33, p. Kuzma. M-1622

WARTBURG, starejši letnik, prodam. Tropovci, Kolesarska 58, ali telefon popoldne: 46 273. M-1625

MLATILNICO, moped tomos 14, dvobrazdni obračalni plug in verige za traktor 1128 prodam. Telefon: 78 274. M-1626

VW 1300, letnik 1965, neregistriran, prodam. Šipoš, Krači 37. M-1630

OSEBNI AVTOMOBIL ZNAMKE AUSTIN 1300, registriran do avgusta 1988, prodam. Telefon: 75 314. LE-13183

MOPED APL 4 IN KASETOFON, stereo, prodam. Gornji Lakoš 96. LE-13182

ZASTAVO 101, letnik 1977, registrirano do marca 1988, prodam. Lendava, Cankarjeva 11. LE-13181

NESNICE, mlade jarčice, pasme HISEW, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčk, dobi še eno zastonj. Naročila sprejema in daje vse informacije: Anica Lackovič, Beltinci, Ravenska 40, telefon: (069) 71 434.

TRAKTOR STEYR, tip 288, s kabino in generalno popravljen, prodam. Jože Fartek, Serdica 103, p. Rogašovci. M-1631

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Gaberje 19. M-1632

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, televizor, črno-beli, in otroško posteljo prodam. Telefon popoldne: 22 565. M-1634

BREJO SVINJO IN FERGUSONOVE PLUGE, 12-colni, dobro ohranjeni, prodam. Kupšinci 69. M-1637

MALE PUJSKE PRODAM. Rakičan, Štefana Kovača 25. M-1638

MALE PUJSKE PRODAM. Bratonci 123. M-1640

AVTOMOBIL ZNAMKE MOSKVIČ, v voznem stanju, registriran, prodam. Karel Černjavič, Trg zmage 8, telefon: 21 278. M-1641

SVINJSKO MAST ALI SLANINO prodam. Nemčavci 3. M-1642

126 P, letnik 1980, prodam. Dolnji Slaveči 29. M-1643

JERMENICO ZA ZETOR 2511, malo rabljeno, prodam. Topolovci 13 a. M-1644.

TRAKTOR MASSEY FERGUSON, 39 KS, ugodno prodam. Felkar, Dolič 9. M-1646

KRAVO, brejo s tretjim teletom, zaradi pomanjkanja krme prodam. Otovci 26, p. Mačkovci. M-1647

ZASTAVO 101 DE LUX, letnik 1978, prodam. Bratonci 128. M-1701

AVTO MOSKVIČ, zelo dobro ohranjen, prodam. Bučečovci 29 ali telefon: 87 298. M-1702

TRAKTOR STEYR, tip 84 a, 18 KM, s koso in jermenico, ter sitažni kombajn, tip kemper, malo rabljen, prodam. Ernest Sukič, Dolnji Slaveči 65. M-1704

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE in dvobrazdni plug prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-1705

KADETT D, letnik 1984, prodam. Naslov v upravi lista. M-1707

OKROGEL LES, borovina, žigosan, ugodno prodam. Vprašati: Puconci 38. M-1709

KAVČ IN DVA FOTELJA prodam. Telefon popoldne: 48 569. M-1710

OPEL REKORD 1700, letnik 1974, karamboliran, prodam. Murski Črnci 8. M-1712

POLOS ZA RENAULT 4, starejši letnik, prednje steklo za FIAT 850 sport in prednjo premo za mercedes (karoserija 115), prodam. Odranci 383. M-1713

SMUČI ELAN PROMINENCE ELITE, 185 cm, kompletno s smučarskimi čevlji, prodam. Murska Sobota, Tišinska 25, ali telefon: 26 683. M-1716

KMETOVALCI!
Menjavam gume na ličkalnikih za koruzo in trgalnikih, še po stari ceni. Valje dostavite na naslov: Stanko Praprotnik, Hum 32, 62270 Ormož, telefon: (062) 701 593.

ZASTAVO 101, letnik 1987, dobro ohranjeno, prodam. Telefon do 15. ure: 21 511. M-1717

TRI KRAVE, ena breja osem mesecev, prodam. Gusti Vitez, Odranci 182. M-1718

KRAVO S TELETOM ali brez prodam. Nedelica 150, p. Turnišče. M-1720

NOV MOTOR ZA TRAKTOR IMT 539-533 prodam. Hodoš 37. M-1721

ŠKROPILNICO CROBATH, 200 l, prodam. Gančani 16. M-1723

RENAULT 4, letnik 1978, registriran, prodam. Martjanci 74, M-1724

Zaradi razširitve obrtne dejavnosti zaposlim
DVA KV ZIDARJA
DVA PK ZIDARJA
in
DVA NK DELAVCA
Stanovanje in prevoz na delo brezplačno, osebni dohodek po dogovoru. Oglasite se na naslov: Zidarski mojster Jože Kološa, Krčevinska 45 (Košaki), telefon: (062) 24 994.

PARCELI GOZDA (1,6 in 0,80 ha), prodam. Mešič, Dolenci 90. M-1648

KRAVO, staro pet let, brejo osem mesecev, prodam. Odranci 197. M-1649

GOZD V STANJEVCIH, 0,5 ha, prodam. Oglasite se v Zenkovcih 82. M-1650

PRIKOLICO ZA AVTO, novo, prodam. Evgen Smodiš, Veščica 3, telefon: 21 068. M-1658

MALE PUJSKE PRODAM. Marija Balažic, Gradišče 42, p. Tišina. M-1659

KOMBAJN ZMAJ 132 (z vrečami in stiskalnico), prodam. Naslov v upravi lista. M-1660

KRAVO, z drugim teletom, brejo sedem mesecev, prodam. Alojz Ferko Gornji Slaveči 9. M-1663

Dragemu MIRANU ŽIDU z Bleda želijo ob odhodu k vojakom srečno pot, veliko prijetnih trenutkov v novem okolju, po odsluženju pa veselo snidenje: stari ata, mama in stric Feri iz Čepinec.

DRAGEMU ERNESTU KARDOŠU iz Lucove, ki služi vojaški rok v Ljubljani, ob praznovanju godu iskreno čestitajo z željo, da se čimprej zdrav in srečno vrne v domači kraj — botrina Belec iz Lucove. Prisrčnim željam se pridružujejo oče, mama, sestri in bratje.

MOPED APN 6, z garancijo, prodam. Abi Čurman, Murska Sobota, Stara 12. M-1663

KRAVO, starejšo, stelno, vozno, prodam. Gornja Bistrica 191. M-1664

WARTBURG de luxe, v voznem stanju, predsetvenik RAU 220, kravo, staro 7 let, brejo osem mesecev, kontrola A, prodam. Jože Klemenčič, Bunčani 21, 69241 Veržej, telefon: 87 033. M-1665

TELEFON
(069) 22 563

***MATURANTKE,** žene in **športni klubi** — sedaj je čas, da pomislite, kaj obleči v letu 1988 — na maturantskem plesu, ob prazniku žena in na spomladanskem treningu.*
Priporoča se ***ŠIVILJSTVO VARGA, Murska Sobota, Mladinska 48.***

PLUG IMT, 10-colni in raukombi, 180 cm, prodam. Gradišče 43, telefon: 46 003. M-1669

DIANO GLC, letnik 1980, in videorekorder SANYO prodam. Telefon: 26 246. M-1670

POHIŠTVO ZA KUHINJO, s hladilnikom, prodam. Telefon: 26 408. M-1677

FORD ESCORT, letnik 1978, in glasbeni center KÖRTING, prodam. Dokležovje 15, telefon: 71 089. M-1678

OPEL KADET IN TV GORENJE, črno-beli, star eno leto, prodam. Markovič, Gornji Črnci 26, p. Cankova. M-1679

TRAKTOR URSUS 360, letnik 1986, 430 delovnih ur, prodam. Hajdinjak, Dol. Slaveči 6, telefon: 77 797. M-1683

PRAŠIČA ZA ZAKOL prodam. Telefon: 48 367, popoldne ali zvečer. M-1684

DIGITALNI AVTORADIO, nov, ojačevalec 2 × 50 W in zvočnike prodam. Murska Sobota, Tomšičeva 22. M-1685

TRAKTOR STEYR, 30 KS, s koso in jermenico, prodam. Ficko, Radovci 15. M-1687

MERCEDES 1418, prekucnik, registriran do septembra 1988, prodam. Hodoš 56 a. M-1688

TELICO, brejo osem mesecev, kontrola A, prodam. Marija Kerec, Radenci, Finžgarjeva 1. M-1689

MALE PUJSKE PRODAM. Rakičan, Prešernova 18. M-1691

KRAVO s teletom prodam. Odranci 191. M-1692

SEDEŽNO GARNITURO in dvodelno omaro, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Telefon: 21 944. M-1693

NEMŠKE OVČARJE (mladiče), prodam. Aleksander Cener, Vanča vas 58 c, 69251 Tišina. M-1694

PRALNI STROJ, star dve leti, prodam. Telefon zvečer: 25 273. M-1695

FIAT 124 v voznem stanju, po zelo ugodni ceni prodam. Telefon: 72 009. M-1696

DVOJNO POHIŠTVO ZA SPALNICO, kompletno, prodam. Murska Sobota, Cankarjeva 31. M-1698

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 420 prodam. Šratovci 6 ali telefon: 73 323. GR-13734

FIAT 850 special, letnik 1971, prodam. Telefon: 74 915, od 17. do 19. ure ali Gornja Radgona, Partizanska 41. GR-13735

RAUKOMBI, širina 1,80, in krožne brane, prodam. Mličarič, Sp. Ivanjci 10. GR-13737

FIAT 126 P, letnik 1978, prodam za 1.000.000 din. Brunec, AMZ Murska Sobota. GR-13738

ZASTAVO 101, starejši letnik (1 M), prodam. Telefon: 73 380. M-1726

TRAJNOŽARNO PEČ SIGMA in MOTORNO KOLO JAWA 175 prodam. Murska Sobota, Lendavska 59. M-1727

FIAT 125 P, letnik 1978, ugodno prodam. Martjanci 16. M-1728

KOMBAJN ZMAJ 132, z adapterjem, prodam. Naslov v upravi lista. M-1730

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 420, s priključki, prodam. Karel Brus, Žepovci 63, p. Apače. M-1731

ZASTAVO 101, neregistrirano, v voznem stanju, prodam. Bakovci, Partizanska 48. M-762

OPEL KADETT, generalno obnovljen, prodam. Vinko Horvat, Okoslavci 7. M-1735

TAKOJ! KAKOVOSTNO! Z GARANCIJO!
Ob večletni praksi vam z uvoženimi materiali izoliramo hladilne skrinje.
Žlahtič, Zagrebška 54, Ptuj, telefon: (062) 774-806.

DIANO, obnovljeno, prodam. Fokovci 9. M-1736

RENAULT 4 TLS, letnik 1978, registriran do avgusta 1988, prodam. Telefon dopoldne: 22 861, popoldne: 24 259. M-1737

KRAVO s teletom in brejo telico, kontrola A, prodam. Milan Erjavec, Bratonci 13. M-1738

FIAT 1500, starejši, lahko tudi po delih, in prikolico za avto, nosilnost 700 kg, ugodno prodam. Gančani 38 a. M-1739

ZASTAVO 125 P, karabolirana leva stran, po ugodni ceni prodam. Ogled po 15. uri. Štefanović, Mačkovci 45 c, telefon: 77 020. M-1741

BARVNI TELEVIZOR z novim ekranom prodam. Horvat, Cvetkova 16, Murska Sobota, telefon: 25 196. M-1744

RDEČE VINO PRODAM. Ivanci 1, p. Bogojina. M-1744 a

PRIKOLICO ZA AVTO PRODAM. Odranci 234. M-1746

KOMBI ZASTAVO NK 412, dizel, letnik 1981, registrirano do junija 1988, prodam. Telefon: 75 584. M-1747

NOVO HIŠO V LIPOVCIH, vseljivo, in zastavo 101, prodam. Lipovci 52. M-1750

PARCELO Z MAJHNO HIŠO v Lipovcih 7,80 m², prodam. Oglasite se pri št. 50. M-1751

SAMOHODNO KOSILNICO z vozičkom, 1.30 m, prodam. Flegar, Lomanoše 34, Gornja Radgona. M-1753

PRALNI STROJ, dobro ohranjen, prodam za 150.000 din. Kličite po 19. uri na številko: 73 237. M-1754

MEŠANI GOZD V PEČAROVCIH, 46 arov, prodam. Naslov v upravi lista. M-1755

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Murski Petrovci 24 a. M-1756

FORD TRANZIT IN MERCEDES 306 D, nosilnost 1,5 t, prodam. Telefon: 71 023. M-1757

LAMELA
KOVIČENJE IN LEPLJENJE LAMEL IN FEROD

ZA OSEBNA IN TOVORNA VOZILA
GRADBENE IN POLJEDELSKE STROJE
SPECIALNE NAMENE

DELAM za družbeni in zasebni sektor. Delo opravim kakovostno, hitro in po komercialnih cenah. Delovni čas v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 16. ure. Franjo Golob, Gornja Dobrava, 42306 Macinec, telefon: (042) 830 210.

CITROEN GS PALAS, letnik 1977, registriran do julija 1988, prodam. Informacije po 16. uri po telefonu: 78 222. M-1759

FERGUSON IMT, 35 KS, v dobrem stanju, ohranjen, prodam. Bakovci Zvezna 7. M-1761

SADILEC ZA KORUZO PANONIJA, 4-vrstni, v dobrem stanju, prodam. Bakovci, Zvezna 6. M-1762

KITARSKI OJAČEVALEC ACOUSTIC MODEL 127 (120 W, OVER DRIVE GRAPHIC EQVALIZER, REVERB, 2 × PARAMETRIČNI EQVALIZER) ter pedale fender blender, booster, small stong in mikrofon shure, ugodno prodam. Bakovci, Panonska 18, telefon: 76 091. M-1763

PRIKOLICO ZA AVTO, nosilnost 500 kg, prodam. Razkrižje 6, p. Ljutomer. IN-18721

TELEVIZOR, črno-beli, prenosni 40 × 40, z aksialno anteno, nov prodam za 300 DM. Ogled: Filip Špur, Banovci 28, Veržej, v soboto in v nedeljo dopoldne. IN-18722

ČISTOKRVNEGA NEMŠKEGA OVČARJA (brez rodovnika), star dve leti, odličen čuvaj, prodam. Informacije od 18. do 21. ure po telefonu (069) 81 283. IN-18727

ČISTO SVINJSKO MAST IN ZASEKO ugodno prodam. Kamenščak 16, p. Ljutomer. IN-18728

ZASTAVO 101, v celoti ali po delih, ter barvni televizor, starejši, potreben manjšega popravila, prodam. Telefon: 26 524. M-1764

TELICO, brejo devet mesecev, kontrola A, prodam. Murski Črnci 20. M-1765

WARTBURG CARAVAN, letnik 1975, ugodno prodam. Telefon: 22 979. M-1766

DVE NOVI POSTELJI (180 × 90) in dva nova posteljna vložka (170 × 90), ugodno prodam. Pečarovci 42. M-1767

OJAČEVALEC (2 × 400 W), z zvočniki, prodam. Telefon: 23 111. M-1768

TRAKTOR DEUTZ 4006, 42 KM, prodam. Robert Gonc, Gaberje 10, p. Lendava. Ogled možen v popoldanskem času. M-1769

AVTOMOBILSKI DELI PO UGODNI CENI
novi in rabljeni
za motor in pločevino
AUTO RECEK, WINDISCH-MINIHOF
tel.: 9943 3156 2269

TELEVIZOR črno-beli, star tri leta, prodam. Ficko, Murska Sobota, Lendavska 45 b. M-1771

ŠKROPILNICO PRODAM. Naslov v upravi lista. M-1773

DVE KRAVI prodam. Irma Majerič, Veščica 2. M-1775

TELEVIZOR BLAUPUNKT (z garancijo), z daljinskim upravljalcem, prodam. Telefon: 26 689. M-1777

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, nov štedilnik na trda goriva, dvocilindrski kuhalnik in sesalnik hower, prodam. Murska Sobota Mladinska 60. M-1778

126 P, registriran do decembra, prodam. Jože Budja, Puconci 25 a. M-1779

KRZNENO JOPO št. 38—40, kitajska lisica, temnejše barve, prodam. Telefon: 23 606. M-1781

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ AEG, 4 KW, prodam. Donša, Murska Sobota, Štefana Kovača 29. M-1782

NOVO·NOVO·NOVO
NE NUDIMO VAM CENENIH NEKVALITETNIH IZDELKOV, AMPAK VRHUNSKO KVALITETO IZDELAVE IZ NAJBOLJŠIH MATERIALOV, SODOBNE KREACIJE PO SPREJEMLJIVIH CENAH TUDI ZA VAS.
VAS ZANIMA KAJ NUDIMO PRIDITE IN POGLEJTE !

BOUTIQUE KENGURO ®
Izdelovanje predmetov iz tekstila, usnja in pletilstvo
KJE ? M. SOBOTA, GREGORČIČEVA 5

LADO 1200, ohranjeno ter karambolirano LADO 1500, tudi po delih, prodam. Telefon: 24 661. M-1784

PEUGEOT 504, letnik 1976, prodam. Telefon: 22 119. M-1785

PRALNI STROJ, dobro ohranjen, prodam. Kolarič, Murska Sobota, Moše Pijade 12 ali telefon: 22 351. M-1786

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK prodam. Telefon: 22 515. M-1799

TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Krog, Brodarska 19. M-1787

BELE KUHINJSKE ELEMENTE, še dobro ohranjene, štedilnik (4 plin, 2 elektrika) in ladijski pod, približno 7 m², prodam. Vprašati po telefonu: 24 968. M-1789

NERABLJENO PEČ ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE EMO CENTRAL, 15.000 kalorij (možnost kuhanja), in betonski mešalec, nov, prodam. Telefon: 73 040, interna 69, dopoldne. M-1790

ZASTAVO 750, letnik 1985, prevoženih 7.000 km, prodam. Cena 2.650.000. Telefon: 25 040. M-1791

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 3 KW, ugodno prodam. Volmut, Staneta Rozmana 3 a, M. Sobota. M-1792

MEŠANI GOZD V OTOVCIH, 78 a, prodam. Vprašati: Stanjevci 4. M-1793

ZA ŠKODO 100 PRODAM RABLJEN MOTOR Z MENJALNIKOM, prednje blatnike, vezno, zimske in letne gume s platišči in druge dele. Hartman, Murska Sobota, Titova 1 b. M-1794

ZASTAVO 750, letnik 1975, obnovljen, prodam. Vrtarič, Murska Sobota, Lendavska 17 c. M-1795

STANOVANJSKO HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEM (48 a), v Dolgi vasi 22, pri Lendavi, prodam. Informacije po 18. uri: telefon 23 795. M-1798

Zamenjujemo vse vrste barvnih ekranov za TV po konkurenčnih cenah. Določene tipe zamenjamo takoj, druge pa v enem tednu. Popravljamo tudi vse vrste barvnih in črno-belih televizijskih sprejemnikov. **Priporoča se RTV SERVIS MARJAN ZEMLJIČ, Ljutomer, Glavni trg 1.**

ZASTAVO 101 SUPER, letnik izdelave 1975, ugodno prodam. Srednja Bistrica 52. M-1800

JERMENICO ZA URSUS C 335 in cirkularko prodam. Brezovci 55. M-1803

VINOGRAD v DOBROVNIKU, lepa lega, prodam ali dam v najem. Jožef Solarič, Dobrovnik 87. M-1804

MOLZNI STROJ VITREX prodam po stari ceni. Slavko Mavrič, Logarovci 38 a, Križevci pri Ljutomeru. IN-18730

TRAKTOR TV 730 s priključki in dve breji kozi prodam. Franc Feuš, Stara cesta 84, Ljutomer. IN-18731

VINOGRAD (približno 2250 trsov), ob cesti pri lovskem domu v Dolini, prodam. Naslov v upravi lista. LE-13186

BOBNE TAMA, globoke, 2 zvočnika celestion G 124-100, 2 mikrofona shure SM 58, 2 troblji JBL 245, prodam. Franc Smej, Hotiza 155 a, telefon (069) 23 715, interna 42 (ob delavnikih do 14. ure). M-ŠS

BAS KITARO FENDER, jazz bas, aktivno kretnico bell, 2- ali 3-sistemsko ter barvni televizijski sprejemnik prodam po zelo ugodni ceni. Ivan Marič, Odranci 330. M-ŠS

Kupim

MLAJSO, VOZNO KRAVO KUPIM. Razkrižje 5, p. Ljutomer, telefon: (069) 89-011. IN-18706

GOSPODINJE!
Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite
IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak,
Gornji Slaveči 6, Kuzma
(069) 78-271
Popravilo z garancijo na vašem domu.

VISOKOTLAČNO STISKALNICO ZA SENO KUPIM. Štefan Koudila, Pečarovci 86, 69202 Mačkovci. M-1635

VOZ z lesenimi kolesi, kupim. Karel Kosi, Veržej, Frana Kovačiča 7. M-1645

BALIRANO KRMO IN SLAMO kupim. Telefon: (062) 25-679. M-1743

BOČNO KOSILNICO S PRIKLJUČKOM za traktor steyr, tip 84, letnik 1961, kupim. Ivanka Filipič, Krapje 70 a, Veržej. 1 IN-18712

Sobe

SOBO V LJUTOMERU ALI BLIŽNJI OKOLICI nujno išče dekle. Telefon: (069) 81-814, interna 23. IN-18724

SOBO IŠČE MLAJŠA UPOKOJENKA. Pomaga starejšim ali pazi na otroke. Naslov v upravi lista. M-1760

GARSONJERO ALI SOBO V MURSKI SOBOTI nujno iščem. Naslov v upravi lista. M-1788

SOBO ALI GARSONJERO V MURSKI SOBOTI ali okolici Ljutomera, nujno išče mlada zakonca brez otrok. Možnost plačila vnaprej. Naslov v upravi lista.

STANOVANJE V LENDAVI ALI OKOLICI, iščem. Dragotin Levačič, Elektrokontakt Lendava. IN-13188

Zaposlitve

PRIUČENEGA ALI NEPRIUČENEGA DIMNIKARJA zaposlim. Andrej Pučko, Rodik 6, 66240 Kozina. M-1676

UIGRANA SKUPINA IŠČE BASISTA-VOKALISTA z lastno opremo. Telefon 25-486, popoldne. M-1703

DELAVCA ZA DELO NA KMETIJI ZAPOSLIMO. Pogoj: šoferski izpit za traktor. Naslov v upravi lista. M-1730

KV AVTOMEHANIKA zaposlim. Pogoja: odslužen vojaški rok in dve leti delovnih izkušenj. Avtomehanik Franc Makoter, Ljutomer. IN-18723

Razno

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost branilne knjižice št. 26269-1, izdane pri HKS KZ Panonka Murska Sobota. Julijana Mihalič, Krupčivnik 32, p. Grad. M-1727

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost branilne knjižice št. 14589-6, izdane pri HKS KZ Panonka Murska Sobota. Karel Duh, Puconci 57. M-16

OBVEŠČAMO VSE PRIDELOVALCE OLJNIH SEMEN, da smo začeli s predelavo. Naročila sprejemamo osebno ali po telefonu: 24-298. S kakovostno predelavo se priporoča Oljarna Sedonja, Rakičan, Panonska 32. M-1661

GOSTIŠČE IGNACA RAJHA BAKOVCI obvešča cenjene goste, da bo gostilna zaradi zimskega dopusta zaprta od 18. januarja do 25. januarja 1988. Po tem datumu se za obisk spet toplo priporočamo. M-1681

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega na CPŠ, v Murski Soboti, mizarska smer, za šolsko leto 1978/1979. Ignac Graj, Srednja Bistrica 12, p. Črenšovci. M-1700

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost maturitetnega spričevala, izdanega v šolskem letu 1980/1981 na Gimnaziji v Murski Soboti. Bojan Vučkič, Černelavci, Gorička 51. M-1706

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost obračunskega lista od prodaje pšenice za vpis v hranilno knjižico št. 03851-3, izdanega pri HKS KZ Panonka M. Sobota. M-1725

OSAMLJENO ŽENSKO sprejmemo v celotno oskrbo za pomoč na kmetiji. Naslov v upravi lista. M-1730

AKACIJEV LES MENJAM ZA BOROV. Naslov v upravi lista. M-1719

NOVO! IZDELUJEM KAPICONE za vodenje bikov in telic — po ugodni ceni. Mavrin, Babinci, p. Ljutomer. IN-18726

OBVESTILO!
Obveščam javnost, da nisem plačnik nobenih stroškov, ki jih naredi žena Marija Vogrinec. Jožef Vogrinec, Zg. Kamenščak 7, Ljutomer. IN-18725

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!
Popravljamo vse vrste zamrzovalnikov, ki točijo, rosijo in ledenijo. Popravilo opravimo hitro, kakovostno in z garancijo. Bojan Čeh, Biš 55, p. Trnovska vas, telefon: (062) 38-885. MM

VOZNIKI!
Obnavljam blažilnike (amortizerje) za avtomobile zastava 101, zastava 128 in jugo. Priporoča se servis amortizerjev Avgust Andrašič, Drakovci 5, 69243 Bučkovci. IN-18732

VESTNIK
Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer, Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I. Ureja uredniški odbor:
Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Jus Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Majda Horvat, Bojan Peček, Endre Gonter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona 74 597, dopisništvo Lendava 75 085 in dopisništvo Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Polletna naročnina 7.000 din, naročnina za delovne organizacije 15.000 din, letna naročnina za tujino: 322 šilingov, 46 mark, 24 kan. dol., 18 am. dol., 38 šv. frankov. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Cena posamezne številke je 350 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Kdor živi v mislih svojih dragih — ni umrl.
(S. Kosovel)

V SPOMIN

10. januarja je minilo leto, polno žalosti, odkar je za vedno ugasnilo srce našemu dragemu možu, očetu, staremu očetu in tastu

Štefanu Kovaču

iz Puconec

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem preranem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

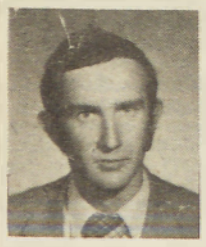

S cvetjem ti grob krasimo,
v trajno ljubezen in spomin . . .

V SPOMIN

Štefanu Knausu

šoferju
iz Markovec

11. januarja je minilo 11 let, odkar si odšel od nas. Ohranili te bomo v lepem in trajnem spominu.

VSI TVOJI

V mojem srcu si se vpisal,
čas ne bo to nikdar izbrisal,
tudi če spokojno spiš,
za mene kakor prej živiš.

V SPOMIN

25. decembra so minila tri žalostna leta, odkar nas je zapustil naš dragi mož in oče

Alojz Čizmazija

iz Nedelice

Spomin nate bo živel v naših srcih do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate in s prižgano svečko postojite ob njegovem grobu.

ŽALUJOČI: ŽENA IN OTROCI

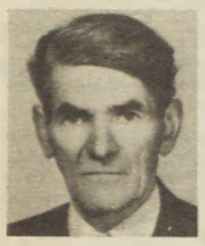

Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.

V SPOMIN

2. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Štefan Raščan

iz Turnišča

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, prižigate sveče in prinašate cvetje.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta in starega očeta

Franca Ferka

upokojenca
iz Dol. Slaveč

se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence in šopke, prispevali za sv. maše, ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornikoma Salamonu in Horvatu za tople besede slovesa ob odprtem grobu.

Posebna hvala vsem dobrim sosedom, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali. Hvala gasilskemu društvu in društvu upokojencev za darovane vence.

Za njim žalujejo: žena Sidonija, sin Alojz z družino, sin Franc z ženo, hčerka Ema s Silvijo in hčerka Marjana z družino

---

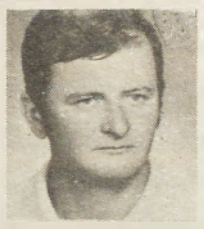

Zvezde, razsute po neba okrožji,
na vse prostranstvo lijejo svoj mir,
ti, vase ugreznjen, čutiš venomer,
da nekaj milega nad tabo teži.
O. Župančič

V SPOMIN

4. januarja so minila tri leta, ko si zaspal in nas za vedno zapustil, ljubi mož, dragi očka

Daniel Halas

iz Rakičana

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu in se še vedno ustavljate ob njegovem preranem grobu s cvetjem ali prižgano svečo.

Rakičan, 4. januarja 1988

ŽENA MARIJA, HČERKA DANIELA IN SINEK SIMON

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Marija Durič

iz Prosečke vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: hčerka Marija z možem Ivanom in vnuk Slavko z ženo Jožico

---

Že eno leto v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ne mine ura, dan, ne noč,
povsod v mislih si navzoč.

V SPOMIN

Mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi brat in stric

Jani Vučkič

iz Moravskih Toplic

Spominjamo se ga s hvaležnostjo v srcih. Vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Že eno leto v hladnem grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ne mine ura, dan, ne noč,
povsod v mislih si navzoč.

V SPOMIN

12. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Alojz Mekiš

iz Topolovec

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče!

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO GA IMELI RADI

Nismo dovolili, da bi te izgubili,
ali usoda rekla je tako,
da to, kar najbolj ljubili smo,
za vedno je odšlo.

ZAHVALA

V 23. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi sin

Branko Godina

iz Moščanec

Z veliko bolečino v srcu se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem Platane, kolektivu Panonije, domačemu GD in gasilcem iz sosednjih vasi.

Prisrčna hvala g. duhovniku in pevcem žalostink ter govornikom KS Mačkovci, OO ZSMS Moščanci, GD Moščanci in govorniku Platane iz Murske Sobote.

Moščanci, 27. decembra 1987

Žalujoči: mama, oče, stari starši, strici in botrina

Tu na moji levi strani
si počival še predlani,
ni besede, ni koraka,
prazno belo zglavje čaka.
A. Gradnik

V SPOMIN

14. januarja minevata dve leti, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš najdražji mož, oče in brat

Viktor Baler

iz Sebeborec

Težko je doumeti resnico, da je tvoje življenje za vedno ugasnilo
Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu ter se z drobno cvetko ali prižgano svečko ustavite ob njegovem grobu

Žalujoči: žena Aranka, hčerka Anica, sin Vladko in sestra z družino

---

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, atka in dedka

Alberta Erhatiča

iz Borec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje, prispevke v dobrodelne namene in sočustvovali z nami.

Posebna zahvala družinama Tučič in Žunič ter sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Zahvala dr. Gašparčevi za večletno zdravljenje. Iskrena hvala za čustvene poslovilne besede govornikom, kolektivom Vesne, Agrotehnike, BTC Javna skladišča in Astre, društvoma ZB in upokojencev, gasilskemu društvu Boreci za častno stražo in pomoč pri organizaciji pogreba, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

VSI NJEGOVI, KI SMO GA IMELI RADI

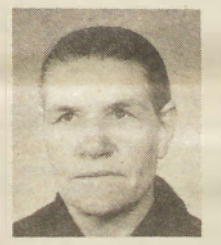

Ne morem iz zemlje kot dobra semena,
da znova bi segli si v tople dlani,
med nami je krsta lesena
in grob je med nami . . . tišina prsti,
le sveča ljubezni visoko gori.

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene in sestre

Rozalije Trstenjak

iz Bogojine 1

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence in cvetje ter v druge namene in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS za poslovilne besede.

Bogojina, Filovci, M. Sobota, Gorica, Sebeborci

ŽALUJOČI: mož Franc, sestra Marija in drugo sorodstvo

Si mislite lahko, da strašna je rana,
katera zadela je naše srce.
Nikdar več na zemlji ne bode izprana,
bolela nas bode do zadnjega dne.

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je komaj v 59. letu starosti zapustil naš nenadomestljivi mož, sin, oče, brat, stari oče, tast in svak

Štefan Balažic

iz Odranec

V globoki žalosti se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam bili v težkih trenutkih v pomoč, nam izrekli sožalje, mu darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za ganljive besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Odranci, 20. decembra 1987

Žalujoči: žena Cecilija, mama, sinova Štefan in Martin z družinama, hčerke Cilka, Marija in Anica z družinami, brata Jože in Martin z družinama, sestra Marija z družino in drugo sorodstvo.

A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, oj dan solzan,
težko bilo se je ločiti,
a solze vse, ves jok zaman.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata, dedka in pradedka

Vincija Farkaša

krojača
iz Črenšovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, prijateljem in botrini, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Prisrčna hvala TGV Kočevje, Marijinim sodelavcem iz Mure, Vladovim sodelavcem in Vinku Lutarju iz Murske Sobote, g. kaplanu, gasilcem ter pevcem.

NJEGOV PLEMENITI LIK BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

Žalujoči: žena Marija, sin Vinko z družino, sin Vlado z družino, hčerka Marija z družino ter sestre z družinami

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

V SPOMIN

16. januarja bo minilo pet let žalosti, odkar nas je zapustila draga žena, mama, tašča in babica

Ivanka Buček

iz Serdice

Mirno in tiho si prenašala bolezen in si želela še malo živeti, a upanje je bilo zaman. Odšla si tja, odkoder ni vrnitve.

Hvala vsem, ki se je z lepo mislijo spominjate in prižigate sveče na njenem preranem grobu.

VSI NJENI

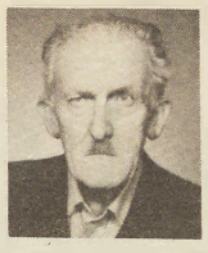

Si mislite lahko, da strašna je rana,
katera zadela je naše srce.
Nikdar več na zemlji ne bode izprana,
bolela nas bode do zadnjega dne.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 80. letu starosti zapustil dragi mož, oče in dedek

Jožef Osvald

iz Domanjševec

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala g. duhovnikoma za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke ter govorniku Francu Šancu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Domanjševci, 1. januarja 1988

Žalujoči: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je v 69. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Štefan Seredi

iz Bogojine

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala duhovnikom za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavniku KS Bogojina za poslovilne besede.

Žalujoči: žena Ana, sin Janez ter hčerke Marija, Rozalija in Marjeta z družinami

Zakaj si morala nam umreti,
ko pa s teboj je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je v 64. letu starosti nenadoma zapustila naša najdražja žena, mama in stara mama

Ana Petek

roj. Čeh
iz Gomilice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, botrini, sodelavcem Planike ter vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in šopke cvetja, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, oktetu in pevkam za odpete žalostinke ter govorniku KS za poslovilne besede.

Iskrena hvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Žalujoči: mož Matija, hčerka Marija z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, dedek pradedek

Matija Tkalec

z Gornje Bistrice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za darovane vence in cvetje ter izrečeno sožalje, g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebnemu društvu G. Bistrica, govorniku za poslovilne besede in kolektivu tozda Poljedelstvo in živinoreja Beltinci.

Posebna hvala osebju doma počitka za skrbno nego med njegovo boleznijo.

Žalujoči: sin Štefan in hčerka Marija z družinama ter hčerki Ana in Vera z družinama iz Kanade

Kako pozabiti to gomilo,
kje srce mamino spi,
ki nam je vdano bilo in
ljubilo do zadnjega dne.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in prababice

Sidonije Lazar

iz Šulinec

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, predvsem družinam Belec, Bohar in botri Fujsovi, sorodnikom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, ji poklonili vence in šopke ter vsem, ki ste drago pokojnico pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma v Gornjih Petrovcih za lajšanje bolečin med njeno boleznijo

Prisrčna hvala g. duhovnikoma za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke, govorniku Zdravku Horvatu za poslovilne besede in vsem, ki ste jo imeli radi.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO JO IMELI RADI

Ko sem še živela,
sem vas ljubila,
zdaj, ko me več med vami ni,
ljubite me v spominu vi.

ZAHVALA

Po dolgotrajni in neozdravljivi bolezni nas je v 8. letu starosti zapustila naša draga hčerkica, sestrica in vnukinja

Matejka Šantavec

iz Šalamenec

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v tako velikem številu spremljali našo Matejko k njenemu prezgodnjemu počitku in njen grobek zasuli s cvetjem.

Prisrčna hvala zdravniškemu in medicinskemu osebju UKC Ljubljana in otroškega oddelka bolnišnice v Murski Soboti za lajšanje bolečin in nego med njeno boleznijo, še prav posebno dr. Kocjančičevi.

Hvala tudi sošolcem I. a razreda s tov. Majdo, pevskemu zboru in kolektivu OŠ Puconci, recitatorjem, govornikom, g. duhovniku in pevcem žalostink.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

GLOBOKO ŽALUJOČI — VSI TVOJI NAJDRAŽJI!

Zaprl za vedno si trudne oči,
a lik tvoj še vedno z nami živi.

ZAHVALA

V 22. letu starosti nas je tragično zapustil naš ljubljeni sin, brat in vnuk

Milan Novak

iz Križevec v Prekmurju

Tiho in skromno, kot si živel, si odšel tja, kjer ni več trpljenja, ne bolečine, le mir, večni mir. Ne prikličejo te nazaj ne solze ne bridka bolečina naših src. Utihnil je tvoj mili glas in obstalo je tvoje ljubeče srce.

Iskreno in globoko se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, g. župniku za tako lepi pogrebni obred, pevcem, ki so zapeli obredne žalostinke, govornikom KS Elemerju Hariju, OO ZSMS Križevci Ani Kiršler, NK Križevci Štefanu Kuharju in tov. Horvatu za odgirano Tišino. Zahvaljujemo se tudi kolektivu Kliničnega centra Ljubljana, dr. Korošču, kolektivu Gostilne Praprotnik iz Kranja in vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Žalujoči: mama, oče, brat Jože z ženo Ireno in malim Bojanom, sestra Anica z možem Srečkom, Jasmino in Manjo, sestra Dana z možem Igorjem in stari ata ter drugo sorodstvo

V spominu si, ko se morja gladina mi lesketa —
Poslušam te, ko val iz morja vstaja —
Pogosto slišim te v tišini gaja —
Pri tebi sem, ko te daljava krije, in čutim te!
(Goethe)

6. januarja minevajo tri leta, črna noč traja, nočeš se zbuditi, naša ljubljena

Metka

Vsako jutro te čakamo, a šele, ko mine jutro, spoznamo, da bo še en dan v nizu mnogih ostal prazen, brez tebe, v naših srcih pa neizmerna žalost in bol.

Hvala vsem in vsakemu posebej, ki se je spominjate s svetlo mislijo, za človeško toplino in duhovno spodbudo.

VSI TVOJI

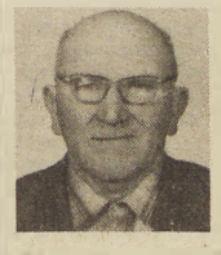

ZAHVALA

Po kratkotrajni bolezni nas je v 80. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče in dedek

Štefan Kiralj

iz Kapce

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, z nami sočustvovali, izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.

Prisrčna hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k poslednjemu počitku.

Kapca, 20. decembra 1987

Žalujoči: žena Marija, sinova Laci in Geza z družinama ter drugo sorodstvo

TELEFONIJA — V lendavski občini je telefonsko omrežje med najslabše razvitimi ne le v Pomurju, ampak v celotni Sloveniji, saj pride na 100 prebivalcev le 3,7 telefona. Uvedba občinskega samoprispevka, katerega del sredstev namenjajo gradnji treh tako imenovanih »telefonskih kanalizacij« od pošte Lendava za smeri Čentiba, Lakoš in Dolga vas, je naposled razgibala občane v vseh krajih. Najprej so združili po 68 tisoč dinarjev kot svoj prispevek za 1000-številčno centralo v Lendavi, zdaj pa so že mnogokje kupili kable za napeljavo medkrajevnih povezav in tudi že za lokalne vode. Če bo Iskra dobavila centralo, kot je dogovorjeno, bodo letos v občini Lendava dobili najmanj tisoč priključkov. Na sliki: delavci poštnega podjetja iz Murske Sobote postavljajo primarni telefonski vod z roba Lendave proti Dolgi vasi. V prvih pomladanskih mesecih pa bodo začeli graditi podoben vod proti Lakošu, Gaberju, Hotizi . . .

Foto: Š. S.

ZADNJA VEST

Mura spet ni ostala praznih rok

Na največji jugoslovanski manifestaciji mode — 33. sejmu modne konfekcije, modnih tkanin, usnjarsko-predelovalne industrije in modnih dodatkov — v Ljubljani tudi najuglednejša pomurska organizacija ni ostala praznih rok.

Kot smo nekako že navajeni, soboška Mura s tega sejma vsako leto prinaša tudi najvišja priznanja. Tokrat so jih nagradili za najbolje urejeno stojnico oziroma razstavni prostor, za kar so jim podelili zlati M. Temeljna organizacija Moška oblačila je prejela diplomo ljubljanskega zmaja. Nagradili so tudi delo najboljših modnih kreatork — med njimi je tudi Murina, Ika Fujs.

bop

LJUTOMER

Stavke tudi v novem letu

Čas je že dobro znan: izplačilni dan, ko delavci dobijo bolj ali manj tanke kuverte, temu sledi prekinitev dela, izredni zbor in nato odkrito razčiščevanje notranjih razmer. Tudi v primeru Ljutomerčanovega tozda Prevozništvo je bilo tako. V ponedeljek je bil izplačilni dan, in ko so šoferji videli, koliko so v decembru zaslužili, jim je prekipelo. Zbrali so se v jedilnici in zahtevali pogovor. Na sestanek so prišli predstavniki delovne organizacije in vodstvo tozda, prišel pa je tudi Marko Milič, sekretar občinskega sindikata.

Zahteve za višje osebne dohodke so že takoj na začetku zavrnili, saj v tozdu niso dosegli dohodka, s katerim bi opravičili povišanje, sicer pa so v tozdu nad povprečjem v delovni organizaciji, v podskupini in seveda tudi v občini. Zbor delavcev pa je pokazal, da znotraj kolektiva marsikaj ni urejeno. Urejeni niso odnosi med šoferji in mehaniki, med šoferji in vodstvom in še kakšno drugo razmerje. Tudi pravilnik o nagrajevanju bi morali spremeniti, saj ni logično, da šofer, ki ima svoje vozilo na popravilu, zasluži več, kot pa tisti, ki nima prevoza ali pa je njegova realizacija nizka. Tudi razmerja med šoferji — le-ti so kategorizirani po nosilnosti vozila, ki ga vozijo — niso najbolj pravično postavljena. Tudi vodstvu očitajo, da je zgrešilo nekaj napak (naložbe v nova vozila . . .). Na zboru so ustanovili osemčlansko komisijo, ki bo vse pripombe skušala pretehtati in poiskati nekatere rešitve, ki naj bi ta kolektiv učvrstile in ki bi zgladile notranje nestrpnosti.

D. L.

V Černelavcih so glasovali za napredek

Za prebivalce Čenelavec je bila nedelja nedvomno zelo pomemben dan. Na referendumu so se namreč odločali o uvedbi krajevnega samoprispevka za naslednjih pet let. V tem času naj bi zbrali okrog 80 milijonov dinarjev, večino denarja pa bi porabili za gradnjo kanalizacijskega omrežja, ki predstavlja v tem naselju v bližini Murske Sobote že dokajšnje ozko grlo. Preostanek denarja pa bodo namenili vzdrževanju nekaterih objektov skupnega pomena.

V Černelavcih so se odločili, da bodo delavci plačevali . odstotek od neto osebnega dohodka, kmetje 2,5 odstotka od katastrskega dohodka, samostojni obrtniki 1,5 odstotka od čistega osebnega dohodka iz davčne osnove, upokojenci 0,5 odstotka od pokojnin, začasno zaposleni v tujini pa 1 odstotek od povprečnih osebnih dohodkov v soboški občini v letu 1987. Pa poglejmo še podrobnejše podatke nedeljskega referenduma! Od 530 volilnih upravičencev je svoje glasovnice oddalo 518 občanov, kar pomeni visoko 98-odstotno udeležbo. Za krajevni samoprispevek se je odločilo 446 volilcev ali 85 odstotkov vseh, proti pa je bilo le 71 občanov ali 13 odstotkov. Preostala 2 odstotka glasovnic pa je bilo neveljavnih.

M. Jerše

Peto mesto v Dražgošah

Na letošnji 31. spominski prireditvi Po stezah partizanske Jelovice, ki je bila v čast 46-letnice bitke Cankarjevega bataljona v Dražgošah od 9. do 12. januarja 1942, se je 14. tekmovanja Po poteh narodnega heroja Lojzeta Kebeta-Štefana po tradiciji udeležila tudi ekipa članov ZSMS in ZRVS iz Murske Sobote. Soboča nci so med ekipami iz severovzhodne Slovenije dosegli najboljši uspeh — 5. mesto.

Tekmovalci (trije mladinci in trije rezervni vojaški starešine) so v zadnjih letih dosegli lepe uspehe na tem izredno težkem tekmovanju na pohodu iz Krope v Dražgoše. Dvakrat so posegli že po prvem mestu, lani pa so bili tretji. Sobočanci so pri reševanju nalog iz orientacije in topografije, poznavanja zgodovine NOB, vojaškostrokovnih znanj ter poznavanja dokumentov ZSMS o ekologiji osvojili maksimalno število točk (180), pri streljanju z malokalibrsko puško so dosegli 156 krogov (od možnih 180), na devetkilometrskem pohodu iz Krope v Dražgoše pa so dosegli čas 62 minut (višinska razlika 400 metrov). Skupno so osvojili 488 točk.

Filip MATKO

Mednarodna razstava malih živali

V Lendavi se je v minulem tednu zbralo veliko ljubiteljev in rejcev malih pasemskih živali na vsakoletni mednarodni razstavi, ki jo organizira Društvo ljubiteljev malih pasemskih živali iz Lendave. Mednarodni pomen je dobila razstava šele pred dvema letoma, kaže pa, da bo v prihodnje na njej čedalje več razstavljalcev iz tujine. Cilj vsakoletne razstave je, da društvo pokaže svoje delovanje, da rejci pokažejo svoje najlepše živali ter da se seznanijo z novostmi pri vzgoji malih pasemskih živali. Društvo na tak način pridobiva nove člane, saj vsakoletno razstavo obišče veliko mladih, ki pozneje postanejo rejci in gojitelji malih pasemskih živali. Na letošnji razstavi so razstavljali rejci iz Jugoslavije, Avstrije in Madžarske. Razstavljenih je bilo največ kuncev, golobov, perutnine, več vrst kožuharjev in kot novost tudi pasemske mačke.

Jani D.

KOKORIČI

Heričeve je sreča dvakrat obiskala

Le šest kartic Podarim-dobim je bilo potrebno, da je bila družina Heric iz Kokoričev v nedeljskem žrebanju dvakrat izžrebana. Daniel Heric je dobil avtomobil citroen AX, njegova soproga Jelica je dobila komplet nogavic Polzele. V ponedeljek, ko smo jih obiskali, še nista mogla dokončno verjeti v srečo, čeprav sta si že dopoldne v Murski Soboti ogledala, kakšen je pravzaprav sploh ta avtomobil, ki jima ga je podarila sreča.

In kot zanimivost — v nedeljo zvečer sploh nista gledala televizije, tako da so jima kar sosedje prišli povedat veliko novico, ki ji v začetku sploh nista verjela. Prepričali so ju šele časniki v ponedeljek.

In kaj pravita?

Daniel Heric: »Pravzaprav sem presrečen, saj je naša stara lada že dokaj iztrošena, denarja za nov avtomobil pa nimam. Želel bi, da bi imeli vsi Pomurci takšno srečo kot midva, čeprav je to zelo težko. Po avtomobil pa bova šla z ženo še ta teden.«

Jelica Heric: »Vsi v družini smo veseli, obenem pa smo bili tudi presenečeni. Najprej smo v časopisu iskali potrditev govoric sosedov, da smo dobili avtomobil, nato pa sem svoje ime zagledala še pri drugi nagradi — komplet nogavic Polzele. Sreča nam je bila tokrat resnično naklonjena.«

D. L.

Zakonca Daniel in Jelica Heric komajda verjameta, da ju je obiskala sreča in da sta lastnika novega avtomobila.

LENDAVA

Že 24 tisoč kabin

V Varstrojevem tozdu Varis so ob koncu leta s skromno slovesnostjo zaznamovali 10-letnico proizvodnje sanitarnih kabin. V tem obdobju so jih izdelali že 24 tisoč, kar je dokaz, da je ta proizvodni program tržno zanimiv. Sanitarne kabine oziroma kopalnice so povsem opremljene in jih graditelji le še priključujejo na napeljave v blokih. Kupce imajo povsod po Jugoslaviji. Tačas je v naši državi že okrog 30 takih proizvajalcev, vendar je Varis tako po kakovosti kot številu izdelanih kopalnic prvi. Letos bodo izdelali kar 3 tisoč sanitarnih kabin, od katerih jih bodo nekaj sto izvozili v Francijo. Da bi lažje izpeljali letošnji proizvodni načrt, so v Varisu pred kratkim povečali izdelovalne prostore, uredili pa so tudi novo betonarno. Naložba jih je stala 15,2 milijona dinarjev.

J. Žerdin

TEMELJNO SODIŠČE MURSKA SOBOTA

Sojenje trojici roparjev in tihotapcev

Pred senatom peterice, ki mu je predsedoval sodnik Dezider Novak, se je minulo sredo začela glavna obravnava zoper obtožene: Draga Erhatiča iz Juršinec, Janeza Ernejčiča iz Hlapovec in Stanislava Medveda s Ptuja. Javno tožilstvo jih obtožuje kaznivega dejanja velike tatvine po 3. odstavku 166. člena kazenskega zakonika SRS, ki so jo storili v Avstriji, in kaznivega dejanja tihotapstva po 359. členu carinskega zakona, ker so ukradeno blago pretihotapili prek »zelene meje« v Jugoslavijo. Vrednost naropanega blaga znaša prek 150 milijonov dinarjev. Obtoženi so v letih 1986 in 1987 trinajstkrat vlomili v trgovine s tehničnim blagom v Avstriji in ukradeno blago pretihotapili v Jugoslavijo med mejnima prehodoma Šentilj in Kuzma. Blago so doma prodajali sami ali pa v komisijskih trgovinah v Ljutomeru in Lendavi. Med ukradenim blagom je največ motornih žag, kasetofonov, videorekorderjev, televizijskih sprejemnikov, brusilnikov in drugega tehničnega orodja, kakor tudi zlatnine in motornih koles.

KLOPČIČ SE JE ZAČEL ODMOTAVATI PRI KUZMI

V preiskavi sta obtožena Erhatič in Ernejčič priznala dejanja, ki jima jih očita tožilstvo, obtoženi Medved pa je zanikal udeležbo pri vlomih in preprodajanju blaga. Kako je bila odkrita sled za tatovi in tihotapci? Kot priča je pred senatom načelnik oddelka za zatiranje kriminalitete pri UNZ M. Sobota pojasnil, kako so odkrili in pozneje razsvetlili tatvine in tihotapstvo. Postopek pri odkrivanju tega dejanja se je začel že prej, preden sta bila Erhatič in Ernejčič prijeta na meji pri Kuzmi v noči od 9. na 10. julij lanskega leta.

Že 3. julija lani je Erhatič poskušal tihotapiti pri Kuzmi, opazil pa ga je kmet, ki ima njivo tik ob meji. Opazil je sledove avtomobilskih gum, pozneje tudi avtomobil in voznika, ki ga je zanimalo, kako se pride v Avstrijo. To je prijavil postaji milice v Rogašovcih. V noči od 9. na 10. julij le patrulja graničarjev ujela Erhatiča in Ernejčiča. Na postaji milice v Rogašovcih sta povedala, da jima je onstran meje zmanjkalo bencina, zato sta prišla na našo stran iskat pomoč. Vse bi prej ali slej ostalo le pri kršenju obmejnega režima, če ne bi organi za notranje zadeve še isti dan dobili obvestilo avstrijske policije, da so tik ob meji pri Kuzmi na avstrijski strani našli avtomobil fiat 101, v njem pa več tehničnih predmetov, ki so bili isto noč ukradeni v trgovini v Rudesdorfu in ki jih je lastnik trgovine prepoznal. Sledilo je novo zaslišanje Erhatiča in Ernejčiča, ki sta podrobno opisala, kako sta vlamljala in kje sta kradla blago. Priznala sta, da sta skupaj s Stanislavom Medvedom vlomila v 13 trgovin. Najprej ju je sodnik za prekrške obsodil na krajšo zaporno kazen zaradi kršenja obmejnega režima, nato pa so delavci milice pri obeh opravili hišno preiskavo. Našli so veliko predmetov tujega porekla, ki so jih zaradi preiskave zasegli. Erhatič in Ernejčič sta priznala kazniva dejanja in povedala, da je pri teh sodeloval tudi Stanislav Medved, ki so ga naknadno priprli, in Jože Zajšek, ki pa je, kot kažejo zadnji podatki, na begu.

Vse navedbe Erhatiča in Ernejčiča so organi za notranje zadeve posredovali avstrijski policiji, ki jih je potrdila in posredovala tudi seznam in opis ukradenih predmetov. Obtožena Erhatič in Ernejčič sta priznala dejanja in povedala, da sta blago prodajala doma sama ali pa v komisijskih trgovinah. Ko je celotna zadeva prišla pred sodišče, pa sta obtoženca Erhatič in Ernejčič zanikala prejšnja priznanja in povedala, da sta blago kupovala od nekega Janeza, ki da je vlamljal. Opisala sta ga kot moškega z brado, ki ima oziroma vozi rdeči mercedes ali jeto dunajske registracije.

KDO JE SKRIVNOSTNI JANEZ S. ?

Po danem opisu, priimka obtožena nista povedala, so organi za notranje zadeve iskali takšno osebo v Sloveniji, Hrvaški, Bosni in Hercegovini in v Vojvodini. Takšne osebe niso našli. Tudi avstrijska policija je prečesala Štajersko in posebej avtomobile z dunajsko registracijo, vendar ni uspela najti takšne osebe oziroma Janeza S. Organi za notranje zadeve so v okolici Ptuja, še posebej pa v okolici gostilne Beli križ na Ptuju večkrat postavili zasede, a brez uspeha. Skrivnostni Janez se je, kot kaže, pogreznil v zemljo ali pa ga sploh ni, je nekakšna izmišljena oseba, ki je kriva za vse.

Priče so na glavni obravnavi povedale, da so od obtoženih kupovale blago ali pa so blago kupile v komisijskih trgovinah v Ljutomeru in Lendavi. Blago so kupili brez dokumentov, ki so jih obtoženi sicer obljubili, a nikoli prinesli. Stanislav Medved je že od začetka zanikal udeležbo pri vlomih, za sedaj ga bremenita le Erhatič in Ernejčič ter priča Jože Mohorko, ki je povedal, da mu je Medved pripovedoval, na kakšen način z vlomi in krajami prihaja do denarja in tudi njega skušal pridobiti za sodelavca.

OBRAMBA ZAHTEVA NOVE PRIČE

Na sojenju so prebrali tudi izpovedi nekaterih prič, ki jih niso vabili na glavno obravnavo, pričale pa so v preiskovalnem postopku. Prebrali so tudi nekatera pričevanja oseb, ki so zaprte skupaj z obtoženimi v soboškem zaporu. Te priče so zatrjevale, da je obtoženi Erhatič skozi okno svoje sobe v priporu prepričeval Stanislava Medveda, ki je bil pod oknom na sprehodu, naj zvali krivdo na nekega Janeza s črno brado in rdečim mercedesom, od katerega so kupovali blago.

Branilci obtoženih so dali senatu nove dokazne predloge. Predlagali so zaslišavanje novih prič iz okolice Ptuja in prič, ki se kljub vabilom niso odzvale glavni obravnavi. Zahtevali so, da se zaslišijo tudi avstrijski oškodovanci in da se opravi rekonstrukcija nekaterih vlomov, ki da še niso dovolj jasni. Pomočnik javnega tožilca se ni strinjal s takšnimi predlogi in menil, da je dovolj dokazov, da lahko sodišče obsodi obtožence. Po mnenju tožilstva gre za zavlačevanje postopka, ki naj bi zvodenel. Senat temeljnega sodišča je ugodil zahtevi branilcev in odločil, da se bo glavna obravnava nadaljevala 20. januarja in da bodo na njej zaslišali priče, ki jih je predlagala obramba. O zaslišanju avstrijskih oškodovancev in o rekonstrukciji nekaterih vlomov pa se bo odločilo pozneje.

O nadaljevanju sojenja bomo še poročali. Jani D.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

OGENJ UNIČIL KMETIJO

OGENJ UNIČIL KMETIJO

Ob koncu lanskega leta smo si zaželeli, da bi bilo praznovanje novega leta čim varnejše, da bi bilo v novem letu manj prometnih nezgod in da bi naše ceste terjale manj človeških življenj. Prva kronika v letošnjem letu ne kaže, da bi se nam izpolnile želje, število prometnih nezgod sicer v teh prvih desetih dneh novega leta ni bilo veliko, a vendar ne kaže, da bo letošnje leto boljše kot lansko. Na vso srečo dostej ni bilo nesreče, ki bi terjala človeško življenje.

ZAPELJAL JE V JAREK

31. decembra lani se je zgodila prometna nezgoda v D. Slavečih. Voznik osebnega avtomobila A. Č. iz Kruplivnika je vozil brez vozniškega izpita osebni avtomobil proti Kuzmi. V blagem ovinku ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo v jarek, kjer se je vozilo prevrnilo. V nezgodi se je sopotnik Štefan Nemet iz Kruplivnika hudo poškodoval, drugi sopotnik Željko Haner pa lažje. Škode je za 4 milijone dinarjev.

TRČIL V BETONSKO OGRAJO

Prva prometna nezgoda v tem letu se je zgodila zjutraj okoli četrte ure v D. Lakošu. Iz Lendave proti Črenšovcem se je peljal voznik osebnega avtomobila Tibor Horvat iz Gaberja. Med vožnjo ga je na spolzkem cestišču začelo zanašati. Zapeljal je na levo in trčil v betonsko ograjo. Voznik in sopotnik Jeno Horvat sta se poškodovala.

VOZIL BREZ VOZNIŠKEGA IZPITA

Miran Vargazon je 1. januarja vozil iz Pristave neregistrirano motorno kolo brez vozniškega izpita in pod vplivom alkohola. Med vožnjo ga je v ovinku zaneslo na levo v osebni avtomobil, ki ga je vozil Branko Cmager iz Ljutomera. Motorista je vrglo na streho avtomobila in nato na cesto, kjer se je hudo poškodoval.

KAKO JE ZAGORELA CIFERJEVA DOMAČIJA?

7. januarja je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Janeza Ciferja iz Ivanovec. Zgorelo je gospodarsko poslopje veliko 18 × 10 metrov, v njem pa 13 ton sena, 2 toni slame, 2 traktorja, voz z gumijastimi kolesi, kosilnica, kombanj za silažo, 2 toni gnojila, deske in nekaj drugega kmetijskega orodja. Škode je za okoli 20 milijonov dinarjev. Vzrok požara še ni znan, obstaja pa sum, da bi požar povzročil kratek stik. Vzrok še raziskujejo.

DREVO PADLO NA KOLESARKO

6. januarja je močan veter izruval drevo ob cesti v Beltincih, ki je padlo čeznjo v trenutku, ko se je po cesti peljala kolesarka Zvonka Oršoš iz Beltinec. Kolesarka je bila hudo poškodovana. Zaradi neurja se je zgodila tudi prometna nesreča pri Melincih. Iz Melinec proti G. Bistrici se je peljal z motornim kolesom Ivan Majcen iz Črenšovec. Ko se je pripeljal iz naselja, ni opazil podrtega drevesa. Zadel je ob drevo in padel ter se poškodoval.

NEPRIMERNA HITROST

3. januarja se je zgodila prometna nezgoda na regionalni cesti pri Vaneči. Voznik osebnega avtomobila Robin Kozar iz M. Sobote je vozil z neprimerno hitrostjo, zato ga je v ovinku zaneslo v jarek, kjer se je večkrat prevrnil. Voznik se je lažje poškodoval, sopotnik Anton Švagelj pa hudo. Škode je za 4,5 milijona dinarjev.

J. D.